

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2008 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKANVEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ : Hasan Fehmi KİNAY(Kütahya)

KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

16.11.2009

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
-
- ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (
- Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
- Orman Genel Müdürlüğü
- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	3
EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ	9
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	12
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	14
SEDAT KIZILCIKLI (Bursa)	15
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	17
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	18
OSMAN KAPTAN (Antalya).....	19
İKİNCİ OTURUM	21
MEHMET GÜNAL (Antalya)	21
GÜROL ERGİN (Muğla)	22
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	24
TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir).....	25
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	25
TACİDAR SEYHAN (Adana)	27
ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul)	28
NECDET ÜNÜVAR (Adana).....	29
ALİM IŞIK (Kütahya).....	30
SORULAR VE CEVAPLAR	31
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	31
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	31

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir)	32
ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul)	32
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	32
ALİM İŞİK (Kütahya).....	33
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	33
MÜNİR KUTLUATA (Sakarya)	37
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri)	37
ÜÇÜNCÜ OTURUM	39
ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar)	39
GÜROL ERGİN (Muğla).....	45
MEHMET GÜNAL (Antalya)	47
DÖRDÜNCÜ OTURUM.....	49
ALİ ER (Mersin).....	49
OSMAN KAPTAN (Antalya).....	51
OSMAN ÖZÇELİK (Siirt)	52
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	53
HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya).....	54
HARUN ÖZTÜRK (İzmir)	55
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	56
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	58
CAHİT BAĞCI (Çorum)	60
NECDET BUDAK (Edirne)	61
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	63
OSMAN DEMİR (Tokat).....	65
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	66
ALİ OSMAN SALİ (Balıkesir).....	67
SORULAR VE CEVAPLAR	67
HASAN ANGI (Konya).....	67
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	68
OSMAN ÖZÇELİK (Siirt)	68
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar).....	68
ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar)	69
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)	74
Kapanma Saati: 23.00	76

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

16 Kasım 2009 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

13'üncü Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Bugün öğleden önceki gündemimizde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

Değerli arkadaşlar, şimdi konuşmasını yapmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla, hürmetle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, öncelikle yaklaşık dört buçuk, beş yıl kadar hizmet ettiğim Plan ve Bütçe Komisyonunda bu tür sunumumu yapmış olmaktan dolayı farklı bir memnuniyet duyduğumu da belirtmek istiyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2010 yılı bütçesini sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum.

Bütün dünyada özellikle ülkelerin enerji konusuyla ilgili kamu örgütleri, üniversiteleri, bağımsız düşünce kuruluşları ve elbette siyasi karar alıcıları güvenli, sürdürülebilir, çevre dostu ve riski en aza indirgenmiş enerji politikaları üretmek için çalışmaktadırlar. Ülkelerin ekonomik gelişmelerinin sürdürülmesi bakımından, temel girdi durumunda olan enerji, küresel yönelimlerin izlenerek analiz edilmesini, çok boyutlu ve uzun soluklu politika ve stratejilerin uygulanmasını gerektiren bir alan olarak önemini gün geçtikçe artırmaktadır.

Enerji güvenliği, enerji sektörüne ilişkin tartışma gündemlerinin temelini oluşturmaktadır. Son bir yılda küresel ekonomideki daralmaya karşın, artış trendinde olan enerji fiyatları, küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda artan duyarlılık, dünya enerji talebindeki artışa karşın tükenme eğilimine girmiş olan fosil yakıtlara bağımlılığın yakın gelecekte devam edecek olması, yeni enerji teknolojileri alanındaki gelişmelerin artan talebi karşılayacak ticari olgunluktan henüz uzak oluşu, ülkelerin enerji güvenliği konusundaki kaygılarını her geçen gün daha da artırmakta ve yeni arayışlara yöneltmektedir.

Diğer taraftan, enerji elde etmek için kullanılan kaynaklar ve yürütülen faaliyetler sonucu sera gazı emisyonlarının yaşamı tehdit eder boyutlara ulaşması, enerji kaynaklarının üretimi ve tüketiminden kaynaklı çevresel etkiler; fosil yakıtlar, kullanılabilir su kaynakları gibi dünyadaki doğal enerji kaynaklarının hızla tükenme riskleri, hem birer müstakil varlık olarak devletleri hem de insanlık adına düşünme sorumluluğunda olan bilim adamlarını ve aydınları enerji konusuna daha çok yoğunlaşmaya ve bu alan üzerinde daha çok araştırma yapmaya sevk etmektedir.

Dünyada nüfus artışı, sanayileşme ve kentleşme olguları, küreselleşme sonucu artan ticaret olanakları, doğal kaynaklara ve enerjiye olan talebi giderek artırmaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansı (UEA) tarafından yapılan projeksiyonlar, mevcut enerji politikaları ve enerji arzı tercihlerinin devam etmesi durumunda yani mevcut alışkanlıkların devam etmesi durumunda dünya birincil enerji talebinin 2007 ile 2030 yılları arasında yüzde 40 oranında artacağına işaret etmektedir. Biz buna aynı zamanda "referans senaryo" diyoruz ve bu yıllık ortalama yüzde 1,5'lük düzeyinde bir talep artışına karşılık gelmektedir. Dünya birincil enerji talebi 2007 yılında 12 milyar ton eş değer petrol (tep) olmak üzere 2030 yılında 16,8 milyar ton eş değer petrole karşılık gelecek bir büyüme tasarlanmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

Yine, referans senaryoya göre fosil yakıtlar, 2007 ve 2030 arasındaki dönemde enerji tüketimindeki artışın yaklaşık dörtte üçünden fazlasına karşılık gelerek birincil enerjide hâkim kaynaklar olarak kalmaya devam edecektir. Yansıda da bunların bütün detaylarını görmekteyiz. Kömür, petrol, doğal gaz, nükleer, hidrojen, biyokütle ve diğer yenilenebilir kaynakları hem OECD ülkeleri açısından hem de OECD dışı ülkeler açısından yansımızda görmekteyiz.

Küresel talep artışının yüzde 93'lük bölümü OECD üyesi olmayan gelişmekte olan ülkelere kaynaklanacak, Çin ve Hindistan enerji tüketimindeki paylarını belirgin şekilde artıracaktır. Yine OECD dışı ülkelerle beraber Çin ve Hindistan'ın birincil enerji tüketimiyle alakalı talep artışını görmekteyiz.

Söz konusu talep artışının zamanında ve güvenli bir şekilde karşılanabilmesini teminen, 2030 yılına değin küresel çapta enerji sektörü arz yapısına 26 trilyon dolar tutarında bir yatırım gerçekleştirilmesi öngörülmekte olup yalnızca elektrik sektörüne bunun yarısı kadar bir miktar 13,7 trilyon dolar civarında bir yatırım gerçekleşmesi gerekmektedir.

Fosil yakıtların enerji arzındaki ağırlıklı payı, küresel ısınma ve iklim değişikliği olguları bağlamında enerji politikalarının ve tercihlerinin önemini pekiştirmektedir. Karbondioksit eş değerleri bakımından referans senaryoya göre 28,8 milyar ton civarından 40,2 milyar ton düzeyine ulaşacak bir gaz emisyonları yapısı mevcuttur. Alternatif politikaların belirlenmesi ve uygulanması ile belirli düzeyde azaltılabileceği öngörülmektedir.

Burada özellikle referans senaryoya 450 ppm dediğimiz 2030 yılında dünyanın 2 derece daha, toplam 2 derece ısınmasıyla alakalı bir senaryo var. Bu son derece önemli bir senaryo. Kendi hâline bıraktığımızdaki dünyanın gerek ozon tabakası gerekse atmosferin etkilenmesiyle buradaki alınacak tedbirlerin -ki o tedbirler yine yansıda belirtiliyor- verimlilik üzerine önemli bir miktardır. Son kullanım dediğimiz nihai tüketicilerin buzdolabından tutun ki aydınlatmaya varıncaya kadar, binaların mantolanmasından tutun ki bütün izolasyonlara varıncaya kadar alacağı tedbirler, elektrik üretimindeki, yenilenebilir enerji kaynaklarının harekete geçirilmesiyle alakalı tedbirler, nükleer santrallerin kurulmasıyla yerine ikame edeceği enerjinin yerindeki oluşturabileceği tedbirler ve bütün karbondioksit yakalama tesislerinin bulunmasıyla beraber 450 ppm'de bir sınırdaki tutulmasıyla alakalı bir kurgu var. Bunun yapılabilmesi tabii ki önümüzdeki ay özellikle Kopenhag'da yapılacak zirvede karara bağlanacak ve her ülkenin kendi görevi ve hedeflemesi burada tespit edilecek. Biz de bu toplantıyı son derece önemsiyoruz çünkü şu ana kadar dünyanın şu veya bu gerekçeyle farklı ülkeler tarafından kirlenmiş olmasının özellikle emisyonları azaltım kapasitesini hedeflemeleri açısından son derece önemli.

Enerji sektöründeki bu dönüşüm –bunun adını özellikle değişim ve dönüşüm olarak koyduk- dikkatle izlenmeli ve teknoloji ve istihdama yönelik olası katkılar da genç ve dinamik nüfusumuz için bir fırsat alanı olarak görülmelidir.

Dünya genelinde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik politikaların yanı sıra, nükleer enerjinin rolünün küresel ölçekte yeniden tartışılmaya başlanmasının ve yeniden bir rol almasının önemi görülmektedir. Ayrıca, yeni enerji teknolojilerinin ticarileşme süreci üzerinde arayışların yoğunlaştığı ve iklim değişikliğine ilişkin duyarlılıklar ekseninde öncelik kazandı ve gözlenmektedir.

Enerji arz güvenliğini temin etmek üzere yatırım ortamının iyileştirilmesi arayışları, rekabete dayalı şeffaf piyasa oluşumlarının yaygınlaşmasına zemin oluşturmaktadır. Ülkeler arasında enerji alanında ikili ve çok taraflı ilişkiler derinlik kazanmakta, ölçek ekonomisi temelinde işleyen bölgesel iş birliği süreçleri ve enerji bağlantıları önemini artırmaktadır.

İçinden geçmekte olduğumuz küresel ekonomik krizin enerji pazarlarına ciddi etkisi olmuştur. Bir taraftan enerji talep artışında daralma yaşanırken, diğer taraftan finansman zorlukları nedeniyle yeni projelerde gecikmeler olmaktadır. Mevcut krizin enerji sektöründe belki de en önemli etkisi, "yeşil gelişme" için alınması gereken uzun vadeli politik ve ekonomik tedbirlerin gecikmesi ve iklim değişikliği gibi önde gelen küresel çevresel tehditlere karşı alınacak önlemlerin sektöre uğraması şeklinde tezahür edebilir ve bu şekilde ileride daha akut ekonomik sonuçlara da yol açabilir. Özellikle dünya elektrik tüketiminin gelişiminde İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra şu anda en büyük daralmayı yaşamakta enerji sektörü. 1945'lerden bu tarafa, özellikle yansıda da görüyoruz, 1973'teki petrol krizi, daha sonra ABD'deki resesyon, "Kara Pazartesi" diye adlandırdığımız bir borsa krizi, yine İnternet'in borsada şişmesiyle alakalı "nokta com balonu" dediğimiz ve 2000'de patlayan balonun getirdiği bütün ekonomik sonuçlarla beraber en son yaşadığımız küresel kredi kriziyle beraber ilk defa 1945 yılından bu tarafa bir daralma görülmüştür. Bu, tabii yalnızca tüketim tarafından değil aynı zamanda üretim kaynakları üzerinde de bir daralmaya yol açmıştır. Petrol ve doğal gaz arama ve üretim yatırımları yüzde 19 civarında 2000 yılından bu tarafa ilk defa bir daralmaya girmiştir ve 2008 yılına göre 90 milyar dolarlık daha az yatırımı gerektirecek bir yatırım daralması, büzülmesi olmuştur. Aynı zamanda, yenilenebilir enerji kaynakları yatırımları da bu ekonomik krizden nasibini almıştır. Yüzde 38'ler civarında 2008 yılına göre içinde bulunduğumuz 2009 yılında bir daralma söz konusudur, jeotermal, biyokütle, güneş, rüzgâr ve deniz bunların arasındadır.

Diğer taraftan, her krizin tehditleri kadar bazı fırsatları da gündeme getirdiği unutulmamalıdır. Hükümetler, krizin doğurduğu yenilenme ihtiyaçından kaynaklanarak verimsiz politikalarını düzeltme ihtiyacı hissetmişlerdir.

Ülkemizin enerji güvenliğini sağlamaya yönelik politika ve stratejilerinde, dünyadaki genel yönelimlerin yanı sıra, bölgesel ve küresel enerji dinamiklerinde önem arz eden tüm aktörlerin politika ve stratejileri de yakından izlenmekte ve ülkemiz ihtiyaçlarını gözetecek ve menfaatlerini artıracak yönde ilerlemektedir.

Genel görünüme kısaca bakmış olduk. Türkiye'nin genel enerji durumu ve enerji politikaları ve stratejileri ne durumda, biraz da bunları konuşalım.

Politikalarımız ve stratejilerimiz ülke gerçeklerimizi de dikkate alınarak küresel ölçekteki dinamikler analiz edilerek ve özellikle AB müktesebatı ve içinde bulunduğumuz jeopolitik perspektiften bakılarak oluşturulmuştur. Temel politikalarımız bildiğiniz gibi;

- Dışa bağımlılığın en alt düzeye indirilmesi,
- Kaynak çeşitliliğine ve yerli, yeni ve yenilenebilir kaynaklara önem verilmesi,
- Çevre üzerindeki etkilerin en aza indirilmesi,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

- Enerjinin verimli üretilmesi ve verimli kullanılması,
- Kamu yararının ve tüketici haklarının gözetilmesi,
- Serbest piyasa uygulamaları içinde kamu ve özel kesim imkânlarının harekete geçirilmesi,
- Ülke enerji ihtiyaçlarını güvenli, sürekli, sürdürülebilir ve en düşük maliyetler ve en az çevresel etkilerle karşılayacak tedbirleri alan politikaların hayata geçirilmesi.

Yaşanan yüksek ekonomik gelişme ve artan refah seviyesinin sonucu olarak da Türkiye'nin enerji sektörünün her alanında hızlı bir talep artışı olduğu gözlemlenmektedir.

1990-2008 döneminde ülkemizde birincil enerji talebi artış hızı aynı dönemde dünya ortalamasının yaklaşık 3 katı kadardır ve yüzde 4,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye, OECD ülkeleri içerisinde geçtiğimiz 10 yıllık dönemde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülke durumundadır.

Aynı şekilde ülkemiz, dünyada 2000 yılından bu yana elektrik ve doğal gazda Çin'den sonra en fazla talep artışına sahip ikinci büyük ekonomi konumunda olmuştur.

Bakanlığımızca yapılan projeksiyonlar bu eğilimin orta vadede de devam edeceğini göstermektedir. 2008 yılı sonu itibarıyla 108 milyon tep değerine ulaşan birincil enerji tüketimimizin, referans senaryo olarak adlandırabileceğimiz yani hiçbir şeye dokunmadan, şu ana kadar geldiğimiz bütün alışkanlıkları da tekrar ederek devam etmesi hâlinde 2020 yılına kadar yıllık ortalama yüzde 4 oranında artması beklenmektedir. Dünyada yüzde 1,5, Türkiye'de ortalama yüzde 4 civarında.

Net ithalat bağımlılığı yüzde 74 mertebesindeki ülkemizde petrol ve doğal gazın neredeyse tümü –ki bunun net rakamları doğal gazda kırkta 1'ini ancak üretebiliyoruz, petrolde ise yüzde 7,5'ler civarında- kömürün ise beşte 1'i ithal edilmektedir. Bu bağlamda, enerji arzında kaynak, teknoloji ve altyapı bazındaki çeşitlendirmenin artırılmasına büyük önem veriyoruz. Ülkemizde son yıllarda petrol ve doğal gaz yurt içi ve yurt dışı arama faaliyetleri de bu çerçevede yoğunluk kazanmıştır. Tabii ki burada özellikle kömür, petrol ve doğal gazı diyagram olarak da önümüzde görmekteyiz.

Dünyada gittikçe artan petrol fiyatlarına paralel olarak ülkemizde yıllık yaklaşık 34 milyar dolar civarında ithalat görmekteyiz. Bu yıllara sarıh olarak hemen hemen ithalatımızın yüzde 21'i ile yüzde 25'lik kısmına karşılık gelmektedir. Tabii ki ithalat faturasını "primer enerji kaynakları" dediğimiz doğal gaz ve petroldeki ithalat faturamızı düşürme gayretlerimiz de sürmektedir.

Türkiye'de elektrik sektörüne kısaca bakarsak, bu aşamada bazı rakamlar ve tablolarla ülkemizde elektrik enerjisi kullanımının, elektrik enerjisi tüketiminin ekonomik ve sosyal faktörlerle olan ilişkisinin kurulu güçteki gerek kapasite gerekse mülkiyet bakımından gelişimi, yedek kapasitenin durumu ve gelişimi gibi konulara değinmek istiyorum.

Türkiye elektrik enerjisi brüt tüketimi -Türkiye brüt üretimi ve dış alım, dış satımlar da dâhil olmak üzere- 2007 yılında yüzde 8,8 artış ile 190 milyar kilovatsaat civarında gerçekleşmiştir. 2008 yılı için 204 milyar kilovatsaat olarak tahmin edilen elektrik tüketimi, özellikle 2008 yılının ortalarında gelişen global krizle beraber ancak yüzde 4,3 artış göstererek 198,1 milyar kilovatsaat olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye enterkonnekte sisteminde yıllar itibarıyla puant talebin de enerji talebine paralel geliştiği gözlemlenmektedir. Puant talep bildiğiniz gibi, 2007 yılında 29.249 megavat, 2008 yılında ise 30.517 megavat olarak gerçekleşmiştir.

Elektrik enerjisi tüketimi ekonomik ve sosyal faktörlerle sıkı bir şekilde ilişkilidir. Özellikle sanayi sektöründeki gelişmeler ve büyüme, enerji tüketimini etkileyen unsurlardır.

Ülkemizdeki yüksek büyüme oranları sonucu, uzun yıllardan beri yıllık elektrik tüketim artışı ortalama yüzde 7 ila 8 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

1990 ve 2008 yılları arasında üretimdeki yıllık artış ortalaması yaklaşık olarak yüzde 7 seviyesindedir ve özellikle büyüme ve elektrik talebi ilişkisi arasındaki korelasyon da yansıda görülmektedir. Hemen hemen birbirini takip eden elektrik talebi değişimi gayrisafi yurt içi hasıla değişimleriyle hemen hemen paraleldir ve bunları da yansıda görmekteyiz.

2009 yılı ilk sekiz ayında sisteme 2.800 megavatlık yeni santral eklenmiş olup kurulu gücümüz şu an itibarıyla 44.600 megavatlık mertebesindedir. Bunun kurulu gücün kaynaklara göre dağılımıysa doğal gazda yüzde 36'lar mertebesinde, hidroliklerde yüzde 32'ler mertebesinde, kömürde yüzde 20, ithal kömürde yüzde 4'ler, sıvı yakıtlar dediğimiz fuel oil ve motorinlerde yüzde 6'lar civarında, rüzgârda yüzde 2'ler civarında gelişmektedir ve 11 Kasım 2009 tarihi itibarıyla da toplam kurulu gücün 44.600 megavat civarında olduğunu söyleyebiliriz ve 2009 yılında giren yeni tesisler de 2.781 megavat civarındadır.

Öte yandan 2002 yılında 4.510 kilometre civarında olan doğal gaz boru hattı uzunluğu, 11.282 kilometreye çıkarılmış olup sanayide ve konutta 5 şehrimize, sadece sanayide ise 9 şehrimize giden doğal gaz bugün itibarıyla 65 şehrimize ulaşmıştır.

Emre amade ve görece temiz bir enerji kaynağı olan doğal gazın şehirlerde, özellikle konutlarda kullanımının yaygınlaştırılması neticesinde ülkemiz sera gazı emisyonları ile ve küresel iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir avantaj sağlamıştır ve 300 milyon ton civarında karbondioksit emisyonları tutumuyla alakalı önemli bir avantaj sağlamıştır.

Elektrik dağıtım sistemindeki en önemli sorun olan kayıp kaçak kontrolleri bağlamında toplam 2003 ve 2009 yılları arasında 36,5 milyon abone taraması yapılmış. Toplam abonemiz bildiğiniz gibi 26 milyon adet civarında. Abone sayısından daha fazla abone kontrolü taraması yapılmış ve bu çalışmalar sürdürülmektedir.

Geldiğimiz nokta, yeterli olmamakla beraber, küçümsenmeyecek bir noktadır. O da 125'ler seviyesinden 2009 yılının içinde bulduğumuz aylar ortalamasına baktığımızda yüzde 14'ler seviyesine düşürülmüştür. Tabii ki burada Avrupa Birliği ortalaması hedeflerimiz yüzde 10 civarında ve onun daha altına inmeli hedeflerimizde yıllara sari olarak gerçekleşecektir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; 18 Mayıs 2009 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu tarafından kabul edilmiş olan Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi'ndeki bazı önemli noktalara da dikkatinizi çekmek istiyorum: Bu strateji belgesi çerçevesinde 2023 yılında gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz bir kısım maddeler var. Onlar da tüm yerli ve hidrolik kaynaklarımızın harekete geçirilmesi ve ekonomimize kazandırılması, rüzgâr kurulu gücümüzün 20 bin mw'lar civarında 2023 yılında inşallah gerçekleşmiş olması, jeotermal kurulu gücümüzün elektrik üretimi mertebesinde 600 mw'lar civarına çıkartılması, MTA'nın yaptığı son çalışmalarla beraber inşallah bin mw'lar civarını yakalama ihtimalimiz de vardır. Ayrıca 2020 yılında elektrik üretimimizin minimum yüzde 5'i itibarıyla nükleer enerji santrallerinin payının bulunmuş olması. Bu hedefleri gerçekleştirmede tabii ki bunun esasını kurmuş olmak kadar usulünü belirlemek ve bu yöntemleri geliştirmek de bir o kadar önemli.

Diğer taraftan strateji belgesinde enerji verimliliği projelerine öncelik verilmiş, santral rehabilitasyonlarının yapılmasına dikkat çekilmiş, tam rekabetçi piyasa koşullarına geçişin yol haritası belirlenmiş, toptan satış piyasasının gelişimi, özelleştirme uygulamaları ve elektrik enterkoneksiyonları konularında da temel stratejiler ortaya konmuştur.

Yenilebilir enerji kaynaklarının enerji arz içindeki payının artırılmak temel hedeflerimizden bir tanesidir. Buna yönelik olarak hem yasal alt yapıyı hem de sektörü harekete geçirecek kapsamlı çalışmaları hayata geçirmekteyiz. 2005 yılında yürürlüğe giren ve hepinizin katkılarıyla oluşan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretim Amaçlı Kullanılmasına İlişkin Kanun ve özel sektör marifetiyle yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretilmesi imkânı sağlanmıştır.

Yenilenebilir enerjiyle ilgili kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 2.887 mw kurulu gücünde 80 adet yeni rüzgâr projesine lisans verilmiş, bu projelerden toplam bin mw civarında kurulu güce ulaşacak olan santrallerin yapımı da devam ettirilmektedir.

2002 yılında neredeyse yok sayılacak düzeyde olan rüzgâr enerjisi kurulu gücü bugün 738 mw'a ulaşmıştır. Rüzgâr enerjisi kurulu gücümüzün iki yıl sonunda 2 bin mw'lar civarına ulaşacağı tahmin edilmektedir.

2009 yılı içerisinde işletmeye alınan santrallerin geçtiğimiz hafta itibarıyla 375 mw'ı rüzgâr, 564 mw'ı hidroelektrik, 47,4 mw'ı jeotermal ve 21 mw'ı ise çöp gazı ve biyogazlardan oluşmaktadır.

Yerli kaynaklarımızın özellikle yapılan arz planlamalarında cumhuriyetimizin 100'üncü yılına kadar yerli linyit, taşkömürü ve hidrolik potansiyelimizin tamamının kullanılması hedeflenmiştir.

TKİ ve EÜAŞ'ın uhdesinde bulunan kömür santrallerinin santral yapma koşuluyla özel sektöre devredilmesi ve ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Elektrik üretiminde kullanılan yerli kaynaklarımızdan linyitten elde edilebilecek elektrik enerjisi üretim potansiyeli toplam 120 milyar kilovat saat olup bunun yaklaşık yüzde 44'lük kısmı değerlendirilmiştir. 11 milyar kilovat saat/yıl potansiyel sahip olan taşkömürünün ise yüzde 32'lik kısmı değerlendirilmiş olup bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Ülkemizdeki kömür aramaları uzun bir süredir ihmal edilmişti. Bu nedenle mevcut verilerin ülkemizin kömür potansiyelini tam olarak yansıttığını iddia etmek mümkün değildi. Dolayısıyla ülkemizin kömür potansiyelini daha doğru bir şekilde belirleyebilmek için 2005 yılından itibaren başta MTA olmak üzere TKİ Genel Müdürlüğüyle beraber ilgili kuruluşlarımızın imkânları seferber edilerek bir kömür araması hamlesi başlatılmıştır. Aynı şekilde ekonomik kategoride olduğu belirlenen 140 milyar kilovat saat civarındaki yıllık hidroelektrik enerji potansiyelinin yüzde 37'lik kısmı işletmede, yüzde 15'lik kısmı ise yapım aşamasındadır. Geriye kalan yüzde 50'lik kısmının ise mutlaka küçük HES'ler ve büyük HES'ler irili ufaklı bütün santrallerin harekete geçirilmesi gerekmektedir ama bu vesileyle şunu da söylemeliyim ki, gerek çevre faktörleri gerekse bulunduğu mekân itibarıyla hidroelektrik santrallerinin yapımıyla alakalı hem yerel yönetimlerin hem de merkezî hükûmetin bu konuda bir karar vermesi lazım. Bu kararın bir kısım yargı kararlarıyla beraber durdurulanlar itibarıyla de söylüyorum, bugün bir havzada, bir deltada yaklaşık 12 tane küçük HES'in durdurulduğunu biliyoruz inşaatının. Bunların içerisinde haklı gerekçeler olabilir ama bunlara karar verip hangilerinin harekete geçirilip hangilerinden yararlanmayacağımız da netleştirmemiz lazım.

Nükleer güç santrallerini arz kaynakımıza mutlaka dâhil etmemiz lazım. Şu anda içinde bulunduğumuz süreçte bildiğiniz gibi nükleer güç santrallerinin kurulumuyla alakalı ve üretilecek elektriğin alımıyla alakalı sıcak gelişmeleri de hep beraber gözlemliyoruz. Danıştayın özellikle yönetmeliğin bir kısım maddeleriyle alakalı yürütmeyi durdurması var. Biz de bu konuda hızlıca sonuca ulaşabilmek açısından hukukçularımızla beraber oluşturduğumuz kararları hep beraber kamuoyuyla önümüzdeki süreçte paylaşacağız ama özellikle AK PARTİ hükûmetlerinin şu ana kadar şu veya bu vesileyle gerçekleştiremediği nükleer güç santrallerinin yapımıyla alakalı kararlılığının devam ettiğini söylemek isterim.

Serbest piyasa koşullarına tam işlerlik kazandırmak ve yatırım ortamının iyileştirilmesini sağlamak açısından da ülkemizde enerji sektöründe rekabete dayalı piyasaların oluşturulması yine aynen bu strateji çerçevesindedir. Bununla alakalı çıkardığımız kanunları biliyorsunuz. 4628 sayılı Kanun, 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu, yine 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu, 5307 sayılı Sivilleştirilmiş Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu'nu bunlara örnek olarak gösterebiliriz.

Özel sektör yatırımlarının özellikle bu çizdiğimiz 2020 yılına, hatta 2023 yılına kadar 120 milyar dolar civarında bir yatırıma ihtiyacı olduğunun altını çizmeliyim. Bu çerçevede ihtiyaç duyulan yatırımların mümkün olduğu kadar özel sektörün sermaye yatırımları tarafından gerçekleştirilmesinin ve bununla alakalı düzenlemelerin de hayata geçirilmesi yönündeki çalışmalar hem Bakanlığımız hem de ilgili ve ilişkili kuruluşlar tarafından yapılmaktadır.

2002 yılından bu yana elektrik üretim kurulu güç kapasitemizin 31.750 mw'tan 44.600 mw'a çıkartılmış olmasının önemli olduğunu söylemek isterim. Bu yeterli midir? Bu yeterli değildir. Tabii ki, yedek kapasitelerin de mutlaka burada arz edilmesi lazım.

Bu dönemde devreye giren yaklaşık 12.850 mw civarındaki kapasitenin yaklaşık 7 bin mw'lık bölümü dönemimizde başlayan ve özel sektör lisans alan santrallerden oluşmaktadır. Tabii bu arada bir konuyu daha açıklıkla söylemeliyim ki,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

2008 yılının ortalarındaki global krizin tesiriyle enerji arzıyla tüketiminin çakışabileceği bir nokta yakalanmıştı. Global krizin özellikle tüketim eğrileri açısından baktığımızda, eğrileri de dikkatli incelediğimizde, Türkiye'deki gerek özel sektör gerekse kamu tarafından yapılan enerji arz güvenliğinin aslında bir çözümü olduğunu söylemeliyim. Bir yıllık bir nefes aralığının olduğunu söylemeliyim.

11 Kasım 2009 tarihi itibarıyla aynı yıl içerisinde 2.782 mw kurulu gücündeki özel sektöre ait 73 adet üretim santrallerinin kabulleri yapılmıştır ve işletmeye alınması izni Bakanlığımızca verilmiştir. İşletmeye alınan tesislerden 1 tanesi 47,4 mw civarında jeotermal, 14 tanesi 375 mw civarında rüzgâr, 25 tanesi 352 mw civarındaki hidrolik olmak üzere ve 33 tanesi de 1.774 mw civarında termik santrallerdir. Aynı zamanda kamunun da ilave olarak 212 mw civarındaki Obruk Barajı ve Hidroelektrik santralini de düşünürsek bunların hepsinin toplamının 2.800 mw civarında olduğunu söyleyebiliriz ve hemen hemen önemli bir kısmının yenilenebilir enerji kaynaklarından olmuş olması da sevindirici bir unsurdur.

Fiyatlar konusuna gelecek olursak, Tabii ki fiyatlarda 2008 yılının 14 Şubat itibarıyla enerji KİT'lerinin uygulayacağı maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının yürürlüğe girdiğini söyleyebiliriz. Geçtiğimiz yılın Temmuz ayında yürürlüğe giren bu fiyatlandırma mekanizmasıyla beraber aslında enerji KİT'lerimizin uyguladığı elektrik fiyatları üç ayda bir, doğal gaz fiyatları ise ayda bir değiştirilmektedir eğer ihtiyaç hissediliyorsa.

BOTAŞ Genel Müdürlüğü Temmuz 2008'den itibaren satış fiyatlarını söz konusu karar uyarınca belirlemekte ve uygulamaktadır. Bu çerçevede, doğal gaz fiyatları doğal gaz alım fiyatlarındaki değişim ve dolar kurundaki değişimle beraber bir kısım parametreleri de göz önüne alarak hesaplanmaktadır.

Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirilmesiyle alakalı programlarımıza gelirsek. TEDAŞ 2 Nisan 2004 yılındaki özelleştirme programına alınmıştır ve bununla alakalı zaman zaman duraksayan ama zaman da hareketlenen bir özelleştirme trendi izlenmiştir. Bu arada Başkent, Sakarya ve Marmara elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirme ve devir işlemleri tamamlanmıştır, Denizli, Aydın ve Muğla'nın da içerisinde bulunduğu dağıtım bölgesi Aydem Elektrik Dağıtım AŞ'ye devri de gerçekleştirilmiştir.

Son olarak bildiğiniz gibi, on gün kadar önce, Çoruh, Osmangazi ve Yeşilirmak Elektrik Dağıtım AŞ'lerindeki TEDAŞ'a ait olan yüzde 100 hisseler de ayın şeklinde özelleştirme ihalelerinde pazarlık görüşmeleri sonucunda 6 Kasım tarihinde tamamlanmıştır ve bunlar için toplam üç bölge içinde 1.153.500.000 dolarlık da teklif alınmıştır. Hemen bundan sonra Uludağ, Van Gölü, Çamlıbel, Fırat bölgeleri için de ilana çıkmış olup, bahse konu bölgelerle ilgili son teklif verme tarihi 29 Ocak 2010 tarih olarak belirlenmiştir.

Diğer yedi şirketin hazırlı çalışmaları ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından sürdürülmekte ve 2010 yılının sonuna kadar da inşallah bunların dağıtım özelleştirmeleri tamamlanması hedeflenmektedir.

Elektrik üretim tesislerinin özelleştirilmesindeki temel amacımız, üretim kapasitesinin geliştirilmesi, mevcut üretim tesisinin emre amadeliklerinin artırılması ve kapasite kullanım faktörlerinin yükseltilmesi ve sektördeki rekabetin artırılması için özel sektör kaynaklarının harekete geçirilmesidir.

Doğal gaz kontrat devirleriyle alakalı, bildiğiniz gibi, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu hukuki olarak BOTAŞ'ın tekel konumunu ortadan kaldırmıştır, fiili olarak ise bu durum henüz net olarak piyasada oturmamıştır. Bildiğiniz gibi 64 lotluk 16 milyar metreküp civarındaki çıkılan özelleştirme ihalesinde yaklaşık 4 milyar metreküp karşılığı için teklifler gelmiştir. Bizim amacımız bunu tedricen hem piyasa koşullarını çok aşırı etkilemeksizin hem de kamu fiyat dengesini dikkate alarak yüzde 25'lik, yani özel sektörün payının yüzde 25'e çıkarılması ve daha sonra da aynen şu anda 31/12/2008 tarihi itibarıyla BOTAŞ'ın küçülmesine hedef olarak çizilen yüzde 20'lik hedefe ulaşmasıdır.

Enerji verimliliğiyle alakalı, enerji kaynak çeşitliliğinde diğer kaynaklara destek olarak görülebileceği gibi verimlilikten elde edilebilecek kazanımların aynı zamanda tek başına kaynak olarak da değerlendirilebileceği konumdadır. Türkiye bu konuda ciddi bir potansiyel içerisinde. 2007 yılı içerisinde hepinizin katkılarıyla çıkartılan Enerji Verimliliği Kanunu bu konuda bundan sonraki oluşturacağımız kültüre bir zemin oluşturmuştur ve Başbakanlık genelgesiyle beraber kamu sektöründeki enerji verimliliğinin kullanımıyla alakalı bir genelge yayımlanmıştır ve bu genelge kapsamında ulusal enerji verimliliği hareketi başlatılmıştır ve 2008 yılı da Enerji Verimliliği Yılı olarak da ilan edilmiştir. Mesela bunlardan yapılan aslında örnek bir çalışma var. Bu çalışmada 1 milyon 800 bin civarındaki lamba kamu kurumları tarafından değiştirilmiş. Buna yaklaşık 11 milyon TL civarında bir para harcanmış ama üç ay içerisinde kendisinin amorti ederek toplam yıl itibarıyla 41 milyon TL civarında bir kazanım sağlanmıştır.

Aynı zamanda 4 milyon 800 bin adet civarında da enerji verimli lamba eskileriyle değiştirilmiş ve özellikle ilköğretim öğrencilerine dağıtılmış, kayıp kaçak oranlarının yüksek olduğu illerde bu uygulama devam ettirilmiştir. Bu yatırım aslında kendisini yedi sekiz yılda amorti eden yatırımlarla hiç mukayese kabul etmeyecek kadar kendine geri döndüren bir yatırımdır.

Enerji ve tabii kaynaklar alanındaki faaliyetlerin çevreye olan olumsuz etkilerini en aza indirmekle alakalı hedeflerimizde ise 2004 yılında bildiğiniz gibi ülkemiz Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne taraf olmuştur. Kyoto Protokolü 5 Şubat 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmış ve Türkiye Cumhuriyeti Ağustos 2009'da da Kyoto Protokolü'ne resmen taraf olmuştur.

Ülkemizin 2012 yılına kadar Kyoto Protokolü çerçevesinde emisyon azaltım yükümlülüğü bulunmamaktadır ancak daha sonraki yıllarla alakalı biraz sonra da detaylarına gireceğim şekilde bir kısım beklentiler vardır. Bu konuda bir çalışma vardır. Enerji sektöründe enerji verimliliğinin geliştirilmesi yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla kullanımı, temiz kömür teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve nükleer enerjinin kullanılması, enerji ve çevre bağlantısı içerisinde sorunları ele almada başlıca politikalar arasında olacaktır.

Ülkemizin enerji alanında bölgesel ve küresel etkinliğinin artırılmasıyla alakalı ise özellikle AK PARTİ hükümetleri zamanında çok fazla işlem yapılmıştır. Son altı ayını özetleyecek olursak, Nabucco Projesi'nin imzalanmasıyla beraber doğumuzda bulunan doğal gaz kaynaklarının, batımızda bulunan özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkelerin gaz ihtiyacını

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

karşılama açısından önemli bir projedir. 31 milyar metreküp civarındaki gaz dolayısıyla Türkiye üzerinden aktarılacaktır. Bununla alakalı yapılacak yatırımın 7,9 milyar euro civarında olması ve Türkiye'nin de en az 4,6 milyar euro civarında bu yatırımdan payını alacak olması aslında Türkiye'deki yatırımlar açısından da önemlidir.

Türkiye'nin komşularıyla sıfır problem noktasındaki enerji sektörünün üzerine düşeni yapmasıyla alakalı yapılan çalışmalarda Yunanistan'dan başlayan Bulgaristan, Ukrayna, Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Türkmenistan, İran, Irak ve Suriye'nin de içinde bulunduğu bütün komşularımızla hemen hemen enerjiyle alakalı anlaşmalar imzalanmıştır. Azerbaycan'la da önümüzdeki süreçte inşallah önemli bir kontrata daha imza atacağımız kanaatindeyim. Bu konudaki görüşmelerimiz de sürmektedir.

Rusya Federasyonu'yla yapılan anlaşmalar paketi içerisinde gerek petrol gerekse doğal gazla alakalı yeni kaynakların yeni ülkelere aktarılmasıyla alakalı projede bir hâl yoluna konmuştur.

Türkmenistan'ın 1998 yılında 16 milyar metreküp civarında imzalanan ama gerçekleştirilemeyen 16 bcm'lik doğal gazın aktarılmasıyla alakalı konunun artık realize edilmesiyle alakalı çalışmalar da gündeme gelmiştir çünkü İran'la yaptığımız anlaşmada İran üzerinden aktarılacak Türkmenistan doğal gazının geçişine İran izin vermektedir. Aynı şekilde İran'dan Avrupa'ya aktarılacak doğal gazın geçişine Türkiye izin vermektedir ve İran içerisinde yapılacak özellikle Güney Pars sahasında yapılacak yatırımlarda da hem TPAO'nun bünyesinde Türkiye önemli bir doğal gaz kaynağının kullanım hakkına sahip olacaktır.

Bildiğiniz gibi Arap doğal gazının Mısır'dan başlayan ve Türkiye'ye kadar uzanan 1.200 kilometrelik hattının Suriye'yle yaptığımız anlaşma çerçevesinde tamamlanması öngörülmüştür ve önümüzdeki on beş ay içerisinde inşallah bunun tamamlanması programlanmıştır.

Irak'ta gerek merkezî hükûmetle yapılan çalışmalarda Aralık ayında girilecek ikinci bant ihalelerinin özellikle petrole alakalı ihalelerde TPAO gerek yalnız başına gerekse konsorsiyum olarak bir kısım çalışmalara katılacaktır. BOTAŞ'ın tabii ki uluslararası arenada yaptığı yine bir kısım işlemler vardır. TPAO'nun hem yurt içinde hem de yurt dışında yaptığı bir kısım operasyonlar vardır. Bunlar da son derece önemlidir.

Türkmenistan'dan sonra özellikle Azerbaycan'la yapılacak anlaşmaların batımızda bulunan Yunanistan üzerinden İtalya'ya orada da İsviçre'ye aktarılacak olması gazın özellikle Türkiye'nin stratejik durumunu ve coğrafyasından kaynaklanan avantajları çok iyi değerlendirmesiyle alakalı fırsatlardır. Bunların mutlaka realize edilmesi lazımdır.

Şu anda Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattıyla alakalı ham petrol boru hattıyla alakalı geldiğimiz kapasiteyi kısaca rakamlarıyla vermek isterim: 14 Ekim 2009 tarihi itibarıyla şu ana kadar yaklaşık yükleme yapılan petrol miktarı 741 milyon varildir ve bu yaklaşık bine yakın tankerle taşınmıştır ve şu anda 1 milyon varil civarında günlük kapasiteye ulaşan bu hattın 1,6 milyon varile ulaşmasını beklemekteyiz.

Bakü-Tiflis-Erzurum doğal gaz boru hattıyla alakalı gerek Şah Deniz I gerekse anlaşmasını yapacağımız Şah Deniz II Projesi'yle beraber kapasitesinin de mutlaka artırılacağını öngörmekteyiz.

Ben çok fazla vaktinizi almamak açısından, Katar'la yaptığımız hem doğal gaz boru hattıyla alakalı bir ön protokolün hem de LNG taşınmasıyla alakalı protokollerini de dikkate aldığımızda hemen hemen bölgemizde bu manada anlaşma yapmadığımız bir ülke bırakmamış bulunmaktayız.

Ülke ekonomisine katkısını Bakanlığımızın artırma açısından özellikle kaynaklarımızın, bor madeninin dünyadaki bor rezervlerinin yüzde 72'sine sahip olan ülkemizin bu kaynaklarla alakalı uç ürünlerin elde edilmesine yönelik çalışmaları da Bor Enstitüsünde devam etmektedir. Tabii burada yaklaşık dünyada borun ham hâliyle 1 milyar dolar civarındaki pazarının bulunduğunu unutmamak lazım. Elimizde ne kadar 2 trilyon dolarlık da bor rezervi bulursa bununla alakalı ham borun pazarlama miktarı ancak 1 milyar dolarla sınırlıdır ama uç ürünleri elde etmemiz hâlinde bu pazarın 15 milyar dolara çıktığını bilmemiz gerekiyor ve şu anda US Borax'la beraber bir nevi rekabet hâlinde olan Eti Holdingin onu geçtiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. 2002 yılında bu rakamlar tam tersiydi. 225 milyon dolar civarında Eti Holdingin cirosu vardı, US Borax'ın 655 milyon dolardı. Şu anda tam tersini görüyoruz. Bu da aslında yapılan çalışmalar açısından takdire şayan olduğunu söylemek istiyorum ama bunlar yeterli midir? Tabii ki yeterli değildir. Bu çalışmaların mutlaka uç ürünlerle desteklememiz lazım ve asıl gelmemiz gereken ciroya ulaşmamız lazım.

3213 sayılı Maden Kanunu ve uygulama yönetmeliklerindeki bir kısım düzenlemelerle beraber şu anda 82.600 sahanın ihale işleminin sonuçlandırılarak ekonomiye kazandırılması amaçlanmıştır. Bunun 65.391 tanesi sonuçlandırılmıştır, işletmeye geçen miktarı tabii ki daha azdır. Bu çerçevede 2002 yılında yaklaşık 700 milyon dolar olarak gerçekleşen maden ihracatımız 2008 yılında 3,2 milyar dolar civarındadır.

Madencilik sektörünün millî gelir içerisindeki payı 2003 yılında 2 milyar 600 milyon dolar olarak gerçekleşmişken 2008 yılında bu rakam 10 milyar 170 milyon dolar civarındadır.

Size kısaca, değerli arkadaşlar, bir de tahkim davalarından bahsetmek isterim. Enerji sektörünün serbestleşmesine beraber aslında özel sektörle bir kısım muvazaalı konularda oluşmuştur. Bunların içerisinde en önemlileri tabii ki Uzan Grubuyla devam eden 3 tane büyük davaydı. Bunlardan bir tanesi 3,8 milyar dolarlık bir dava, diğeri 4,6 milyar dolarlık ikinci dava, üçüncüsü ise 10,1 milyar dolar civarında Washington'da devam eden dava.

Çukurova Elektrik AŞ'nin toplam sermayesinin yüzde 12,24'ünü, Kepez Elektrik AŞ'nin de toplam sermayesinin yüzde 10,73'ünü elde ettiğini iddia eden Polonya menşeli Cementownia Nowa Huta firması tarafından aleyhimize açılan bu davalar Türkiye'nin kazanmasıyla sonuç bulunmuştur. Bu da Türkiye adına sevindiricidir. Bu davalar da kesin bir dille reddedilmiştir.

10,1 milyar dolarlık dava ise devam etmektedir. Bu konuda tahkim heyetine olan güvenimiz tamdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin haklı davasının mutlaka tahkim heyeti tarafından da anlaşılacağına ve sonucun Türkiye lehine olacağını ümit etmekteyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Bu arada Bakanlığımız aleyhine açılan 8 adet tahkim davasında yaklaşık 1,8 milyar dolar olarak kesinleşen tazminat tutarı 288 milyon dolardır. Şu ana kadar 1,6 milyar dolar tutarındaki tazminat talebiyle hakem heyetleri tarafından reddedilmiştir.

Yap-işlet-devret soruşturma raporlarıyla alakalı isterseniz kısaca da bir bilgi vermek isterim. Başbakanlık makamının 3 Ocak 2003 tarihinde verdiği olurlarla beraber Bakanlığımıza muhatap yazısı gereğince 3096 sayılı Kanun kapsamında işletmeye geçen yap-işlet-devret modeli santralleriyle ilişkin kurulan soruşturma komisyonu tarafından hazırlanan 4'ü doğal gaz, 17'si hidroelektrik ve 2'si rüzgâr santrali olmak üzere toplam 23 adet projeye beraber bir soruşturma raporu düzenlenmişti hepinizin bildiği gibi. Raporlar konusunda Bakanlık ve Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği (BAHUM) arasında çalışmalar yapılmış, hukuki değerlendirmelerin neticeleri rapora bağlanmıştır.

Kömür yardımlarıyla rakamları biliyorsunuz, tekrar etmeme gerek yok.

Sayın Başkanım, eğer müsaade ederseniz, yazılı olarak da sunduk, sunuşun daha da uzamamasını temenni edersek sunuşuma bir kısım bütçe rakamları vererek sonlandırmak istiyorum; yoksa, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü gibi, Elektrik İşleri Etüt İdaresi gibi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü gibi, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu gibi, TEİAŞ, EÜAŞ gibi kurumlarla, bağlı, ilişkili, ilgili bütün kurumlarla alakalı da rakamları isterseniz verebilirim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, özetleyerek tamamlarsak konuşmamızı iyi olur. Sunuş konuşmanızda detayları mevcut esasen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sadece bütçe rakamları vermesi uygun aslında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – O zaman sadece bütçe rakamlarını veriyorum: Bakanlığımıza bağlı ve ilgili kuruluşların TEDAŞ'ı da fiilî bir sektör müteemmim cüzü olarak gördüğüm için, dâhil olarak yürütmekte oldukları projelere ilişkin 2010 yılı için tahsisi öngörülen toplam ödenek miktarı toplam 4,1 milyar TL'dir. Bakanlığımız merkez teşkilatına 2010 yılı bütçesi olarak cari harcamalar için 36,7 milyon lira, yatırım harcamaları için 5,3 milyon lira, transfer harcamaları için 13,8 milyon lira, kamulaştırma harcamaları için 24,9 milyon lira ve borç verme harcamaları için de 38,5 milyon lira olmak üzere toplam 122,2 milyon lira ödenek tahsis edilmiştir.

Ödeneklerini Bakanlık bütçesi transfer kaleminden alan EİEİ Genel Müdürlüğüne 10 milyon lirası yatırım olmak üzere toplam 42,4 milyon lira, MTA Genel Müdürlüğüne 100 milyon lirası yatırım olmak üzere toplam 201,1 milyon lira, TAEK Başkanlığına 32 milyon lirası yatırım olmak üzere toplam 75,1 milyon lira, Bor Enstitüsüne ise 7,1 milyon lirası yatırım olmak üzere toplam 7,6 milyon lira ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımıza bağlı genel bütçeli kuruluşumuz olan Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne 2010 yılı bütçesi olarak 400 bin TL'si yatırım olmak üzere toplam 5,5 milyon lira ödenek ayrılmıştır.

Komisyonumuza Bakanlığımızın faaliyetleri ve bütçemizle ilgili özet bilgiler sunmuş bulunuyorum. Çalışmalarımıza ışık tutacak görüş, eleştiri ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Şimdi, konuşmasını yapmak üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanına söz veriyorum.

Buyurun.

EPDK BAŞKANI HASAN KÖKTAŞ – Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekillerim; şahsım ve grubum adına sizleri saygılarıyla selamlıyorum.

Sizlere kısaca Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2009 yılı faaliyetleri ile 2010 yılı bütçesi hakkında genel bilgiler arz etmek istiyorum.

Sizlere dağıtılan konuşma metninde kurumumuzun faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgiler olup ben vaktinizi çok almamak üzere kısaca kurumumuzun faaliyetleriyle ilgili bilgiler arz etmek istiyorum.

Kurumumuz, 2008 yılı toplam ekonomik büyüklüğü yaklaşık 120 milyar TL olan elektrik, doğal gaz, petrol ve sıvılaştırılmış petrol gazları piyasalarındaki faaliyetleri düzenlemekte ve denetlemektedir.

Kurumumuz tarafından bugüne kadar petrol piyasasında 15 bin 679, elektrik piyasasında 1.220, doğal gaz piyasasında 186 ve LPG piyasasında 8.329 olmak üzere toplam 24. 414 adet lisans verilmiştir.

Bu lisanslar kapsamındaki yatırım gerçekleştirmelerinden tariflendirmeye kadar çok geniş bir alandaki piyasa faaliyetleri Kurumumuzun düzenleme ve denetlemesi altındadır.

Elektrik piyasası ile ilgili Kurumumuzun 2009 yılı faaliyetlerinin önemli bir bölümünü özel sektörün yeni yatırım başvurularına yönelik lisanslandırma çalışmaları oluşturmuştur.

Başvuru, inceleme değerlendirme ve uygun bulma aşamaları dışında bugün itibarıyla Kurumumuz tarafından lisans verilen özel sektör yatırımlarının adedi 796, kurulu gücü ise 36.227 megavatır.

2009 yılında Kurumumuza üretim faaliyetinde bulunmak üzere 9.230 megavat kurulu gücünde 255 adet proje için lisans başvurusu yapılmıştır. İçinde bulunduğumuz yılda 7.828 megavata ulaşan 161 adet başvuruya lisans verilmiştir.

Elektrik sektöründe arz güvenliği ve sistemin geleceği açısından en önem verilen konu üretim yatırımlarının gerçekleşmesidir.

Son yedi yılda ülkemizde yaklaşık 6.653 megavat kurulu gücünde yeni kapasite sisteme dâhil edilmiştir.

2009 yılı, tamamlanarak işletmeye alınan yeni özel sektör elektrik üretim yatırımları açısından son yedi yılın en iyi yılı olmuştur.

Bu yılın 11 Kasım itibarıyla, biraz önce Sayın Bakanımın da ifade ettiği, 2009 yılı içerisinde tüm işlemleri tamamlanarak geçici kabulü yapılarak özel sektör üretim tesislerinin toplam kurulu gücü 2.800 megavata ulaşmış bulunmaktadır. Bu rakam son üç yılda elektrik üretim tesisi olarak tamamlanmış tüm özel sektör yatırımlarının toplamından dahi daha fazladır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Enerji sektörünün gündemini meşgul eden rüzgâr enerjisine dayalı lisans başvuruları konusunda 2009 yılında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 1 Ekim tarihinde, Elektrik Piyasası Kanununun 5'inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan yarışma yönetmeliği Kurulumuz tarafından onaylanarak TEİAŞ'a gönderilmiştir. Aynı gün, rüzgâr lisans başvurularının değerlendirilmesi sürecinde gerek duyulan kurallar Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğine derç edilmiştir.

Hedefimiz, 2010 yılının ilk ayı ile birlikte bu kapsamdaki başvurulara lisanslarının verilmesine başlamaktır.

Kurumumuz, elektrik piyasasındaki gelişmeleri yakından izlemekte ve elektrik piyasasında yatırım ikliminin uygun hâle getirilmesi konusunda gerekli adımları atmaktadır.

2008 ve 2009 yıllarında, elektrik enerjisi üretimine yönelik artan ilgiye koşut olarak, yatırımlar için ihtiyaç duyulan finansman kaynaklarının sağlanması amacıyla Kurumumuz tarafından çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Yatırımların kredi almasını kolaylaştırılmasına yönelik 2008 yılında yapılan düzenlemelere ilaveten 2009 yılında da önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, Kurul onayı gerektiren temlik, hisse rehni gibi işlemler Kurul onayı kapsamından çıkarılmıştır. Bir üretim tesisi yatırımının belirli bir bölümünün işletmeye girmesi hâlinde, Kurumumuza sunulmuş bulunan teminat mektubunun belirli bir kısmının iade edilmesi sağlanmıştır.

Nihai olarak gerçekleştirdiğimiz bir değişiklikle, ÇED sürecinin tamamlanması lisans almanın önkoşulu hâline getirilmiştir. Bu düzenlemenin, çevrenin tahrip edildiğine dair şikâyetlerin önüne geçeceğini umduğumuz gibi yatırımcıların, yatırım planlarının hazırlanması ve lisans başvurusunda bulunulması sürecinde de daha titiz davranmalarına hizmet edeceğini düşünürüz.

Kurumumuz lisans almış projelerin zamanında tamamlanması, projelerdeki ilerlemelerin izlenmesi ve ilerleme olmayan lisansların iptal edilmesine yönelik çalışmaları 2010 yılında da titizlikle sürdürecektir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, 2009 yılı içerisinde, Kurumumuz tarafından mevcut düzenlemelerde ihtiyaca binaen değişiklikler gibi yeni mevzuatta çıkarılmıştır.

Bu kapsamda, saatlik uzlaştırmayı ve bir gün öncesi piyasasının kurulmasını öngören Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ile genel aydınlatma giderlerinin 2015 yılına kadar Hazine Müsteşarlığı tarafından ödenmesini de içeren Aydınlatma Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Bu dönemde Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde 3, Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinde 1, Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliğinde 1, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde 1 olmak üzere toplam 6 adet değişiklik yönetmeliği ile bir adet usul ve esas yayımlanmıştır.

Kurumumuzun en önemli görevlerinden biri de tarifelendirme kapsamındadır. Kurumumuz kanunlar ve enerji kitlerinin uygulayacağı maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması usul ve esasları çerçevesinde elektrik ve doğal gaz piyasalarında düzenlemeye tabi olan iletim, dağıtım, toptan ve perakende satış, depolama ve bağlantı faaliyetlerine ilişkin yapılan tarife tekliflerini inceleyerek onaylamıştır. Özelleştirmeler sonrası kurumumuza dağıtım şebekelerinin tarifelerinin belirlenmesi, yatırımların onayı ve denetlenmesi gibi çok önemli sorumluluklar düşmektedir. EPDK yeni döneme kurumsal yapısındaki değişiklikler dahil olmak üzere tüm boyutlarıyla hazır hâle gelmektedir.

Sayın Komisyon Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; doğal gaz piyasasına yönelik çalışmalarımızda öne çıkan husus, şehirlerde doğal gaz dağıtımına yönelik faaliyetlerdir.

Kurumumuz tarafından 19 Haziran 2003 yılından bugüne 67 ili kapsayan 60 bölgenin doğal gaz dağıtım lisansı ihalesi ilanına çıkmıştır. 57 doğal gaz dağıtım lisansı ihalesi sonuçlandırılmış ve 53 dağıtım şirketine doğal gaz dağıtım lisansı verilmiştir. 51 dağıtım şirketi ilgili dağıtım bölgelerinde gaz arzına, 52 dağıtım şirketi de yatırıma başlamıştır.

Yapılan ihaleler sonucunda; yaklaşık 17 bin 600 kilometre çelik ve polietilen boru hattı inşa edilmiş, yapılan toplam yatırım tutarı 1 milyar 450 milyon Lirayı aşmıştır. Bu yatırımlar sonucunda 38 bin kişinin üzerinde istihdam sağlanmış, yaklaşık 1 milyon 400 bin abone sayısına ulaşılmıştır. Şebekenin ulaştığı potansiyel konut eşdeğeri abone sayısı yaklaşık 6 milyon 250 bindir.

Tüm bu çalışmalar sonucunda 2003 yılında önce doğal gaz kullanan şehirlerde faaliyet gösteren şirketlere 7 dağıtım lisansı ile birlikte lisanslı dağıtım şirketi sayısı 60'a, gaz arzı sağlanan dağıtım bölgesi sayısı 58'e ulaşmıştır.

EPDK ihaleleri sonucunda tamamlanan şebekenin ulaştığı potansiyel konut eşdeğeri abone sayısı 6 milyon 250 bindir. EPDK ihalelerinin kapsamı dışında daha önce doğal gaz kullanmaya başlamış olan İstanbul, Ankara, İzmit gibi şehirlerde 6 milyon 800 bin konut eşdeğeri aboneye ulaşılmıştır. Böylece toplamda 13 milyon konuta doğal gaz ulaştırılacak altyapı tamamlanmıştır. Genel bir varsayım ile her konutta ortalama dört kişinin yaşadığı düşünülürse ülkemizde 52 milyon kişiye doğal gaz ulaştırılacak altyapı tesis edilmiş bulunmaktadır.

Bugüne kadar sürdürülen çalışmaların sonunda doğal gaz dağıtım lisans ihalesine çıkılmayan on iki şehrimiz kalmıştır.

2010 yılı içerisinde öncelikle Zonguldak ve Bartın şehirleri için ihale ilanına çıkılması planlanmaktadır. Gaz arzının hazır hale getirilmesi sonrasında kalan 10 şehrimize yönelik olarak yapılacak inceleme ile dağıtım bölgeleri oluşturularak ihale ilanlarına çıkılacak ve bu bölgeler için tekliflerin gelmesi halinde bu şehirlerimiz için de doğal gaz dağıtım lisansı verilebilecektir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekillerim; Kurumumuz tarafından petrol piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesine yönelik kapsamlı çalışmalar sürdürülmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

Piyasa işleyişine, fiyat hareketlerine yönelik verilerin Kurumumuz bünyesinde takibi, tasnifi ve raporlandırılması yapılmaktadır.

Rekabetin artırılmasına ilişkin; petrol borsasının altyapısının oluşturulması ve depolarda varant kullanımı, promosyonların kısıtlanması ve lisansa kayıtlı hususların asgariye düşürülmesi gibi konularda çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmış olup, karar aşamasına gelinmiştir.

Baz ve madeni yağlara ilişkin sistematik ile uygunluk değerlendirme altyapısının oluşturulmasına yönelik ilgili kurumlarla çalışmalarımız devam etmektedir. Ayrıca akaryakıtların ithalat yoluyla piyasaya arzında sıkıntılara neden olan uygunluk değerlendirme işlemleri kaldırılmıştır.

Ülkemiz petrol piyasasında dolaşımda olan akaryakıtın, piyasaya yasal yollardan girip girmediğinin tespit edilerek, kaçak ve standart dışı ürün satışının önlenmesi amacıyla 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu çerçevesinde ulusal marker uygulaması sürdürülmektedir.

Uygulamanın başladığı 2007 yılından 2009 yılı Eylül ayına kadar yaklaşık 14.5 milyon metreküpü bu yıla ait olmak üzere toplam 53 milyon 238 bin metreküp akaryakıt ulusal marker ile işaretlenmiştir.

Türkiye LPG piyasasına yönelik faaliyetlerimizin kapsamında 2009 yılında piyasanın izlenmesi ve denetlenmesi hususları ön plana çıkmıştır.

Denetim faaliyeti kapsamında LPG piyasasında faaliyet gösteren tüm dağıtıcı lisansı sahibi şirketlerin 2008 yılı içinde yaptığı bildirimler incelenmiş; dökme ve tüplü LPG satışlarında pazarın genel yapısıyla uyum göstermeyen hususlar tespit edilmiştir.

Ayrıca sektör için önemli olan piyasa raporlarının hazırlanmasında temel alınan bildirimler petrol piyasasında olacağı gibi 2010 yılı başından itibaren elektronik imza ile alınmaya başlanacak, böylece gereksiz yazışma ve evrak trafiği ortadan kaldırılmış olacaktır.

Kurumumuz başta petrol piyasası olmak üzere işbirliği yaptığı kurumlarla birlikte sürekli denetim çalışmaları yapmaktadır.

Bu kapsamda son dört yılda petrol ve LPG piyasalarındaki tüm sektör oyuncuları birkaç kez denetlenmiştir. Bu denetimlerin yanı sıra ihbar ve şikayetler üzerine de gerekli işlemler yürütülmektedir. Tüm bu işlemlerin belge ve bilgileri Denetim Dairemize intikal ettirilerek Kurumumuz tarafından sonuçlandırılmaktadır.

Karar ve uygulamalarımızda tüketici hakları ve çevrenin korunması anlayışı da önem taşımaktadır.

Örneğin çevre ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinden elektrik üretim tesisi yatırımlarının çevresel etkilerinden kaynaklanan şikâyetlerin artması üzerine, bizzat Kurul Üyesi arkadaşlarımızla birlikte bu yatırımları yerinde görmek için çok sayıda incelemede bulunulmuş ve yöre halkı ile toplantı yapılmıştır.

Bu incelemelerimizde yaptığımız gözlemler ile Kurumumuz personeli ve ilgili kamu kurumlarınca hazırlanan raporlar birlikte değerlendirilerek, bu yatırımların çevrenin korunması ilkelerine titizlikle riayet edilerek yapılmasını sağlayacak yeni yaklaşımlar geliştirdik. Bu kapsamda, geçtiğimiz ay yaptığımız bir düzenleme ile elektrik piyasasında üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, lisans alabilmeleri için çevresel etki değerlendirmesi sürecini tamamlamaları şartı getirilmiştir. Aynı düzenlemeyle, hâlihazırda ÇED sürecini tamamlamayan lisans sahiplerine belirli bir süre verilerek, ÇED sürecini tamamlamaları istenmiştir.

Kurumumuzun 2010 mali yılı bütçesine teklifine ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce düzenlediğimiz dört piyasaya yönelik buraya kadar ifade ettiğim tüm çalışmalarımızda sektör temsilcileri ile değerlendirmeler yapmaktayız ve çok önem verdiğimiz bu sektörle iş birliğini bundan sonra da devam ettireceğiz.

Konuşmamın sonunda kurumumuzun bütçe gerçekleştirmeleri ve 2010 yılı bütçesi hakkında bazı bilgileri kısaca arz etmek isterim.

Kurumumuz kuruluş kanunu gereğince giderlerini gelirleriyle karşılamak zorundadır. Kurumumuz gelirleri ise elektrik, doğalgaz, petrol ve LPG piyasalarındaki lisans alma, yıllık lisans, lisans tadil ve katılma payı gibi gelir kalemlerinden oluşmaktadır.

2008 Mali Yılı Kesin Hesabına göre Kurumumuzun başlangıç ödeneği 102 milyon 988 bin TL'dir.

Toplam ödenekten yıl içinde 69 milyon 962 bin 129 TL harcama yapılmış ve yıl sonunda kalan 38 milyon 525 bin 870 TL Tik ödenek 31 Aralık 2008 tarihinde iptal edilmiştir.

Kurumumuzun 2008 yılında başlangıç ödeneği ile birlikte toplam 108 milyon 488 bin TL Tik ödenekten yıl sonunda iptal edilen ve Maliye Bakanlığına aktarılan tutarlar tenzil edildiğinde sadece Kurumumuza ait bütçe giderleri toplamı 64 milyon 462 bin 129 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kurumumuzun toplam net gelirleri ise 97 milyon 499 bin 186 TL olmuştur.

2010 yılı Bütçe Tasarısında Kurumumuzca; elektrik piyasasından 22 milyon 750 bin 200 TL, doğal gaz piyasasından 21 milyon 550 bin 200 TL, petrol piyasasından 38 milyon 552 bin TL ve LPG piyasasından 9 milyon 52 bin TL olmak üzere toplam 91 milyon 904 bin 400 TL gelir elde edilmesi öngörülmüştür. Buna ek olarak iletim ek ücreti karşılığında 5 milyon 500 bin TL ve diğer gelirler adı altında 1 milyon 235 bin 600 TL gelir elde edileceği tahmin edilmiştir.

Bu çerçevede, 2010 yılı bütçe toplamı 98 milyon 640 bin TL'dir. Bu tutarın, 54 milyon 617 bin 100 TL'sini mal ve hizmet alımı giderleri, 32 milyon 267 bin 200 TL'sini personel giderleri ve Sosyal Güvenlik Kurum primi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

giderleri, 8 milyon 385 bin 200 TL'sini sermaye giderleri, 50 bin 500 TL faiz giderleri ve 3 milyon 320 bin TL'sini cari transferler oluşturmaktadır.

Mal ve hizmet alım gideri olarak tahmin edilen 54 milyon 617 bin 100 TL'nin, 36 milyon 850 bin TL'si petrol piyasasının denetimi ve kontrolüne ayrılmıştır. Bu bedel, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı ile yapılan protokol ile "Ulusal Marker" kapsamında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile yapılan protokol sonucunda, ilgili yerlere aktarılacak olan tutarlar ile akaryakıt analiz bedellerinden oluşmaktadır.

Toplam bütçemizin yüzde 37'lik kısmını denetim faaliyetlerine ayırmaktayız. Bu duygu ve düşüncelerle, 2010 yılı bütçemizin hayırlı olmasını temenni eder, yüce heyetinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli basın mensupları, sunumlar sona ermiştir, sağ olun.

Değerli komisyon üyeleri, çalışmalarımıza başlamadan önce Değerli Bakanımızın mesai arkadaşlarının komisyonuna kendilerini tanıtmalarını rica ediyoruz.

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar bürokratları kendilerini tanıttılar)

Müzakerelerimize başlıyoruz.

İlk söz Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; EPDK'nın Sayın Başkanı, bürokrasinin değerli temsilcileri; son derece önemli kuruluşların bütçe kanun tasarılarını görüşüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bütün ülkelerde enerji talebi artıyor. Gelişmekte olan ülkelerde bu talep çok daha fazla. Büyüme devam ettiği sürece de enerjiyi olan talep artacak. Şimdi dünyanın karşı karşıya kaldığı sorun, enerji talebindeki artıştan hiçbir ülke vazgeçmeyeceğine göre, küresel ısınmaya neden olmayacak, bu ısınmayı azaltacak bir enerji politikasını uygulamak. Yani çevre dostu enerjilere yönelmek oldukça zor bir iş, bütün dünyanın bir araya gelmesi hâlinde bile zamanla halledilebilecek bir olay.

Türkiye'nin enerji kaynaklarına baktığımızda, elektrik enerjisi üretiminin enerji kaynaklarına göre dağılımında yüzde 80,9'luk oranın termik kaynaklara ait olduğunu, kalan kısmın ise hidrolik ve jeotermal ve rüzgâr enerjisine ait olduğunu görüyoruz. Termik kaynaklar içerisinde de yüzde 49,1 ile doğal gaz başta gelmektedir. Yani toplam elektrik enerjisi üretiminin yüzde 49,1'i 2010 yılı itibarıyla doğal gazdan karşılanacaktır. Hidrolik kaynakların payı yüzde 17,8, bütün teşviklere rağmen jeotermal ve rüzgâr enerjisinin payı hâlen yüzde 1,3 düzeyinde. Öte yandan, bu bizim enerji politikamızın ne kadar dışa bağımlı olduğunu gösteriyor. Dışarıdan doğal gaz ithalatı artmak zorunda, enerji talebi arttıkça, diğer kaynaklarda çeşitlemeye gitsek bile doğal gazın payının giderek daha yükseleceği anlaşılıyor. O nedenle önemli Türkiye'de enerji konusu.

Öte yandan TEİAŞ'ın bundan altı yedi yıl kadar önce yaptığı bir çalışmaya göre Türkiye'de elektrik enerjisi talebi her sene yüzde 8 oranında artacaktı, projeksiyon öyle gösteriyordu. Eğer küresel krize bağlı olarak ve Türkiye'nin kendi iç dinamikleriyle birleşen bu kriz Türkiye ekonomisini etkilememiş olsaydı muhtemelen 2009'da enerjide bir darboğazla karşılaşacaktık. Yani Türkiye'nin enerji krizine girmemesinin nedeni küresel kriz oldu değerli arkadaşlar. Kriz âdeta Hükümetin, EPDK'nın imdadına yetişti, talep düştü ve biz 2009'da enerji darboğazını yaşamadık ancak bu darboğazdan uzaklaşmış değiliz, büyüme yeniden başladığı zaman, 2010'da değil belki, yani büyüme 2010'da başlayabilir ama darboğazı 2010'da başlayabilir ama yatırımları yapmazsak 2011'den itibaren Türkiye yeniden enerji darboğazıyla karşı karşıya gelecektir.

Neden böyle olmuştur? Bunun temel nedeni Hükümetin enerji politikasıdır değerli arkadaşlar. Hiç tereddütsüz, Türkiye 2002 sonundan bu yana, yani AKP'nin iktidar olduğu tarihten bu yana enerji sektörüne yatırım yapmamıştır diyebiliriz. Yani yapılan yatırımlar ihtiyacın son derece gerisinde kalmıştır. Rakam vereceğim size: Kamu bir kere piyasadan çekilmiştir. Bunu enerji piyasasını düzenleyen yasaların gereği olarak kamu piyasadan çekilmiştir şeklinde izah edebilir Hükümet ancak kamunun piyasadan çekilmesine paralel olarak özel sektör yatırımlarında da bir artış olmamıştır. Bakın, kamunun 2002 yılı yatırımı 3,6 milyar TL iken, sabit sermayeye yatırımı, bu rakamın 2010 yılında 3,8 milyar TL olması öngörülmüştür. Sadece 200 milyar TL artıyor, nominal olarak. Toplam enerji yatırımı özel sektör dahil 2002 yılında 5,4 milyar TL iken, bu rakam 2010 yılında ancak 8,8 milyar TL olabilecektir. Gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak ifade edersek durum çok daha net bir şekilde gözükecektir. Enerji sabit sermaye yatırımlarının toplamı 2002 yılında 1,5 iken, 2010 yılında bunun binde 86 olması öngörülmüştür, yani 2002 yılının neredeyse yarısına düşmektedir 2010 yılındaki yatırım. Burada, Hükümet ciddi bir özeleştiri yapmak zorundadır. Sayın Bakanın yeni başladığı bu görevde görevinin son derece zor olduğunu bu rakamlar ortaya koymaktadır. Son derece zorlu bir görevde Sayın Bakana başarılar diliyorum.

Şimdi, böyle bir tabloda piyasada özellikle EPDK'nın uygulamaları nedeniyle bir başıbozukluk vardı. EPDK, sektörün etkilerinden uzak, Hükümetin etkilerinden uzak bir şekilde veya her tarafa aynı mesafede olacak şekilde bu sektörü düzenlemesi gereken bir kurum olması gerekirken, EPDK sektöre kapılarını kapamış, Hükümete kapılarını açmıştır. Sektörden uzak, sektörün sorunlarına kulak vermeyen, onu dinlemeyen, âdeta Ali kıran baş kesen bir edayla sektöre yön vermeye çalışan bir kurum hüviyetindedir. Ben yaparım olur anlayışında çalışan bir kurumdur EPDK. EPDK, sektörün problemlerini çözmek yerine olmayan problemler üretmek müteşebbisin önüne yeni barikatlar koyarak çözümsüzlüğün bir parçası olma yolunda hızla ilerlemektedir. Sistem tıkanmak üzeredir. Küresel krizin enerji talebinde yarattığı düşüş bir süre sonra sona erecek, enerji talebi artacak, kriz sadece ertelenmiştir Türkiye'de. Bu geçicidir. Ancak krizin atlatılması hâlinde sıkıntı yeniden başlayacaktır. Ancak bu sıkıntının özellikle EPDK tarafından farkına varıldığını işaretleri yoktur. EPDK, sektörle ilgili mevzuatta sık sık yaptığı değişiklikleri bir oldubitti yaklaşımı içerisinde hayata geçirmekte, bu değişikliklerle ilgili özel sektörün görüşlerini aktarabileceği imkânları son derece kısıtlı tutmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

EPDK'nın Sayın Başkanı konuşmasında "sektörün görüşlerini alıyoruz" demiş olmasına rağmen sektörel ilgili kritik önem taşıyan mevzuat değişiklik tasarıları sadece web sitesinde duyurulmakta, bu duyurularda birkaç gün içerisinde bu değişikliklerle ilgili görüşlerin kendilerine iletilmesini istemektedir. Hâlbuki bu tür önemli değişikliklerde yapılması gereken şey, tarafları bir araya getirecek toplantılar organize ederek bu değişiklikleri tüm tarafların katılımıyla ve katkılarıyla hazırlamaktır. Sektörde oyunun kurallarını belirleyen mevzuatta yapılan kritik değişiklikler şu anda yapıldığı gibi yangından mal kaçırıcısına aceleyle getirilmemelidir. EPDK'nın sürekli bir biçimde yeterli hazırlık ve tartışma ortamı olmadan hayata geçirdiği mevzuat değişiklikleri öngörülebilir ve istikrarlı bir piyasa yapısının oluşmasını engelleyen en büyük faktördür. Özel sektör neredeyse günlük bir rutin hâline gelen mevzuat değişikliklerini takip etmekten yorulmuştur. Sektöre yatırım yapmak isteyen birçok yabancı firmanın da en büyük çekincesi ve şikâyeti budur.

Kurum ve Kurul yetkilileri sektörü canlandıracak kararları almaktan uzaktır. EPDK tarafından alınan kararlar sektörün temelini sarsmaktadır. Müteşebbisin güveneceği bir kurum olmaktan çıkmıştır artık EPDK. Enerjiye en büyük sorun arz güvenliğidir. 2001 yılından bu yana piyasayı düzenlemek üzere çıkarılan bütün kanunların temelinde arz güvenliği vardır. Elektrik Piyasası Kanunu, Doğalgaz Piyasası Kanunu, Petrol Piyasası Kanunu, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanununa baktığımızda bütün bunların hepsinde enerjinin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicinin kullanımına sunulması için rekabet ortamında faaliyet gösterebilecek şeffaf bir enerji piyasasının oluşturulmasının amaçlandığı görülecektir. Bunlar içerisinde arz güvenliğini sağlamak son derece önemlidir. Enerjiyi üretmezseniz bütün ekonomi durur, bütün çarklar durur ancak Türkiye'de, biraz önce ifade ettiğim gibi, yatırımlar yapılamamaktadır. EPDK bu konuda ne yapıyor? Bürokratik işlemleri uzatıyor, lisanslama uygulamalarında yapılan yanlışlıklar var, ÇED konusunda sıkıntı var. Şimdi "Çantacılarla mücadele edeceğim." diyor EPDK. Bu çantacıları kim yarattı? EPDK yarattı. EPDK kendi yarattığı bir müessesesyle, gelişigüzel şekilde vermiş olduğu ihaleler sonucunda bu ihaleleri alan kişileri şimdi yatırıma icbar edebilmek için, yatırım yaptırabilmek için önlemler almaya çalışıyor. Yetkisi var mıdır yok mudur onları da bilmiyoruz çünkü EPDK kanunsuz uygulamalar yapan bir kurum hâline dönüşmüştür. Bu yazın akaryakıtta uyguladığı tavan fiyat modeli tam bir kanunsuzluktur. Bir hukuk devletinde olmaması gereken bir işlemdir bu. Sektör dava açmış mıdır, açmamıştır bilemiyorum ama açmadıysa sektör korkusundan dava açmamıştır çünkü açık bir şekilde kanunsuzluk örneğidir. Örnek vereceğim size. Bu kanunsuzluğu EPDK'nın Sayın Başkanına yazın arayıp ifade ettim ama "Ben işimi iyi yaparım." gibi Ali kıran baş kesen bir edayla hiç bana kulak bile vermedi. Şimdi ben Komisyonun ve Hükümetin bilgisine sunuyorum akaryakıttaki tavan fiyat uygulamasını. Bir kere biraz önce söylediğim enerji piyasasını düzenleyen kanunların amacı neydi? Serbest bir piyasa oluşturmaktır. Bu piyasa hedefine ulaşılabilir ulaşamaz, önemli olan enerjiyi üretmektir, zamanla bu amaçtan sapılabilir, kamu müdahaleci olabilir. Bunlar ayrı bir konu. Ama o piyasayı düzenlemek üzere kurulan düzenleyici, denetleyici kurum piyasanın serbest rekabet içerisinde çalışmasını gözetmekle yükümlüdür, rekabetin önündeki engelleri kaldıracaktır. Fiyat piyasada serbestçe oluşacaktır. Model budur şimdi. Bu modeli gerçekleştirmek üzere oluşan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, süreniz...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, önemli bir konu, izin verirseniz tamamlayayım.

Bunu gerçekleştirmek için EPDK görev yapacaktır. Şimdi, akaryakıtta tavan fiyatı EPDK neye dayanarak tespit etti? 5018 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 10'uncu maddesinin on birinci fıkrasına dayandı. Ne diyor on birinci fıkra, aynen şöyle diyor: "Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak kuruma bildirilir." Bu hükümde EPDK'ya tavan fiyat belirleme yetkisi veren bir düzenleme var mı? Yok, hayır. "Piyasadaki şirketler, rafinericiler, dağıtıcı lisansı kapsamındaki piyasa faaliyetine ilişkin fiyatı en yakın dünya piyasa fiyatına uygun olarak kuruma bildirir." diyor, bu kadar. Niye tavan fiyat belirleme yetkisi vermemiş kanun koyucu EPDK'ya? Vermiyor çünkü serbest piyasayı hedefliyor. Serbest piyasada EPDK tavan fiyat belirleyemez. Ne zaman belirler? Bir tek hâlde belirler. Onun maddesini size okuyorum, aynı Kanun'un on dördüncü fıkrası petrol piyasasındaki faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan eylemlerin varlığı hâlinde EPDK'ya tavan fiyat belirleme konusunda yetki vermektedir. Bu on dördüncü fıkra. Rekabeti engelleyen bir kartel oluşumu, bir tröst oluşumu bir şey var mı? Böyle bir tespitiniz varsa müdahale edersiniz. Tespit yok. EPDK bu tespiti yapamıyor. Yapması gereken bunu tespit etmektir ama bunu tespit etmekten aciz bir EPDK var. Eğer siz piyasada böyle bir anlaşmanın olduğu kanaatine ulaşmışsanız bunu tespit edebilecek güce sahip olmalısınız. Önce kendinizi gözden geçirin. Bu güce sahip değilseniz kanunun vermediği bir yetkiyi kanunu zorlayarak, aşarak kullanıyorsunuz. Yetkisiz işlem yaptınız, tavan fiyat belirlediniz. "Evet, tavan fiyat belirledik, kötü mü oldu?" diyebilirsiniz. E, fiyat düştü. Düşen fiyatı ne yaptı? Maliye Bakanlığı ÖTV olarak aldı yani EPDK Maliye Bakanlığıyla anlaşmış bir şekilde bayi kârlarının ÖTV olarak hazineye gitmesini sağlamıştır. EPDK Başkanı tarafsızlıktan uzaklaşmıştır, EPDK Başkanı düzenleyici ve denetleyici kurumun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum.

... özerk bir kurumun Başkanı olma özelliğine sahip değildir değerli arkadaşlar. Bu tutum onu ifade etmektedir. EPDK Başkanı bana göre görevini bırakması gereken bir başkandır. Hükümet görevini yapmayan EPDK Başkanı hakkında işlem yapılmalıdır, yasal yetkileri neyse onu kullanmalıdır diye düşünüyorum.

Yeni Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği EPDK'nın diğer skandallarından birisidir. Sektördeki tüm tarafların katılımcısı olduğu bu sistemde yani kısaltılmış adıyla DUY Sistemi'nde 1 Aralık 2009 tarihi itibarıyla saatlik uygulamaya geçilmesi öngörülmektedir. EPDK daha önce bu uygulamanın 1 Ekim 2009 tarihinde başlamasını öngörmüştür. Sektör

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

kendisine sorunları bildirmiştir "1 Ekimde başlayamayız, yapmayın etmeyin..." "Hayır, bunu 1 Ekimde başlatacağım." demiştir. Bir gün kala, Bakanlığın vesaire girişimiyle, sektörün "Yapmayın, kimse hazır değil." demesi üzerine nihayet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan. Müsamaha gösterdiniz, özür diliyorum. Toparlıyorum.

... bunun üzerine 1 Aralıkta ertelemiştir. Şunu 1 Aralıkta erteleyecekse baştan oturup bu sektörü, ilgili tarafları akli başında bir şekilde dinleyip ona göre 1 Aralık desenez olmaz mı? Yani tavan fiyattaki gibi Ali kıran baş kesen bir tavırla tamam 1 Ekim deyip ısrar etmenin bir anlamı var mıdır?

Sorunlar çoktur ama EPDK'nın bu tutumu Hükûmetin geçmiş dönemdeki popülist politikalarıyla birlikte piyasada yatırımcıdaki güveni yok etmiştir. Bakın elektriğe beş yıl boyunca zam yapılmamıştır, son iki yılda yapılan zammın oranı yüzde 70'tir. 1 Ekim 2009 itibarıyla elektriğin toptan satış fiyatına yüzde 20 oranında ve tüketiciye yüzde 10 düzeyinde yansıyan zammın hiçbir anlam ve açıklaması yoktur. Bu zamlarla 4 kişilik bir ailenin aylık elektrik tüketiminin bedeli 2008 yılı başında 36 lirayken bugün 62 TL'ye çıkmıştır. Doğal gaz fiyatında bir artış yok. Bu zammın gerekçesi nedir doğrusu açıklanmak zorundadır.

Sektörde problem çoktur. Enerji yatırımlarının önünü açacak düzenlemelere ve yaklaşıma ihtiyaç vardır. Yoksa özel sektörün de yatırım yapmaması hâlinde çok kısa bir süre sonra Türkiye yeniden enerji darboğazıyla karşı karşıya kalacaktır.

Sözlerimi burada bitiriyorum.

Sayın Başkan, müsamahanıza teşekkür ediyorum. Size ve Komisyon üyelerine saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, sayın basın mensupları; ben de hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Enerji piyasası tam rekabete dayalı, şeffaf, katılımcı, denetlenebilir ve millî bir enerji politikasının oluşturulabilmesine imkan verecek şekilde düzenlenememiştir. Gelişmişlik göstergelerinden birisi kabul edilen; kişi başına düşen enerji tüketimi ülkemizde arzu edilen seviyede bulunmamaktadır. Enerji tüketiminin gelişmiş ülkeler seviyesine yükseltilmesi, iç kaynakların kullanılması ve yüksek teknoloji ile üretim potansiyelinin artırılmasından geçmektedir. Oysa hükûmetin kaynak kullanımından anladığının, öz kaynak kullanımı yerine, vergilendirme ve özelleştirme yöntemi olduğu anlaşılmaktadır. Hükûmet enerjinin vergilendirilmesinde adalet sağlayamamakta, kaçakla yeterli mücadele yapmamaktadır. Doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz ve petrol piyasasında uygulanan yanlış vergilendirme politikası, kaçakçılığa yol açmaktadır.

22 Temmuz 2007 seçimlerinden önce, elektrik ve doğal gaz fiyatlarını sürekli baskı altında tutan Hükûmet, seçimden sonra kısa aralıklarla yaptığı zamlarla neredeyse yüzde 100'e varan artışlar yapmıştır. Vatandaşın bütçesinin ve üretimde enerji kullanan sanayicinin rekabet gücünün fevkalade olumsuz bir şekilde etkilenmesine yol açmıştır.

Değerli arkadaşlarım, AKP hükûmetlerinin uygulamalarına esas teşkil eden enerji politikası, millî olmayan sermayenin tam tahakkümüne açık, denetimden uzak ve verimsiz bir çizgidedir. Enerji üretiminin geleceğini doğal gaza bağlayan AKP Hükûmeti, yaptığı uygulamalarla kaynak güvenliği açısından enerjideki geleceği riske etmiştir.

EPDK tarafından verilen lisansların bire bir yatırıma ve üretime dönüşmediği anlaşılmakta olup bu durum, lisansların yatırım potansiyeline sahip gerçek yatırımcılara değil de kimlere verildiği konusunda kuşku yaratmaktadır. Nitekim lisansı elinde bulunduran bazı şahıs ve şirketlerin bu lisansları yüksek rakamlarla devretmek suretiyle önemli ölçüde rant elde ettikleri bilinmektedir.

Hükûmetin su, rüzgâr, güneş ve nükleer enerji gibi yeni ve yenilenebilir alternatif enerji kaynaklarına gereken önemi ve önceliği vermemesinden dolayı enerji dış bağımlılığımız giderek artmaktadır. 2008 itibarıyla Türkiye'de sanayide kullanılan elektriğin yüzde 64'ü doğal gazla çalışan çevrim santrallerinden üretilen elektrik olduğu düşünüldüğünde, yaşanacak arz krizinin ülke sanayisini ne ölçüde etkileyeceği vahim bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Bir çok Avrupa ülkesi yurt dışında kendi gaz ve petrol arama bölgelerini oluşturarak yatırımlarını bu yönde yoğunlaştırırken Türkiye'nin yurt dışında kendi enerji kaynaklarını oluşturmak gibi bir politikası bulunmamaktadır. Bu durum Türkiye'nin enerji arz güvenliği riskini artırmakta ve ithalat yapılan ülkelerin inisiyatifine bağlı kalınmaktadır. Kaynak ülke bu inisiyatifi, ekonomik politika aracı olarak kullanmakla kalmamakta, aynı zamanda siyasi bir baskı aracı olarak ta kullanabilmektedir.

5367 sayılı Doğal Gaz Piyasaları Kanunu ile de BOTAŞ'ın 2009 yılına kadar ulusal tüketimin yüzde 20'sine düşünceye kadar yeni gaz anlaşması yapması yasaklanarak elindeki kontratlarını da devretmesi hükûm altına alınmıştır. 2008 yılı itibarıyla gaz talebinin 35 milyar metreküpten 2020 yılında 66 milyar metreküpe çıkacağı göz önüne alındığında, talepteki artışın neredeyse 2 kata çıkacağı bir durumda yapılan bu yasal düzenleme ile BOTAŞ'ın imkânlarını belli kişi ve gruplara devredilmesinin amaçladığı anlaşılmaktadır. BOTAŞ ihaleye çıkarak elindeki kontratları devretmeye başlamış, bu kapsamda yerli enerji şirketi BOSPHEUS GAZ AŞ ile Rusya'nın gaz satıcı şirketi Gazprom Export LLC ortaklığına 750 milyon metreküplük kontrat devredilmiştir. Daha sonra bu ortaklıktaki BOSPHEUS GAZ AŞ'nin hisselerinin büyük bölümü Gazprom'a devredilmiştir. Böylece Rusya kendi gazını Türkiye'de doğrudan satma imkânına kavuşmuştur.

Sayın Bakanım, konuşmamın bu bölümünde özelleştirmelerle ilgili, özellikle seçim bölgem Konya'da bulunan MEDAŞ'ın özelleştirilmesiyle ilgili bazı hususları dile getireceğim. Ağırlıklı olarak tabii Sayın Maliye Bakanımız muhatabı bu işin ama size de bu konuda soracağım sorular olacak.

Şimdi, MEDAŞ -devir teslim töreninde siz de vardınız bildiğim kadarıyla Sayın Bakanım- özelleştirildi. İhaleyi Alsim Alarko firması kazanmıştı. Bu geçtiğimiz ayın sonu itibarıyla devir işleminin tamamlandığı açıklandı. Devralan şirket

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

de ALCEN, Alarko-Cengiz ortaklığı olarak karşımıza çıktı. Biraz sürecin içeriği incelendiğinde bir Ali Cengiz oynu oynandığı hissi uyandı, eski bir denetim elemanı olarak bende. Kısaca şöyle söyleyeyim: İhale sürecine bakarsak 15 Eylül 2008 tarihinde teklifler alınmış, 25 Eylül 2008 tarihinde ihale komisyonu yaptığı pazarlık görüşmeleri sonucunda en yüksek teklifi 440 milyon dolar ile Alsim Alarko vermiş, ikinci sırada 439 milyon dolar ile Kiler Alışveriş Hizmetleri, üçüncü sırada da 438 milyon dolar bedelle Cengiz İnşaat gelmiştir. Rekabet Kurulu tarafından da 30 Nisan 2009 tarihinde Alsim Alarko'ya devrin yapılmasına, eğer bu şirket özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından da 30 Nisan 2009 tarihinde Alsim Alarko'ya devrin yapılmasına, eğer bu şirket yükümlülüklerini yerine getirmese de ikinci, üçüncü sıradakilere satış yapılmasına karar vermiş.

Şimdi, Alcen Enerji Dağıtım Perakende Satış Hizmetleri AŞ'nin, Ticaret Sicil Gazetesinde 2 Eylül 2009 tarihinde yayımlanan ilana bakarsak, yüzde 51'inin Alarko'ya geri kalanın da, yüzde 48,99'unun da Cengiz Holding AŞ'ye ait olduğu görülmekte.

Şimdi, tabii bu Konya'da yerel gazetelerde de yer aldı Sayın Bakanım. Şöyle bir konu var: Bu devrin 300 milyon dolara yapıldığı söyleniyor. Yani devlet 440 milyon dolara tamamını sattı, bunun yüzde 49'unu alan firmanın 300 milyon dolara sattığı ifade ediyor. Eğer bu böyleyse bu özelleştirme gerçekten çok tartışılacak, altıda neler yatıyor tabii ki inceleme konusu olacak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Affedersiniz, anlamadım. 440'a birinci alıyor, 330'a kime satıyor?

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Yeni bir şirket kuruluyor Sayın Bakanım. İhaleyi alan Alsim Alarko. Yeni bir şirket kuruluyor Alcen diye, yüzde 49'u Alcen'e ait bu şirketin, yüzde 51'i Alarko'ya ait. MEDAŞ'ı devralan şirket de Alcen. Yani, ihale şartnamesinde herhâlde bir hüküm varmış, o hükümden yararlanarak böyle bir devir yapılmış.

Burada, Konya kamuoyunda söylenen, bir anlamda bu yüzde 49'luk hissenin, Cengiz Holdingin işin içine girmesinin 300 milyon dolar karşılığı olduğu söyleniyor. Öyle olunca tabii birçok...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Toplamları 600 üzerinden değerlendiriliyor anlamı çıkıyor değil mi?

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Evet, bir anlamda 600'ü geçmiş oluyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – 600'e satıyor...

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Evet, o anlam çıkıyor Sayın Bakanım.

Tabii, bu Cengiz Holding Konya kamuoyunun çok yakından tanıdığı bir holding, Seydişehir Alüminyum tesislerini alan bir holding Sayın Bakanım. Yine Konya'daki intibasıyla söyleyeyim: Bonus olarak da Oymapınar Barajı'nı alan bir holding.

Sayın Başbakana yakınlığı olduğu ifade ediliyor. İşin o tarafına girmeyeceğim.

Şimdi, burada yüzde 20 satım hakkı var Cengiz Holdingin Oymapınar Barajı'nda. Bunun da artırıldığı söyleniyor, özellikle EPDK'dan bu sorunun cevabını öğrenmek istiyorum. Oymapınar Barajı'ndan devlete elektrik satma oranı yükseltildi mi? Bunun yükseltildiği söyleniyor.

Haziran ayında bir gelişme yaşandı, kısaca ondan bahsetmek istiyorum. Sanayi Ticaret Komisyonunda AKP milletvekili tarafından verilen bir önerge var ama Komisyon Başkanı Sayın Soner Bey ve milletvekilleri bu önergeyi kabul etmediler. Yalnız Enerji Bakanlığımızın buna sıcak yaklaştığı söyleniyor. Satım haklarının yüzde 100'e kadar artırma gibi bir düşüncesi olduğu söyleniyor. Bilmiyorum bunu doğrular mısınız Sayın Bakanım.

Yine, burada soracağım husus, özellikle çiftçilerimiz yoğun olarak bu konuyu merak etmekte. MEDAŞ'ın kapsamında olan altı il var Sayın Bakanım. Burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bu devirden sonra resmî dairelerin, belediyelerin, sokak lambalarının, sulama abonelerinin borçları ne olacak? Kesin olarak bir açıklama yapılmadı. Altı ilde toplam 37.960 tarımsal sulama abonesi var Sayın Bakanım. Ben Konya için söyleyeyim, 15.060 sulama abonesi var ve çiftçimiz içinde bulunduğu sıkıntıdan dolayı da borçlarını ödeyememiş durumda. 200 milyon TL'yi aşan bir borcu var tarımsal sulama abonelerinin. Altı il kapsamında bakarsak bu rakamın nerelere çıkacağı malum. Bu parayı devralan şirket mi tahsil edecek, TEDAŞ mı -hazine mi daha doğrusu- tahsil edecek? Bu konuya bir cevap verirseniz.

Bir de Sayın Bakanım, MEDAŞ çiftçilere senede iki defa faturalama yapıyordu, şimdi özelleşince bu her ay faturalamaya dönerse gerçekten çiftçi için çok hazin bir durum ortaya çıkar. Bu konuda acaba satın alan firmayla bir anlaşmamız, tekrar senede iki defa faturalama yapılmasının devam ettirilmesi konusunda bir anlaşmamız var mıdır? Bunu soracağım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Sayın Kızılıklı, buyurun.

SEDAT KIZILCIKLI (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Bakanım, değerli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmelerimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bana göre çok önemli bir problemi konuşuyoruz, enerji. Çünkü Türkiye'nin ithalat bağımlılığının yüzde 74'lere geldiği bir enerji meselesini Bakanlığımızın nezdinde görüşüyoruz. Tabii bu sadece enerji meselesi değil. Bana göre bu işin bir de cari açık ayağı var çünkü 34 milyar dolar enerji ithal eden bir Türkiye, cari açığının da çok önemli bir kısmının buradan geldiğini düşünürsek, yine dış ticaret dengelerimizi bozacak kadar bir kaynağımızı yurt dışına enerji açığını kapatabilmek için transfer etmek zorunda kalıyorsak hem dış ticaret açığı hem de cari açık anlamında hem de ekonomik kaynakların maalesef ülkemizde bulunmadığından dolayı yurt dışına transfer ediliyor olması ekonomik anlamda

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

da çok önemli bir mesele, aynı zamanda bir güvenlik meselesi de. Bütün bunları bir araya getirdiğimizde Bakanlığımızın ne kadar önemli bir bakanlık olduğu gerçekten çok açıktır.

Tabii, petrol ve doğal gazın neredeyse tümünün dışarıdan ithal ediliyor olması ve bu anlamda Türkiye'nin bu kaynaklar açısından çok fakir olması, fakir görüntü vermesi bizim büyük bir şanssızlığımızdır.

Ancak, Sayın Bakanım şunları da ifade etmeden geçemeyeceğim: Mesela bizim kömür kaynaklarımız var. bildiğimiz kadarıyla doğal gazdan enerji üretmek hem ekonomik açıdan biraz daha pahalı hem de istihdam açısından daha düşük istihdama sebep veriyor. Hâlbuki bizim bildiğimiz -yanlış da biliyor olabilirim- kömürden enerji üretmek ekonomik açıdan hem daha ucuz hem de daha fazla insanı istihdam ediyor. O zaman bizim linyit rezervlerimizin yüzde 44'ünü kullanıyor olmamız, taşkömürü rezervlerimizin yüzde 32'sini kullanıyor olmamız önemli diye düşünüyorum. Yani kendi kaynağımız olan, ülkemizde bulunan hem linyit hem taşkömürü gibi rezervleri daha fazla -ki, bu anlamda Bakanlığımız gerçekten çok önemli çalışmalar yapıyor, çok uzun yıllardır kömür rezervleriyle ilgili yeni çalışmalar yapılmamış, Bakanlığımız yeni çalışmalar yapıyor, bunları buluyor- devreye sokmak bir anlamda enerji bağımlılığını biraz daha azaltabilir hem istihdam açısından hem ekonomik açıdan çok daha faydalı işlere sebep olabilir diye düşünüyorum.

Tabii bütün dünya aynı zamanda yenilenebilir enerji ve alternatif enerji kaynaklarına yöneliyor. 2002 yılına kadar neredeyse bu anlamda hiçbir çalışma yoktu. Bunlar çok sevindirici. 2002 yılından sonra özellikle 2005'lerden itibaren alternatif enerji kaynaklarına yöneliyor olunması, bu anlamda ülkemizde ciddi çalışmalar yapılıyor olması gerçekten çok önemli. Ancak, bu lisans satmayla ilgili gazetelere yansıyan konularda tabii ki endişelerimiz var. Bunun için ya sermayesi çok yüksek şirketler yani bu yatırımı yapabilecek sermayede olan şirketlere ki mesela bunlara diyebiliriz "Nakdî sermayeniz şu olacak ve bunu biz bankada, hesabınızda göreceğiz, buralara girmek için." ya da çok süreli yatırımlara müsaade etmek gerekir diye düşünüyorum. Mesela lisans alan firmaya demeliyiz ki "Üç ay içinde, altı ay içinde -makul bir süre neyse- bu yatırımı yapmazsan lisansını iptal edilir." Çünkü biz bunları organize sanayi bölgelerinde de yaşıyoruz. Bir yer organize sanayi bölgesi ilan ediliyor, bir bakıyorsunuz kuyumcu gidiyor organize sanayi bölgesinden yer satın alıyor, daha sonra bu hakkını gidiyor bir başkasına devretmek suretiyle buradan belli bir kazanç sağlıyor. Bu hem yatırımı geciktiriyor ki bizim enerji yatırımına çok acil ihtiyacımız var. Diğer taraftan bizim bütün barajlarda hidroelektrik santral kurma gibi çalışmalarımız vardı, olacaktı. Bu da bizim ucuz enerjiye ulaşmamız açısından ve ülkemizin su kaynaklarını kullanmamız açısından önemlidir diye düşünüyorum. Ancak nükleer enerjide geç kaldığımızı da kabul etmemiz lazım, gerçekten çok geç kaldık. Bakın ben geçen dönem Çevre Komisyonu üyeliği de yaptım. Yani, artık teknolojinin yenilendiğini ve gerçekten çevreye olan etkilerinin azaltıldığını bildiğimiz bu nükleer enerjinin Türkiye'ye bir an önce girmesi... Madem bu kadar enerji açığımız var ve bundan şikâyetçiyiz, aslında muhalefetiyle iktidarıyla nükleer enerjiyi desteklememiz lazım, bunun önüne engel koymak değil, duvar koymak değil varsa önünde engel, varsa önünde duvar bunları yıkmamız gerekiyor ki bizim enerji açığımızı kapatmamız, bir an önce kapatmamız...

Burada da merak ettiğim konu şudur: Gelişmiş olan ülkelerde nükleer enerji yatırımları artıyor mu yoksa azalıyor mu? Yani dünya burada nükleer enerjiye daha fazla yatırım yapıyor ve daha çok önem verirken Türkiye'nin bu enerjiye daha az önem vermesi ya da daha az yatırım yapması, hatta sıfır yatırım yapması kabul edilebilir bir şey değil. Bütün dünya ülkeleri, gelişmiş ülkeler çevresel ve küresel ısınmaya karşı gerekli önlemleri alarak bu yatırımları yapıyorsa Türkiye'nin de bu yörengeye girmesi, bu yola girmesi daha mantıklıdır diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, petrol ve doğal gaz arama çalışmalarının son yıllarda çok artmasını ve bu çalışmalarda önemli mesafeler kaydedilmesini çok önemsiyorum ve bunların da Türkiye Cumhuriyeti bütçesinden kaynak çok çıkmadan yapılıyor olması çıkarılan yasalarla birlikte, çok önemli. Tabii bir taraftan arama çalışmaları devam edecek ama bir taraftan da Türkiye sadece bir bölgeye ya da bir ülkeye bağlı bir enerji alışıyla karşılaşmaması lazım. Yani Türkiye'nin güvenliği açısından düşündüğümüz zaman bölgesel anlamda da farklı bölgelere gitmeliyiz, farklı bölgelerde alternatifler aramalıyız. Bu anlamda son yıllarda yapılan çalışmaları gerçekten çok önemsiyorum. Orta Doğu'da yapılan çalışmalar, Avrupa'da, Rusya'da ve Orta Asya ülkelerinde -ki dünyanın enerji rezervinin yüzde 75'inin bu bölgelerde olduğu ifade edildiğine göre- bölge çeşitlendirilmesine gidilmesinin, tek kutuplu, tek eksenli bir yere gidilmemesinin Türkiye'nin hem güvenliği açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum ve bu anlamdaki çalışmaları büyük takdirle karşıladığımı belirtiyorum. Bir taraftan petrol arıyoruz, bir taraftan doğal gaz arıyoruz bir taraftan da enerji koridoru, enerji merkezi olmaya çalışıyoruz. Evet, belki kendimize yetecek enerjimiz yok ama enerji koridoru olmayı becerebilirsek -ki bu anlamda çok ciddi adımlar var- o zaman Türkiye enerjide çok daha önemli noktalara, önemli bir kavşağa gelecek. Bu da Türkiye'nin geleceği açısından, güvenliği açısından çok önemlidir. Irak'ta, Katar'da hatta hatta bütün dünyanın olmaz dediği İran'da bu çalışmaların yapılıyor olması Türkiye'nin gerçekten bu konuya ne kadar önem verdiğini, Bakanlığımızın bu konuda ne kadar ciddi çalışmalar yaptığını ortaya koyuyor. Bu çalışmaları da büyük bir takdirle izlediğimizi, inşallah sonuçlarını da önümüzdeki yıllarda Türkiye adına bütün dünyada göreceğimizi ifade etmek istiyorum.

Son olarak madencilığe de müsaade ederseniz gelmek istiyorum. Değerli arkadaşlar 2002'li yıllarında 700 milyon dolar olan madencilik ihracatının 2008'li yıllarda 4 kat artması, 3,2 milyar dolara gelmesi gerçekten çok önemli. Ama Türkiye'nin toplam ihracat içinde madencilığın payının hâlâ yüzde 5'lerle konuşuluyor olması da çok doğru değil diye düşünüyorum. Bunun payının artması gerekir bu anlamda. Madencilığın hem ihracatının desteklerinin daha da artırılması gerekir diye düşünüyorum. Aldığımız mesafe azımsanamaz yani altı, yedi yılda aldığımız mesafe çok önemli ama hak ettiğimiz noktada olmadığını da düşünüyorum. Özellikle tabii borla ilgili enstitü kurulması çalışmalarının yapılmasını önemsiyorum ama mermerle ilgili Türkiye bu anlamda çok önemli kaynaklara sahip. Mermerlere bir bakın 1-1,5 milyar dolara geldik ve bunu işlenmiş çevirebilirsek çok daha büyük paralar kazanacağımız da çok açık. O yüzden mermer madenine farklı bir gözle, farklı bir şekilde yaklaşmak gerekir diye düşünüyorum. Türkiye'nin mermer kaynaklarının da iyi noktada olduğunu bildiğim için bunları ifade ediyorum. Geldiğimiz noktanın 700 milyon dolardan 3,2 milyar dolara gelmesi ama bunun hiç olmazsa bir 10 milyar dolara gelmesini de önemsediyimi ifade ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Bakanlık bütçemizin hayırlı olması temennisiyle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kızılıklı.

Şimdi söz sırası Sayın Kaplan'da.

Buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, görevinizde başarılar diliyoruz. Değerli Bakanlık temsilcileri çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Ben, gerçekten, bu enerji konusunu siyasi partilerin, grupların ötesinde bir ulusal politika olarak, Türkiye'nin enerji, artı güvenlik politikası olarak görmesi gerektiğini düşünüyorum ve biz parti olarak, bu konuda Demokratik Toplum Partisi enerji politikamız bu anlamda da Türkiye'nin güvenliğine eşittir enerji politikaları. Böyle olunca da bu en önemli sorunumuz konusunda ulusal üstü politikaları geliştirmemiz gerekiyor.

Sayın Bakanın sunumunda buna atıf olduğunu görüyoruz. 2023 yılına kadar olan enerji politikalarında özellikle üniversitelerimizden TÜBİTAK'a, ARGE'den çalışmalara birçok konuda ve özellikle uluslararası ilişkilerde bir çaba olduğunu görüyoruz. Doğrusu ben bu çabalara büyük değer biçerken, örneğin biz DTP olarak Meclise enerjiyle ilgili bir araştırma önergesi verdik. Enerjiyle ilgili araştırma önergemiz geçen gün Mecliste okundu ama kabul edilmedi. Yani şunu söylemek istiyorum: Enerjiyle ilgili ortaklaşacağımız sorunlarda muhalefet partilerinden de teklifler gelebilir. Bunu İktidar Partisinin dikkate alması gerekir diye önemsiyorum.

Benim söylemek istediğim birkaç önemli başlık var çünkü Bakanlığınızı, çalışmalarınızı, enerji alanındaki adımlarınızı açılımla ve barış süreciyle, Orta Doğu'nun istikrarıyla, Orta Doğu'nun, Kafkasların ve Doğu Asya'nın yani yakın Asya'nın diyeyim coğrafyasında son derece önemli görüyorum. Yani Türkiye'nin de burada çok önemli bir rolü olduğunu, Türkiye'nin buradaki rolüyle beraber önemli sorunları da aşacağını, örneğin enerjideki yüksek ithalat borçlanmasını, cari açığı... İçeride de sıkıntıdır, ben zannetmiyorum hiçbir hükümetin ikide bir doğal gaz, akaryakıtta, elektriğe zam yaparak keyif çıkarmak isteyen bir hükümet olacağını düşünmüyorum. Sizleri de sıkıntıya sokuyordur. Otomatiğe de bağlansa, hiçbir hükümetin enerji alanında ikide bir zam yapmak gibi bir keyif sürdüreceğini düşünmüyorum. Niye? Çünkü yaşamımızın hayat alanına bakalım, evimizdeki fırından, buzdolabından, televizyonundan, elektrikten, çamaşır makinesinden, bulaşık makinesinden, fırından, biraz öteye gidelim otomobil, otobüs, tren, tramvay yani bunlar hayatımızın her an dokunduğumuz alanları. Oraya yapılacak bir zam vatandaşla, tüketiciyle hükümetleri karşı karşıya getirir ve bu da sorun yaratır.

Burada ben bir ışığın yakalandığını görüyorum. Bu ışık da şu: Orta Doğu coğrafyasında NABUCCO Projesi'yle beraber koridor olmamızın yanında... Sayın Bakanın zamanı dardı sanıyorum açamadı ama sadece koridor değil, bir de petrol araştırmaları, Kuzey Irak'ta doğal gazla ilgili araştırma çalışmaları var ve benim gördüğüm bir şey var: Sayın Cumhurbaşkanıyla bunu bir ara paylaşmıştım. Ben vekil olmadan önce, avukatlığım döneminde Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattıyla ilgili birçok davaya girdiğim için o konuları da biliyorum. Hazır bir boru hattı var, istismak edilmiş 60 metre alan var, akan bir boru hattının yanında çok rahat doğal gaz boru hattını, Katar, artı Kuzey Irak'taki müthiş bir doğal gaz rezervi var, oradan Türkiye'ye akıtacak bir olanak var. Bu olanak tabii ki çok önemli. Bu olanağın coğrafyasına baktığımız zaman, işte dünyada sayıları bazen tartışma konusu oluyor, burada arkadaşlarımız var, milyonlarca Kürt yaşıyor bu coğrafyada, Kuzey Irak'ta bir bölgesel yönetim var, İran tarafı var, Türkiye tarafı var, baktığımız zaman Mısır'dan gelecek doğal gaz boru hattının bulunduğu bir kavşak var. Bu açıdan baktığımız zaman bu alanlardaki çalışmayı devlet yatırımı olarak yapmak daha doğru değil mi? Yani bir ülkenin eğer hayatı enerjyeye, güvenliğe, devlet ağırlıklı olmak... Yani TÜBİTAK'ımız var, ARGE var, bu güvenlik probleminde devlet en azından yüzde 60'larda hâkim olsa doğru değil mi? Çünkü bakıyorum, medya holdinglerinin enerji konusunda çok meraklı olduklarını görüyorum. Ben de merak ediyorum, Doğan Grubu'nun, Çalık Grubu'nun, Ciner Grubu'nun enerjiye el attıklarını biliyorum. Sayın uzmanlarımız da burada, bize açıklarlarsa, hangisi, ne kadar, nerede enerji yapıyor. Baktım, Çalık Grubu benim Şırnak-Sipoli'de kömür nükleer santrali kurmuş, Doğan Grubu bir başka yerde merak ediyor, Çalık Grubu'nun yıldızı parlıyor. Ne oluyor yani bizim medyamız niye enerjinin dışında bir alana girmek istemiyor da hep enerji, enerji? Bu konuda aydınlanırsak iyi olur diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, bor konusunda Avrupa Birliğinin aldığı bir karar vardı, onu aşabildik mi? ABD'nin borunu toksik ilan etmiyor ama bizimkine gelince karar alabiliyor. Bence bu konuda Türkiye devlet olarak kendi menfaatlerini korumakta çok derece hassas ve ısrarcı olmak, gerekirse Avrupa Birliğini Lüksemburg Ekonomi Mahkemesinde dava etmek gerekir. Ben bu konuda Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet olarak açacağı -birkaç dava oldu şirketlerin açtığı- bazı davalar olması gerektiğini düşünüyorum çünkü bor bir noktada özel bir alan.

Yine bu İran'la ilgili tartışmalarda bizim İran'ın uranyumunu Türkiye'de emaneten saklama gibi bir misyonumuzdan bahsediliyor. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu temsilcileri burada. Arkadaşlar bu uranyumu saklasak mı, hayırlı işlerde mi kullanacak bilmiyorum ama bu uranyum önemli bir şey yani dikkat çekici bir gelişme olarak gözüküyor.

Özelleştirmeler konusuna girmeyeceğim ama nükleer, termik santraller... Kömürdeki nükleer santraller çünkü temizleme başlığı takmıyorlar, filtre. Filtre şey kadar pahalı biliyorum. Şırnak'ta da çok iştahlılar. Sayın Bakanım, Hükümet olarak bir ulusal politika, elektriği nereden alıyorsak, ben demiyorum, Keban, Elâzığ, Malatya, Urfa, kömürü nereden çıkarıyorsak, nerede doğal gaz santrali kuruyorsak o enerjinin yüzde 10 payını adalet için, Allah için, hak için o bölgeye yatırım olarak koymak lazım.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Üniter devlet yapısı içinde olmaz o!

HASİP KAPLAN (Devamla) - Yani devlet alıyor elektriği GAP'tan yüzde 48,7'sini, götürüyor, oraya hiç olmazsa bir yasayla yüzde 10'unun bölge yatırımına destek olması gerekiyor. Bu Şırnak için de... Şırnak şu an ayağa kalkmış, bütün sivil platformlar Şırnak'ta kurulacak üç tane kömüre dayalı nükleer enerji karşısında her gün eylem yapıyor.

Bir şey daha, EPDK temsilcileri burada, soracağım, gerçekten önemli: Yani biz bütün mali hırsızlıkları, vergi hırsızlıklarını, ihale hırsızlığını, hepsini affettik ama bir şey hariç, elektrik hırsızlığı. Biliyorsunuz, elektrik sayacı kimin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

adına olur? Genellikle aile reislerinin adına olur. Aile reisleri de yaşlı başlı insanlar olur. Yaşlı başlı insanların adına sayaç olduğu için de çokça elektrik hırsızlığından verilen mahkeme kararı var. Yani buna bir formül bulunabilir diye düşünüyorum. Nedir? İşte borcunu öder, cezasını öder, faizi yapılandırılır, ondan sonra bunun cezai sorumlulukları kalkar. Adam muhtar olamıyor artık, düşünebiliyor musunuz hırsızlıktan? Yüz kızartıcı suç sayılıyor, olamıyor ama vergisini çalan oluyor, ihaleye fesat karıştıran oluyor, bankayı boşaltan oluyor çünkü affedilmiştir, bir yasa çıkmıştır. Bunlarla ilgili de bir çalışma olmasında yarar görüyorum.

Tasarruf politikası Sayın Bakanım, bu damlaya damlaya göl olur felsefesinde olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, tamamlarsanız lütfen...

HASİP KAPLAN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bu konuda bir eğitim projesinin TV ve radyolarda mutlaka geliştirilmesinde büyük yarar görüyorum.

Bir de önceki Sayın Bakan hep derdi: “Güneşin zaptı yakın.”

Güneş enerjisi konusunda direkt Bakanlığın teşvikleriyle, özellikle yüzde 80’i çok verimli güneş gören, yüzde 100’ü güneş gören de, çünkü on iki ay faydalanılacak projeler var, direkt bankalar kanalıyla sanıyorum 1-1,5 milyar civarında güneş enerjileri, direkt enerji sistemiyle bu tür bir ısınma olayını hayata geçiremez miyiz? Bu da çok önemli.

Benim söyleyeceklerim bunlar çünkü bu barış sürecinde inaniyorum ki çatışmasızlık ortamı, NABUCCO, barajlar, enerji olayı, bir de direkt Şırnak, Güneydoğu’daki, Batman, Adıyaman’daki petrol aramaları, artı şu an doğal gaz aramaları da başladı, onunla ilgili ciddi bir çalışma olayı var. Bir de kömürün petrole çevrilmesi veya kömürle ilgili sıkıntılar da var, bir kısmını ithal ediyoruz, kalitesiz kömürle ilgili şikâyetler de var. Onun, entegrasyon tesislerinin kurulması suretiyle kaliteye çevrilmesi söz konusu. Bu konuda da atılacak doğru adımların ülke yararına olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Kaplan.

Sayın Öztürk, buyurun.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığın 2009 yılı bütçesindeki harcama gerçekleşme oranı ağustos sonu itibariyle yüzde 34,8’dir. Harcama oranındaki bu düşüklük Bakanlığın 2009 yılında verilen ödeneklerin tamamını harcayamayacağını göstermektedir. Düşük gerçekleşmede cari harcamalardaki yüzde 29,8’lik harcama etkili olmuştur. Harcanmayan hazine yardımı ile yurt dışına yapılan transferler hangileridir? Komisyonumuza nedenleri açıklanmalıdır.

Bakanlık bazı harcama kalemlerinde verilen ödenekleri harcayamazken, bazı kalemlerde verilen ödeneklerin üstüne çıkmıştır. Bu çerçevede, 17,2 milyon TL ödeneye karşılık 24,2 milyon TL harcama yapılan mal ve hizmet alımlarının neler olduğu konusunda da Komisyonumuz bilgilendirilmelidir.

Bakanlık ve bütçelerini görüştüğümüz kurumların 2010 yılı ödeneklerine baktığımızda merkezî yönetim bütçe ortalama artışının altında artışlar yapıldığı görülmektedir. Bu çerçevede 2010 yılı bakanlık bütçesi artışı yüzde eksi 3,7’dir.

Sayın Bakan sunuşunda sadece hazine den alınan yardımları kurumların bütçesi gibi takdim etmiştir. Kurumların 2010 yılı bütçeleri Sayın Bakanın sunduğu rakamlardan ibaret değildir.

Değerli milletvekilleri, 2002-2008 dönemine baktığımızda, 2002 yılında üretim ile tüketim arasındaki üretim aleyhine farkın enerji ithalatı ile karşılandığını, 2008 yılında üretim ile tüketimin ise başa baş geldiğini görüyoruz.

2002-2008 döneminde, doğal gaz santrallerinin de içinde yer aldığı termik santrallerin elektrik enerjisi üretimindeki payı yüzde 73,9’dan yüzde 82,7’ye çıkmış, hidroelektrik santralleri payı ise yüzde 26’dan yüzde 16,8’e gerilemiştir.

Doğal gaz santrallerinin elektrik enerjisi üretimindeki payı aynı dönemde yüzde 40,6’dan yüzde 49,7’e çıkmıştır. 1990 yılında doğal gazın payı yüzde 17,7 idi. Diğer ithal kaynaklar da dahil edildiğinde elektrik üretiminin yaklaşık yüzde 58’inin ithal kaynaklardan sağlandığı görülmektedir.

Hemen hemen tamamı ithal kaynak olan doğal gaza bu ölçüde bağımlılık ve bunun ağırlıkla tek bir ülkeye bağlı olması Hükümet tarafından da hem önemli bir arz güvenliği riski olarak görülmekte hem de son iki yıl içinde yoğun bir şekilde yaşanan elektrik fiyat artışlarının temel nedeni olarak değerlendirilmektedir.

Görüldüğü gibi, 1990’lı yıllardan bu yana enerji üretiminde dışa bağımlılığımız giderek artmıştır. Bunun sonucudur ki her yıl enerji ithalatına ödediğimiz 30-40 milyar dolar arasında değişen fatura cari işlemler dengesinde yaşadığımız en büyük sorunlardan biridir.

“2008 yılında elektrik tüketiminin programa göre 6 milyar kilovat saat daha düşük gerçekleşmesi, 2009 yılında ise 2008 yılına göre 4 milyar kilovat saat daha düşük gerçekleşeceği beklentisi krizin elektrik enerjisi talebi üzerindeki etkisini açıkça ortaya koymaktadır.” Bu son cümle, krizi bir türlü kabul etmeyen Hükümetin bizzat kendi cümlesidir.

2009 ve 2010 yılında kriz nedeniyle azalan tüketim talebi bizi rehavete itmemeli, üretimi artırmaya yönelik yatırımlara hız vermek için bir fırsat olarak değerlendirilmelidir çünkü krizden çıkışla birlikte artacak olan tüketim talebini karşılayabilecek üretim artışına ihtiyacımız olacaktır.

Bu arada Sayın Bakana 2010 yılında öngörülen yüzde 3,5 oranındaki büyümeyi destekleyecek elektrik enerjisi üretim artışının ne olması gerektiğini de sormak istiyorum?

Değerli milletvekilleri, 2008 yılı verilerine baktığımızda üretilen elektrik enerjisinin yüzde 18,2 gibi yüksek bir oranının iç tüketime ve kayba gittiği görülmektedir. Kayıp enerjinin konutlarda kullanılan yüzde 20’lik enerjiye denk geldiğini söylemek bu kaybın önemini ortaya koyacaktır zannediyorum. 2009 ve 2010 yıllarında kayıp oranında bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

değişiklik olmayacağına öngörülmüş olması ise, bu konuda Hükümetin mücadele niyetinin olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum elbette önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

Elektrik enerjisi tüketimde en büyük pay yüzde 37,8 ile sanayide kullanılan enerjiye ait olup, onu yüzde 20 ile konutlarda kullanılan enerji ve yüzde 12,1 ile de ticarethanelerde kullanılan enerji takip etmektedir.

Hükümet "Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını içine alacak tedbirler sonucunda, elektrik üretiminde doğal gazın payının yüzde 30'un altına düşürülmesi hedeflenecektir." demektedir. Bu alanda jeotermal ve rüzgâr enerjisi ile üretilen elektrik enerjisinin payı 2002-2008 döneminde binde 10'dan binde 50'ye çıkarılabilmektedir.

Hükümetin yukarıda belirtilen hedefi önemli bir hedeftir ancak hangi kısa, orta ve uzun vadede, alınacak hangi tedbirlerle bunun sağlanacağı ortaya konulmalıdır. 2010 yılında söz konusu payın yüzde 1,3'e çıkarılacağı öngörüsü de iddialı bir öngördür. Ümit ederiz gerçekleşir.

Değerli milletvekilleri, yukarıda ifade edilen enerjide dışa bağımlılığı azaltacak hedeflere ulaşılması elbette yapacağımız yatırımlara bağlı olacaktır ancak şimdi ifade edeceğim enerji yatırımlarına ilişkin bilgilerin Hükümetin bu hedeflerini çok fazla desteklemediğini belirtmeliyim.

Enerji alanına yapılan sabit sermaye yatırımlarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranlarına baktığımızda, 2003-2008 döneminde kamu yatırımlarının binde 73'ten binde 38'e gerilerken, özel sektör yatırımlarının binde 27'den binde 61'e çıktığını görüyoruz. Toplamda ise aynı dönemde enerji yatırımlarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 1'den binde 99'a gerilediği veya aynı kaldığı söylenebilir.

2009 yılında enerji yatırımlarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payının yüzde 1,09'a çıkması beklenirken, 2010 yılında bu oranın tekrar binde 86 düzeyine gerilemesi öngörülmektedir. 2010 yılındaki bu gerilemede özel sektörün enerji alanına yapacağı yatırımlardaki eksi 26,5 oranındaki gerileme öngörüsü etkili olacaktır. Tekrar etmek gerekirse, enerji alanına yapılması öngörülen bu yatırım eğilimiyle yukarıda sözü edilen dışa bağımlılığı azaltacak oranın yakalanması kısa ve uzun vadede mümkün görülmemektedir.

Hükümetin "Enerji arz güvenliğini artırmak amacıyla yerli kaynakların değerlendirilmesine, kaynak çeşitliliğini ve enerji verimliliğini sağlamaya öncelik verilecek." şeklinde belirlediği politikaları desteklemem mümkün değildir. Ancak "Kamu elektrik üretim ve dağıtım tesislerinin rekabetçi bir piyasa oluşturulması hedefine hizmet edecek şekilde özelleştirilmesi." şeklinde özetlenen Hükümet politikasına katılmadığımızı ifade etmek istiyorum çünkü elektrik üretim ve dağıtımının stratejik bir kamu hizmeti olduğu kanaatindeyiz. Bu alanın tümüyle özel sektöre bırakılmasının ileride öngörüldüğü gibi rekabetçi bir piyasa oluşmasına izin vermeyeceğini, aksine kontrol edilemeyen tekelin ortaya çıkma ihtimali nedeniyle hem halkın hem de kamunun bu gidişattan zarar göreceğini düşünüyorum.

Yine, arz güvenliğini sağlamak amacıyla doğal gaz ithalatının özel sektöre de açılması yönündeki gelişmeleri uygun görmediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, elektrik üretim ve dağıtım işi özelleştirilerek ve maliyet bazlı fiyat uygulamaları devreye sokularak enerji alanında KİT zararları ortadan kaldırılıyor zannedilmesin çünkü, geçmişte elektrik üretim ve dağıtımını yapan KİT'lere ödediğimiz görev zararlarının yerini, gelecekte sanayimize ve yoksul halkımıza elektrik faturaları için yapmak zorunda kalacağımız sübvansiyonlar alacaktır. Üstelik bu bedelleri öderken özel sektörün kontrol edemediğimiz maliyet bazlı fiyatlarını kabul etmek zorunda kalacağımızı da unutmamalıyız. Ayrıca özel sektör kayıp kaçak oranını azaltmak yerine, kaçığın maliyetini fiyatlara yansıtmayı tercih edeceği gerçeğini de görmemiz gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Bakanlığın Internet sitesinde yer alan bir duyurudan söz etmek istiyorum. Duyuruda Bakanlığın görevleri arasında yer alması gereken bir konuda yetki kullanımının özel sektöre devredildiğini görüyoruz. Bu duyuruda, bölgelerinde üçüncü kişiler tarafından yerine getirilecek bazı projelerin onay ve kabul yetkisi Bakanlık tarafından dağıtım şirketlerine devredilmektedir. Kamu tarafından kullanılması gereken bir yetkinin özel sektöre devredileceğine ilişkin yasal bir düzenleme var mıdır? Yasal düzenleme olsa dahi kamu görevinin özel sektöre devri doğru mudur?

Yetki devri nedeniyle dağıtım şirketleri ve üçüncü şahıslar arasında ortaya çıkması muhtemel ihtilaflar nedeniyle kamunun birtakım tazminat talebiyle karşı karşıya kalma ihtimalleri Bakanlığınız tarafından değerlendirilmekte midir?

Değerli milletvekilleri, son olarak 2008 Yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı'nda Sayıştay tarafından dile getirilen bir eleştiriye dikkatlerinizi çekmek istiyorum. 2008 yılı genel uygunluk bildiriminde Sayıştayın uygun görmediği ve tamamlayıcı ödenek verilmesinin takdirini Türkiye Büyük Millet Meclisine bıraktığı 40.735 liralık ödenek üstü harcamanın detayını öğrenmek istiyorum? Ödenegi olmaksızın gerçekleştirilmesine yasalara izin vermediği bu harcamalar hangi kaçınılmaz kamu hizmetleri için yapılmıştır?

Bütçelerin hayırlı olması dileğiyle yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

Sayın Kaptan, buyurun.

OSMAN KAPTAN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan Bütçenin değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepimize sevgiler, saygılar sunuyorum.

Sayın Bakan siz geçen dönem Plan ve Bütçe Komisyonunun bir üyesiydiniz dolayısıyla Plan Bütçenin çalışmalarını çok yakından da biliyorsunuz. Biz de burada, özellikle ben şöyle konuşmalar yapardım, işte buradaki sayın bakanlara derdim ki: "Sayın bakanlar, bakanların ve rakamların Türkiye'siyle gerçek Türkiye farklı." Yani "Bakanların rakamları gerçeği yansıtmıyor. Daha güllük güllüştür ama gerçeğin Türkiye'sinde ise rakamlar daha farklı." derdim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

Şimdi, Sayın Bakan hemen size sormak istiyorum: Siz de bakan olunca bu bakanların ve rakamların Türkiye'sinde misiniz diye?

Özellikle petrol fiyatlarına ve doğal gaza verilen ithalat faturalarının toplamının 34 milyar dolar olduğu yazılıyor 6'ncı sayfada.

Şimdi, geçen yılki fiyat tüm enerji olarak 48,3 milyar dolar. Eğer bu 34 milyar dolarsa biz çok memnuniyet verici bir olay diye düşündük, yoksa başka rakamlar mı var bunun içinde onu sormak isteriz bir defa yani petrol ve doğal gazın dışında? Yoksa 2007'nin rakamı mı bu? Yani 2008'in rakamını Sayın Hamzaçebi de ilgili yerlere sordu, ben zaten hepten 50 milyar dolar biliyordum düz hesap diye, 48,3 milyar dolar. Arada büyük bir fark var, 14 milyar dolar.

BAŞKAN – Fiyatlar düştü.

OSMAN KAPTAN (Devamla) – Şimdi, Sayın Bakan, sayın arkadaşlar; Türkiye'de enerji ihtiyacımız ve enerjinin, enerji politikamızın dışa bağımlı olması hakikaten Türkiye için çok önemli bir olay. Bu dışa bağımlılığı azaltıcı her türlü tedbirin Enerji Bakanlığımız tarafından alınması gerektiği konusunu aşağı yukarı herkes destekliyor, hepimiz de bunu biliyoruz. Ama Sayın Bakan bir de kamuoyunu rahatsız eden bazı konular var. Mesela, geçen yıl kullanılmayan doğal gaz 704 milyon dolar bir para ödendi İran'a. Bu sene de 2 milyar dolar para ödeneceği yönünde gazetelerde yazılar çıktı. Yani iki sene içerisinde, geçen yıl ve bu yıl al-öde modeli karşısında kullanılmayan, alınmayan bir doğal gaz 2,7 milyar dolar yani 3 milyar dolar para ödenmesi de çok önemli oluyor. Bunun yanında, eğer bu paralar ödenmemiş olsa doğal gaz belki de yüzde 20-25, o parayla, ona ödenen parayla doğal gazı daha ucuza satma imkânı belki de var. Öyleyse daha fazla tüketilmesi yönüne gidilmesi için bu doğal gazın ne yapılabilir? ÖTV'den, KDV'den ucuzlatılarak daha fazla doğal gaz tüketilmesi desteklenemez mi? Veyahut da bu al veya öde, almazsan da öde, kullanmazsan da öde modeline bir yeni şekil verilemez mi? Bunları da sorarak konuşmamda esas konumuza girmek istiyorum.

Sayın Bakan, şimdi "Enerji üretiminde her şeye destek veriyoruz." diyoruz. Biz de muhalefet olarak da destek veriyoruz ama öyle şeyler yapılıyor ki Sayın Bakan, hiç yasalara masalara bakılmadan. Örneğin Antalya'da bir AKSA, hemen Antalya'ya girişte, karayolunda, Çubuk'tan indiğinde yolun soluna bir doğal gaz çevrim santrali yapıldı. Şu anda faaliyete büyük ölçüde de geçti, açılışı da yapıldı. Orada birinci sınıf tarım arazisinden alınıyor belli miktarda bir toprak, tarım alanından alınıyor ve alındıktan sonra hemen başlanıyor. Başlanınca işte basın ayağa kalkıyor, oradaki insanlar kalkıyor. Kırkgöz var hemen bitişiğinde, Antalya'nın su kaynakları oradan geliyor. Su kaynakları kirlenir, işte şudur, budur...

Valilik burayı kapattı. Tarım İl Müdürlüğü "Burası birinci sınıf tarım arazisidir." diye yazılar verdi. Efendim, iki üç defa mühürlendi. Sonradan burası yine açıldı, yapıldı, yasalara uygun şekle getirildi herhâlde.

Benim sormak istediğim şu: Bunlara yer seçimine karşıyız biz. Bu türlü santrallerin elektrik üretimine kesinlikle karşı değil ama bu, valiyi sorulabilir, oradaki ilgililere sorulabilir, böyle bir yer bulunabilir. Tam böyle birinci sınıf tarım arazisine yapılırsa bu, yer seçimi konusunda elbette ki insanlar rahatsız oluyor ve onun üzerine tepkiler de doğuyor.

Şimdi, Sayın Bakan, bir de şu anda son günlerde Antalya'nın Kumluca ilçesinde bir Alakır Çayı var. Bu Alakır Çayı'na 8 tane HES santrali yapılması için planlanmış, gerekli çalışmalar yapılıyor. Şimdi, bu çalışmalar yapılıyor da, bu çalışmalarla ilgili bu konuda verilen mahkeme kararları var. Yani bu Alakır'la ilgili değil, Alakır'la ilgili verilen daha bir karar yok ama bundan önceki HES'lerle ilgili verilen mahkeme kararları var. Bu yargı kararlarında havza planının yapılmadığından söz ediliyor. Havza planının yapılmadığı, SİT alanlarına uyulmadığı, ÇED raporlarına uyulmadığı için çevreye zarar veriliyor.

Mahkeme kararlarında;

- 1) Bütüncül bir havza planı yaklaşımı yokluğu,
- 2) Can suyu hesabı gerçekçi yapılmayışı ,
- 3) Derelerdeki balıkların doğal yaşam alanlarının gözetilmemesi,
- 4) Gelişigüzel hafriyat yapılması,
- 5) Arazide jeolojik etüt yapılmaması,
- 6) Kesilecek ağaç miktarının neden olabileceği toprak kaymaları konusunda çalışma yapılmaması ve buraların çoğunun da SİT alanı olmasından söz ediliyor.

Şimdi, Sayın Bakanım, bizim bu Antalya Kumluca ilçesindeki Alakır Çayı üzerine, bir tanesi yapılmış zaten barajın yanında, yedi tane HES yapılacak. Büyükalan Köyü'nden baraja kadar 50 kilometrede yedi tane HES yapılacak. Yani her 7-8 kilometreye bir santral yapılacak.

Şimdi, buradaki olay vadinin ekolojik dengesinin bozulacağı yönünde. Burada kırmızı benekli balıklar var, bu mahkeme kararında geçen balıklardan ve kanalın suyu yani derenin yeri değişecek bir defa. Dere yatağının yeri değişince burada doğal çevredeki o seralar olsun, portakal, narenciye bahçeleri olsun büyük zarar görecektir. Bizim Kumluca ilçemizde ve oralandaki köyler için -sadece bir iki tane değil burada- özellikle Karacaören, Yenikişla, Çayıçi köyleri için sulama suyu isteminde bulunulmuş. Buralara sulama suyu izni verilmemiş. Ama bu köylere sulama suyu izni verilmiyor... Büyükalan, Kuzca, Gölcük, Çaltı, Karaağaç, Karacaören, Yenikişla ve Çayıçi köyleri Alakır Vadisi'nin etrafında, bu yedi sekiz tane köy bundan zarar görecektir.

Peki, geçmişte Avlan Gölü var bir Elmalı'nın. Avlan Gölü 1970 yıllarında kurutuldu tarım toprağı olacak burası diye. Önce insanlar sevindi ama belli bir zaman sonra ne oldu? O adını da Elmalı'dan alan elmanın cinsi, kalitesi değişti, o Lübnan sedirleri denilen ormanlarda sedirler vardı onlar kurumaya başladı, doğal denge altüst oldu, çevre dokusu tamamen değişti. Şimdi, 1990'dan sonra, aradan yirmi yıl geçtikten sonra, olumsuz etkileri görülerek tekrar eskiye dönüş için su tutulmaya başlandı Avlan Gölü'nde, Elmalı'da.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

Şimdi, Kumluca'da böyle bir olayın yani portakal bahçelerine, o mandalina bahçelerine, narenciye bahçelerine ve de seralara büyük zarar vereceği, oranın doğal dengesinin bozulacağı... Zaten bu Alakır Çayı da Sayın Bakan, 19/8/1992 tarih ve 1543 sayılı Antalya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun kararıyla doğal SİT alanı olmuş.

Şimdi, biz bu türlü hidroelektrik santralleri yapılmasını demiyoruz, yapılsın. Niye? Elektrik ihtiyacımız var, karşılanacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaptan, tamamlar mısınız.

OSMAN KAPTAN (Devamla) -...ama bu doğal güzelliklerimizi ve tüm çevreyi harap edecek, yok edecek, o köylülerin üretim biçimlerini değiştirecek, onlara zarar verecek bir durumda da olmaması gerektiği kanısındayız ve bu konularda verilen mahkeme kararlarının da dikkate alınmasında yarar olacağı kanısındayız.

Teşekkür ederim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Kaptan.

Komisionumuzun değerli üyeleri, saat 14.30'da toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

---0---

BAŞKAN – Değerli komisyon üyeleri, 13'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Söz sırası Sayın Günal'da.

Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisionumuzun değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakana ve Sayın Müsteşara hayırlı olsun diyorum, çünkü ilk bütçelerini yapıyorlar, daha önce görüşmüş olmakla beraber.

Değerli arkadaşlarım, enerji sadece Türkiye'nin değil dünyanın en önemli sıcak konularından bir tanesi. Bu çerçevede Sayın Bakana da, Değerli Müsteşara da başarılar diliyorum. Yapacak çok işleri var. Tabii, bizim burada konuşacağımız çok şey var. Enerji geçmiş dönemde çok farklı boyutlarıyla gündeme geldi. Ben şimdi size yok özelleştirilmelerinden, yok yolsuzluklarından, yok dosyalarından falan bahsedecek değilim Sayın Bakanım. Siz de biliyorsunuz zaman zaman beraber katıldığımız sempozyumlarda, panellerde de konuştuk. Önceden de ilgili olduğunuz için söylüyorum. Geçen sefer siz her ikiniz de yoktunuz Sayın Müsteşarla beraber ama ben yine baktım fikri takip açısından, Sayın Bakana sormuşum, efendim bir strateji belgesi var mıdır diye, Sayın Bakan da bana söylemiş, ama bakmışım o sadece enerji özelleştirmede yol haritası olan bir strateji belgesi, 2004 yılında hazırlanmıştı. Onun da çoğu zaten 2005'te tamamlanacak diye. Şimdi yine baktım sizinle konuştuktan sonra hatta tekrar, YPK kararıyla da size bildirilmiş, yani ben bayağı bir şeyler bekliyordum, tamamı baktım on sayfa Sayın Bakanım, o Resmî Gazete sayfasına girecek şekilde sayfalar, yani büyük değil. Özetle bakıyorum, konu başlıklarına baktım, bu, benim anladığım anlamda bir strateji belgesi değil. Neden öyle diyorsun diyeceksiniz, hani komutana sormuşlar, niye savaşı kaybettik diye, barutum yok deyince, gerisini sayma demiş. Uzun olmasın diye kısa kesiyorum. Şimdi bu işin en temel noktası, sizden birinci olarak beklediğimiz şey, bunun gerçekten belki bunu birkaç cümleyle çünkü her biri ikişer satırla geçirilecek konular değil. İşte Sayın Kilci biliyor, DPT kökenli olduğu için, özel ihtisas komisyonu raporlarını baktığınız zaman planın ekinde bile ne kadar ayrıntılı şeyler çalışıldığını biliyoruz.

Burada onun için ben çok fazla gündelik kısır çekişmeye yol açacak konulara girmek istemiyorum. Bu söylediğim minval üzere birkaç belki size de sonra faydalı olabilir diye düşünerek bazı konulara temas etmek istiyorum. Orada uzun dönemli projeksiyonların Bakanlık tarafından yapılacağı söyleniyor. 2004'te de yine benzer şeyler vardı. Ama taleple ilgili, arzla ilgili artı kapasiteyle ilgili birtakım çalışmaların yapılacağı söyleniyor ama bunun topyekûn bir belki diğer sektörleri de kapsayacak şekilde bir çalışmadan sonra olması gerekir diye düşünüyorum. Birkaç boyutuna dikkatinizi çekmek istiyorum. Özellikle doğal gazla ilgili sıkıntılar devam ediyor. Doğalgaza bağımlılığımız ve dışa bağımlılığımız enerji arz güvenliği anlamında eğer bu trend devam ederse yani 2008 verileri tam olarak elimizde kesin olarak yok ama yüzde 50'nin üzerinde elektrik üretiminin doğal gazdan sağlıyoruz. Yüzde 97-98'ini de ithal ediyoruz doğal gazımızın. Bu durumda bağımlılığımız devam ediyor ama bir taraftan verilen lisanslara baktığımız zaman veya müracaatlara baktığımız zaman yine hâlâ doğal gazla işletilecek santrallere ilişkin sürekli ruhsatlandırma yapıldığını görüyoruz. O zaman bu uzunca süre devam edecek gibi görünüyor. Çünkü kurulu gücün yaklaşık yüzde 54'ü oranında yeni kapasite tesisi, belki bu sene verilenlerle çoğalmıştır o, bir önceki yılın rakamlarıyla ben konuşuyorum. Önümüzdeki süreçte de doğal gaz bağımlılığımız hem üretim anlamında hem tüketim anlamında devam edecek gibi görünüyor. Çünkü mukayeseli olarak baktığımız zaman da yine aynı gözüküyor. Yani çok fazla şimdi ayrıntıya girmek istemiyorum. Siz o rakamlara bizden daha çok vâkıfsınız, sadece hem içerideki üretim kalıbı anlamında hem de tüketim anlamında hem de bağımlılık olarak dışarıya bağımlılığımız arz çeşitlendirmesi anlamında sorunlarımız devam ediyor. Reexport yapabileceğimiz ülkelerden aldığımız sınırlı. Doğal olarak da o bağımlılığı azaltacak birtakım çalışmalar yapmamız gerekiyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Tabii burada da bir doğal gaz strateji belgesi çalışması yapıldığı daha önce de yansımıştı ama henüz orada da bilimsel olarak somut bir şey yok. Bunun tamamını kapsayan petrolde, kömürde, hidroelektrikte, diğer yenilenebilir enerji kaynaklarında, jeotermal, şimdi hepsini beraber bir strateji olarak koydunuz, geçtiğimiz yıllarda bize Sayın Güler rüzgâr santralleriyle ilgili haritaları çıkardığını söyledi ama netice itibarıyla bunların üretime dönüşmesine ilişkin topyekûn bir stratejimiz, yani hangisini ne kadar sürede işletmeye alacağız, önümüzdeki beş yıl içerisinde hangisinde ne kadar şey koyacağız, on yıl sonra bağımlılığımız hangisinde ne kadar azalacak? 2023 diye burada güzel bir şey koymuşsunuz, bizim de "lider ülke Türkiye" vizyonu diye MHP olarak ortaya koyduğumuz vizyona uygun ama onların uygulamasına ilişkin somut adımlar atılması maalesef gündelik birtakım çalışmaların arasında kaynayıp gidiyor gibi geliyor. Bu çerçevede biz bütün bu az önce söylediğimiz alanlarda strateji belgeleri hazırlanarak bir Türkiye Millî Enerji Stratejisinin oluşturulması gerektiğini tekrar ifade ediyorum. Başka türlü bir o sektörde, bir bu sektörde bir gün onunla, bir gün onunla uğraşarak yapamayız. Çünkü hangisinde önceliğimiz olacak, hangisine ne kadar kaynak ayıracağız, onları belirlemeden önce bütün arkadaşlarımızın bir araya gelmesi lazım. Hazırlık çalışmalarında yine özel ihtisas komisyonlarının bir ilerişi belki Strateji Başkanlığımızın koordinasyonu ile yapılabilir, üniversitelerden, sektörden, özel kesimden bütün arkadaşlarımızın katılımıyla ciddi bir millî strateji uygulamamız lazım. Çok geniş olması gerekiyor. Belki de bunun için den yine sizin talimatınızla ve Müsteşarlığın koordinasyonu ile hepsinin katılacağı bir enerji platformu oluşturmak gerekebilir, önümüzdeki süreci planlayabilmek açısından. En azından önce 2020, sonra 2050'lere doğru, 2053, cumhuriyetimizin yüzüncü yıl dönümünün ötesinde fetih yıl dönümü olarak uzun erimli bir strateji ortaya koymamız gerekiyor. Bu çerçevede de bütün projeksiyonların kısa, uzun vadeli arz güvenliğine ilişkin sürdürülebilir politikalara ilişkin, enerjideki vergilere, enerji yatırımlarının teşvikine ilişkin hepsini kapsayacak bir çalışma olması gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

Şimdi burada bu konuda mesela sıkıntılarımızdan bir tanesi, işte BOTAŞ'ın çalışma şekli. Yani daha önce petrol aramada olduğu gibi TPAO'nun farklı bir şekilde bölünerek ayrı ayrı unsurlara, petrol çalışmalarının ayrılması, rafineriler bir taraftan, diğerleri bir taraftan özelleştirilirken bir rüportajda yer alan basit bir cümlesini okumak istiyorum. Daha önceki Genel Müdürümüz Sayın Düzyol'un, diyor ki: "Stratejik önemi haiz enerji sektöründe faaliyet gösteren BOTAŞ gibi bir şirketin özelleştirilmesinin çok büyük bir hata olacağını; BOTAŞ'ın küçültülmesi ve parçalanması ve satılması değil, dikey bütünleşerek yapısının korunmasını, kısa vadede bölgesel, uzun vadede küresel oyuncu haline dönüştürülmesiyle, mümkünse birleşme ve devralmalarla daha da büyütülmesini ve devler liginde rekabet edebilmesi için yeniden yapılandırılması..." Hepsinde bir eksikliğimiz var. Kim söylüyor? Daha 2009 yılının başında BOTAŞ'ın o zamanki Genel Müdürü söylüyor. Demek ki bu aşamada hem yapısal düzenlemeler anlamında hem de sektörün tamamını rekabet edebilir hâle getirmek ve millileştirmek anlamında sıkıntılarımız var.

Bunlarda tabii dediğim gibi yapılacak çok şey var ama asıl sıkıntımız bu uzun vadeli enerji arz güvenliği politikasını da ilgilendiren tarzda bu stratejiyi geliştirmedik zaman millî kaynaklara geçişimiz biraz daha uzun zaman alacaktır diye düşünüyorum. Tabii ki, hem yerli üretimi artırırken bir taraftan da Bakanlığımızın başlattığı ENVER Projesi var, verimliliği bilemiyorum, o konularda tam olarak ne kadar bir iyileşme sağlandı, siz birtakım şeyler söylediniz ama somut olarak tüketime yansıyan, kaçakları önleyen bir şeyler geliştirilebildi mi? Orasını bilemiyorum. Bu açıdan hem çevreye dost teknolojiler hem kaçakları azaltacak yeni önlemlerle bir taraftan verimliliği artırıp yerli kaynaklara yönettiren öbür taraftan da dışa bağımlılığımızı azaltıp kaynak çeşitlendirmesi yapabilecek bir politika izlememiz gerekiyor. Burada az önce söylemiş olduğum reexport edebilme özelliğimiz olan ülkeler biraz da ulaşım kanallarıyla ilgili de yine işbirliği yapabileceğimiz bildiğim kadarıyla örneğin Türkmenistan'dan aldığımız, Azerbaycan'dan, Mısır'dan aldıklarımız da ben yeniden ihracat yapma imkânı var diye biliyorum ama Rusya'dakilerde galiba yok. bu sözleşmelerin gözden geçirilmesi mümkün müdür? Şimdiye kadar olanlarda herhangi bir düzeltme, görüşmeler vardı ama, siz geldikten sonra ne oldu bilemiyorum, sonuçlananlar var mı, Rusya ile yapılan görüşmeler vardı. O sözleşme şartlarında yenileme, almasak da ödememiz gereken miktarlarda bir yenileme yapılabildi mi? Çünkü özellikle bu ülkelerde bizim de kardeş ülke dediğimiz Azerbaycan'dan, Türkmenistan'dan gelecek şeylerin hem daha ucuz maliyetle taşınabilme mesafesi açısından imkânı olduğunu uzmanlar söylüyor. Hem de çeşitlendirmeyi artırdığımız zaman ihtiyacımızdan fazla olursa, tekrar ihraç etme şansımız da depolama sonrası oluşabilecek. O nedenle biraz daha geniş çerçeveden bakan hem de bu dost ülkelerle ekonomik ilişkilerimizi de geliştirecek tarzda bir şeyler yapabilirsek o Hazar geçişi doğal gaz boru hattıyla beraber sadece Türkmenistan değil, Özbekistan, Kazakistan da belki bu sürece dâhil edip, hem ekonomik anlamda hem kültürel anlamda işbirliğimizi geliştirebiliriz diye düşünüyorum.

Tabii ki, az önce söylediğim gibi tüm bunların olması için herkesin katılımıyla oluşturacağımız millî bir enerji stratejisinin önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıntılı detayları biz size sonra yazılı sorarız, siz cevaplıyorsunuz, en büyük hizmetiniz bakan olarak zannediyorum bunun bir an önce neticelendirilmesi olacaktır. Bütçedeki ufak tefek şeyler, eklemeler, ayrıntılar, onlar için teferruat kısmı, zaten M

aliye ile siz onları görüşmüşsünüzdür, verirlerse verirler, vermezlerse vermezler, biz tabii uygulamada göreceğimiz aksaklıkları size tekrar aksettireceğiz. Bu anlayışla inşallah bir dahaki bütçede millî enerji stratejisi ne oldu diye sormak zorunda kalmam diyerek konuşmamı noktalıyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ergin, buyurun efendim.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, sevgili basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Ben konuşmama geçmeden önce bu komisyonda uzunca dönem birlikte görev yaptığımız değerli arkadaşımız Sayın Taner Yıldız'a bakanlık görevinde üstün başarılar diliyorum. Duyduğum mutluluğu ifade etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

Değerli arkadaşlarım, birkaç konu üzerinde görüşlerimi belirteceğim. Bu konulardan biri madencilik. Maden Kanunu uygulamaları maalesef birçok ormanlık alanı ve turizm alanını ortadan kaldıracak bir faaliyet olarak yürütülmeye başlandı bu dönemde. Maden İşleri Genel Müdürlüğü Muğla ili sınırları içinde Ağustos 2009 itibarıyla 932 adet maden arama ruhsatı verdi. Verilen bu ruhsatların toplam alanı 389 bin 852 hektardır. Muğla ilinin toplam yüz ölçümü ise 1 milyon 285 bin hektar. Yani Muğla'nın yaklaşık üçte 1'i kadar bir alan için maden arama ruhsatı verilmiştir. Muğla'nın sahil ilçelerinin turizm beldesi, içerideki ilçelerinin ormanlık beldeler oldukları göz önüne alınırsa öyle anlaşılıyor ki, Muğla'nın geleceğinde ormanların büyük çoğunluğu yok edilecek, turizmden de eser kalmayacak. Nitekim, bir turizm ve arıcılık beldesi olan Marmaris'te Maden Arama Ruhsatı verilen alan 45.100 hektar, Marmaris'in toplam yüz ölçümü ise 87.800 hektar. Yani 42 maden arama ruhsatı sonucu Marmaris'in yüzde 48'i madencilere teslim ediliyor. Bu maden ocakları faaliyete geçerse Türkiye'nin yılda yaklaşık 1,5 milyar dolarla en önemli turizm geliri elde eden ve çok önemli bir çam balı üretim merkezi olan Marmaris turizm ve arıcılık kenti olma özelliğini yitirecek; hem gelirinden hem de güzelliğinden olacak. Yazık değil mi?

Bir başka konu, gazetelere yansıyan haberlere göre, ülkemiz ürettiği benzinin yarısını tüketemiyor ve tüketemediği bu benzini yurtdışına 84 kuruşa ihraç ediyor. Yani benzin Türkiye'de yaşayanlara 3,35 lira, yurtdışına ise 84 kuruşa satılıyor. Bu doğru mudur? Eğer doğru ise, benzinden alınan vergi düşürülerek benzin fiyatı motorin fiyatının bir miktar altına indirilse ülkede tüketilen benzin miktarı artıp dışarıya daha az benzin satmak durumunda olmaz mıyız? Böyle bir uygulama devletin kasasına ciddi miktarda gelir girmesini sağlamaz mı? Biliyoruz ki, otomobil kullananların bir kısmı, sadece motorin benzine göre daha ucuz olduğu için dizel otomobil almayı tercih ediyor. Benzin fiyatı düşürüldüğünde hem devlet ve hem de vatandaş kazanacak; dizel aracın yarattığı çevre kirliliği önlenecek ve dizel motorun yedek parçasının ve fiyatının pahalı oluşu nedeniyle yurtdışına ödediğimiz döviz de azalacaktır. 1 litre motorine 1 lira 58 kuruş, 1 litre benzine 2 lira 20 kuruş vergi uygulandığından, son 3 yılda motorin tüketimi yüzde 25 artmış; benzin tüketimi yüzde 14 azalmıştır. Motorinde ülke talebinin yüzde 45'i ithalatta karşılanıyor. Benzin tüketimi üretiminden az olduğu için de üretilen benzinin yarısı 84 kuruşa ihraç ediliyor. Hangi nedenle bu durumun düzeltilmesi mümkün olamıyor? Bunu öğrenmek istiyorum.

Üzerinde duracağım üçüncü konu, açılımlar konusunun ekonomimize etkileri üzerine. Ermeni Açılımı ve Bayrak Krizi kardeşimiz olan Azerileri feci şekilde incitti, yaraladı ve kızdırdı. Azeriler Hükümetin Ermeni Açılımından duydukları büyük rahatsızlık üzerine 2007 yılından bu yana aldığımız gazın fiyatını yükseltmemizi, eğer bu olmazsa gazı keseceklerini belirttiler. Azerilerle yaptığımız anlaşmaya göre ilk yıl için 1000 metreküp gazın fiyatı 120 dolardı, sonraki yıllar için artması gerekiyordu. Anlaşma böyle olmakla birlikte alımlar daha sonra da aynı fiyat üzerinden sürdü ve daha sonra anlaşılacak fiyat üzerinden fark ödemesi yapılması kararlaştırıldı. Azeriler, Ermeni açılımından sonra fiyatın 250 dolara çıkmasını istemeye başladılar ve 2008-2009 yıllarında 120 dolardan ödeme yapıldığı için bu yıllara ait fiyatı da 250 dolardan hesap edip 1 milyar doların üzerinde ek fatura çıkardılar. Basına yansıdığı kadarıyla 250 dolar değil ama 220 dolar dolayında bir fiyatta anlaşma sağladınız ve geçen 2 yılda alınan doğal gaz için Azerbaycan'a 600 ya da 800 milyon dolar dolayında bir fark ödemesi yapılacak. Ülkemiz bugünkü koşullarda Azerbaycan'dan gaz almaya mahkûm olduğu için, pazarlığa otururken 160-170 dolar olarak düşündüğünüz fiyat sırf bu açılım nedeniyle 220 dolar olarak belirlendi ve siz buna razı olmak zorunda kaldınız.

Bu durum Türkiye'nin toplam doğal gaz faturasının büyümesine neden olacaktır. Bugüne kadar Rusya ve İran'dan alınan pahalı gaz Azerbaycan'dan alınan ucuz gazla paçal edilip, doğal gazın toplam faturası düşürülmekte ve tüketicinin daha yüksek fiyattan doğal gaz tüketmesi önlenilmekteydi. Bu durumda doğal gaz kullanan konutlar ve sanayi işletmeleri bu anlaşma nedeniyle zarar görecekler.

Öyle anlaşılıyor ki, AKP Hükümeti elinde kalan son fabrikalardan olan şeker fabrikalarını da satarak Azerbaycan'dan alıp kullandığımız ve bugün Ermeni açılımı nedeniyle ortaya çıkan fiyat farkını bu fabrikaların satışı ile karşılayacak. Bu arada tüm elektrik santrallerinin de satışının gündemde olduğunu milletimize müjdeli bir haber olarak vermemiz gerekiyor. Hükümet nedense kendi enerjimizi üretmek yerine boru hattı yaparak gazı ve petrolü taşımakla meşgul oluyor. Oysa bu işin ülkemize ciddi bir getirisi de yok. Yapılması gereken boru hattına yapılacak milyarlarca dolar yatırımı yerli enerji üretimine yatırmak olmalı değil midir? Hükümetin yaptığı, kendi enerji kaynaklarımızı harekete geçirmek yerine, parayı verip dışarıdan enerji satın almak. Bu arada İran gazını çıkarmak için İran'da 4 milyar dolardan daha fazla bir yatırım yapmayı öngörüyorsunuz. Bu parayla İran'da ortak doğal gaz arama ve işletme çalışmalarına gireceğiz, üretilen gazın yarısı Türkiye'ye gelecek. Yatırımın modeli yap-devret yani bu modelde "işlet" bölümü görünmüyor. Çünkü İran Anayasası petrolün ve gazın devrini yasaklıyor. İran'da kendi paramızla çıkarttığımız gazı, parasını ödeyerek satın alacağız. Bu arada İran'da gaz aramaya bu ay başlayacak iken, hazırlanan sözleşmelerin Türk tarafının yani bizim tarafımızın isteğiyle üç ay süreliğine askıya alındığı haberleri de basında yer aldı. Bu askıya alma işleminin nedeni büyük olasılıkla Amerika Birleşik Devletleri'nin işe karışması ya da diğer karmaşık diplomatik ilişkiler olmalı.

Aklımıza takılan bir soru da, yatırım yapacak milyarlarca dolarımız var ise bu parayla yatırımı niçin İran'da yapıyoruz da kendi ülkemizde kendi enerjimizi bulup çıkarmaya çalışmıyoruz?

Sayın Bakan, bu arada iki de sorum olacak, sonra sorularda söz almayacağım. Bunlardan birincisi, Devlet Su İşleri geçmişte Enerji Bakanlığına bağlı olduğu hâlde şimdi Çevre ve Orman Bakanlığına bağlanmış bulunuyor. Bu, size göre doğru bir politika mıdır? Yoksa Devlet Su İşlerinin Çevre ve Orman Bakanlığına bağlanmış olması, yalnızca bugünkü Çevre ve Orman Bakanının eski DSİ Genel Müdürü olmasından mı kaynaklanmaktadır? Bu konuda görüşünüzü öğrenmek istiyorum.

İkincisi, biraz önce ormanlarla ilgili maden aramalarının yarattığı rahatsızlıktan, sıkıntıdan söz ettim. Şimdi ormanlarla ilgili bu sıkıntılar yaşanırken birdenbire Türkiye Büyük Millet Meclisine bir yasa önerisi geldi. Bu, Sanayi, Ticaret ve Enerji, Çevre ve Tarım, Orman Köyşleri Komisyon Başkanlarının ortak önerisi. Bu öneriyle zeytinlik alanlarda

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi tesisleri yapılabilir ve işletilebilir hükmünün yasanın 20'nci maddesine eklenmesi öngörülüyor. Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan; sizin de bulunduğunuz bu komisyonda hepimizin oylarıyla biz zeytinlikleri amacı dışında kullanımdan varestede tutabilmek için büyük çaba göstermiştik Maden Yasası çıkarken ve CHP kadar AKP'li arkadaşlarımız da bu konuda zeytinliklere dokunulmaması için burada oy kullanmışlardı. Şimdi görüyoruz ki ucundan ucundan bu zeytinliklere girmenin çalışmaları yapılmakta. Bugün yenilenebilir enerji denecek, yarın maden alanları buraya sokulacak ve Türkiye'nin geleceğinde çok önemli yeri olan zeytinliklerimiz büyük ölçüde sıkıntı içerisine sokulacak. Ben şimdi tabii ki, yenilenebilir enerji kaynakları olarak değişik kaynaklar söz konusu olduğu için bu alanlarda hangi yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi tesisleri yapılmak istendiğini öğrenmek istiyorum ve size çalışmalarınızda bir kez daha başarılar dileyerek, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ergin.

Sayın Öztrak, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Hükümetin 2010 yılı programının “Enerji” bölümüne baktığımız zaman orada şunu söylüyor: “2009 yılında enerji tüketimi son otuz yıl içindeki en yüksek düşüşünü kaydetmiştir.” diyor. Gerçekten rakamlara baktığımız zaman da ki bu otuz yılın içinde 2001 yılı, o hani büyük kriz dediğimiz dönem de var, o kadar o dönemde düşmemiş. Yani 2001 yılında işte yüzde 6,5 düşmüş tüketim, 2009 yılında yüzde 6,7 birincil enerji tüketimi. Elektrik enerjisinde eksi 1,1 2001 yılında, 2009 yılında ise eksi 1,9 düşmüş. Yani bu gerçekten Türkiye’de, Türk ekonomisinde üretimin ne hâle geldiğini çok net bir biçimde ortaya koyan rakamlar. Gerçekten şu 2009 yılında cumhuriyet tarihinde belki de görülen en yüksek daralmayı Türk ekonomisi yaşıyor.

Bu çerçevede de yatırımlar belirlenirken baktım enerji yatırımlarının kamu yatırımları içindeki payına. 2009 yılında yüzde 9,2 ama 2010 yılında bu 8,6’ya düşüyor. Yine enerji yatırımlarının toplam yatırımlar içindeki payı da 2009 yılında yüzde 6,5; 2010 yılında bu yüzde 4,9’a düşürülüyor.

Şimdi, tabii ki bu 2009 yılında yaşanan daralma enerji talebinde, enerji talebi projeksiyonlarında muhtemelen önemli bir değişikliği meydana getirmiştir. Ama bu çerçevede baktığımız zaman, örneğin kurulu güç yedeğiyle ilgili birtakım projeksiyonlar vardı 2008’in Temmuz ayında yapılan, işte deniyordu ki “2008 yılında yüzde 27,4 olan kurulu güç yedeği 2011’de düşecek -3,8- ondan sonra 2012’de yüzde eksi 1,6 olacak, 2017’de yüzde eksi 28,6.” Şimdi, bu enerji yatırımlarındaki 2010 yılındaki bu geriye doğru çekme, aşağı doğru indirme projeksiyonları, gerçekten bu bir enerji darboğazı yaratmayacak bir yatırım stratejisi izlediğimizi gösteriyor mu, göstermiyor mu? Ben tabii Sayın Bakanlığımızdan bunu öğrenmek istiyorum ve temmuzdan sonra bu yeni durumu dikkate alan bir talep projeksiyonu yapıldı mı? Orada durum nedir? Bunu görebilsek konuyu daha iyi değerlendirebiliriz diye düşünüyorum.

Yine, bu elektrik fiyatlarıyla ilgili olarak bir noktanın altını çizmek istiyorum. Bu, Uluslararası Enerji Ajansının yayınladığı rakamlar var. Baktığımız zaman burada gördüğümüz rakam: 2009 yılında Türkiye bu, endüstride kullanılan ağır fuel oilde dünyada en pahalı ikinci sırada yer alıyor, bunu en pahalı tüketen ülkeler arasında ikinci sırada yer alıyor. Buna karşılık hafif fuel oil, arabada kullanılan dizel, kurşunsuz benzinlerde ise dünya birincisiyiz fiyat olarak, tüketici fiyatı olarak dünya birincisiyiz.

Elektriğe geldiğimiz zaman, sanayide kullanılan elektrik... En pahalı elektrik kullanan 2009’da 8’inci ülke olmuşuz. 2008’de ise 9’uncu ülkeymişiz yani bir basamak yukarıya çıkmışız, fiyatlar biraz artmış gibi gözüküyor. Yine konutta kullanılan elektrikle de 16’ncı sıradaymışız, şimdi 31 ülke arasında 15’inci sıraya çıkmışız.

Şimdi, Türk ekonomisinin durumuna baktığımız zaman, burada gördüğümüz manzara, ciddi bir rekabet gücü kaybına uğradığıydı ve bir şekilde, bu rekabet gücü kaybına uğramasının arkasındaki en önemli neden de Türk lirasının geçmiş dönemde aşırı değerlenmesine izin verilmesiydi ve bunun sonucunda da Türk ekonomisi çok ciddi bir cari açık, dış ticaret açığı vermişti ama bu krizden sonra, cari açığımız da, dış ticaret açığımız da düşmeye başladı ancak, bu, rekabet gücümüzün artmasından dolayı olmadı; bu, biraz önce altını çizdiğim büyümedeki daralmanın ya da ekonomideki daralmanın dünya rekorları kırmaması neticesinde oldu, işsizliğin en çok arttığı ülkelerden biri olmamız neticesinde bu oldu. Şimdi, bu rekabet gücünü yeniden yakalayabilmemiz için, dönüp baktığımızda, Türk lirasının değerinde beklediğimiz düzeltmenin, bütün dünyada yükselen piyasa ekonomileriyle birlikte olmadığını görüyoruz. O zaman, maliyetlerin aşağıya çekilmesi lazım ama maliyetler de bir türlü aşağıya doğru çekilmiyor. Yani düşünün, dünyada en pahalı akaryakıt girdisini kullanan bir ekonominin, yine oldukça pahalı elektrik kullanan bir ekonominin, bir de yerli parasının değerlenmesini baskısı altında rekabet etmesi mümkün değil. Bu sabah bir makale okuyordum “Yükselen piyasa ekonomileri arasında ihracatını arttıranlar büyüme sürecine dönemeyecek olan ekonomilerdir.” diyor. Şimdi, biz bu ihracatımızı arttıramıyoruz, o gün Sayın Bakana da söyledim, dönüp baktığımız zaman, en fazla aşağıda sürünen ihracat performansı bizimki, yine aynı şekilde, üretim performansı da öyle. Onun için, bir an evvel, bu enerji girdilerinin fiyatlarıyla ilgili konuya bir daha yaklaşmak lazım.

Şimdi, doğal gazla bakıyoruz, doğal gazda da farklı bir resim var. Doğal gazda da konutlarda kullanılan doğal gazda biz oldukça ucuzuz ama sanayide çok ucuz değiliz. Buna karşılık, LPG’ye dönüp bakıyoruz alternatif üründür diye, peki bu ikisi arasında, dönüp baktığımızda, LPG üzerindeki özel tüketim vergisi doğal gaz üzerindeki 35 katı. Buna rağmen, doğal gaz fiyatları o kadar pahalı değil ki... Geçen defa Denizli’ye gittiğimde, doğal gaz tüketiminde çok ciddi bir düşüş gördüm, acaba burası üretim kaybı bakımından Türkiye’den ayrışıyor mu diye düşündüm. Sonra baktık ki büyük ölçüde kömüre dönme olmuş. Şimdi, Maliye Bakanlığımız, bu enerji girdileri üzerindeki vergileri ayarlarken, bunu acaba Enerji Bakanlığımızla bir istişare ediyor mu yoksa bu Enerji Bakanlığımızın bir politikası mıdır yani tüketimi kömüre doğru zorlamak bu kadar? O zaman, peki, böyle bir şey olacaksa, doğal gazda biliyorsunuz “al” ya da “öde” hükümleri var doğal

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

gaz için yapılan anlaşmalarda. O zaman burada ne olacak? Bunun maliyeti, alternatif maliyeti nedir? Buna da bir bakmak lazım diye düşünüyorum.

Bu çerçevede bir soru da sormak istiyorum: Geçtiğimiz hafta yapılan Genel Kurulda, otumlardan birinde, eski Başbakanlardan Sayın Mesut Yılmaz bir iddiada bulundu aşağıda, dedi ki: "Mavi Akımla ilgili olarak, yapılan gizli oturumda konuşulan fiyatlardan sonra, Sayın Başbakan Putin'le, zaibitleri tutulmayan bir oturum yaptı, o oturumdan sonra da Türkiye şu kadar milyar dolar yeni yükümlülük altına girdi fiyatlarda yapılan değişiklik neticesinde." Tabii, Sayın Bakan buralarda fiyat açıklanmaz diyebilir ama ne kadar ek yükümlülük altına girdik o görüşmelerden sonra? Bu önemli bir konudur, bunu da öğrenmemizde yarar vardır diye düşünüyorum.

Yine, son olarak, Elektrik İletim Anonim Şirketi (EİAŞ) bunun bilançosuna bakıyorum. Bunun ticari borçları 2007 yılında 447 bin liraymış. Şimdi 4 milyon 986 bin yeni Türk lirası olarak... 986 bin 31/12/2008'de çıkmış. Bu artışın nedeni nedir? Yani yabancı kaynak kullanımına baktığımız zaman, çok süratli bir artış var burada ve şu an itibarıyla, 2009'un en son ayı itibarıyla bu borç, ticari borçları bu kurumun nereye çıkmıştır? Bu konuda bilgi alabilir miyiz?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztrak.

Buyurun Sayın Yemişçi.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, değerli arkadaşlar, basınımızın değerli temsilcileri ve çok değerli bürokratlar; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben kısaca iki konu üzerine konuşmak istiyorum, bir iki de sualim olacak içinde, bir daha söz almamak durumunda olacağım.

Sayın Bakanım, sunumuzun 10'uncu sayfasında... Yenilenebilir enerjiyle ilgili kanun çıktıktan sonra, yürürlüğe girdikten sonra, 2.887 megavatlık kurulu güçte 80 santral projesi lisans almış, bu çok önemli. Daha da önemlisi, 2009 yılı içinde 375 megavat rüzgâr santrali faaliyete geçmiş, bu kadar kapasitede ve toplam 1.000 megavatlık kurulu güce ulaşmış olunuyor. İki yıl sonra ise bunun 2.200 megavata ulaşacağı tahmin ediliyor. Şimdi, daha önceki iktidarlar zamanında Bakanlığın rüzgâr enerjisiyle ilgili, yenilenebilir enerjiyle ilgili bir hedefi vardı, on yılda 1.500 megavata ulaşmak ama bu gerçekleşemedi. Sizler Enerji Bakanlığına geldiğinizde -selefiniz ve siz- bir hız verildi ve bu noktaya geldi. Yani dokuz yılda netice olarak, 2.200 megavata hakikaten ulaşılması çok çok önemli. Ayrıca, 47,4 megavat 2009 yılında jeotermal enerjiden de istifade ederek bu santralin faaliyete geçmesi önemli. Ancak önümüzdeki yıllarda daha da hızlanması daha faydalı olur diye düşünüyorum. Dolayısıyla, bu konuda emeği geçenlere, bütün bürokrat arkadaşlara, siz değerli bakanlarımıza, ayrıca bu konuda yatırım yapan özel sektörün yatırımcılarına teşekkür ediyorum.

Bir diğer konu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı -bu soru olacak- sunumuzun 10'uncu sayfasında şöyle diyor: "Rekabetin artırılmasına ilişkin petrol borsasının altyapısının oluşturulması gibi konularda çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmış olup karar aşamasına gelinmiştir." Burada biraz daha detaylı bilgi istiyorum. Hakikaten, petrol borsasıyla ilgili nereye geldik? Neden soruyorum? Hakikaten önemli. Birçok milletvekili arkadaşım da serbest piyasanın oluşmadığından Enerji Piyasası Kurumu Başkanını yerdiler. Bunun oluşabilmesi için olmazsa olmaz kuralı, tabii ki borsasının olması. Onun için bunu merak ediyorum.

Bir üçüncü konu da, sulamada kullanılan, çiftçinin kullandığı elektrikle ilgili. Ben bu konuda, Tarım Bakanlığı bütçesinde de konuşma yapmıştım ama bir bacağı da sizin Bakanlığınızı ilgilendirdiği için yine tekrarlayacağım. Şöyle ki: 2008 yılı verilerini aldığımızda 4,5 milyon kilovat saatlik tarımda kullanılan elektrik olduğu ve bunun 850 milyon TL tutarında olduğunu tespit ettik. Bu tutarın, ben inanıyorum ki, tam rakamları alamadım ama yarıya yakın kısmının tahsil edilemediğini tahmin ediyorum çünkü neden? Bütün arkadaşlarım da söyledi, iktidardan, muhalefetten, çiftçinin uzun yıllardan beri sulama borçları ve bununla ilgili, her ne kadar yapılandırma olsa da uzun yıllara yayılmış bir sıkıntı var. Şimdi, tabii ki, önerim şuydu: Çiftçimiz yine elektrik ücretini ödesin ancak 1.000 liralık elektrik ücretini 1.000 lira olarak ödesin ama belli bir süre sonra hemen 500 lirasını geriye alsın. Dolayısıyla, bu, Tarım Bakanlığı desteklemelerinden karşılansın. Böyle yapmakla, yani yüzde 50 tahsilatın peşin yapılmasıyla, elektrik ücretlerinden devletin sağladığı faydanın daha fazla olacağına inanıyorum çünkü şimdi alınmayan elektrik ücretlerinden gerçi bir istihdam yaratılıyor, bir de piyasa oluşuyor, şöyle ki: Bunun takibiyle ilgili, icra daireleri, avukatlar, mahkemeler, birçok kişiye iş çıkıyor ama bu da ortadan kalkmış olacak. Teşvik dolayısıyla, paralar... Hem de elektrik parası ödeme alışkanlığı çiftçiye getirilmiş olacak diye düşünüyorum.

Benim kısaca sunacaklarım bu kadar.

Herkese tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yemişçi.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının değerli mensupları; hepinize saygılarımı sunuyorum ve sözlerime bir soruyla başlamak istiyorum.

Acaba AKP Hükümetinin bir enerji politikası var mıdır varsa nedir? Ben Hükümetin bir enerji politikası olmadığını düşünüyorum.

Petrol Kanunu tam bir fiyaskoydu ve iyi ki de zamanın Cumhurbaşkanı Sayın Sezer tarafından geri çevrildi ancak mevcut kanunda, doğal gaz konusu ve deniz aramaları konusunda gerekli iyileştirmeler yapılsaydı Türkiye'ye ilgi artar ve üretim de başlamış olabilirdi.

Yenilenebilir enerji kanunu çıkmadı ve bu konudaki yatırımlar bekliyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

2007 yılı ve 2008 yılında yapılması gereken doğal gaz zamları ertelendiği için 2008-2009 kış döneminde vatandaş altından kalkamayacağı doğal gaz faturaları ile karşı karşıya kalmıştır ve son olarak da Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu özerk bir kurum olma hüviyetini kaybetmiştir ve Bakanlığın emrinde bir daire konumuna girmiştir.

10 Kasım 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan bir görüşme sırasında, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Suat Kılıç tarafından bir iftira niteliğinde bazı iddialarda bulunulmuş ve bunun üzerine de Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mehmet Şandır da, o dönemde, 2 Haziran ve 14 Haziran 2000 tarihlerinde yapılan kapalı oturumlarda, şimdi Hükümette yer alan Sayın Cemil Çiçek ve Sayın Mehmet Ali Şahin'in o oturumlarda yer aldığını ve ne var ise, bu oturumlarda yapılan görüşmelerin açıklanmasını ısrarla talep etmiştir. 12 Kasım 2009 tarihinde, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu, sözü edilen kapalı oturumdaki görüşmelerin açıklanmasını sağlamak üzere bir önerge vermiştir ve AKP Grubu adına konuşan Karaman Milletvekili Lutfi Elvan da yaptığı konuşmasında, 2000 yılında Mavi Akım Projesi'yle ilgili olarak yapılan kapalı oturumun kayıtlarının açıklanmasının uygun olmayacağını düşündüklerini ifade etmiş ve bu talep geri çevrilerek engellenmiştir.

Sayın Bakana ben sormak istiyorum: O zamanki fiyatlar neydi ve siz formülü değiştirdikten sonra ülkemizin milyarlarca dolar zararda olduğu iddia ediliyor ve daha önceki fiyatla şimdiki fiyatlar nedir? Bunun mutlaka kamuoyuna açıklanması gerekir. Eğer konu gizlilik arz ediyor ise, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir gizli oturum daha yapılabileceğini ifade ediyoruz.

AKP Hükümeti işbaşına geldikten sonra, zamanın Enerji Bakanı bir televizyon kanalında yaptığı söyleşide Mavi Akım Projesi'ni ağır bir dille suçlamış, bunun son derece pahalı bir anlaşma olduğunu, Türkiye'nin aleyhine hükümler içerdiğini, Türkiye'yi aşırı bağımlı kıldığını ifade etmiştir. Peki sonra ne olmuştur? Bundan yaklaşık dört beş ay sonra da Soçi'de Sayın Başbakan ile o zamanki Rusya Devlet Başkanı Putin arasında yapılan ve zabıtları şu anda devlet arşivinde bulunup bulunmadığı belli olmayan bir gizli görüşme sonucunda, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti imzalanan Mavi Akım Anlaşması'ndaki fiyatı Türkiye aleyhine yükseltmiştir. Mavi Akım Anlaşması yirmi sene süreli bir anlaşmadır. Buna mukabil, bunu dengelemek, sözde dengelemek üzere de Batı'dan alınan, Rusya Federasyonu'ndan alınan doğal gazın fiyatında cüzi bir indirim yapılmıştır. Hâlbuki, o anlaşmaların süresi yakında dolmak üzeredir. Dolayısıyla, global olarak baktığımız zaman, değişen petrol fiyatlarına bağlı olarak belirlenen doğal gazın Türkiye'ye faturası 10 milyar dolar civarında artmıştır bu yapılan anlaşmayla. Mavi Akım Projesi'yle Türkiye'nin ne kadar zarara uğratıldığını, kimin zarara uğrattığını, Putin'le Soçi'de yapılan yedi buçuk saatlik görüşmeden sonra uygulanan bu formülün ki bunu açıkçası bizim doğal gaz faturalarımıza nasıl yansıdığı konusunda da Meclis araştırması açılmasında fayda bulunmaktadır. 2007 yılı itibarıyla bu fiyat formülü arkasındaki farklılık nedeniyle BOTAŞ aleyhine 526 milyon dolar fark oluşmuştur ve bunların Meclis tarafından, başta Bakanlık olmak üzere, açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Hükümetin yapmış olduğu fiyat dengeleme uygulaması, kâr eden dağıtım şirketlerinin gelirlerinin, kaçığın fazla olduğu ve ayakta durmakta zorlanan dağıtım şirketlerine muhasebeleştirme yöntemiyle aktarılmasına neden olmaktadır. İstanbul, Ankara ve İzmir bölgesindeki dağıtım şirketleri sürekli olarak, başka dağıtım şirketlerine kaynak aktarmakta ve bu durum, kaçak elektrik kullanma oranı yüksek olan bölgelerde artarak devam etmektedir. Hükümet, kaçakları önleyecek tedbirleri alma yerine, sistemi sübvans etme yolunu seçerek tahsil edemediği bedeli, tahsil etme imkânı olan tüketicilerin sırtına yüklemektedir. Elektrik üretim maliyetlerinde, bilhassa birincil kaynak fiyatlarındaki artışın dolayı gelen artışın kullanıcılara yansıtılmayıp 70 milyar vatandaşın cebinden ödenmesi sonucu elektrik piyasasında ikincil pazar kurma gereği doğmuş ve Bakanlık, Şubat 2007'de, DUY şeklinde ifade edilen Dengeleme Uzlaşırma Yönetmeliği çıkararak elektrik üreticilerinden oluşan pazar fiyatından elektrik alma sistemini getirmiştir. Bu sistemde, 13 ile 17 Türk lirası/kilovat arasında değişen hatta zaman zaman bu fiyatların üstüne çıkan bedele elektrik alınmaktadır. Gelişmiş ülkelerde de olan bu sistemde alınan enerji, bu sisteme dâhil kuruluşların yüzde 5 üretimini oluştururken, ülkemizde bu oran yüzde 95'e ulaşmaktadır. Bu durum, zamanında oluşturulmayan reel enerji fiyatı ve yapılamayan yatırımlar nedeniyle meydana gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, enerji, ülkelerin ulaştırma, üretim, savunma ve toplumun yaşamsal ihtiyaçlarının karşılanması için vazgeçilmez bir unsur ve ülkelerin kalkınmasının belirlenmesinde de bir ölçüt olmakla birlikte kaynakların alternatifleri de vardır. Ancak yaşam için çok daha önemli ve olmazsa olmaz bir unsur da yaşamın kaynağı olan su ve bu kaynağa sahipliliktir. Su, alternatif olmayan, yaşamsal önemi haiz bir maddedir. Suyun sahip olduğu bu vazgeçilmez önemden hareketle, bulunduğumuz bölge içindeki diğer bir sorun da insanların kullanılabilir ve içilebilir su ile ilgili sorunlarıdır. Hâlen bölgemizdeki su varlığı ortalama 1.500 metreküp kişi/yıl mertebesindedir. Dünya ortalaması ise 7.600 metreküp kişi/yıldır. Bölgede su yönetiminin iyi ve verimli olduğu de söylenemez. Türkiye, bölgesinde her ne kadar 3.170 metreküp yenilenebilir su kaynağına sahip olan ülke olsa da kullanılabilir su kaynağı olarak 1.400 metreküp seviyesindedir. Nüfus artışı, sahip olunan genç nüfus ve bu nüfusun yaşam ve geçim ihtiyaçlarını karşılayacak zirai ve sınai gelişme göz önüne alındığında sabit olan su kaynakları çerçevesinde uygulanacak etkin, efektif ve ekonomik bir su yönetimi dahi mevcut seviyesinin altına düşülmesini önleyememektedir. Türkiye, mevcut kaynaklarıyla Orta Doğu'nun su sorununa çözüm getirecek konumda da değildir. Türkiye'nin sınır aşan suları, coğrafi konumu itibarıyla çok geniş bir alanı ve dolayısıyla nüfusu kapsamaktadır. Hâlen, Orta Doğu'da yeterli su kaynaklarına sahip ülke olarak Türkiye, stratejik bakımdan kuvvetli bir pozisyona sahip olmaktadır. Bölgede Suriye ve Irak topraklarını sulayan ve bu coğrafyaya suyu getiren nehirler Türkiye'den doğmakta ve bu da Türkiye'ye kaynaklar üzerinde etkili bir kontrol sağlama imkânı vermektedir. Ancak Brüksel'de 2004 Ekiminde yayınlanan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, ilave süre veriyorum, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

...Avrupa Birliği komisyon kurmayları çalışma belgesinde, bölge için Türkiye'nin sınır aşan sularının öneminin önümüzdeki yıllarda artarak stratejik bir konuya dönüşeceği vurgulanmıştır ve Fırat ve Dicle havzalarındaki baraj ve ilgili altyapı projelerinin daha önce bu konuda muhatap kabul edilmeyen İsrail'le, Suriye ve Irak gibi komşu ülkelerin su yönetimi konusundaki iş birliğini öngörmektedir. Yukarıda bahse konu belge ve raporlarda, Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılmasının, Avrupa Birliği için yaratacağı sorunlar vurgulanarak, bu sular ve ilgili altyapının yönetilmesi için bir uluslararası yönetim oluşturulması gereği açıkça zikredilmektedir.

Bu açıklamaya çalıştığımız nedenlerle, içinde bulunduğumuz 21'inci yüzyılda alternatifleri bulunabilecek petrol veya doğal gazın yerine, alternatifsiz bir yaşam kaynağı olan su kaynaklarına hâkim olma stratejisinin veya kavgalarının hâkim olacağı zamanlar çok uzakta görünmemektedir. Bunun bilincinde olarak, Fırat ve Dicle sularının yanında Akdeniz'e çıkan Seyhan, Ceyhan, Manavgat, Göksu gibi nehirlerin sularını fazla göstererek Barış Suyu ve benzeri projelerle ortaya çıkmak bu ülkenin gelecek nesillerinin yaşam kaynağını riske atmak olacaktır. Bu nedenlerle, İsrail'le birlikte yürütülmesi planlanan ve Ceyhan'ın boru hatlarıyla Hindistan ve Uzakdoğu'ya bağlanacağı sözleriyle pazarlanmaya çalışılan Akdeniz hattının ülke menfaatleriyle çeliştiğini düşünüyorum. Enerji kaynakları ve ihraç yollarıyla bölgesel su kaynaklarını kontrol...

BAŞKAN – Sayın Akçay, tamamlayın lütfen.

ERKAN AKÇAY (Devamla) - ...ülkenin enerji yatırımları, çevre ülkelerin kaynaklarına uluslararası pazarlara ulaştıracak boru hatları, enerji kaynağı temin için anlaşma konularının takip ve koordinasyonu çoklu perspektifle ele alınmadığı takdirde sorunlar yaratabilecektir. Özellikle uluslararası enerji politikalarının gelişimi büyük önem kazanmaktadır. O nedenle, bu gibi konularda devlet politikaları oluşturmak için sadece ilgili bakanlık Enerji Bakanlığı değil, Dışişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının dışında Hazine ve Dış ticaret Müsteşarlıkları, üniversiteler ve ilgili odalar bir yapılanma altında organize olmalı ve çalışmalarını bir millî politika çerçevesinde, siyasi iktidarların etkisinden bağımsız yürütmelidirler. Ülkeyi yönetenlerin, Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik konumunun bilincinde olarak, dış politikada Türkiye'yi ve kazançlarını her alanda öne çıkaracak, komşularıyla denge sağlayacak bir program ve strateji uygulamaları şarttır diyerek sözlerimi tamamlıyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Seyhan, buyurun efendim.

TACİDAR SEYHAN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; benim daha çok Sayın Bakana sorum olacak.

2002 yılında, Adalet ve Kalkınma partisi iktidar döneminde... Şimdi bize yerli kaynak oranının artırılacağını ve kaynak çeşitliliğinin sağlanacağını ifade ettiniz. Döneminizin başında yerli kaynak oranı ne idi, şimdi yerli kaynak oranımız nedir?

Kaynak çeşitliliği açısından, yine 2002 yılında doğal gazın payı ne idi iktidarı aldığınız dönemde? Şimdi doğal gazın elektrik üretimindeki payı nedir?

2002 yılında yine 50 milyar kilovat saatlik yedek kapasite devraldınız. Şimdi Türkiye'nin yedek elektrik kapasitesi ne kadardır? Bunu öğrenmek istiyorum Sayın Bakan.

Nabucco Projesi hakkında bilgi verdiniz, gösterdiğiniz sunumda da Nabucco Projesi'nin Türkiye'den sonra bazı ülkelere uzandığını gördüm ben kırmızı işaretlerle. Şu anda, Nabucco Projesi'nin kaynağının, resmî bir kaynağının anlaşmaya bağlanmadığını biliyoruz. Bu nedenle, siz o kırmızı çizgileri neye göre uzattınız? Tahminî bir projeksiyon muydu?

İkincisi, Nabucco'nun henüz kaynağı belli olmadan, Türkiye için kârları, geçiş hakları açısından bir kâr zarar hesabı yaptınız, Türkiye'nin eline geçebilecek katma değeri kamuoyuna açıkladınız. Aşağı yukarı, İran'dan da alsanız, Türkmenistan da alsanız, Irak'tan da alsanız yine 3.000 kilometreye yakın mevcut hattın üzerine bir boru hattı ihtiyacı var. Bunlar henüz belli olmadan bu kâr zarar hesaplarını nasıl yapabildik? Faydayı nereden çıkardık? Tamamlanmamış bir projenin faydası ve etüdü nasıl yapılabilir? Bunu soruyorum.

Güney Akım konusunda, münhasır ekonomik sahamızın kullanılması yönünde bir anlaşma yaptınız. Basında yer alan bilgilere göre, bu anlaşmaya ek olarak, petrol, doğal gaz bütün olmak üzere sismik arama izninin de verileceği yazdı. Bu bilgiler doğru mu? Münhasır ekonomik sahamızı kullanırken bir arama iznini de Ruslara verecek miyiz?

Henüz, Türki cumhuriyetlerde ve bölgede 10 milyar metreküplük bir gaz fazlalığını ben bile bulamıyorum. Rusya bütün ülkeleri yirmi beş yıllığına sözleşmeye bağlamışken, oradan çıkacak gazın aynı anda Nabucco'yu ve Güney Akımı besleyebileceğini düşünüyor musunuz?

Bilindiği gibi, batı hattı gündeme geldi dediniz Rusya ile birlikte yaptığımız görüşmelerde. 2011 yılında Batı'dan aldığımız gazın süresi bitiyor ancak yeni sözleşme yapmak istediğinizde, siz çıkarmış olduğunuz bir kanunla, BOTAŞ'ın hisseleri yüzde 20'ye ininceye kadar yeniden ithalat anlaşması yapma imkânını elinden aldınız muhalefetin uyarılarına rağmen. Bu anlaşmayı yeniden kiminle yapacaksınız? Yeniden kendi çıkardığınız kanunu düzenlemeyi düşünüyor musunuz?

Mısır hattından söz ettiniz. Suriye'yle anlaşma yapıldı, buraya kadar geldi. Mısır hattı yarım kaldığında, Mısır buraya verecek gazının olmadığını açıklamıştı. Şimdi buraya gaz nereden geldi, hangi sahadan bulundu?

Samsun-Ceyhan konusunda bir gelişme yapıldı dediniz. Ben, Samsun-Ceyhan'ın akabiliyorsa akmasından yanayım. Keşke Türkiye'deki bütün hatları yapabilesek. Ancak burada, Burgaz-Dedeağaç'la Rusların bir çalışması var. Ellerindeki petrolün hem Burgaz-Dedeağaç'a hem Samsun-Ceyhan'a yetmesi mümkün değil. Samsun-Ceyhan'ı öncelikli tercihleri hâline getirebilmeleri mümkün mü? Bu konuda, anlaşma sırasında bir söz verildi mi?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Bildiğiniz gibi, Türkiye'nin Ceyhan'dan Aşkelon Limanına uzanan bir projesi var geçmiş Enerji Bakanı döneminde. Aşkelon'dan da Kızıldeniz'in Eliat Limanına uzanan bir boru hattı var yani Süveyş Kanalı'nı baypas eden. Siz, bu hatları yapacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TACİDAR SEYHAN (Devamla) – Yani Samsun-Ceyhan, Samsun-Aşkelon, Samsun-Eliat hâline dönüşecek mi?

BAŞKAN – Sayın Seyhan, süreniz tamamlandı.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) – Pardon, çok az bir süre lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) – Stratejik olarak bizim bunun Türkiye'yi önemli konumdan çıkaracağı kanaatimiz var. Siz bu projenin uzatılmasını destekliyor musunuz?

Denge Uygulama yönetmeliği kapsamında, biliyorsunuz, saatlik uygulamaya geçilecekti, aralığa ertelendi. Bu süre içerisinde siz hazinenin kaybının ne kadar olduğunu düşünüyorsunuz? Yine, Denge Uygulama Yönetmeliği kapsamında, biliyorsunuz, yüzde 75'i yurt dışında ikili sözleşmelerle alınır, sadece yüzde 25'i ihale kapsamında alınır. Siz, Denge Uygulama Yönetmeliği'ni yurt dışındaki eş değer konuma getirmeyi düşünüyor musunuz? Ağustos ayının ilk on günü içerisinde PMUM kapsamında açmış olduğunuz ihalede elektrik talebi aldınız fakat sonra bazı firmalara yük atma talimatı verdiniz sistemde yeterince yük olduğu için. Hiçbir kilovat elektrik üretmeden dahi, ilk on gün içerisinde, ağustos ayının ilk on gününde, hangi firmalara ne kadar para ödediniz? Kendiniz önderliği yaptığınız yenilenebilir enerji kanununun hangi sürede çıkacağını düşünüyorsunuz? Şimdiye kadar neden bekletildiği konusunda bilgi verebilir misiniz?

Son olarak da nükleer enerji ihalesini, biliyorsunuz, on dört ay önce yapmıştınız. İhale yapılırken on beş gün bile ertelenmesinin Türkiye'nin ihtiyaçları açısından zararlı olacağını söylediniz fakat on dört ayda ihaleyi dahi sonuçlandıramadınız. Hazır, mahkeme karar varken elinizde bu ihalenin iptal edilmesi gerekmiyor mu? TETAŞ'ın bu konuda sorunuzun cevabı olarak verilen fiyatın fazla olduğuna dair bir beyanı varken iptal etmeme gerekçesini neye bağlıyorsunuz ve bu nükleer enerjinin ölçütlerinden biri eş değer bir santrali firmanın yapmış olması gerekir olmasına rağmen, Türkiye'ye verilen teklifin eş değerinin yurt dışında bulunmamasına rağmen bu ihalenin sürdürülmesinin amacı nedir? İhalede verilen teklifin ihale şartnamesine uyduğunu düşünüyor musunuz? Otomatik fiyatlandırmayla petrol fiyatlarındaki düşüşe göre yurt içindeki benzin ve motorun fiyatları ayarlanıyor düşüş veya çıkışlara göre. Ancak yaptığımız araştırmalarda, geçmişte varili 75 dolarken petrol fiyatını ele aldığımızda, kriz sonrası dolar fiyatı kriz öncesinde yükseldi, 140 dolarlara kadar çıktı, sonra yeniden biliyorsunuz düştü. İki yıl içerisinde 2 defa 75 dolar seviyelerini görmüş ama iki fiyatı karşılaştırdığımızda tüketicinin aleyhine bir yüzde 6 görünüyor, neye bağlıyorsunuz? Acaba düşerken fazla düşüyorsunuz, çıkarken aynı oranda artış yapmıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) – Son sorum efendim.

Yani düşüş ve çıkışta otomatik fiyatlandırmada tüketici aleyhine bir dengesizlik olduğunu düşünüyor musunuz?

Bir de özrüm var, bir televizyon programım olduğu için cevabınıza yetişmeye çalışacağım ama yetişemezsem beni bağışlayın lütfen.

BAŞKAN – Sayın Büyükkaya, buyurun efendim.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli basın mensupları; önce hepinize saygılar sunuyorum. Bugün Taner Bey'i burada ağırlamaktan büyük mutluluk duyuyoruz çünkü beraber uzun yıllar Plan ve Bütçe Komisyonunda çalıştık. Kendisi enerji meselelerini çok iyi bilen bir arkadaşımız. Ben inanıyorum ki aldığı bayrağı daha ilerilere götürecektir. Şimdiden başarılar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, tabii konuştuğumuz bakanlık Enerji Bakanlığı. Aslında ekonominin tümünü ilgilendiren... Bizim cari işlemler açığımızın oluşmasında da en önemli kalemi konuşuyoruz. Bakınız, sadece 2002-2008 arasına bakarsak -ki 2009'un kendine has özellikleri var ama- cari işlemler açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı aşağı yukarı 5,6 seviyelerinde 2008'de; bunun 4,3'ünü enerji teşkil ediyor. Dolayısıyla çok önemli, dış ödemelerimizde en önemli kalem buradan oluşuyor. Tabii bunun fiyat farkından, enerji fiyatlarının farkından oluşan kısmı inkâr edilemez ve çok önemli seviyelerde. 2009'da dünyadaki daralma sebebiyle dünyadaki enerji talebinde bir daralma da var. Bizim ihtiyacımız dünya ortalamasının hep üstünde seyretti, ortalama yüzde 4 seviyelerinde, ama muhtemelen yeniden -ki 2010'dan itibaren dünya resesyondan çıkacak- gelişme çizgisine başlayacaktır. Bu, yeniden enerji talebinin belki de geçmiş dönemlere göre daha da şiddetlenerek artması, bu da enerji fiyatlarının yukarı çekilmesi sonucunu da doğurabilir çünkü enerji talebiyle enerji arzı arasındaki ilişkiyi baktığımız zaman yeni kaynak bulmakta dünyanın o kadar çok imkânı olmadığı da görülüyor. Dolayısıyla bu konuda şimdiden hazırlıklara ihtiyacımız olduğunu görüyorum.

Burada en önemli nokta, tabii ki nükleer santraller, nükleer santrallerin kurulması, enerji açığımızın kapatılmasında en önemli kalemin bu olduğu. Siz, gelir gelmez "Bu konudaki ihaleler yapıldı ancak işte hukuki bildiğimiz sorunları yaşıyoruz..." Ama ben bu işin çok hızlandırılması gerektiğini düşünüyorum Sayın Bakanım. Nükleer santrallerin Türkiye'de bir tane değil, en az şu anda 3 tane, 5 tane olmasına ihtiyaç var. Biliyorsunuz, hem enerjinin üretim maliyeti açısından hem de enerjinin istikrarlı bir şekilde verilebilmesi -özellikle elektrik enerjisinin- bakımından nükleer santraller çok büyük bir önem taşıyorlar. Bunun mutlaka ihale edilmesine, buradakinin diğerlerini beklemeden ihale edilmesine ihtiyaç duyulduğunu görüyorum ve burada, enerji ihalelerinde de dünya devlerinin bu işin içine konulmasına, ne yapıp yapıp çekilmesinde fayda var. Bazen küçük hesap büyük oyuna, büyük zarara da sebep olabiliyor. Onun için Türkiye'nin bu konuda açıkçası çok lüksü olduğu kanaatinde değilim. Burada sizi daha da cesaretlendirmek istiyoruz ve bunun yapılması gerektiğine inanıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Bir diğer konu: Türkiye, evet, geçmişte, 1900'lerde büyük bir fırsatı kaçırdı. Kendi topraklarındaki enerji kaynaklarından mahrum kaldı ama şimdi, bu 20'nci yüzyılda mevcut enerji kaynakları Allah'ın bir lütfu yeniden Türk bölgelerindedir. Dolayısıyla buralarda boru hatlarıyla, ki Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattıyla büyük bir başarı sağladık, diğer hatlar da devreye giriyor. Karadeniz'de Samsun-Ceyhan hattını çok çok önemli görüyorum. Hatta samimiyetle söylemem gerekirse Nabucco'dan daha bile önemli görüyorum. Nabucco tabii önemli çünkü Batı'nın enerji güvenliği üzerinde çok büyük sıkıntıları var. Hatta belki bu hatlar, enerjideki bu gelişme, sağladığımız bu başarı Türkiye'nin dış politikasını da açıkçası farklılaştırdı. Türkiye'ye dönük daha önce düşmanca davrananlar bile kendi menfaatleri devreye girince farklı tutuma girdiler. Onun için Samsun-Ceyhan hattını çok önemli görüyorum.

Bir diğer nokta: İran üzerinden aldığımız gazın önemli bir kısmı biliyorsunuz Türkmen gazı. Türkmen gazının - yani, o bize düşüyor- Hazar'ın altından geçirilerek Tiflis-Ceyhan hattına bağlanmasında büyük fayda var. İran'daki yapılan anlaşmaların son derece faydalı olduğuna inanıyorum ve bunlar Türkiye için çok önemli açılımlar. Bu arada hemen belirtmeliyim ki bu konularda sağlanan başarılar kadar tabii ki içeride enerjinin düzenlenmesiyle ilgili, enerjiyle ilgili işlemlerde de önemli... Tacidar Bey gerçekten enteresan sorular sordu. İyi hazırlanmış gördüğüm kadarıyla. Bu sorular sanıyorum hepimizin veya kamuoyunun birçok noktada kafasındaki karışıklıkların aydınlanmasına da vesile olacaktır. Ancak ben soru hakkımı da kullanarak müsaade ederseniz bir iki soruyu da sormak istiyorum, böylece ikisini birleştirmek istiyorum.

Daha önceki doğal gaz zamlarında kamu kuruluşlarından alacaklarının payı olduğu ifade edilmişti. En önemli sebeplerden biri bu olmuştu. Kamu kuruluşlarından alacaklarımızın durumu nedir? Birinci sorum bu.

İkincisi: Bu elektrik kaçağı meselesi. Siz bunda büyük bir mesafe sağlandığını söylediniz, yüzde 25'ten 14'e düşüğünü, ama doğu ve güneydoğuda bu oranın gene hâlâ yüzde 70 seviyesinin üzerinde olduğu biliniyor. Bu konularda acaba ne çalışma yaptık? Çünkü bu kadar enerji için bu ülke, herkes, bütün vatandaşlarımız vergi verirken birilerinin bunu bedava kullanması kabul edilebilir bir şey değil.

Bir diğer sorum da: Bu rüzgâr enerjisiyle, bununla ilgili daha önce Hilmi Bey, Bakanımız bize bilgiler vermişti. Rüzgâr enerjisinin önemli enerji açığımızı kapatmakta büyük fayda sağlayacağını ifade etmişti. Bunun sınırlı olduğunu biliyorum, yani ne kadar yaparsak yapalım çok sınırlı olduğunu biliyorum ama ne kadar acaba şu ana kadar bir mesafe alınabildi? Bunları cevaplayabilerseniz...

Teşekkür ediyorum, bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Saygılar efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ünüvar, buyurun efendim.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Çok özür dileyerek, sabahki sunuş konuşmanıza yetişemedim ama şimdi diğer arkadaşlar konuşurken bir yandan da kitapçıktaki gerçekten içeriği çok dolu konuşmanızı gördüm. Ama hoşuma giden başka bir şey oldu Sayın Bakanım; o da son derece basit bir kâğıda basılmış olması gerçekten takdire şayan. Küçük küçük, esasında tasarruf edici birtakım işlemlerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Baktığım zaman, bir tek Strateji Geliştirme Başkanlığının faaliyet raporu çok lüks bir kâğıda basılmış. Bunu görünce aklıma Mardin'de yaklaşık yirmi beş yıl önce filan mecburi hizmet yaparken sobalı bir evde geçirdiğim günler geldi. İlaç firmaları böyle çok lüks kâğıtları verirdi. Onları bir defa topladım, sobada hiç olmazsa yakayım dedim ama sobada da yanmıyor. Enerjiyle ilgili konuşuyoruz. Esasında enerji bir yandan çok önemli, bir yandan da âdeta bazı hususlara bakınca size "Enerji ve Tabii Kaynaklar ve İkna Bakanlığı" adını da koymak lazım çünkü hep konuşuyoruz, konuşuluyor; petrol, doğal gaz fiyatları, işte "Zam geldi, gitti." Bunları çok gerçekçi bir şekilde... Zaman zaman açıklamanızı duyuyorum ama bunları çok net bir şekilde söylemek lazım, sizin konuşma içeriğinizde de var, yani neredeyse petrol ve doğal gaz hakkında ülkemiz hiç üretemeyen ama âdeta bir aracılık yapan, yani yurt dışından gelip yurt içindeki vatandaşlara veren bir bakanlık kolunda. Dolayısıyla, tabii ki petrol fiyatları daha az olsa şüphesiz çok iyi olur, doğal gaz fiyatları daha az olsa çok iyi olur ama bunu bütünüyle, sizin çok gerçekçi olmayan indirimleri yapmanızın birazcık el kesesinden ağalık anlamına geleceğini de kamuoyuna birazcık daha net bir şekilde anlatmak lazım.

Bir de bu sobayı yazarken son zamanlardaki soba faciaları aklıma geldi Sayın Bakanım. Zaman zaman, mesela en son İstanbul'da 4 veya 5 vatandaşımız, anneanesi ve çocuklar sobadan zehirlendiler. Şüphesiz bunlar belediyelerin ve itfaiyelerin ilgi alanına giriyor ama bu konuda da birazcık belki Bakanlık olarak soba facialarının nasıl önleneceğine dair insanlara bir şeyler anlatmak iyi olur diye düşünüyorum.

Kerkük-Yumurtalık boru hattıyla başlayan, Nabucco ve Samsun-Ceyhan boru hattıyla devam eden bir süreç içerisindeyiz. Bunları da çok memnuniyetle görüyoruz. Esasında bunların ülkemizin sadece petrolden elde ettiği geliri değil belki ondan daha önemlisi komşularıyla ilişkilerini ve bir yandan da stratejik önemini çok artırdığı kanaatindeyim. Nükleer enerji de keza -belki de petrol, doğal gaz, vesaireye falan baktığınız zaman- kendimizin daha fazla etkin olabileceği ve daha ucuz bir şekilde enerji elde edebileceği bir enerji kaynağı ama kamuoyunda bilhassa işin sağlık ve çevre bölümüyle ilgili çok ciddi tereddütler yaşayan kesimler var. Bunların bir kısmının, en azından küçük bir kısmının ideolojik olsa bile insanların kafasında soru işaretleri oluşturduğunu kabul etmemiz lazım. O anlamda birazcık daha sesimizin gür çıkmasını da sağlamak gerekir diyorum.

Adana'yla ilgili de -çok kısa bir paragraf- bir şeyler ifade edip sözlerimi bitireceğim. Adana, Cenabıhakk'ın cömertçe bütün imkânları bahsettiği bir ilimiz gerçekten. Bir yandan olağanüstü tarım şehri, bir yandan -tahmin ediyorum- 62 kilometrelik bir deniz kıyısı var. Ciddi bir turizm potansiyeli var. Potansiyel diyorum çünkü harekete geçirilememiş maalesef Mersin, Adana bölgesi. Bir yandan enerjiyle ilgili çok önemli bir şeyimiz var Yumurtalık-Kerkük boru hattı ve diğer boru hatlarıyla. Orada BTC var, BIL var, BOTAŞ var ve deniz kıyısında olması hasebiyle serbest bölge

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

var ve serbest bölgeye bitişik enerji endüstri bölgesi var. Yani dolayısıyla su zengini, Türkiye'deki temiz su kaynaklarının yaklaşık yüzde 14'ü Adana'da. Türkiye'nin en büyük barajlarından birisi Yedigöze Barajı yapılıyor, Sugözü Barajı var, Seyhan Barajı var; dolayısıyla, Adana bu anlamda çok zengin bir şehir ama tarımla, enerjiyle, turizmle ilgili konuları âdetâ iç içe girmiş durumda. Yani bir yandan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, öbür yandan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – ...Devlet Planlama Teşkilatı, tarım alanı itibarıyla Tarım Bakanlığı, mesela enerji endüstri bölgesinde çıkan bir su kasrı sebebiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı, oranın afet bölgesi olması hasebiyle şu anda Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, yılbaşından sonra Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğüyle ilişkisi var; konut, sosyal birtakım hizmetler ve problemler, eğitim ve serbest bölge olması hasebiyle de Dış Ticaret Müsteşarlığını ilgilendiren bir alan var ve bölük pörçük de bazı arkadaşlar küçük küçük sempozyumlar, toplantılar yapıyor. Bunu bir bütün olarak düşünüp, bu konuda bütüncül bir yaklaşımla ilgili çalışmalar yaptığınızı biliyorum ama bunun gündeminizde olduğunu bildiğim hâlde yine bunlar da Komisyonumuzun gündemine girsin istiyorum. Burayı biz düzgün bir şekilde organize edebilirsek bırakın Türkiye'yi dünya çapında bir enerji körfezi olacaktır. Etrafındaki Mersin, Hatay'ı filan da katarsanız gerçekten ülkemiz için çok ciddi katma değeri olan bir bölge olacaktır. Bu konuyla ilgili birazcık daha kamuoyunu aydınlatacak çalışmalar da yapmak gerekir diyorum.

Bütçenizin hayırlı olması dilekleriyle, bütçenizin size, Bakanlığınıza ve ülkemizin enerjisini artırması temennisiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ünüvar.

Sayın Işık, buyurum.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının çok değerli çalışanları, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi öncelikle saygılarımla selamlıyor, bu bütçenin Bakanlığınıza ve ülkemize hayırlara vesile olması temennimi iletiyorum. Ancak sabah ben de yolda olmam nedeniyle Sayın Bakanın konuşmasına yetişemedim, ondan dolayı da özür diliyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle Enerji Komisyonunun bir üyesi olarak tabii enerjiyle ilgili düzenlemeler geldiğinde heyecanlandığımı sizlere ifade etmek istiyorum ve iki buçuk yıla yakın sürede Bakanlığınızın her türlü yasal teklifine ya da tasarısına tüm Komisyon üyeleri olarak olumlu destek verdiğimiziz sizler de biliyorsunuz. Bu kapsamda, Bakanlığınızın ilk Komisyonumuza gelen düzenlemelerinden birisi nükleer enerji santrallerinin kurulması ve işletilmesiyle ilgili yasa tasarısıydı. O zaman da ifade ettiğim gibi, bu tasarının evet, bir nükleer santral kurulması yönünde önemli bir tasarı olduğunu ancak Türkiye'nin nükleer enerji ve nükleer teknolojiyle ilgili bir ihtiyacını karşılayamayacağını ifade etmiştim. Bu konuyla ilgili, böyle bir nükleer enerji yasa tasarısıyla ilgili acaba Bakanlığınızın 2010 ya da önümüzdeki çalışma dönemlerinde çalışması olacak mıdır? Bu, önemli.

İkincisi: Danıştayın ilgili dairesince iptal edilen nükleer enerjiyle ilgili son durum sizin kafanızda nedir? Yani kamuoyunun bu konuda nasıl bilgilendirilmesi gerekiyor? Bir diğeri: Önemli gördüğümüz değişikliklerden birisi yenilenebilir enerji kaynaklarındaki düzenlemeyle ilgili. Geçen yıl yasama yılı döneminde, sizin de çok yeni Bakan olduğunuz dönemde yine bu salonda size bir temennide bulunmuştum ve bir soru sormuştum. Bakan olarak sizin çok çalışan ama az konuşan bakan olacağını ümit ettiğimizi... Siz de söylemişsiniz. Ve bu yasa tasarısını Komisyon üyeleri olarak çok önemseyeceğimizi söylemişim. Acaba "23'üncü Dönem Üçüncü Yasama Yılı'nın sonunda çıkarabilecek miyiz?" diye sormuştum, siz de elinizden gelen çabayı göstereceğinizi ifade etmişsiniz ve öncelikli görüşülecek tasarı veya teklifler kapsamına aldınız. Teşekkür ediyorum. Ama ne yazık ki son iki günde bu yasanın görüşmesi yapılamadı ve yasama yılı kapandı. Daha sonra ben araştırdım niçin görüşülemediği konusunda. Değişik söylemler var, iddialar var ama sizin ağzınızdan ekonomiden sorumlu Sayın Devlet Bakanının bu yasanın çıkarılmasında engel oluşturduğu iddiaları doğru mudur? Veya doğal gaz ya da petrol lobisinin bu yenilenebilir enerji kanunundaki düzenlemeye engel olduğu yönündeki iddialar doğru mudur? En iyimser rakamıyla, tahminiyle 2010 yılının hangi ayında bu yasa değişikliği Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminde tekrar görüşülmeye alınacak ve yasalaşacaktır? Çünkü bu konuda ciddi bir beklenti var, aksi takdirde vermiş olduğunuz ruhsatların sadece elden ele satılan ve birilerine para kazandıran araç olmaktan öteye gidemeyeceğini sizler de en azından bizim kadar biliyorsunuz.

Bir diğer konu, TEDAŞ özelleştirmeleri konusudur. Sunumunuzda da -şöyle göz gezdirdim- 2010 yılı sonuna kadar devam eden çalışmalar tamamlandığında özellikle enerji kayıp kaçığının yüksek olduğu, geriye kalan dağıtım işletmelerinin de özelleştirileceğinin hedeflendiği ifade ediliyor. Net olarak soruyorum: Dicle Enerji Dağıtım AŞ'nin acaba alıcısı olacak mıdır? Çünkü yüzde 75-80'lere varan kayıp kaçak oranının olduğu bir işletmeyi kime nasıl satacaksınız? Şu anda kâr eden dağıtım işletmelerini öncelikle özelleştirmenizin sebebi nedir? Bütçe açığını enerjiden mi kapatmak önemli? Bence tersten başlasaydık daha doğru olmaz mı diye düşünüyorum.

Yine, net olarak soruyorum: Doğal gaz fiyatını belirleme formülünde neyi değiştirdiniz? Sayın Grup Başkan Vekilinizin ifade ettiği gibi, Türkiye 10 ya da 15 milyar dolarlara varan bir zarara uğratılmış mıdır, yoksa bu değişiklikte aksi iddialar doğru mudur? Onu sizden duymak isterim. Emet Eti Bor İşletmesinin ek inşaatı ne zaman devreye girecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ALİM İŞİK (Devamla) – Sayın Başkanım, iki dakika içerisinde tamamlamaya çalışacağım.

Verilen enerji, maden arama ve işletme ruhsatlarının Bakanlığınız dönemindeki gelişmesi ne olmuştur ve ne bekliyorsunuz? Artık herhâlde ancak soruyla zamanımı tamamlayabileceğim. Elbistan C ve D, Tunçbilek ve Seyitömer termik santrallerinin önümüzdeki 2010 yılı hedefi ve beklentisi nedir, ne olacak? Özellikle, hazinenin TKİ'ye kömür borcu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

var mıdır? Varsa bu borçlarının ne kadarı Seyitömer ve Tunçbilek işletmelerine olan borçlardır? 2010 yılı yine kömür dağıtımını devam edecek midir? Edecekse, bunun borçları veya alacakları, bedelleri Bakanlığınıza hazineden zamanında ödenebilecek midir? BOREN'in 7,1 milyon liralık yatırım hedefinde neler vardır? Bakanlığınızın personel planlaması konusunda ne düşünüyorsunuz? Yetmişmiş eleman ihtiyacı karşılanabilecek midir? Enerji Bakanı olarak 2010 yılı yasal düzenlemeler yönündeki programınızda neler vardır? Yani Komisyonumuza hangi teklif ya da tasarıları getirmeyi düşünümüyorsunuz? Bir de Ankara Büyükşehir Belediyesinin BOTAŞ'a olan borcu nedir? Kamuoyunda söylenen gibi midir? Doğrusunu sizden öğrenebilir miyiz? Özel enerji verimliliğinin artırılması konusunda konutlarda ve taşıtlarda enerji kullanımını özendirici yönde bir tedbiriniz olacak mıdır?

Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli üyeler, müzakere faslı burada sona ermiştir. Esasen bu faslıda sualler de gündeme gelmiştir ancak on dakika süreyle Komisyona sualler için zaman veriyorum.

İlk söz, Sayın Yüksel'e ait.

Buyurun.

SORULAR VE CEVAPLAR

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkan, değerli Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben önce teşekkürle başlamak istiyorum sözüme Denizli, Aydın Muğla TEDAŞ özelleştirmesinden dolayı. Bu arada üç ilimizde 200'ün üzerindeki işçi arkadaşlarımızın durumları bir kararsızdı. Bunun netleşmesi konusunda ve sonuçlanması konusunda gösterdiğiniz iradedden dolayı sizlere ve bürokratlarınıza teşekkür ediyorum Denizli olarak.

Onun dışında tek bir sorum var Sayın Bakanım -Denizli'nin bir sanayi şehri olması itibarıyla sadece Denizli'yi ilgilendirmiyor-. Hem insanımızı, insan sağlığını hem toplum sağlığını hem de toprağın sağlığını ilgilendiren tüm atık su arıtma tesislerinde enerji tüketiminde indirim yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım daha çok EPDK'ya yönelik olacak. EPDK faaliyet raporunu henüz yeni edindiğim için kapsamlı değerlendirme imkânı olmadı. Bütçe sunuşunda EPDK raporu yoktu. Uyarım üzerine EPDK onu yeni getirdi ancak ona yönelik olarak da bir sorum olacak.

Sorularım şunlar: Bütçenin tümü üzerindeki değerlendirmemde, EPDK'nın kanunsuz olarak değerlendirdiğim bir uygulaması ile akaryakıtta tavan fiyat belirlenmişti. EPDK, benzeri uygulamalara devam edecekse bu şekilde kanunsuz olarak müdahale yerine ilgili Petrol Piyasası Kanunu'nu değiştirmeyi düşünür mü? Bu konuda kendisine yetki almayı düşünür mü?

İkinci sorum: EPDK, bu şekilde piyasaya müdahale ettiğine göre piyasada rekabetin olmadığı kanaatini taşıyor. Her ne kadar bu konuda elinde bir tespit yok ise de kanaatinin bu yönde olduğu anlaşılıyor. Bunun anlamı, enerji piyasasında, akaryakıt piyasasında, petrol piyasasında rekabetin olmadığı mıdır? Ve böylece acaba TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi bu piyasada rekabeti sağlamaya yeterli olmadı mı? TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi yanlış mı olmuştur? Oysa amaç, özelleştirmeden amaç, bir yönüyle de piyasada rekabetin sağlanmasıdır. Bu konuda EPDK ne düşünüyor?

Üçüncü sorum: EPDK'nın Sayın Başkanı sunuşunda bazı rakamlar veriyor ama bunlar kıyaslanabilir rakamlar değil. Örneğin, önceki dönemlere kıyasla, işte son üç yılda elektrik üretim tesisi olarak tamamlanmış tüm özel sektör yatırımlarının toplamından fazladır. Nedir fazla olan, 2009 yılı içindeki geçici kabulü yapılmış özel sektör üretim tesislerinin toplam kurulu gücü? Ama önceki üç yılı vermediği için, önceki üç yılla kıyaslamayı yapamıyorum. O rakamlar verilir, kıyaslama öyle yapılır. Komisyon bu kıyaslamayı yapabilecek durumda değil, bu sunum şekliyle.

Yine, benzer şekilde: "Özel sektör tarafından elektrik üretim ve dağıtım sektöründe 2007 yılında 1,7 milyar, 2008 yılında 4,8 milyar Türk Lirası sabit sermaye yatırımı gerçekleştirilmişken, bu yılın sonu itibarıyla bu rakam 6,7 milyar Türk Lirasını aşmış olacaktır. Bir başka ifadeyle, bu yılın sonu itibarıyla gerçekleşen özel sektör yatırımı beş yıl öncesine göre 7 katın üzerinde artmış olacaktır. "Bu da sunumdaki bir başka cümle ama beş yıl önceki yatırım nedir, onu bize EPDK vermiyor, vermediği için bu kıyaslamayı EPDK sadece kendi kendine yapmış oluyor. Kendi kendini başarılı ilan ediyor. Doğru değil.

Diğer bir sorum: Tüketici memnuniyetine ilişkin olarak sunumun 14'üncü sayfasında yer alan cümle, EPDK bu cümlesinde şöyle diyor: "Tüketicilerin enerji sunumundan, hizmet kalitesinden memnun olmaları kurumumuzun düzenlemelerinin kalitesinin en belirgin göstergesidir." Tamam da, yani bu memnuniyeti nasıl ölçtünüz? Siz kendi kendinize "tüketici bizden memnun" diyorsunuz. Buna ilişkin bir anket, bir veri varsa elinizde, bunu bize sunmanız gerekir ki Plan ve Bütçe Komisyonu da bu memnuniyeti değerlendirebilsin.

Son sorum da, kurumun bütçesine ilişkin olarak vermiş olduğu rakamlar. Sayın Başkan sunumunda şöyle bir şey söylüyor: Birincisi, gelir fazlası olarak hazineye her yıl belli bir rakamı aktarıyorlar. Bunun üç ayda bir 5 milyon TL olduğunu söylüyor ama öte yandan 2008 yılında kurumun bütçe giderleri toplamının 64.462.129 TL olduğunu söylerken net gelirlerinin de 97.499.186 TL olduğunu söylüyor. Yani bu rakamlara göre, aşağı yukarı 33 milyon TL'lik bir gelir fazlası olduğu anlaşılıyor 2008 yılında. Oysa hazineye aktarılan rakam, her üç ayda bir 5 milyon 500 bin TL anlıyorum. Biraz önce, ilgili arkadaşlardan bilgi aldım. Faaliyet raporundaki tabloda da öyle gözüküyor. 2008 yılında hazineye gelirden

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

aktarılan pay 6,5 milyon TL olarak gözüküyor. Rakamlar tamamen uyumsuz. Dördüncü dönem, hani yıl dört dönemdir, her üç ayı bir dönem olarak düşünürsek, 2008 yılının aktarılan rakamı bu sefer 26 milyon TL'ye çıkıyor. O rakamın bunlarla hiçbir ilgisi yok.

Aynı konuda devam ediyorum. Kurum, 2008 yılında 5,5 milyon TL mevduat faizi elde etmiş gözüküyor. Yani her üç ayda bir gelir fazlasını hazineye aktaran kurumun üç ayda bir 5,5 milyon TL mevduat faizi elde etmemesi gerekir. Demek ki EPDK parasını çalıştırıyor, Maliyeye aktarmak yerine, parayı bankada nemalandırma yoluna gitmiş. Bu kesinlikle yanlış.

Yine, bu gelir tablosuna göre de 6,5 milyon TL'yi hazineye aktardıktan sonra bile kurumun elinde 28 milyon TL gelir fazlası kalıyor. Bunu saklamaya, muhafaza etmeye EPDK'nın hakkı yok. Ayrıca sektörden bu kadar gelir elde edip bunu gelir fazlası olarak bilançolarda gösteriyorsanız, bu sonuçta tüketicilerin sırtında bir yük demektir. EPDK gelir tarifelerini azaltmak, indirmek zorundadır. Bu da bir vergidir, bir nevi vergidir. Hükümet 2002 Ocak ayında elektrik faturasındaki TRT payını kaldırma sözünü vermişti. Sayın Bakanımız gayet iyi hatırlayacaktır; yüzde 3,5'tu 1,5'u kaldırdı, 2'si o tarihten beri duruyor. Şimdi, 2'den vazgeçtik de şu EPDK bari sektörün sırtında ve onun nihayetinde de tüketicinin sırtında yük olan bu gelir tarifelerini gözden geçirmelidir.

Son sorum da elektrik zamlarıyla ilgili. Bir malın talebi düşerse fiyatı da düşer. Enerjinin talebi düştü ama bizde fiyat arttı. Acaba, bunu nasıl açıklıyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özgün, buyurun.

İSMAIL ÖZGÜN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, Balıkesir'le ilgili bir konuyu gündeme getireceğim. Öncesinde, size ve ekibinize başarılar diliyorum. Önemli bir Bakanlığın başında bulunuyorsunuz. Türkiye'nin geleceğini çok ilgilendiren, önemli bir görevde bulunuyorsunuz. O bakımdan, sizlere başarılar diliyorum. Bugüne kadarki hizmetlerinizden dolayı teşekkür ediyorum.

Balıkesir'de, elektrik deyince, bizim önemli bir sorunumuz var. Bilhassa köylerimizin elektrik tesisatları çok eski, çok da yetersiz durumda. Aşağı yukarı yirmi, yirmi beş seneden bu tarafa hiç bakılmamış, yeni ilave tesisler yapılmamış, güçlendirilmemiş, hatlar çok eski. Hâlbuki yirmi seneden beri köylerimizde çok önemli gelişmeler oldu. Köylerimizin elektrik ihtiyacı arttı. Hayvancılık ilerledi, teknik ilerledi. Şimdi, özellikle süt sağım zamanlarında elektriğin yetmesi hiç mümkün değil. Kesintiler oluyor, sıkıntılar oluyor. O bakımdan, biz, hangi köye gitsek, ne derdiniz var desek, önce “elektrik” diyorlar. O bakımdan, bu sadece bir iki köyde de değil, yani hayvancılık yapan bütün köylerimizde aşağı yukarı bu sorun var. Biz, bunları belki tek tek aşmaya çalışıyoruz ama bu da yeterli olmuyor. O bakımdan, bir plan çerçevesinde, bütün bu köylerimizin elektrik sorunlarının çözümü noktasında bir çalışmamız var mıdır? O çalışmamız ne noktadadır? O konuda bilgi edinmek istiyorum.

İkincisi, Bandırma'da bordan gübre üretimi projesi vardı. O proje ne noktada? Bir de onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Büyükkaya, buyurun efendim.

ALAATTİN BÜYÜKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Biraz önceki konuşmamda atladığım iki tane soruyu müsaadenizle sormak istiyorum.

Birincisi, Avrupa Topluluğu Türkiye'deki borla ilgili bir karar almıştı, borun içerisinde zehirli madde var diye. Bu konudaki çalışmalar ne durumdadır? Çünkü bu çok tehlikeli. Biz borumuza çok güveniyoruz. Bor madeniyle ilgili.

İkincisi de, akaryakıt dağıtım şirketlerine petrol istasyonlarıyla ilgili işlemleri tam tamamlamadıkları gerekçesiyle çok ciddi cezalar yazılmıştı. Acaba, ne durumdadır şu anda bu cezaların vaziyeti? Uygulama ne yöndedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, bu Nabucco Projesiyle ilgili “İster vergi başlığında isterse yüzde 15 konusunda kesinlikle istediğinden daha fazlasını aldı Türkiye.” diye bir açıklamanız oldu. Neyi aldık? Bu yüzde 15'ten vazgeçtik mi? Yani Türkiye'ye gelecek gazın, boru hattıyla gelecek gazın taşımacılık maliyetleri düştükten sonraki kısmının, yüzde 15'inin Türkiye'ye verilmesinden vaz mı geçtik? Bunun karşılığında ne aldık? Birinci sorum bu.

Bir de, bu Güney Akım Projesi daha bir hız kazandı. Nabucco Projesi'nde özellikle satıcılar yönünden sorun var; Irak'ta, Azerbaycan'da. Yani henüz buna onay vermiş değiller. Nabucco Projesi'ni gerçekleştirilebilir buluyor musunuz? Yani bu gidişle... Çünkü Güney Akım Projesi daha önü aldı olarak görünüyor. Nabucco'da yer alan Bulgaristan, Macaristan gibi ülkeler de Güney Akıma dâhil oldular. Böyle olunca, Nabucco Projesi sanki kâğıt üzerinde kaldı gibi bir durum ortaya çıktı.

Sayın Bakanım, bir de nükleer termik santralle ilgili olarak, bilmiyorum doğru mu, basına bazı beyanlarınız geçti. “İptal edildiğini söylemek için erken” diye bir beyanat geçildi, sizin tarafınızdan söylendiği... Temyize gidilmeyeceği yönünde bir beyanat... Bilmiyorum, bunlar doğru mu? Bu Danıştay İdari Davalar Kurulunun kararına bakarsak, yönetmeliğin bazı maddelerinin kanuna aykırı olmasından dolayı iptal ettiğini görüyoruz. Yani bir ihmal mi var burada? Yönetmelik düzenlenirken kanuna aykırı bir yönetmelik düzenlenmesi mi var? Bu konuda inceleme veya bir soruşturma açtınız mı? Açmayı düşünüyor musunuz? Bunu soruyorum.

Bir de, nükleer termik santralin akıbeti ne olacak? Çünkü konuşmanızda “hukukçularla değerlendiriyoruz” dediniz, anlayabildiğim kadarıyla. Bu gidişle ne olacak?

Bir diğer sorum, bu elektrik kayıp kaçaklarıyla ilgili Sayın Bakanım. Biliyorsunuz, 5 ile 9 arasındadır bu ortalama ama ülkemizde, bildiğim kadarıyla, yüzde 14'ün üzerinde ki bazı illere bakarsak, il bazında bakarsak yüzde 75'lere çıkan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

iller var. Bu kayıp kaçakta netice itibarıyla dürüst vatandaş cezayı çekiyor. Yani kayıp kaçığın maliyeti de bir anlamda elektriğini ödeyen vatandaşın sırtına yükleniyor. Her ne kadar birkaç puanlık bir azalma -var diye biliyorum- olsa da yine çok yükseğiz. Buna özellikle yüksek olan yerlerde neden göz yumuluyor? Aldığınız bir tedbir var mı?

Son olarak, zamlar konusu Sayın Bakanım. Akaryakıtta yüzde 66 vergi yüküyle dünyada birinci sıradayız. Doğal gaz, elektriğe iki yıldır gerçekten çok yüksek oranlı zamlar geldi. Netice itibarıyla da tüketimlerde düşüş var. Acaba, tüketimi artırmak için bazı sektörlerde bir indirim gidebilir miyiz? Özellikle çiftçinin girdileriyle ilgili, gübre üretiminde olsun, diğer üretimlerde... Yine sanayide belli yüksek katma değer yaratan sektörlerle de katkı olması, rekabet gücünü artırma anlamında bu sektörlerde bir indirimli tarife uygulanabilir mi? Böyle bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Işık, soru sordunuz ama sorunuz mu var yeniden?

ALIM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Süre yetmemesi nedeniyle bir soru eksik kalmıştı Sayın Başkan. Bir soru ilave sormak istiyorum Sayın Bakana.

Malum, Meclis gündeminde tüm gruplara mensup milletvekillerimiz tarafından verilmiş madencilik sorunlarıyla ilgili yirminin üzerinde Meclis araştırması önergesi var. Başladık ama ne zaman biteceği belli olmayan bir görüşme takvimi var şu anda önümüzde. Ancak sadece muhalefet partisi milletvekilleri tarafından verilmiş on bir adet de enerji üretim, dağıtım ve diğer sorunlarla ilgili Meclis araştırması önergesi var. İki buçuk yılı aşkın süredir, o dönemden bu yana biriken önergeler bunlar. Yakın dönemde, enerjiyle ilgili sorunların tartışılacağı bir komisyon kurulmasına nasıl bakıyorsunuz? Bu önergeler sadece milletvekillerinin tatmin olması açısından verilmiş önergeler gibi mi değerlendiriliyor? Bu kapsamda, onların da görüşmeye alınabilmesi için acaba bir iktidar partisi milletvekilinin Meclis araştırması önergesini vermesini mi bekleyeceğiz daha? Bu konudaki samimi görüşünüzü istiyorum Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, sualler de böylece tamamlanmıştır.

Sayın Bakanımıza, suallere de cevap vermek üzere, dilediklerine de yazılı cevap verme hakkının bulunduğunu hatırlatarak, on beş dakika süre veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, bütün arkadaşlarıma hassaten teşekkür etmek istiyorum.

Gerçekten, samimi, içten ve hep iyi niyetlerle, iktidar-muhalefet ayırımı yapmaksızın söylüyorum, daha iyi olsun adına yapılan konuşmalarda ve sorularda. Zaman zaman, belki az miktarda katılmadığımız konular olabilir ama bunların hepsini şeffaf bir şekilde paylaşmak gerektiği kanaatindeyim.

Büyük bir dikkatle izledim, büyük bir ciddiyetle not aldık, bütün arkadaşlarımızla beraber. Yaklaşık doksan beş yakın soru almışız. Tabii ki bu süre içerisinde belki hepsini cevaplayamayabiliriz ama temel manada bir klasifike ettiğimizde herhâlde beş altı konu başlığına değinebiliriz diye düşünüyorum.

Bir kere, olumlu eleştiriler vardı, bir kısım endişeler vardı. Bunların hepsini saygıyla karşılamamız lazım çünkü bu endişeler bizim istikbalimizle alakalı, Türkiye'nin geleceğiyle alakalı. Türkiye ne kadar dışa bağımlı kalacak? Bunların ne kadarını karşılayabilecek? Bununla alakalı zaman zaman tereddüde düştüğümüz stratejilerimiz bunları karşılayabiliyor mu? Yoksa bir boşluk var mı? Yani bunları öğrenmek her milletvekilinin, her vatandaşımızın hakkı çünkü vatandaşımızın da hakkı diyorum, vergi ödüyorsa mutlaka Türkiye'nin geleceğiyle alakalı, özellikle hem uluslararası ilişkileri ilgilendiren hem de Türkiye'nin ne kadar bağımlı olacağını belirleyen bu konuyu mutlaka bilmek zorunda.

Şöyle bir eleştiriyi kabul ediyorum: Biz yeterince aydınlatamıyor olabiliriz kamuoyunu. Mesela, bunlardan somut bir örnek de vererek sözlerime devam edeceğim. Geçen gün, bir gazetede de bu aynı şekilde geçmişti.

Şimdi, nükleerle alakalı ne olacak? Yerli kaynaklarımız yeterince harekete geçirilebilecek mi? Bunlar Türkiye'nin büyüme hızlarını karşılayabiliyor mu? Çantacılar ne olacak? EPDK'da bayağı lisans alan çantacılar var. Bunların hâli ne olacak? Bunlarla alakalı endişelerin yedi sekiz tane arkadaşımız tarafından paylaşıldığını gördüm.

Partiler üstü bir kısım programlar üzerinde net olarak bir mutabakat var. Özellikle temel enerji politikalarında, iklim değişikliklerinde, nükleer santrallerin tercih edilmesinde, yerli kaynakların olabildiğince kullanılmasında tam bir mutabakat var. Yani, partiler üstü bir uzlaşma olduğunu görüyoruz ki enerji politikalarında, Türkiye'nin şartlarının bilinmesiyle beraber, artık hükümetlerden hükümete değişen politikalar yerine, normalde devlet politikası hâline gelmiş bir kısım temellerin olması lazım. Ben, bu Komisyonunda bunun olduğunu gördüm.

Doğal gaz alımlarıyla alakalı biraz kafamız karışık. Yani iyi mi alıyoruz, kötü mü alıyoruz? Pahalı mı alıyoruz? Yeterince miktarda bağlantı yaptık mı? Yoksa ileride gazsız kalabilir miyiz?

Yerli kaynaklar konusunda, hem rüzgârlarla alakalı hem su kaynaklarıyla alakalı hem de güneşle alakalı ayağı yere basan şeyler yapıyor muyuz? Özel sektör-kamu korelasyonu yeterince sağlandı mı? Piyasa serbestleşiyor mu? Bunların her biriyle alakalı endişelerin bir ortak mutabakatın yine sonucu olduğu kanaatini söylüyorum. Eksik bilgilendirmelerden dolayı da, şu ana kadar yaptığımız eksik bilgilendirmelerden dolayı da kamuoyunu bu manada daha fazla dikkate almamız lazım geldiği, işlerimizin biraz yanında bunlara da ağırlık vermeye gerektiği kanaatini sunuyorum.

Tabii, bu arada, bazı arkadaşlarımız da işte "strateji, politika var mıdır?" falan dediler. Bunların da, zannediyorum, zaman zaman hatalı sollamalardan kaynaklanan cümleler olduğu kanaatindeyim. Mutlaka stratejiler var, mutlaka politikalar var. 2023 yılına, 2030 yılına kadar varabilecek bir kısım temellemeler var.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Bir şeyin daha farkına vardım: Hemen hemen genel manada bilgi eksikliğinin olmadığını görüyorum. Yani bilginin telafisi mümkün ama bunun nasıl yapılacağıyla alakalı bence daha çok belki tartışma açmak lazım. Yani, kimse burada demiyor ki yenilenebilir enerji kaynaklarıyla alakalı olarak bir kısmını bırakalım da, bir kısmını yapalım; “Olabilirdiğince hepsini yapalım” diyor. Bu önemli bir mutabakat ama bunu nasıl yapacağımızı, buradaki bir kısım ben de endişelerimi aktararak paylaşmak istiyorum.

Türkiye büyümeye karar verdi. Enerji için en önemli cümle, en önemli kelime bu. Büyümeye karar verdi ama enerjideki büyüme kalemlerinin, büyüme rakamlarının oranlarının dünya ortalamalarının 3-4 katı kadar bir oran bu. Gelişmekte olan ülkeler gelişmelerini tamamlayıncaya kadar bütün yaptıkları yatırım, mutlaka ya fiyatıyla ya tarifesiyle ya yatırım miktarıyla veya özel sektörle, hep beraber, bunların her birisini ilgilendiriyor.

Güzel rakamlar verildi. Kamu sabit sermaye yatırımlarının oranının düştüğünü, hem yatırımlar içerisinde düştüğünü hem de gayrisafi millî hasıla oranı içerisinde düştüğü söylendi. Doğru, bizim de hedeflediğimiz bu. Ama eksik olan bir şey var, bizim, belki de yedek kapasite oluşturmak açısından. Sabit sermaye özel sektör yatırımları yeterince ikame edildi mi? Yani Sayın Akif Hamzaçebi de bazı itiraflarda bulunmamı istedi. Bir iki de itirafta bulunacağım bu sayede.

Evet, özel sektör yatırımlarından bir kısmı istediğimiz oranda ikame edilmedi. Peki, bir itiraf daha: Yani bu global kriz arz güvenliğiyle alakalı imdada mı yetişti? Belki imdada yetişmek, bu cümleye aşırı bir mana yüklemek olabilir ama bir nefes aralığı oluşturdu. Yani yaklaşık on dört ay öncesine götürdü. Tüketim eğrileri ile arz eğrilerinin buluşma noktasında on dört aylık bir inkıta, bir kesinti oluştu. Yani arz güvenliği on dört aylık bir nefes aldı diyebiliriz. Ama bunlar bizim kontrolümüz dışında olan hadiseler. Yani gerçek bu, böyle oldu. O zaman, neyse biz bunu almayalım, yerine başka bir şey alalım diyecek hâlimiz yok. Evet, bunu da bir fırsata dönüştürmemiz lazım. Mutlaka fiyatların oluşmasında, rekabet ortamının oluşmasında da bir artışın olduğu kanaatindeyim.

Elektrik fiyatları uluslararası piyasalarda gerçekten ucuz mu, pahalı mı? Doğal gazın ucuz olduğu yerler var, pahalı olduğu yerler var. Bunun birçok faktörleri var. Özellikle, geçtiğimiz ay içerisinde katıldığımız Uluslararası Enerji Ajansının toplantısında ki önümüzdeki ay Danimarka’da Kopenhag’da çok önemli bir toplantı yapılacak yine Kyoto gibi, belli kararlar alınacak. Konuştuğumuz her cümlemin, özellikle enerji sektörüyle, Enerji Bakanlığıyla alakalı konuştuğumuz her cümlemin mutlaka bir bedelinin olduğunu bilmemiz lazım. Artı veya eksi, bir bedeli var.

Güneş... Mesela kulağa çok hoş geliyor. Güneş, yapmamız lazım, mutlaka yapmamız lazım. Rüzgâr... Tabii ki yapmamız lazım ama bunları birazcık irdelediğinizde, mesela güneşi yapalım dediğinizde, şu anda Türkiye’de ortalama maliyet fiyatının 4 katı fiyatla bunu finanse etmek gerektiğini bilmemiz lazım. Vaz mı geçeceğiz? Yok, hayır, vazgeçmemek lazım. Buradan vazgeçmeden, hangi oranlarda, kimi sübvansede edeceğimize bir karar vermemiz gerekiyor. Yani teknoloji sahibini mi? Know-how sahibini mi, Türkiye’de yatırım yapacak yatırımcıyı mı, yoksa vatandaşın kendisini mi? Yani bugün, hadi güneşi hep beraber açalım, Türkiye güneş cenneti, zapturapt altına alacağız dediğimiz zaman tam 4 katı fiyatla mal ediyoruz. O zaman, bunun bir orta yolu olması lazım, belli oranlarda kabulünün yapılması lazım. Yani yalnızca kulağa hoş gelen cümlelerle tabii ki bu idare edilmiyor, bu irade edilmiyor, bu yüzden, yaptıkça bunları paylaşmak gerektiği sonucunu çıkarıyorum.

Alim Bey güzel bir şey söyledi. Normalde daha çok iş yapmamız lazım, daha az konuşmamız lazım ama bunun da bir sınırının olduğunu kabul ediyorum. Geçen hafta, daha fazla değil, burada sorulan bir soru bir köşe yazarı tarafından bir gazetede, ulusal bir gazetede yayımlandı. İyi niyetle yazılmış bir yazı, diyor ki:” BOTAŞ’la Başkent Doğalgaz arasında – biraz önce de sorulan sorulardan bir tanesiydi- bir alacak verecek davası var, yedi yıldan beri devam ediyor. Ne oldu bu? Yapısal bir değişiklik de yapılacaktı? Yapıldı mı? Şu anda borç alacak durumu nedir? Gerçekten yoksa o da devam ediyor mu? Yani Melih Bey BOTAŞ’a –tabiri caizse- takıyor mu yine bu paraları?”

Biz, bunu yaklaşık üç ay kadar önce yaptık, bu anlatacağımı. Belki de, salondaki bir kısım arkadaşlarımız da bilmiyor olabilir. Biz kendisiyle oturduk. Dedik ki: “Yedi yıldan beri, normalde BOTAŞ Ankara Büyükşehir Belediyesinin bir kuruluşu olan Başkent Doğalgazın yaptığı işlemlerle alakalı bir finans kuruluşu olarak çalışıyor. Biz bundan razı değiliz. Yani buraya olan borcunu ödemeyip belki kurum içerisinde başka yatırımlar yapılıyor, biz onu bilmeyiz, iç işlerini bilmeyiz ama biz bundan razı değiliz. Buna bir son vermemiz lazım.” Yani, biz yıllardan beri arkadaşız. Aynı siyasi görüşleri, benzer siyasi görüşleri mutlaka paylaşıyoruz ama o zaman buna bir çözümün olması lazım. Kendisinden bir ödeme planı istedik. Ödeme planında, yüzde 92’ler civarında, yani aktif cari işlemlerin yüzde 92’ler civarında mutlaka o ay alınan gazın fiyatının ödeneceğini, yüzde 8 de giderleri tarafından karşılanacağı söylendi. Biz “bunu kabul edebiliriz ancak bu ileriye dönük bir düzenleme, geriye dönük ne yapacağız?” dedik. Geriye dönük bir alacağımız var. Bununla alakalı herhangi bir tasarruf miktarı oluşuyor mu şirkette? Çok fazla oluşmadığını gördük. Yani, o zaman o geriye dönük, aynen o blok hâlde kalır o alacaklar. Bunun da doğru olmadığına inanıyoruz çünkü BOTAŞ, dediğim gibi, faaliyetlerini hem yurt içinde hem de uluslararası platformda düzenleyecek ve daha da fazla güçlenecek –birkaç soruya da bu arada cevap vermek istiyorum- o dikey büyümeyi de sağlayabilecek ama gaz kontralarını vermiş olması demek, aslında BOTAŞ’ın küçüleceği anlamına gelmiyor. BOTAŞ hem bir kısım gaz kontratlarını yapabilir, bir yandan da uluslararası arenada çok büyük bir oyuncu olabilir. Bunun her ikisini de beraber aynı zamanda yapabilecek kabiliyette BOTAŞ. BOTAŞ’ın tabii ki bu manada özelleşmesi doğru değil. Hele hele Türkiye’nin petrol ve doğal gazda, özellikle son bir yılda yaptığımız anlaşmalarla coğrafyasından kaynaklanan avantajları kullandığını düşünürsek ve bunların, gerçekten stratejik konumunun, Türkiye’nin hak ettiği konuma doğru gittiğini düşünürsek, Türkiye’de beş altı tane önemli petrol ve doğal gaz boru hatlarının inşa edildiğini düşünürsek, BOTAŞ’ın küçülmesi bu manada doğru değil ama bunlar kontrat devirlerinin olmayacağı anlamına gelmiyor. Kontrat devirleri ayrı bir şey, bunları yapmak ayrı bir şey.

“Peki, siz o zaman bize geriye dönük plan sunamıyorsanız, bizim ufak bir planımız var, yapısal değişiklikten kastettiğimiz. Biz, bu şirketi kanunun da öngördüğü bir şekilde, hisseleriyle beraber devralıyoruz ve bundan sonra biz idare edeceğiz.” dedik. “Nasıl yapılacak?” dendi. Neyse, bir hafta içerisinde yapıldı ve şu anda, Başkent Doğalgaz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

BOTAŞ'ın mali ve idari işlerinden sorumlu arkadaşların da yönetim kurulunda bulunduğu bir şirket hâline gelmiştir ve son rakamları, istediği için, vereyim: EGO zamanında, hatırlarsanız, Başkent Doğalgaza dönüşmeden önce 677 milyon TL civarında bir alacağı vardı. Özelleştirme İdaresi yaklaşık iki üç ay içerisinde bu programa çıkacak, Başkent Doğalgazı özelleştirecek, özelleştirmeden dolayı oluşan geliri öncelikle BOTAŞ alacakları itibarıyla alacak, burada yine bütün arkadaşlarımızın bu konuda katkısı olmuştu ama cari işlemlerle alakalı, biz bu işleme başladığımızda 677 milyon TL alacağımız vardı, dün itibarıyla, bu 95 milyon TL'ye düştü. Bu çok önemli bir şey. Bu, yaptığımız işlerden yalnız bir tanesi ve şu anda Başkent Doğalgazın yönetiminde BOTAŞ'tan arkadaşlar var. Yani oranın bütün "cash flow"larına, nakit akışlarına, her türlü mali işlerine BOTAŞ'tan arkadaşlar bakıyor ve o yüzden, nereye ne paranın ödenip, neye ödenmeyeceğini biliyorlar. Normalde, 95 milyon TL'ye şu anda düşürülen alacağımız bir müddet sonra sıfırlanacak. Yani bu kadar. Bir yapısal değişiklik olarak biz bunu yaptık ve önemli bir noktada hem BOTAŞ'ın hem de Başkent Doğalgazın... Bence Ankara Büyükşehir de rahatlamıştır. Onların da daha iyi idare edilmesine sebep olmuşuzdur diye düşünüyorum.

Bu yaptığımız işlerden bir tanesi fakat bunu çok fazla anlatarak bunun üzerinden siyasi herhangi bir kazanç devşirmeye çalışmak gibi bir gayretimiz yok. Sonuçta, doğru iş yapıp hemen bir değerine geçmemiz lazım. Bu manada da çok fazla birikmiş problemleri var. Bir değişim yaşıyoruz dedik. Yani ne kadarını, hangi miktarda özel sektörle paylaşacağız ve ona devredeceğiz? Bunun belli riskleri var. Zaman zaman istediğinizi, aklınızın erdiğini, zaman zaman yapamıyor olabilirsiniz ama her zaman şunu gördük: Statükonun riski değişimin riskinden daima büyük oldu. Enerji sektörü çünkü bir noktaya doğru gidiyor.

Bakın, Nabucco'yla Güney Akım birbirine tezat mıdır? Şu anda Güney Akım daha önde gidiyor, Nabucco geride kaldı veya tersi gibi bütün konfigürasyonlarda değişmeyen bir tane temel rakam var, oda şu: Şu anda, Avrupa'da, Avrupa Birliği ülkelerinin kullandığı gaz miktarı 522 milyar metreküp. 2030 yılındaki en düşük senaryoya göre kullanacağı gaz miktarı 700 milyar metreküp. Şimdi, Nabucco 31 milyar metreküp, Güney Akım, diyelim ki 40 milyar metreküp, yeni yapılacak bir başka boru hattı, 50 milyar küp de o olsun. Çok büyük kapasiteler bunlar. Avrupa'nın arz güvenliğiyle alakalı rakamlarına yine yetişemiyor bunlar. Yani İran'dan gelecek, Türkmenistan'dan gelecek, Irak'tan muhtemel gelecek bütün gazlar için yine yetişmiyor ve enteresan bir şey söyleyeyim: Avrupa Birliği'nin ithalata olan bağımlılığı Türkiye'nin ithalata bağımlılığından çok daha hızlı büyüyor. Yani bugün kaynak ülkelerle tüketim ülkelerinin ayrışması çok kesif bir şekilde oldu ve daha da bunlar ayrışıyorlar. O zaman bizim bu bağlantıları bir an önce hızlıca yapıp ileriye dönük kurgularımızı düzenlememiz lazım. Norveç, şu anda diyelim ki 85 milyar metreküple Avrupa'da gaz üreten yerli ülkelerden bir tanesi Avrupa için ama gittikçe üretim miktarları düşüyor.

O yüzden, bu yerli üretimle ithalatın arasındaki dengeyi nasıl kurgulamak lazım, bunu biraz açayım: Şimdi, bu şöyle bir şey değil "Biz yerli üretilere ağırlık verelim, ithalatı durduralım ondan sonra çıkan sonuca bir bakalım." Askerde öğrendiğimiz bir kural var bildiğiniz gibi: En yakın tehlike ilk önce bertaraf edilmesi gereken bir tehlikedir. Arz güvenliğiyle alakalı konu Türkiye'nin daima gündeminde olmuştur çünkü bir şeyi daha itiraf ediyorum, Türkiye'nin büyüme hızı, yerli kaynakları harekete geçirme hızından daha büyüktür. Asıl sihirli kelime "Büyüme"den kaynaklanıyor. Yani "Millî Eğitim Bakanlığındaki okullar olmasa"ya dönmeden bunu söylüyorum. Büyüme olmadıkça... Yani bugün İngiltere'deki büyüme hızı yüzde 1,1. Yani o yüzden onların yeni yatırımlarla alakalı düzenleyeceği konularla bizim düzenleyeceğimiz konular arasında çok fark var. Bizim yatırımdan alacağımız paylarla onların yapacağı yatırımlar arasında çok fark var. Bakın, "Yüzde 30" falan demiyorum, yüzde 300, yüzde 400 civarında daha fazla büyüdüğümüz ülkeler var. O yüzden bizim, 4-5 milyar dolarlık yatırımı özel sektöre güven vererek yapmamız lazım. Özel sektöre güven vermenin, şimdi "Her cümlemin bir bedeli var." dedik ya bu cümlemin de bir bedeli var. Kamu, bütün kaynakların ister imtiyaz hakkıyla ister varlık satışlarıyla ister yap-işlet ister yap-işlet-devret ister kiralama hangi usullerle olursa olsun eğer özel sektörle paylaşılıp bölüşüyorsa mutlaka onun makul bir oranda olması lazım. Şimdi, çok fazla özel sektör olursa peşkeş çekmiş oluruz, çok fazla kamu olursa özel sektör bu yatırımları yapamaz. O yüzden bunların düzenlenmesi, bunların piyasada yapılabilmesi herhangi bir istismara yol açmaması çok önemli.

Bakın, çok haklı bulduğum konuşmalar oldu hem AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımız arasında hem de muhalefetten. Mesela, Gürol Hocam bir şey söyledi: "Bu madenlere ruhsatları veriyoruz, bir kısım işlerimize ayak bağı oluyor." Yani bunun ne yazık ki gerçek payı var. Şimdi, biz burada, hiç unutmuyorum, Plan Bütçe Komisyonunda bir alt komisyon kurmuştuk Maden Yasası'yla alakalı. Hepimizin niyeti iyiydi. Niyet şuydu: Biz, bu ülke kaynaklarını bu aldığımız paralarla, borç faiz paralarıyla ileriye götüremeyiz. Asıl kendi kaynağımızı, öz kaynağımızı, yani yer altı kaynaklarımızı harekete geçirmemiz lazım. Bunu mutlaka yapmamız lazım, hepimizin niyeti buydu ve dedik ki: "Madenlerin aranması lazım. Ne kadar çok aranırsa o kadar çok iyi." Ama arkadaşlar bir şeyi itiraf etmem lazım: Yani özel sektörde de ne yazık ki bu var, o yüzden sistematize etmemiz lazım, o yüzden kurumsallaşmamız lazım, o yüzden devletin bu manada gardını alması lazım. Özel sektörden gelen birisi olarak söylüyorum: Ne yazık ki her kanunun istismar edilen bir yanı var. Arkadaşımız alıyor arama ruhsatını gidip başka işlerle uğraşiyor maden arayacağına. Gidiyor çakışan bir başka ruhsatla veya bir başka işle... Gidiyor, diyor ki: "Benim elimde arama ruhsatı var. Kusura bakma ben burada arama yapacağım - Belki bir tane çantası var.-senin bu yatırımı yapacağın yerde önce benim arama yapmam lazım.", "Kardeşim, olur mu? Ben lisans aldım buraya." Bir rüzgâr yatırımcısı diyelim ki. Bakıyoruz, onun değerini almasına mani değil birinin ruhsatı ve oradaki yatırımcı yine enerji sektörü içerisinde, bırakın başka sektörü, yani tarımda, zeytincilikte, başka sektörü, bu sefer gerçekten arama yapmak istemediği halde oradaki yatırımcıya mâni oluyor.

Arama sayısının çok olması aramaların çoğalması manasına gelmiyor. O zaman bunu tekrar dönüp düzenlemek ihtiyacı hissediyorsunuz. Tekrar buna dönük bir tekrar bir sistem getirmeye çalışıyorsunuz. O yüzden, özel sektörle bir kere mutlaka ortak endişelerden bir tanesi: Burada çantacılarla alakalı duyulan, iktidar ve muhalefetteki bütün arkadaşların duyduğu ortak endişe. Biz, yenilenebilir enerji kanunuyla alakalı getireceğimiz kanun tasarısında mutlaka bununla alakalı bir "Ön lisans" kavramı getireceğiz. "Ön lisans" kavramı nedir? O lisans, alındıktan sonra artık üzerinde tekrar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

oyanmayacağı, on beş-on altı tane kurumu dolaşmak zorunda kalmayacağı değerli bir evrak hâline gelmesi lazım. İki sayfalık, alınıp satılabilir bir kâğıt parçası değil değerli bir evrak hâline gelmesi lazım. Bunu mutlaka sağlamamız gerekiyor. O yüzden, o yenilenebilir enerji yasasıyla alakalı yapacağımız düzenlemede hem madencilikle alakalı hem de gerçek yatırımcıyla, samimi, cebinde parası olan veya uluslararası sermayeyle, krediyle anlaşmış olan, gelip gerçekten yatırım yapacak insanla onu spekülâtif manada alıp satanın ayırt edildiği bir ortamın oluşturulması lazım. Yoksa bir iz, başka bir izle karışıyor ve kanun da bunu ayıklayabilecek, ayırt edebilecek durumda olmuyor. Bununla alakalı da çalışmalarımız devam edecek. Bir rakam vereyim, Tacidar Bey sordu, şu anda burada yok: Yani 2002 yılı sonunda yüzde 60,2'ler civarında olan yerli kaynak oranı 2008'in sonunda yüzde 54,5'e düşmüş durumda. Bu benim biraz önce söylediğim gibi...

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Maden aramada mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Yok, hayır. Elektrik üretimindeki yerli kaynak oranı.

Doğal gazın kullanımıyla alakalı yıllar itibarıyla oranına baktığımızda: 1995 yılında yüzde 56,78; 2008'de yüzde 55,77 civarında. 2002'de de yüzde 67'ler civarında. Üretimdeki payı itibarıyla baktığımızda... Bu, kurulu güç açısından yüzde 60,2'den yüzde 54'e düştüğünü söyledim. Üretimdeki payı: Yüzde 49,9'dan, yaklaşık yüzde 50'den, yüzde 40,1'e düşmüş durumda. Şimdi, bunun üç-dört tane sebebi var: Bir, Türkiye'nin büyüme hızının yerli kaynakların arzla alakalı büyüme hızından daha yüksek olması.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Pardon Sayın Bakanım...

Yıllık program farklı bir rakam veriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Bakalım ona.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Elektrik enerjisi üretiminin enerji kaynaklarına göre dağılımı: 2009 yüzde 48; 2010 yüzde 49,1; 2002 yüzde 40,6.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Ben "40,1" dedim, ona tekrar bir bakalım.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – "40,1" mi dediniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – 40,1" dedim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – 2002?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – 2008.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Burada 49,7 gözüküyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – 49,9 olan 2002'deki oranı.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yok ters olmuş herhâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Şöyle...

Sayın Başkan, bitti mi sürem?

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Tamam, tersi, doğru. Tamam doğru.

Buradakinde de yazılan tersi.

Şimdi, bunun birçok sebebi var. Bir tanesi de mesela, yıllara sari yağış rejimleriyle alakalı. Yerli kaynaklardaki hidroların payının düşmüş olması. Kurulu güçteki payı değişmiyor olmasına rağmen veya düşmüyorsa olmasına rağmen, üretimdeki payının düşmüş olması. Bunlar faktörlerden... Bunların bir kısım detayları var, bunlar da paylaşıyoruz.

Şimdi, tabii, dediğimi gibi çok fazla konu var. Mesela, Azeri kardeşlerimizle alakalı yapılan toplantılarda bir konunun doğru anlaşılması lazım: Burada söylendiği gibi, bazı sorularda söylendiği gibi, "Biz onlara ne yapmak istedik?", "Ermeni açılımının ona bir bedeli oldu mu? Tesiri oldu mu?", "Verilen rakamlar hangi oranda etkilendi?" dersek açıklıkla söylemeliyim ki bu işin başı şöyle: 2001 yılında Azerbaycan'la bir anlaşma yapılıyor. Bu anlaşmada, gazın 120 dolardan alınmasına karar veriliyor, karşılıklı mutabakat sağlanıyor fakat gaz o sırada Rusya'dan 45 dolara alınıyor. Bizim tarafımızdan değil, Azerbaycan Rusya'dan 45 dolara alıyor. İkili ilişkilerin geliştirilmesi, bir kısım faktörler de olmak üzere - bence doğru da bir karar verilerek- 120 dolardan anlaşılıyor. İki yıl sonra Rusya sattığı doğal gazı, çok fazla miktarda olmayan doğal gazını Azerbaycan'a bir gerekçeyle kapatıyor. Bu sefer kendi üretimleriyle baş başa kalan Azerbaycan 2007'nin temmuz ayında bize gaz vermeye ancak başlayabiliyor hem boru hatlarının yapımı gerekçesiyle hem de Azerbaycan'daki "Şah Deniz 1 Projesi"nin kuyularının açılmasının nihayetlendiği gün olarak. Bakın, o altı yıl içerisinde herhangi bir gaz alışverişi falan yok. İlk akış 2007'nin Temmuz ayında başlıyor. 2007'nin Temmuz ayında başlıyor, ne zamana kadar devam ediyor? Şu ana kadar devam ediyor ama 2008'in Nisan ayında bir fiyat revizyon hakkı doğuyor. "3 defa, uluslararası platformda, işte şu fiyatları geçerse petrolün varili -bazı şartları var- revizyon hakkı doğar." diyor ve revizyon hakkı doğuyor. Şimdi, biz yıllardan beri bir, ucuz gaz almıyoruz, toplam on ay almışız ucuz gazı. O da bizim ihtiyarımızda değil.

Değerli arkadaşlar, ben deseydim ki: Biz bu fiyatı, 120 dolardan alamayız, anlaşmanın, formülün, her türlü kontratın dışında, 121 dolar yapalım deseydim ne olurdu? Ben buraya gelemezdim herhâlde. Yani biz nasıl, "Rusya'yla acaba şu kontrat ne olmuş?" diye soruyorsak benim, ihtiyarımın, normalde formülün bana verdiği yetkinin dışında ben bir anlaşmada 1 dolar artıramam. Azeri kardeşlerimiz, eyvallah ama ben, ülkemizin çıkarlarını düşünmek durumundayım. Hem ülkemizin çıkarlarını düşüneneğim hem de makul hakkaniyet üzerine bir fiyat belirleyeceğim. Bana ne zaman bu formülden revizyon hakkını veriyor formül? 2008'in Nisan ayında. Biz, 2008'in Nisan ayından itibaren -önceki Bakanımız da dâhil olmak üzere o da gece gündüz çalıştı- şu ana kadar sürekli müzakere yaptık, on üç tane toplantı yaptık. Anlaşıyorduk, anlaşamadık, yarım kaldı, eksik kaldı, yok tam bitiyordu, ister siyasi sebeplerden dolayı isterse teknik sebeplerden dolayı bugüne geldik.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Değerli arkadaşlar, kamuoyundaki yanlış algılamının giderilmesi açısından söylüyorum: Bu, aradaki vereceğimiz fiyat farkı, bizim şu anda yeni düşünüp de “Acaba biz bunlara kaç para vereceğiz, 600 milyon dolar mı, yoksa 900 milyon dolar mı? Hadi bunu tekrar vatandaşa yansıtalım.” diye alacağımız bir fiyat değil. Nisan 2008’den itibaren hemen mayıs ayında buradan gelecek farkı fiyatlara yadığımız bir zamdır. Oradan gelecek fiyat farkı yıllardan beri zaten fiyatın içerisinde. Yalnızca nakit akışlarını değiştirir bu. Maliyetle alakalı değiştirmez. Ben şimdi bu negotiationlar zamanında bu kadar müzakereleri yaptığımız bir dönemde bunları bütün detaylarıyla açıklamayım diye yani bir yandan da Azeri kardeşlerimizle görüşüyoruz. Bizim derdimiz, ne incitici olmak ne hak yemek ne de fiyatı “Neyse şu kimse görmeden şuradan ucuz gaz alalım.” demek. Zaten böyle bir şey mümkün değil. Böyle bir şeyi ne biz yaparız ne de onlar yaparlar. Uluslararası arenada bunların oturmuş fiyatları var. Bizim, bunları uygulamamız lazım. O yüzden yanlış bilgilendirmelerin, aslında bilgilennmelerin biraz da bizden kaynaklandığını, daha fazla kamuoyunu bilgilendirmemiz lazım geldiğine şimdi daha fazla inanıyorum çünkü bunun doğrusu öğrenildiğinde tabii ki o manada itiraz edilmeyecektir.

Peki, şu anda Azerbaycan’dan alacağımız fiyat tam uluslararası fiyat mı olmalı? Bence uluslararası alandaki fiyat da olmamalı.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Sayın Bakanım, bu fiyat ne kadar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – Fiyatlar konusunda telaffuz edemiyoruz, her birinin gizlilik anlaşması var Hocam. Ama mertebe olarak söyleyeyim: Ben, aynı fiyattan alınması lazım geldiğine inanmıyorum, bu da doğru olmaz. Biz zor günlerinde yanlarında bulunduk ve olmamız da lazımdı, şimdi de yanlarında bulunuyoruz ve olmamız lazım. Yani biz o anda yüksek fiyattan aldık ikili ilişkilerin daha da sıcak olması, beslenmesi açısından. O anki yılları unutmayalım 2001 yılında oluyor, petrolün varili 21 dolar... Ve en son akış başladığında 95 dolardan başlıyor. Petrolün varili 95 dolarken sabit fiyattan 120 dolardan almışız. Evet, o anda ucuzlanmış ama altı yıl geçmiş. O yüzden şu anda da Azeri kardeşlerimizle bu hakkı yerine teslim ediyorlar ve “Tabii ki uluslararası fiyattan değil, biraz düşük fiyattan verelim diyorlar.” Onlar da bizim hakkımızı teslim ediyorlar.

Bunlar ikili sıcak görüşmelerle sağlanan ve yapılan rahatlıkla bizim anlaşabileceğimiz bir iştir. Bu, “Kazan, kazan” olmadan, karışıklı kazanmadan yapılacak bir işlem değil. Bu işi yaptığımızda Azeri kardeşlerimiz de kazanacak, biz onlarla anlaştığımızda biz de kazanacağız. Onların bize, bizim de onlara ihtiyacımız var. Hiç olmazsa ne olur? Hiçbir proje çözümsüz değildir. Onlar için de geçerli bizim için de geçerli ama anlaşsaksak bence enerji sektörü uluslararası ilişkilerde, özellikle son bir yılda, globalleşen dünyada, politikaların ulusallaştığı bir ortamda ortak paydaya konabilecek çok güzel bir argümandır ve ikili ilişkileri daha da olumlu yönde etkiler. O açıdan bizim buna dikkat etmemiz lazım, böyle bir nezakete dikkat etmemiz lazım ve bu duygular içerisinde anlaşabileceğimiz kanaatini sunuyorum Azeri kardeşlerimize.

Geriyeye kaldı seksen altı tane soru Sayın Başkanım, ne yapalım?

BAŞKAN – Bunlara yazılı cevap verelim Sayın Bakanım. Bundan sonra bir bütçemiz daha var çünkü.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – O zaman ben bütün arkadaşlarıma, iktidarıyla muhalefetiyle bütün samimi duygularıyla olumlu eleştiriler koyan bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sual mi var Hocam? Suallere cevap bitti.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sual değil, kısaca bir son söz, güzel bir söz...

BAŞKAN – Lütfen, kısa olursa...

Buyurun.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Bu sene çok işletmiyoruz, ihtiyaç olmadı da işletmiyoruz.

Sayın Bakanım, ben sunumunuzda bulunamadığım için üzgünüm ama sunumunuzla ilgili değil son söylediklerinizle ilgili bir iki noktaya çok kısa temas etmek istiyorum.

“Bu strateji var mı yok mu?” noktasındaki ifadeniz... Tabii, strateji vardır, olmalıdır ancak biz daha önceki iki yılda üretici ülke mi, terminal ülke mi tartışmalarıyla bu toplantılara başladığımız için yahut bu tür sunumlarla başladığımız için politika ve strateji her şeye rağmen, tartışılabilir gibi görünüyor. O bakımdan, üretici olma arzularımızın ihmal edilmemesi gerektiği açıktır.

Güneş enerjisinin ve rüzgârın pahalılığı, özellikle güneş enerjisinin pahalılığından söz etiniz. Tabii, bunlar bilinen şeylerdi ama yine burada neler yapıyoruz konusunda, bu “Yenilenebilir kaynaklar” cümlesinden güneşe ve rüzgâra çok büyük atıflar yapıldı. Elbette, güneş enerjisi çok pahalı ve şu anda alternatif sayılır mı sayılmaz mı yarının meselesi ama bunlar vaat gibi getirilince üzerine de tabii, “Gelecek yıllarda ne oluyor?” demek gibi bir merak doğmuş oldu. Daha uzatmıyorum bu faslı.

Arama ruhsatları konusundaki yaklaşımınız için size memnuniyetimi ifade edeyim. Gerçekten, biz burada söyledik “Üç bin beş yüzden, on altı bine çıkması arama ruhsatının hakikaten güzel bir şey mi?” diye ben hep endişelerimi dile getirdim. Ortada, elinde bir kâğıt parçasıyla dolaşan ruhsat sahipleri var. Bunlara böyle bakılması çok önemli.

Yalnız şu taş ocağı çirkinlikleriyle lütfen, bunlar ülkenin doğal hakikaten değerleridir. Bu çirkinlikler fevkalade çevre bozucu, rencide edici, mahallî halkı rahatsız edici şekildedir.

Bir de bu çıkarılması kolay “Harc-ı âlem” madenler diyelim yahut servetlerinde yabancı sermayenin fazla katkısını beklemeye lüzum var mı onu da bilemiyorum çünkü neticede bunlar doğal kaynaktır. Küçük bir sermaye gücüyle çıkacak olduğuna göre burada yabancı sermaye katkısını daha ciddi işlerde aramamızda fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkanım, çok kısa bir şey ekleyeyim.

Teşekkür ediyorum, katılıyorum aynen. Tabii, inşallah biz öyle toplantılar burada yapalım ki bu bir teslimiyetçi anlayış içerisinde bunu söylemiyorum. “Ne yapalım, petrolümüz bu kadar çıkıyor, işte doğal gaz da bu kadar çıkıyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Tamam, biz yolumuza böyle devam edeceğiz.” demiyoruz. Bakın, TPAO Genel Müdürümüz de buradalar. Yurt dışında yapılan operasyonlarla beraber hem doğal gazda hem de petrolde, İran Güney Pars sahasında yapacağımız işlemler, Libya'daki operasyonlar, Azerbaycan'daki operasyonlar...

Bakın, kurumlarda vergi birincisi oldu, 1,8 milyar TL civarında TL kâr etti TPAO. Bu kârını yurt içindeki kuyularından sağlamadı. Şimdi bunu yurt içindeki operasyonlardan sağlamadı. Bakın, yurt dışında, hani diyoruz “Niçin İran'a gidiyoruz da Türkiye'de araştırmıyoruz?” Yani biz Türkiye'de de araştırmamız lazım, İran'da da araştırmamız lazım. Azerbaycan'daki yaptığımız operasyondaki elde ettiğimiz kâr Türkiye'deki bütün kuyulardan elde ettiğimiz kârdan fazla. Şimdi ne yapmak lazım? Tamam, o zaman kârın yanına gidelim Türkiye'yi bırakalım mı? Hayır. Türkiye'de de araştırmalarımızı yapacağız yerli kaynaklarımızı artırmak adına. Düşünün şimdi, petrolün yüzde 25'i Türkiye'den çıksa o yerli kaynak hâline geliyor bir anda. Yani petrol ve doğal gaz bizim şu ana kadar bahsettiğimiz kaynakların yanında yerli kaynak durumuna geçiyor. Bir yandan buna devam etmemiz lazım. Bir yandan şirketin güçlenebilmesi için... Bakın, biz burada mütevazî yatırım rakamlarından bahsettik Enerji Bakanlığında. Sırf TPAO'nun yapacağı yatırım 1,1 milyar TL civarında. Onun da büyümesi lazım. Yurt dışındaki kazandığımız paraları yine gerek yurt dışında gerek yurt içindeki bütün operasyonlarda kullanmamız lazım. Yani “Biz transit ülkesiyiz.” Tamam, gerçekçi olmamız lazım şu anki rakamlar bunu söylüyor ama biz teslim olmadık ki. Karadeniz'e araştırmalar yapılıyor, 450 milyon dolarlık, Petrobrassla beraber araştırma yapılıyor. İnşallah önümüzdeki ay içerisinde platform geliyor. Kule yüksekliği 122 metre. Yani boğazdan geçerken bile – inşallah tören yapacağız- kesilecek, on beş günde bu tekrar monte edilecek, başlayacak. Sırf global krizin vesilesiyle o platform yerinden alınabildi ve buraya geliyor. 1,5 milyar dolar yoksa alamıyorsunuz. Şimdi, biz hem yerli...

Ha, Karadeniz'den çıkar mı petrol? Biz, ümit ettiğimiz için oraya gidiyoruz, belki de çıkmaz ama ümit etmesek, inanmasak oraya gitmeyiz. O yüzden 450 milyon dolarlık yatırım Karadeniz'de gereklidir, lüzumludur velev ki sonuç alamazsak bile. Ki biz inşallah “alacağız” diyoruz, almamız da lazım. Bunun için önceden böyle reklamvari cümleler, “İşte, buradan çıktı, geliyor. Şimdi oradan petrol fıskırdı.” falan cümlelerini şimdiden söylememiz yanlış olur ancak çıktığı zaman zaten hep beraber bunu inşallah sevinçle paylaşırız.

Ne teslim olduk petrol ve doğal gazımız yok diye. Hem yurt içi aramalarımız devam edecek hem de para kazanmak için yurt dışındaki aramalarımız devam edecek.

Ben TPAO'nun bütün çalışanlarının... Bakın, uluslararası arenaya açıldığınızda, sektör özelleşmeye başladığında insan kaynaklarıyla beraber özelleşiyor.

TPAO'dan kaç kişi ayrıldı son altı yılda Mehmet Bey?

TPAO GENEL MÜDÜRÜ MEHMET UYSAL – Çok fazla ayrılan var Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Devamla) – 400 küsur tane mühendis ayrıldı. Yani bunların hepsi aramada, değişik faaliyetlerde bulunan arkadaşlar. Niçin? Biz, şu anda verdiğimiz fiyatın yaklaşık 8 ila 10 katını uluslararası firmalar veriyorlar ve alıyorlar. Yabancı dil bilen bir elaman orada duramıyor. Biz bu şartlarda yine bunu sağlamak zorundayız. Özelleştirmenin idare edilebilmesi, dediğim gibi, insan kaynaklarıyla beraber olduğu için kamunun bunu yönetebilmesi çok önemli bir hadise. Özelleşme yalnızca mekanik kısımlarıyla, donanımlarıyla beraber olmuyor. İnsan kaynaklarıyla da beraber olduğu için buna çok dikkat etmemiz lazım. İnşallah ümitliyiz, çıkarsa gerek petrol ve doğal gaz hep beraber bu bizim kendi öz varlığımız, yerli kaynağımız olacak ve dışarıya daha az para ödemiş olacağız, yerli kaynaklar arasında rüzgâr gibi bahsedebileceğiz. Bir petrolden, bir doğal gazdan bir güneş gibi, bir rüzgâr gibi, bir nehir tipi santral gibi bahsetmek çok önemli bir keyif olsa gerek. İnşallah bu keyfi hep beraber yaşarız.

Ben tekrar saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, kurum bütçeleriyle ilgili görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Şimdi kurum bütçelerinin oylamasına geçiyorum.

Birinci olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bütçesinin Fonksiyonlarını Okutuyorum:

(Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Şimdi, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2010 yılı bütçeleri ile 2009 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Değerli üyeler, böylece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Teşekkür ederim.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – EPDK'yla ilgili sualler...
BAŞKAN - EPDK'yla ilgili suallerin bir kısmına Sayın Bakanımız cevap verdi, cevap verilmeyenlere de EPDK lütfen, yazılı olarak cevap versin.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Değil mi yani? Sükût ikrardan mı geliyor yoksa kabulden mi geliyor?
BAŞKAN – Yok, hayır hayır.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, Sayın Bakan, cevap vermeyecek, EPDK cevap verecek.
BAŞKAN - Tabii, EPDK yazılı olarak cevap verecek.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – TPAO'yla ilgili şeyler cevapsız kaldı. Bir cümle...
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Hepsine yazılı olarak da cevap verilecek.
BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz yarım saat sonra toplanmak üzere, 17.30'da, ara veriyoruz.
Kapanma Saati: 17.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.36

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KİNAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Değerli Çevre ve Orman Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri, Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. 13'üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Bugünkü gündemimizde bulunan Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bütçe ve kesin hesaplarının görüşmelerine başlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, konuşmasını yapmak üzere Çevre ve Orman Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çok Değerli Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Efendim, müsaadenizle Bakanlığımıza ait 2010 yılı bütçe sunuşunu zatıallerinize arz edeceğim efendim.

Malumunuz üzere bize bağlı kuruluşlar: Devlet Su İşleri, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ve Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı. Bunun dışında ana hizmet birimleri olarak, Bakanlığa bağlı: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü, Orman ve Köy İşleri Genel Müdürlüğü olmak üzere ana hizmet birimlerimiz bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, esas itibarıyla su, hava, toprak ve tabii kaynaklarımızı koruma ve kullanma dengesi içerisinde verimli bir şekilde geliştirerek gelecek nesillere aktarmak ana hedefimizi teşkil etmektedir efendim.

Hedef odaklı eylem planlarını arz ediyorum efendim: Özellikle içme suyu, atık suların kontrolü, katı atıkların bertarafı, sulama, ağaçlandırma, ormanların bakımı ve geliştirilmesi, ayrıca orman yangınlarının önlenmesi gibi vazife alanımızdaki bütün konularda hazırladığımız eylem planları ile sadece bugünü değil, geleceği de planlıyoruz. Özellikle bu konuda hakikaten Bakanlığımızın bütün elemanlarına ben teşekkür ediyorum. Her konuda eylem planı hazırladılar. Beş yıllık planlar yapıldı. Bu planları kısaca arz etmek istiyorum.

Önce Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğümüzün faaliyetlerini arz edeceğim efendim. Az önce arz ettiğim üzere Atık Yönetimi Eylem Planı hazırlanmıştır. Şu anda uygulamadadır. Bilhassa atıkların kaynağında ayrı toplanması, geri kazanılması, Bakanlığımızın temel politikalarından birisidir efendim. Atık Yönetimi Eylem Planı özellikle, yansıda görüldüğü üzere, 2008-2012 yılları arasında kapsamaktadır ve bu anlayışla uygulamaya konulmuştur. Özellikle, gerçekten, bu eylem planı çerçevesinde, efendim, katı atık düzenli depolama tesisleri, yatırımları hızla artmaktadır.

Hakikaten bu konuda, gerek evsel katı atıkların bertarafı gerekse tıbbi atıkların düzenli toplanması ve bertaraf edilmesi konularında büyük mesafeler kaydettik. Daha önce 15 olan tesis sayısını kısa sürede 41'e çıkardık. 2009 yılı sonundaki hedefimiz de 53'tür, 53'e tamamlamak istiyoruz. Yalnız bu tesis sayısı sadece bir belediye değil, genelde belediyeler birliklerini ihtiva etmektedir. Yani 41 belediye içinde çok sayıda belediye vardır. Aynı zamanda önemli miktarda bir nüfusa da hizmet etmekte, yani büyük bir nüfusun katı atıkları düzenli toplanıp bertaraf edilmektedir. Tabii bu yeterli midir? Yeterli değildir. Daha yapılacak çok işler vardır. 2003 yılında 23 milyon kişiye hizmet götürülürken katı atık bertarafı konusunda şu an itibarıyla bu 32 milyona çıkarılmıştır. Efendim, hedefimiz 2012 yılı sonuna kadar tesis sayısını -ama müşterek tesis, tek belediyenin tesisi değil- 130'a çıkarmak ve hizmet verilmesi planlanan nüfusu da yaklaşık 58 milyona çıkarmaktır. Böylece evsel atıkların yüzde 77'sinin bertarafı mevzuata uygun bir şekilde, mevzuata uygun usul ve esaslara göre gerçekleştirilmiş olacaktır. Bu yüzde 77'si de hemen hemen bütün şehirlerdeki katı atıkların düzenli toplanıp bertaraf edileceği manasına gelmektedir.

Ambalaj atıklarıyla ilgili ilk defa gerçekten çok ciddi bir adım attık çünkü bu ambalaj atıkları ayrı olarak toplanmadığı zaman, çöplerle beraber, katı atıklarla beraber maalesef atıldığı zaman büyük ölçüde değer kaybetmektedir. Dolayısıyla şu anda 110 belediyede 4,5 milyon kişinin ambalaj atığı kaynağında ayrı toplanmaktadır ama bu konuda hâlâ atılacak önemli adımlar vardır efendim. Özellikle ambalaj atıkları için toplama, ayırma ve geri dönüşüm tesislerinde bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

hedef koymuştuk, 250 hedefiydi. Çok şükür, hakikaten bu konuda Bakanlığımızın mensupları çok iyi gayret etti. 2003 yılında 28 olan tesis sayısını biz 2009 yılında 250'ye çıkarmayı planlıyorduk. Şu anda 309 tesiste ambalaj atıkları için geri dönüşüm tesisi mevcuttur.

Peki ne kadar atık toplanıyor? Bakın, burada da çok büyük bir mesafe kat edilmiştir. 2003 yılında 130 bin ton ambalaj atığı toplanır ve geri kazanılırken bugün itibarıyla 2 milyon ton bir miktarda ambalaj atığı ayrı toplanarak değerlendirilmektedir.

Atık Su Arıtımı Eylem Planı hazırlanmıştır. Özellikle belediyelerin atık su arıtım tesislerinin ülkemize uygun önceliklerde yapılmasını sağlamak için 2008 ile 2012 yılı sonuna kadar bir Atık Su Arıtımı Eylem Planı hazırladık. Bu çerçevede gerçekten her ne kadar bütün belediyelerin atık sularını toplayıp arıtmak şu ana kadar mümkün olmadı ama gayet mühim olan alınan mesafedir bana göre. 2003 yılında 278 olan atık suları toplayıp arıtan belediye sayısı şu anda 452'ye ulaştı. Bunlar genelde büyük şehirler. Ama hizmet götürülen nüfus da yüzde 36'dan yüzde 67'ye çıkarıldı. 2010 yılında belediyelerin nüfusunun toplamda yüzde 73'ünün atık sularının toplanarak uygun şekilde arıtılıp alıcı ortama verilmesini sağlamayı planlıyoruz efendim.

Bu maksatla şunu ifade edeyim: Türkiye'de 25 akarsu havzası var. Biz münferit olarak planlama yapmıyoruz. Yani şu anda Bakanlıkta köklü bir anlayış değişikliğini gerçekleştirdik. Esasen dünyada bütün çevrecilerin ve bu konudaki mütehassısların anlayışı da budur. Yani bir münferit planlama yerine bir akarsu havzasını dikkate alarak o akarsu havzasının tamamının planlanması esastır. Dolayısıyla bizim Bakanlığımız da bu atık su havzaları için 25 havzada havza koruma eylem planları hazırlamış, bu konuda bazı havzalarda -tabii içme suyu kaynaklı olan var, sulama suyu kaynaklı olan var- öncelik sıralaması yapmıştır.

4 havzada eylem planı tamamlanmıştır. Bunlar: Akarçay, Ergene, Gediz, Van Gölü. 2 havzada ise 2009 yılında tamamlanacaktır. Bunlar: Sakarya Havzası ile Asi Nehri Havzası. Ayrıca 11 havzada da havza koruma eylem planları hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Diğer 8 havzada ise havza koruma planlarının 2010 yılında başlaması planlanmaktadır. Dolayısıyla önümüzdeki yıl itibarıyla Türkiye'deki 25 havzanın tamamında atık su açısından ciddi entegre koruma planları yapılacaktır.

Müsaade ederseniz biraz da hava kirlenmesiyle ilgili sizlere bilgi arz etmek istiyorum efendim. Özellikle bugün hava kalitesi sürekli olarak seksen bir ilimizde takip edilmekte ve bütün bu ölçümler Bakanlığımızın web sitesinden yirmi dört saat izlenmesi mümkün olacak şekilde İnternete konulmuştur. Özellikle ölçüm istasyonu, ülkemizde, şu anda seksen bir ilde vardır ama bazı illerde birden fazladır. Dolayısıyla şu anda 116 adet otomatik hava kirliliği ölçüm istasyonu mevcuttur. Bizim 2014 yılında bu 116 sayısını, ölçüm istasyonu sayısını 209'a çıkarmak şeklinde bir hedefimiz vardır efendim.

Bu konuda, ayrıca, hava kirlenmesiyle ilgili mücadelemizi daha da pekiştirmek ve hava kalitesi ölçüm ağıımızı genişletmek maksadıyla 8 adet temiz hava merkezinin kurulmasını planladık. Bu da bölgelere göre -görülüyor- nerede kurulacakları da belli efendim. 8 temiz hava merkezi.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Sayın Bakan, “temiz hava merkezi” ne demek?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Efendim, şöyle, özellikle temiz hava merkezi şu: Hava kirliliğiyle mücadele için belli merkezler oluşturacağız. Şimdi, bunlarda çok sayıda ölçüm ağıları genişliyor. Bunların değerlendirilmesi, bunların hepsinin Ankara'da yapılması yerine bazı bölgelerin bölgesel olarak bir merkez olması, bunların aletleri, kalibrasyonu, vesaire bütün hizmetler, bunların takibiyle ilgili bir husus. Ayrıca tabii bununla ilgili kontrol, denetimlerin bir merkezden yapılması. Bunun sebebi şu: Bütün illere aynı şekilde ekipmanı koyarsak dağılıyor, güç kayboluyor. Dolayısıyla bu maksatla böyle bir çalışma yaptık.

Özellikle şunu gururla ifade etmek istiyorum: Özellikle 2007-2008 kış dönemi, tabii bu sene kış dönemi daha bitmediği için, ekim-mart aylarında yani 2007-2008 ekim-mart ayları hava kirliliğiyle ilgili elimizde bir değer var. Burada, efendim, hava kalitesi, partikül madde aslında özellikle 0-50 mikrogram/metreküp arasında çok iyi. Bunlar yeşil olarak gösterilmiştir. 51-100 arasında iyi, 101-150 arasında orta, bunlar da kahverengi olarak, sadece üç tane ilimiz var. Bir de 151 ile 200 arasında “hassas gruplar için sağlıksız” dediğimiz ama standartların altında gene hiçbir bölgemiz kalmamıştır. Yani şu anda hepsi orta, iyi, çok iyi seviyesindedir.

Ayrıca ozon tabakasını kirlüten maddelerin kontrolünde şu anda ülkemiz en başarılı ülkeler arasında yerini almıştır. Bilhassa kloroflorokarbonların, yani kısaca “CFC” olarak anılan bu maddelerin kullanımı, 2006 yılı itibarıyla sıfırlanmıştır tamamen. Ayrıca halon grubu gazların -yangın söndürücülerde kullanılıyor- ithalatı, zorunlu kullanım alanları hariç tamamen yasaklanmıştır. Diğer ozon tabakasını delen diğer gazlara da kademeli olarak bazı sınırlamalar getirilmiştir.

Ayrıca çevre denetimleri artırılmış, Çevre Kanunu uyarınca çevre denetimleri yapılmış ve 2009 yılında Bakanlığımızda toplam 8.189 denetim gerçekleştirilmiş olup bunlarla ilgili yaklaşık 14,5 milyon TL idari para cezası kesilmiştir efendim.

Balık çiftlikleriyle ilgili sizlere de bilgi arz etmek istiyorum, çünkü bu gerçekten gündemimizi meşgul etti uzun zamandır. Hatta zaman zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinde Genel Kurulda bu konuda sualler soruldu. O bakımdan ben burada net olarak rakamları vermek istiyorum: Efendim, balık çiftliklerimizin yüzde 88'i uygun alanlara taşınmıştır şu anda. Yüzde 12'si ise, bir kısmı kiralama için beklemekte, bir kısmı ise yargıya müracaat etmiş, yargının sonuçlarına göre hareket edecek. Dolayısıyla bu yüzden beklemektedir. Yükümlülüklerini yerine getirmeyenler için de, bu balık çiftlikleri için de ceza müeyyideler tatbik edilmektedir, onu da özellikle belirtiyim. Zaten yansındaki grafikte de yüzde 88'in uygun alanlara taşındığı da görülmektedir.

Özellikle, bu faaliyetler neticesinde, efendim, en önemli gösterge mavi bayraktır. Mavi bayraklı plajlar özellikle deniz suyu kalitemizin son derece artığının bir göstergesidir. 139 olan mavi bayraklı plaj sayısı, marinalar hariç, 286'ya çıkarılmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Bir husus da, şunu arz etmek istiyorum: Bakanlığımız, birtakım ruhsat ve izin, lisans verme işlemleriyle alakalı bürokratik işlemlerin daha da basitleştirilmesi, kolaylaştırılması ve birtakım evrakın tamamen elektronik ortamda kâğıt kullanmadan gerçekleşmesi maksadıyla ciddi bir program hazırlamıştır, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren uygulamaya konulacaktır. Burada hedef şudur: Daha önce her bir parametre hava kirliliği için ayrı, su kirlenmesi, katı atık, zehirli atıklar vesaire için ayrı ayrı müracaat ediliyor, bunlar ayrı ayrı işlemlere tabi tutuluyordu. Biz bunu şu anda 2010 yılında tamamen kaldırıyoruz. Bu konudaki yönetmelik çıkarılmıştır. Elektronik ortamda müracaat edecek, bu değerlendirilecek, gene Bakanlığımız vasıtasıyla elektronik ortamda tek bir çevre izni verilecektir.

Gürültü kontrolü hakikaten çok önemlidir. Bu yaz ben pek çok şehirden bu gürültü konusunda çok şikâyet aldım. Bilhassa sahil kesimlerinde, Antalya'dan tutunuz da İstanbul'a kadar pek çok yerlerde hatta gece yarısı üçte dahi şikâyetler aldık. Bu konuda Avrupa Birliği ile uyumlu bir Çevresel Gürültü Yönetmeliği yayımladık. Esasen bu konuda da bir eylem planı, 2009-2020 yıllarını kapsayan Çevresel Gürültü Eylem Planı'nı da hazırladık. Ancak özellikle büyük şehirlerin ve diğer belediyelerin de bu konuda gerekli birtakım uygulamaları yapılması için yetki devri de yaptık. 11'i büyükşehir olmak üzere 67 belediye başkanlığına yetki devrini yaptık efendim Bakanlıktan.

Tabii, bir de efendim, bildiğiniz üzere, Türkiye 24 Ağustos 2004 tarihinde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Anlaşması'na taraf olmuştur. Ancak daha sonra bu sözleşmede bizim ülkemize çok büyük mükellefiyetler yüklendiği için biz belli bir süre Kyoto Protokolü'ne taraf olmadık. Ancak Marakeş'te yapılan çalışmalar sonunda ülkemiz Ek-1 listesinde kalarak fakat özel şartlar tanınmak suretiyle Ek-2 listesinden çıkarılınca, bildiğiniz üzere, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ni imzaladık ve bu yıl başında da Kyoto Protokolü ile alakalı taraf olma hususunu yüce Meclise getirdik ve Meclisimiz bunu büyük bir ekseriyetle kabul etti. Belli bir bekleme süresi sonunda 26 Ağustos 2009 tarihinde ülkemiz Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Kyoto Protokolü'ne resmen taraf olmuştur. Esasen Bakanlığımız bu çerçevede ulusal odak noktası olarak iklim değişikliğiyle alakalı ulusal ve uluslararası faaliyetlerin koordinasyonu, görevi kapsamında pek çok projeyi yürütmüş ve hâlâ yürütmektedir.

Ayrıca sizlere özellikle Avrupa Birliği müzakereleriyle alakalı bir bilgi vermek istiyorum: Avrupa Birliği Çevre Faslı'nın iki açılış kriteri vardı. Biz bu konuda bütün çalışmaları tamamladık, Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine gönderdik. Hazırladığımız dokümanlar üye ülkelere sunuldu. Şu an itibarıyla bütün üyeler çevre faslının açılması hususunda Türkiye'nin, görüş bildirdiklerini öğrendik. Bu yılın sonuna doğru bu çevre faslının da açılacağı müjdesini sizlere vermek istiyorum, büyük bir ihtimalle.

Efendim bir de ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün faaliyetlerini sizlere arz etmek istiyorum. Özellikle, bildiğiniz üzere, 1/100.000'lik çevre düzeni planları, bölgesel olması hâlinde Bakanlığımız tarafından hazırlanmaktadır. Özellikle, görüldüğü üzere, mavi renkli olan yüzde 77'lik kısım Bakanlığımızca çevre düzeni planı yapılan ve yapılacak olan yüzdeyi göstermekte. Diğerleri ise çevre düzeni planları, ilgili idarece yapılacak ve diğer yüzde 6'sı da yapılacak diğer alanları göstermekte. Bunları özellikle yüzde 5,5'tan şu anda biz yüzde 65'e çıkardık. Özellikle 2011 yılı sonunda ülkemizin yüzde 94'ünün üst ölçekli çevre düzeni planlarını tamamlayacağımızı ifade etmek istiyorum.

Özel Çevre Koruma Başkanlığımız da Bakanlığa bağlı. Bildiğiniz gibi, ülkemizde 14 adet özel çevre koruma bölgesi vardır. Bu alanlar Bakanlar Kurulu tarafından ilan edilmektedir. Yansıda zaten bunları görüyorsunuz: Uzungöl, İhlara, Tuz Gölü, Gölbaşı, Pamukkale, Foça, Gökova, Datça, Bozburun, Köyceğiz, Dalyan, Fethiye, Göcek, Patara, Kaş, Kekova, Belek ve Göksu Deltası Silifke'deki, bütün bunlar, toplam 14 tane özel çevre koruma bölgesi mevcut olup buralarda gerçekten çok sayıda, her konuda imar, planlama, çevre, katı atık bertaraf, saha kirlenmesi, atık su arıtma gibi pek çok konuda 1.731 adet Hükümetimiz döneminde bu bölgelerde proje gerçekleştirilmiştir. Zaten gerçekten bu bölgelerdeki mavi bayraklı plajların, marinaların sayısı da bu yüzden çok önemli ölçüde artmıştır.

Özellikle bu bölgelerin çevre düzeni planları tamamlanmış, yönetim planlarının da hazırlaması devam etmektedir. 2010 yılında da 287 adet projeyi hazırladık şu anda, bu faaliyetlerin gerçekleşmesini hedefliyoruz efendim. Yansıda özellikle bir deniz kaplumbağasının tedavisinden sonra tekrar denize bırakılmasını görüyorsunuz, ben kendim de gitmiştim.

Efendim, bildiğiniz üzere Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü de Bakanlığımıza bağlı çok önemli genel müdürlüklerden birisi. Şu anda ülke genelinde 450 civarında yerde özellikle atmosferik gözlemleri yapmakta ve buradaki tahmin, yani isabet nispetlerinin yüzde 90'a ulaştığını burada hakikaten gururla ifade etmek istiyorum.

Ayrıca Meteorolojinin Sesi Radyosu, vatandaşlarımıza hava tahminleriyle ilgili bilgi vermekte, ayrıca İnternet aracılığıyla ilk elden duyurulmaktadır. Şu anda Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün web sayfası en çok tıklanan sitelerden birisidir. Günde yaklaşık 2 milyondan fazla kişi bu siteye girmektedir.

Ayrıca çiftçilerimiz için zirai don uyarı ve hasat zamanı tahmin sistemi de geliştirilmiştir. Bu da hakikaten çiftçilerimiz için çok önemlidir. Dona karşı alınacak tedbirlerin zamanında alınması açısından gerçekten çok önemlidir. Ayrıca tahminlerdeki isabet oranının artırılması maksadıyla yüksek hızlı, yani süper bilgisayar merkezi de kurulmuştur. Böylece isabet oranı daha artırılmıştır.

Ayrıca şunu ifade edeyim: Tabii, bu tahminlerin çok büyük bir isabetle yapılması ve erken uyarı için Ankara, İstanbul, Zonguldak ve Balıkesir'de kurulu 4 adet meteoroloji radarına ilave olarak 6 adet daha meteoroloji radarının kurulması planlanmıştır. Bunlar: Antalya, İzmir, Muğla, Adana, Trabzon, Samsun. Böylece bütün bölgelerin radarla kapsama alanına alınması planlanmaktadır.

Ayrıca, tabii ki aşağı yukarı ilçelerin pek çoğunda meteoroloji gözlem istasyonu kurulmuş, 200 adet daha otomatik meteoroloji gözlem istasyonu kurulması planlanmıştır.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekillerimiz; ben bir de biliyorsunuz suyla alakalı bütün faaliyetleri yöneten DSİ Genel Müdürlüğü'nün faaliyetleri hakkında sizlere bilgi vermek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

DSİ Genel Müdürlüğümüz tarafından suyla alakalı bugüne kadar 600 adet baraj, 53 adet gölet olmak üzere toplam 656 biriktirme yapısı tamamlanarak aziz milletimizin hizmetine sunulmuştur. Şu an itibarıyla 5,3 milyon hektar alan sulanmaktadır. Tabii, inşaatı devam eden projeler var. Bunlardan “büyük su işleri” dediğimiz projeler kapsamında 55 adet, küçük su işleri kapsamında 88 adet olmak üzere toplam 143 adet barajın inşaatına devam edilmektedir. Ayrıca, az önce belirttiğim gibi, takriben 5,3 milyon hektarlık alan toplam ekonomik sulanabilir alanın yüzde 62’sine tekabül etmektedir, çünkü toplam ekonomik sulanabilir alan 8,5 milyon hektar olarak planlanmıştır. Yansıda görüldüğü üzere, sulanamayan halihazır alan 3,2 milyon hektardır ve ekonomik sulanabilir arazilerin takriben yüzde 38’ine tekabül etmektedir.

Özellikle bir de hidroelektrik santraller için bilgi arz etmek istiyorum. 2009 yılı sonu itibarıyla 172 adet hidroelektrik santral işletmeye açılmıştır. Bunların toplam kurulu gücü takriben 14 bin megavatır. Böylece elektrik üretim kapasitesi yılda 50 milyar kilovat saate ulaştırılmıştır. Tabii bu değer hidroelektrik enerji potansiyelimizin tamamı değildir. Ekonomik olarak temin edebileceğimiz veya ulaşabileceğimiz rakam yılda toplam 130 milyar kilovat saattir. Bunun ancak şu anda yüzde 40’ını işletmeye alabildik.

Tabii bunun geri kalan yüzde 60’ının işletmeye alınması maksadıyla özel sektör devreye sokulmuştur. Daha önce de sizlere arz ettiğim üzere, 2003 yılının Haziran ayında “Su Kullanım Hakkı Anlaşması” adıyla bir yönetmelik çıkarılmıştır. Bu maksatla, gayet şeffaf olarak DSİ’nin İnternet sayfasında müracaat edebilecek hidroelektrik santraller ilan edilmiştir. Şu ana kadar İnternet sayfasında 1.586 adet hidroelektrik santral ilanı yapılmış, bunların toplam kurulu gücü 24.230 megavatır. Bunların geçen hafta itibarıyla -birkaç tane daha müracaat var ama- 1.550 adedine -yani bunun da kurulu gücü yaklaşık olarak 22.580 megavat- müracaat edildi. Peki, 22.580 megavatın ne kadar elektrik üreteceğiz diye hesap edersek, takriben yılda 70 milyar kilovat saatlik bir elektrik enerjisini sudan elde etmek mümkün olacaktır.

İçme ve kullanma suyu: Bildiğiniz üzere, 1053 sayılı Kanun mucibince şehirlerin içme ve kullanma suyu Devlet Su İşleri tarafından temin edilmektedir. Hatırlayacağınız üzere, 1053 sayılı Kanun’la ilgili bir değişiklik yapılmıştır 2007 yılında. Daha önce Devlet Su İşleri nüfusu 100 binden büyük şehirlerin içme ve kullanma sularını temin etmekle mükellef iken, 2007 yılında nüfusu 100 binden büyük olma şartı kaldırılmış ve böylece belediyelerin -köyler hariç- içme ve kullanma suyuyla ilgili çalışmaları, yani su kaynağının bulunması, arıtma tesisi, isale hatları, depoya kadar bunların getirilmesi -içme suyu şebekesi hariç olmak üzere- DSİ’ye verilmiştir. Şu anda DSİ tarafından yapılan tesislerle yılda 2,7 milyar metreküp su temin edilmektedir. Tabii şu anda Türkiye’deki suyu kullanım miktarı -içme suyu olarak- yaklaşık 6 milyar metreküptür. Geri kalan, tabii, bir kısmı eski Köy Hizmetleri veya KÖYDES kapsamında getirilmiş, bir kısmı da İller Bankası tarafından getirilmiştir, bir kısmı da büyükşehir belediyeleri tarafından, İSKİ gibi su ve kanalizasyon idaresi tarafından yapılmıştır. Şu anda hâlen 27 şehrin içme, kullanma ve sanayi suyu projesi yatırım programında yer almakta olup bu projeler tamamlandığında yılda 3 milyar metreküp ilave su temin edilmiş olacaktır. Böylece işletmede olanlar ile birlikte 3 artı 2,7; yani 5,7 milyar metreküp su şehirlerimize temin edilmiş olacaktır.

Tabii ki bununla ne yapmak istiyoruz? Özellikle biz günlük birtakım projelerden vazgeçerek bütün şehirler için bir planlama yaptık değerli milletvekilleri. Bu planlama şöyle: Bütün 81 şehrimizle ilgili tamamen gelecekteki on beş yıl, otuz yıl sonraki nüfuslarını, su ihtiyaçlarını, sanayi suyu ihtiyacını, evsel su ihtiyaçlarını, su kaynaklarını, bütün bunları inceledik ve bu eylem planı neticesinde biz şu anda bütün şehirlerin on beş yıl ve otuz yıl sonrası, bazı büyük şehirlerde kırk yıl sonrası su ihtiyaçlarını belirledik, buna göre hedeflerimizi koyduk, işlemleri buna göre yapıyoruz. Yani, günlük birtakım çalışma yapmıyoruz.

Hatta, bunun dışında, bildiğiniz gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne su iletilmesiyle ilgili de çalışmalar Sayın Başkanımızın talimatıyla 2006 yılında başlatılmıştı. Ancak mevcut bir proje olmadığından dolayı önce tatbikat projelerinin yapılması planlanmıştır. Ben o zaman DSİ Genel Müdürüydüm ve neticede, bizim Alaköprü civarında Dragon Çayı üzerinde bir Alaköprü Barajı yaparak, bu barajın bir kısmı o civardaki sulama ve içme suyu ihtiyaçlarını karşılayacak, geri kalan 75 milyon metreküp su da aşağı yukarı denizin yüzeyinden 250 metre aşağıdaki askıda gidecek bir boru hattıyla Kıbrıs’taki Geçitköy Barajı’na taşınacak, oradan da dağıtılacaktır. Gerçekten çok kapsamlı bir projedir. Ben şu müjdeyi vereyim: Bununla ilgili tatbikat projeleri tamamlandı Alaköprü Barajı’nın yapım süresi diğerlerine göre -boru hattına göre- daha uzun olduğu için onun bu sene ihale edilmesi için Bakanlar Kurulundan da karar çıktı. Onun müjdesini de vermek istiyorum. Gördüğünüz üzere, Kıbrıs’ı böylece Anamur’a bağlamış oluyoruz.

Şimdi “Peki, DSİ 2003’ten bugüne kadar ne kadar tesis açtı?” dersek, efendim, 588 adet tesis açarak milletimizin hizmetine sunduk. Bunlardan 147’si baraj ve gölet, 110 adedi sulama tesisi. 110 tane sulama tesisleriyle 734.730 hektarlık arazi sulu tarıma kavuşturuldu.

Yalnız burada şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Biz son yıllarda artık iptidai sulama sistemlerini tamamen terk ettik. Mümkün olan her yerde mevcut olan projeleri dahi tadil etmek suretiyle kapalı sistem, yani basınçlı modern sulama sistemlerine projeleri tahvil ettik. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Bununla çok büyük su tasarrufu da oluyor. Ayrıca 25 tane içme suyu tesisini tamamladık, 16 şehrimizde yaşayan 10 milyon vatandaşımıza içme suyu temin ettik. Şu anda inşaatı devam edenler hariç.

297 adet taşkın koruma tesisi, yani dere ıslahını tamamladık. Ayrıca 2003-2008 yılları arasında da 12 tane baraj ve büyük hidroelektrik santrali, barajı açarak yılda 6,2 milyar kilovat saat elektrik üretimini ilave olarak temin ettik.

2009 yatırım programı ile biz bu yıl sonuna kadar 10 tane büyük barajı açacağız ve böylece yaklaşık 5,4 milyar metreküp su depolanacak. Bu da çok önemlidir, yani şimdiye kadar yapılanın aşağı yukarı yüzde 10’una yakındır depolama kapasitesi.

Büyük sulama tesisi olarak 17 adet büyük tesisi, 9 tane şehrin ilave olarak içme suyu tesisini, ayrıca küçük su işleri dediğimiz göletler -ki onların içinde bir kısım barajlar da var- taşkın koruma tesisleri, sulama tesisleri, bunlardan da 218 adet olmak üzere toplam bu yıl itibarıyla 254 adet tesisi tamamlayarak milletimizin hizmetine sunuyoruz efendim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Peki, bu 254 tesisten ne gibi faydalar sağlanıyor diye baktığımız zaman, 360 megavatlık kurulu güçle yılda yaklaşık 1 milyar kilovat saatlik elektrik enerjisi üreteceğiz. 75 bin hektarlık alan ilave olarak sulanacak. Ayrıca sırf bu sene açacağımız tesislerle 1 milyon 200 bin kişinin su ihtiyacı karşılanacak. Ayrıca 10 bin hektarlık alan da taşkınlerden korunmuş olacak taşkın koruma tesisleriyle.

Kısaca bir de GAP Eylem Planı'yla ilgili bilgi arz etmek istiyorum. Efendim, "GAP Eylem Planı" adıyla Sayın Başbakanımızın geçen yıl başlattığı büyük bir plan var, hakikaten büyük bir hedef var. Bu konulmadan önce GAP bölgesinde sadece 272.697 hektarlık alan sulamaya açılmıştı. Sayın Başbakanımız cuma günkü konuşmasında da ifade etti, 2003 yılında ekonomik olarak sulanabilir olan toplam 1 milyon 58 bin hektarlık arazinin -GAP bölgesinde- sulamaya açılması hedeflendi. Tabii, yüce Meclis uygun gördüğü takdirde DSI'nin bütçesiyle 2010 yılında 332 adet tesisin tamamlanmasını biz planladık şu anda.

Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili kısa bilgi arz edeyim. Efendim, şöyle özetleyeyim: Orman Genel Müdürlüğümüz hakikaten ormanlarımızın korunması, orman varlığımızın artması, yangından koruma, mücadele konusunda çok büyük gayret gösteriyor. Esasen zaten otuz yıllık envanter sonuçlarına göre ülkemiz orman varlığını hem alan olarak hem de varlık olarak, odun serveti olarak artıran nadir ülkelerden birisi. Bakın, 1973 yılında orman alanları 20,2 milyon hektarken bugün 21,2 milyon hektardır. O zaman, 1973 yılında -ki ilk envanterler o zaman belirlenmiş- 936 milyon metreküplük bir odun servetimiz varken bugün için 1 milyar 288 milyon metreküplük bir servetimiz vardır.

Kent ormanları kurmaya devam ediyoruz. Şu anda 57 il merkezinde ve 12 ilçemizde 69 kent ormanı kurduk. Şu gördüğünüz büyük kapı Diyarbakır Kent Ormanı'dır. Türkiye'nin en büyük kent ormanı Diyarbakır'da kurulmuştur. Gerçekten muhteşem bir kent ormanı. Ayrıca mesire yeri sayısı da 144 adetti, 441'e çıkarılmıştır.

Ben bunları çok önemsiyorum çünkü vatandaşlarımızın kent ormanlarına ihtiyacı var, mesirelik alanlara ihtiyacı var. Yani, ailesiyle, çoluğu çocuğuyla giderek burada müsait zamanlarda hakikaten vakit geçirmesi, temiz hava ile orada yürüyüş yapması, spor yapması çok önemli diye düşünüyorum. Kent ormanı kurmaya devam edeceğiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kent ormanları devlet ormanı mı, yoksa karma mı? Yani, devlet ormanı mı, özel orman mı?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Kent ormanları tamamen devletin. Tamamen biz yaptık.

Odun üretimine gelince: Efendim, beş yıllık dönemde yılda 7 milyon metreküp ormanlarımızdan odun elde ediyorduk, üretim artınca 11 milyon metreküpe çıkardık. Yani böylece önümüzdeki yıllarda odun üretimini 14 ila 15 milyon metreküpe çıkarmak suretiyle... Sektörün büyük talebi var. Mobilya sektörü ve diğer odun, kontroplak vesaire gibi birtakım oduna dayalı sektörün taleplerinin büyük bir kısmını yerli kaynaklardan karşılamayı hedefliyoruz efendim.

Bu imalatlar neticesinde yaklaşık 1,2 milyar TL'lik bir gelir elde edilmesi bekleniyor 2009 yılı sonunda ve hedefimiz de 11 milyon metreküpün üzerinde sinai odun. Ayrıca 6,5 milyon ster yakacak odunu, bir de 30 bin ton da odun dışı orman ürünleri. Odun dışı orman ürünlerini de çok önemsiyorum. Bilhassa ihlamur, defne gibi hakikaten sağlıklı birtakım bitkileri biz ormanlardan elde ediyoruz.

Ayrıca şunu açıklıkla ifade edeyim: Orman yangınlarında şu anda biz Akdeniz ülkelerinde en başarılı ülkelerden birisiyiz. Esasen altı yıllık periyotlarla yangın başına zarar gören alan miktarı gitgide... Geçmişte bir yangın çıktığı zaman yaklaşık 18 hektarlık alan yanarken bugün için 5 hektara indirilmiştir, ancak maalesef yangın sayısı artmıştır. Yani, çıkan yangın sayısı artmış fakat yangın başına zarar gören alan azalmıştır.

Ayrıca şu grafiğe dikkat etmenizi ben özellikle sizlerden istirham ediyorum. Efendim, ben özellikle -2009 yılı sonu hemen hemen geldi, dolayısıyla yangın mevsimi bittiği için Akdeniz ülkelerinde- bizzat geçen ay sonu itibarıyla Akdeniz ülkelerinde, Portekiz, İspanya, Yunanistan, Fransa, İtalya, Türkiye'deki bütün ormanlarla ilgili bilgileri aldım, bunu özel olarak hazırlattım. Bakın, şu anda Portekiz'de yanan alan miktarı 2003-2009 döneminde 1 milyon hektardan fazla, yüzde 30-31'i yanmış. İspanya'da 822 bin hektar, yüzde 3,1'i yanmış. Yunanistan'da 585 bin hektar, yüzde 4'ü yanmış. Fransa'da 329.891 hektar, yüzde 5'i yanmış ve İtalya'da 139 bin hektar, yaklaşık yüzde 1'i. Türkiye'de ise 68.168 hektar ve hakikaten ben arkadaşlarımla gurur duyuyorum, sadece yüzde 0,32. Yani, gerçekten... Yan tarafta da her ülkenin ne kadar bir orman varlığına sahip olduğu da ortada, yani İspanya'yla bizimki en büyük diğer ülkelere göre. Halbuki bizde ormanlarımızın yüzde 60'ı gerçekten -yüzde 60 da yaklaşık 12 milyon hektara tekabül ediyor- yüksek yangın riski altındadır. Ta Çanakkale'den başlayarak, Ege, Akdeniz, Hatay'a kadar o alan en yüksek risk alanında.

"Peki, ne kadar yangın çıktı?" dersek, 2002 ile 2009 döneminde -bazı yıllarda daha fazla, bazı yıllarda daha az- yılda ortalama 2 bin adet yangın çıkıyor ve yılda yaklaşık 9.600 hektarlık alan maalesef zarar görüyor.

"Peki, bu sene ne kadar oldu?" dersek, 1 Kasım itibarıyla elimizde değer var. Bundan sonra inşallah bir yangın olmaz diye düşünüyorum. Bu sene 1.754 adet -2 binden biraz az- zarar gören alan da bu sene gene ortalamadan daha az, ortalamanın yarısı, 4.652 hektar. Yangın başına düşen ortalama yanan alan miktarı da bu sene 2,65 hektar oldu. Yani o hep yarı yarıya. 5 hektardı ortalama. Bu sene, Allah'a şükür, zarar gören alan da ortalamanın yarısında ve yangın başına düşen yanan alan miktarı da gene yarı yarıya az oldu.

Peki ne yapıyoruz? Bu konuda üç temel stratejimiz var: Önleme, söndürme, rehabilite. Şunu çok açıklıkla ifade etmek isterim: Zaman zaman soruluyor bize: "Efendim, yakılıyor bu alanlar, birileri işgal mi edecek?" Efendim, yanan alanların bir santimetre karesinin dahi -buradan çok açık söylüyorum- işgali mümkün değildir. Biz hemen onu alıyoruz, etrafını çeviriyoruz ve yanan alanı en geç bir yıl içerisinde tamamen yeniden ağaçlandırıyoruz.

Tabii, bu konuda gerçekten ben Yüce Meclise çok şükranlarımı arz ediyorum. Daha önce bir yıllık hava araçları kiralaması yapılabiliyordu, yedi yıla çıktı. Dolayısıyla, bu yıl 6 adet idare helikopteri, 20 adet su atar helikopter, 4 adet amfibik uçak, 15 adet de uçak Türk Hava Kurumundan kiralandı. Gerçekten çok başarılı bir mücadele verdik bu sene.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

Ayrıca, özellikle daha önceki arazöz sayılarımıza ilave olarak bu yıl da 159 adet arazöz, 149 adet ilk müdahale aracı... Bunu şunun için yaptık: Efendim, yangın küçükken söndürmek çok daha kolay oluyor. Yani müdahale süresi çok önemli. Yangın büyüdükten sonra onun kontrolü daha zor oluyor. Dolayısıyla biz yaklaşık bir saatlik müdahale süresini şu anda on beş dakikaya indirdik. İlk müdahale araçları -özel araçlar bunlar- hemen ekipler anında müdahale ediyor. Diğer dozer, ekskavatör, treylerlerin sayılarını görüyorsunuz.

Peki, bunu nasıl yapıyoruz? Bakın bunun için gerçekten dünyanın en ileri teknolojisi şu anda bizim Yangın Harekât Merkezinde. Bir kere, gözetleme kuleleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süre veriyorum Sayın Bakanım.

Buyurun, devam edin.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL ERO ĞLU (Devamla) – Hemen toparlayacağım efendim.

Ayrıca hassas noktalara 64 adet kamera yerleştirdik ve gözetliyoruz. Bunu benim kendi odamdan da her an gözlemem mümkün. Şöyle oluyor: Kamera dumanı gördüğü anda sinyali en yakın o bölge işletme müdürüne gönderiyor, o bölgeye ve aynı anda Ankara'ya geliyor. Böylece Ankara'da Yangın Harekât Merkezinde ciddi bir planlama yapılıyor. Burada araç takip sistemiyle hakikaten bütün araç gereçleri aynı anda görmemiz mümkün, sevk ve idare etmemiz mümkün. Hatta ben bunu Yangın Harekât Merkezine her sefer gitmeyeyim diye odama aldırırım ayrıca bir bilgisayar ortamında. Yangına giden helikopterin veya uçağın, arazözün o andaki koordinatlarını veya uçağın hızını, kaç tane araç gereç gidiyor, odamdan her an izlemem mümkün. Bunun şu faydası var: Aynı anda 5, 6, 10, 15, 20, hatta 30 yerde yangın çıkabiliyor. Sizin mevcut imkânları yangına göre sevk ve idare etmeniz lazım. Bütün hepsini bir yerde toplarsanız öbür taraf yanar gider. Dolayısıyla, gerçekten böyle bir sistem var. Şu anda biz bu sistemi, diğer bir üç ülkeden talep var, onlara da kurmak için gerekli çalışmaları yapıyoruz. Ayrıca 2008 yılında da e-Türkiye Ödülü aldı bizim bu sistemimiz. Yangın havuz göletleri yapıyoruz. Ayrıca gerekli tedbirleri alıyoruz. 2009 yılında 450 milyon dolar harcadık.

Bunun dışında ilk defa yangına dayanıklı bir orman planlamasını ortaya koyduk. Şöyle ki: Efendim, daha önce Antalya'daki bildiğiniz Taşağıl yangınında özellikle arkadaşlarımla beraber bir değerlendirme yaptık. Bu yangın büyük bir yangındı. Dedik ki: "Ya on beş-yirmi yılda bir her seferinde ağaçlar büyüyor, yangın geliyor, yanıyor. Defalarca tekrerr etmiş." Dedim ki: Bunda bir yanlışlık var, aynı tip ağaçları dikmeyelim." Dolayısıyla, hassas olan yerlere yangına dayanıklı birtakım yapraklı türler ve bir planlama yaparak, YARDOP adıyla, bütün uzmanların katılımıyla mükemmel bir proje geliştirdik. Artık bundan böyle yangına karşı hassas alanlarda yangına dayanıklı ormanların planlamasını yapıyoruz.

MÜNİR KUTLUATA (Sakarya) – Çam dışındaki ağaç orman kabul ediliyor mu Sayın Bakanım?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Tabii, tabii, yapraklı ağaçlar. Tabii, tabii, orman. Eskiden orman teşkilatı sadece çamı orman kabul ediyormuş, o değişti efendim, yapraklı türler...

Efendim, bir de Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğümüzden bahsedeyim.

Normalde, şu anda, bildiğiniz gibi, 2008 yılında 420 bin hektarlık program hedeflemiştik. Seferberlik yapıyoruz malumunuz. Bu kapsamda 463 bin hektarla geçen yılı kapattık. Ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon yapıyor. Ben kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum kuruluşlarına, özel ve tüzel kişilere, yani herkese teşekkür ediyorum. Gerçekten bu 2008-2012 ağaçlandırma ve erozyon kontrolü seferberliğine herkes katıldı, herkese ben şükranlarımı sunuyorum. Hakikaten hedefimizi de yakalayacağız. Bizim hedefimiz şuydu: Bu seferberlik kapsamında 2 milyon 300 bin hektarlık, yani yaklaşık Belçika'ya yakın bir alanda ağaçlandırma, erozyonla mücadele ve ormanların iyileştirilmesi çalışmasını yapacağız ve 2,5 milyar fidan dikeceğiz -helikopterle attığımız tohumlar hariç- ve neticede sadece bu seferberliğe açık alanları dahil etmedik, okul bahçeleri, ibadethane, mezarlıklar, karayolu ağaçlandırması -mesela 400 kilometre tamamladık- köy yolu ağaçlandırması, ayrıca hastanelerimizin tamamını, sağlık ocakları bahçelerini ağaçlandırıyoruz.

Fidan üretimini artırdık. Daha önce fidanlar parayla veriliyordu, bunu kaldırdık. Kamu kurum ve kuruluşlarına fidanları tamamen bilabedel veriyoruz. Proje getiriyor, uygun gördüğümüz kadar fidanı veriyoruz. Hatta ben onlara bazen şöyle takılıyorum: Tutan fidanlardan para almayacağız ama tutmayan parasını alacağız diye, böyle takılıyorum bazen. Ama neticede fidanları bilabedel veriyoruz. Şu anda fidan üretimi: 438 milyonla bu seneyi kapatacağız.

Özel ağaçlandırmayı teşvik ediyoruz. Bu konuda sizlerden de, özellikle bütün milletvekillerimizden bir yardım istiyorum. Efendim, açık alanlar var. Vatandaşlarımız... Bilhassa köy tüzelkişiliklerine buradan ilan ediyorum. Biz bozuk orman alanlarını veyahut ağaçlandırılması uygun görülen alanları biz, bilhassa köy tüzelkişilikleri öncelikle olmak üzere, bunlara 49 yıllığına veriyoruz. Hatta köy tüzelkişiliklerine Bakanlığımız hibe olarak gerekli ağaçlandırma için destek veriyor. Bu konuda sizlere de birer kitapçık hazırladık efendim, özel ağaçlandırma. Lütfederseniz, kendi bölgenizde bunları söylerseniz... Biz herkese, bilhassa köy tüzelkişiliğine özel destek vereceğiz. Çünkü vatandaşlarımıza orada geçimlerini temin edecek gelir getirici -badem, ceviz gibi- birtakım kaynakları ortaya koymamız lazım.

ORKÖY de gerçekten orman köylülerine büyük destek sağlıyor efendim. Bu ferdi kredide yüzde 800'lük bir artış sağladık. Bilhassa güneş enerjisiyle ilgili ısıtma, süt, besi sığırcılığı, koyunculuk, seracılık, meyvecilik, fide yetiştiriciliği, fenni arıcılık gibi pek çok sahada destek veriyoruz. Aşağı yukarı 20 bin aileye 25 milyon TL destek sağladık. Burada -vaktimiz olmadığı için- grafikte görülüyor aile sayıları, toplam kredi miktarları.

Bir de müsaade ederseniz gerçekten ülkemiz için çok önemli olan millî parklardan, tabiat parklarından bahsetmek istiyorum. Sayıları gitgide artıyor efendim. 33 olan sayı millî parklarda 41'e, tabiat parklarında 36'ya çıkardık. Şu anda 132 adet tabiat koruma alanı ve 105 adet tabiat alanıyla toplam 1 milyon hektarlık alan korunan alan olarak ayrıldı.

Gelibolu Yarımadası'ndaki faaliyetlerimizi biliyorsunuz. Ziyaretçi sayısı şu anda 2 milyonu geçti. Orada çok güzel bir simülasyon merkezini yarışmayla gerçekleştirdik. Bunun tatbikat projesi yapılıyor. Hakikaten orada muhteşem bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

simülasyon merkezinin ihalesi de 2010 yılında yapılacak efendim. Çanakkale savaşlarını, unutulmayacak şekilde, dünyadaki en son teknolojileri kullanılarak tanıtacak.

Ayrıca Uludağ Millî Parkı'yla ilgili plan çalışmaları başladı. 81 ile 81 tabiat parkı için çalışmalara başlıyoruz. Şu an itibarıyla 81 ilin tabiat parkının 36 adedi açıldı efendim.

Yaban hayatını koruyoruz, korumak durumundayız. Keklik ve sülün üretimi arttı efendim.

Sokak hayvanlarının korunmasına çok büyük önem veriyoruz. Hatta daha bu sene talep eden bütün illere biz kısırlaştırma, aşılama için gerekli maddi desteği gönderdik. Ayrıca 10 tane özel olarak proje talebinde bulunan vilayet için Hayvan Bakımevi Projesi'ni de uygulamaya koyacağız efendim.

Efendim, tabii söylenecek çok şey var ama ben özellikle mümkün olduğu kadar özetlemeye çalıştım. Hepinize beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum. Bakanlığımızın 2010 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olması temennisiyle takdirlerinize sunuyorum. Saygılarımı tekrar arz ediyorum efendim. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Bakanım, mesai arkadaşlarınız kendilerini Komisyona bir tanıttırlarsa...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsteşarımızdan başlayalım müsaadenizle.

(Bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Müzakerelere başlıyoruz.

İlk söz Sayın Ergin'in.

Buyurun efendim.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, sevgili basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Çevre ve Orman Bakanlığını ilgilendiren çok önemli bir konu özel çevre koruma konusudur. Muğla'da 1988 yılında Fethiye Göcek'te, 1990 yılında Marmaris ve Datça ilçelerinin köylerinin tamamı ile Ula ilçesinin kıyı kesimindeki köylerde özel çevre koruma bölgesi belirlenip ilan edilmiştir. Türkiye'deki 14 özel çevre koruma bölgesinden 5'i Muğla ili sınırları içindedir. Bu bölgeler, büyük bir turizm potansiyeline sahip olduğu gibi, yörenin yerleşik halkının doğal yaşamını zorunlu olarak sürdürmek zorunda olduğu yörelerdir. Ülkemizin ve ilimizin diğer köylerinde, köy yerleşik alanları ve gelişme alanları içinde yeri olan köylü yurttaşlarımız İmar Yasası'nın 27'nci maddesinde belirtilen ve ruhsat alma zorunluluğu olmayan köy evi ile tarımsal amaçlı yapılarını rahatlıkla yapabilirken özel çevre koruma bölgelerindeki köylerimize inşaat ruhsatı ve yapı kullanma izni alma zorunluluğu getirilmiştir. Oysa bu bölgelerdeki birçok köyün kadastro çalışması tamamlanmamış ve tapuları dağıtılmamıştır. Marmaris'te Turgut ve Orhaniye köyleri dışında 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planına Uygun Nazım ve Uygulama İmar Planları; Söğüt köyü dışında sit alanı ilan edilen yerlerde koruma amaçlı imar planları henüz hazırlanmamıştır. Köy halkının görüşü alınmadan hazırlanan planlar da uygulanmamaktadır.

Ayrıca Muğla'nın kıyı kesiminde yer alan köyler Kıyı Kanunu kapsamındadır. Yasa gereği ilk 50 metre içinde kesin yapılaşma yasağı olup ikinci 50 metrede konaklama hariç olmak üzere günübirlik tesislere izin verilmektedir. Ancak, imar planları olmadığından bu hüküm de uygulanmamaktadır. Bölge köylerimiz deniz kıyısına kurulmuş olduğundan 100 metrelik kıyı bölgesinde var olan binalara iş yeri ruhsatı alınamamakta, tek geliri turizm olan köylüler 100 metre içerisinde hiçbir yapı yapamamaktadır. Sit alanı ilan edilen yerlerde ise durum içler acısı bir hâl almıştır. Datça'nın doğal sit alanı ilan edilen köylerinde çiftçi kendi tarlasında ekim dikim yapamamaktadır. Köylü son derece mağdur durumdadır. Köylü, sorunları için çözüm beklerken aksine barınma ihtiyacını giderme için yaptığı evine, geçimini sağlamak için yaptığı iş yerine gelen yıkım kararlarının tebliği ile karşı karşıya kalmıştır. Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde ve arkeolojik ve doğal sit alanlarında taşınmaz bulunan yurttaşlarımız ilgili kurumlarca henüz kadastro ve tapulama gibi çalışmalar, çevre düzeni planları ve çeşitli ölçekteki planlar kesinleşip uygulamaya geçilmediğinden yirmi yıldır dayanılmaz bir sıkıntı yaşamaktadırlar. Bu nedenle turizm bölgelerinin ve bu bölgelerdeki köylerin yerleşme durumları göz önüne alınarak, Kıyı Kanunu'ndaki 100 metrelik mesafe yerinden yönetim anlayışına ve gereksinimlere uygun olarak yeniden belirlenmelidir. Özel çevre koruma bölgelerinde o bölgelerin yerleşik halkının yaşamları kolaylaştırılmalı, var olan yapılarına gelen para cezaları ve yıkım kararları kaldırılmalıdır. Yöre köylüsü gerçekten çok sıkıntılı, şaşkın ve perişandır. Bütün bu söylediklerim, sit kavramına ve özel çevre koruma düşüncesine karşı olduğum için değil; uygulamaların gerçekte yapılması gerekenle, yaşamın gerçekleriyle uyumlu olmadığı içindir.

Değerli milletvekilleri, biraz önce Sayın Bakan rehabilitasyon çalışmalarından söz etti. Ben de bu konuda İstanbul'da yaşananları gündeme getirmek istiyorum. Rehabilitasyon konusunda İstanbul'da değişik olaylar yaşanmaktadır. Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesi gereği madencilik faaliyetleri sonucu bozulan alanların rehabilite edilerek eski durumuna getirilmesi zorunludur. Bu alanların rehabilitesi genellikle toprak döküm yöntemiyle olmaktadır. İstanbul'da yaklaşık elli yıldır madencilik çalışmalarıyla tahrip edilen 100 bin dönüm alan bulunmaktadır. Bu alanların doldurulma çalışmalarına 1996 yılında başlanmış ve bu çalışmalar 2007 yılı sonuna kadar ara vermeden sürdürülmüştür. Bu çalışmalardan 2003-2008 yılları arasında kamuya 30 milyon dolardan fazla gelir sağlanmış, 60 milyon metreküp hacmindeki çukurlaşmış alanlar rehabilite edilmiş, 25 bin dönüm alan ağaçlandırılmıştır. Ancak İstanbul'da son yıllarda büyük bir rant kapısı olan hafriyat toprağının orman dışı alanlara dökümünden haksız kazanç sağlayanlar aynı kazancı orman alanlarındaki eski maden ocaklarının rehabilitasyonlarında da sağlayabilmek için Orman Genel Müdürlüğü'nün çalışmaları aleyhine kampanya başlatmış, bu kampanya ile çalışmaların durdurulmasını ve Büyükşehir Belediyesine devredilmesini sağlamaya çalışmışlardır. Orman Genel Müdürlüğü bu konuda 2007 sonuna kadar asla ödün vermemiştir. Bu arada İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Çevre ve Orman Bakanlığının 2004'te yürürlüğe giren Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ni dayanak göstererek ihaleyi kazanan şirketlere değişik nedenlerle zorluklar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

çıkarmış ve çalışmaların devamını özel bir gayretle engellemiştir. Kemerburgaz-Ağaçlı köyü mevkiindeki maden ocağının ihalesine İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı İSTAÇ A.Ş. de katılmış, ancak ihaleyi kazanamamıştır. Bunun üzerine ihaleyi kazanan şirketin çalışmaları hukuki olmayan zorlamalarla engellenmiş, şirketin çalışma ruhsatı almasına da izin verilmemiştir. Bu ihalede yaşanan sorunların benzerleri diğer tüm ihalelerde de aynen yaşanmış; ancak, 2007 sonuna kadar İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü'nün çalışanları çalışmaların aksamasına izin vermemiştir. Fakat ne yazık ki 2007 yılının sonunda Orman Genel Müdürlüğü mücadelesinden vazgeçmiş ve bu tarihten sonra maden ocakları rehabilitasyon ihaleleri tamamen durdurulmuştur. Orman Genel Müdürünün toprak döküm ihalelerine yasal hiçbir gerekçe göstermeden ihale taleplerini sümen altı ederek onay vermemesi sonucu kamu büyük ölçüde zarar etmiştir.

Devlet ormanlarındaki eski maden ocaklarının rehabilitasyonunu yapmakla görevli tek yetkili kurumun Orman Genel Müdürlüğü olmasına, bu işi yaptırırken Belediyeden izin almasına gerek olmadığına ilişkin mahkeme kararı ve Orman Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliğinin resmî görüşü olmasına karşın, 24 Haziran 2008 tarihinde İstanbul'da Bakan Sayın Veysel Eroğlu'nun başkanlığında yapılan İstanbul Maden Sahaları Toplantısında Sayın Bakan "Bakanlık olarak orman alanlarındaki maden ocaklarıyla ilgili hafriyat, döküm ve doldurma işlemlerini Büyükşehir Belediyesine vermeyi prensip olarak kabul ettiklerini kamuoyuna deklare etmiştir. Böylece Orman Genel Müdürlüğü yıllardır uygulanmakta olan sistemden vazgeçerek İstanbul Bölge Müdürlüğü'nü milyonlarca dolar zarara uğratmış, ancak bununla da yetinmemiş, Orman Bölge Müdürlüğü'nün kamu zararının oluşmasına ilişkin tutanağında imzası olan şube müdürleri Arif Akyüz, Servet İnce, Teoman Balaban ile İşletme Müdürleri Cemal Afacan ve Mehmet Öztürk'ü pasif görevlere atamıştır. Sayın Bakandan bu konuda açıklama yapmasını bekliyorum.

Bu arada Kemer Country ile ilgili de yine yasa dışı işlemler yapılmıştır. Kemer Country ile ilgili olarak, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar Müdürlüğü 29 Haziran 2007 tarihinde İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü'ne yazdığı yazıda ve yazının on beş sayfalık teknik raporunda sözü edilen inşaatların imar mevzuatına göre birçok eksiklikleri olduğu, 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ve buna uygun düzenlenecek 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı onaylanmadan imar durumu ve ruhsat düzenlenmemesi, devam eden inşaatların durdurulması gerektiğini açıkça belirtmiştir.

Bu yazıya karşılık ve bu yazının bölge müdürlüğü tarafından Orman Genel Müdürlüğü'ne iletilmesine karşın Orman Genel Müdürlüğü ilgili şirketten 5/7/2007 tarihli yeni dilekçe olarak süre uzatımını gerçekleştirmiştir. Kaçak ve ruhsatsız olduğu resmî belgelerle ortaya konulan inşaatların devamına altı ay süreli olarak izin vermiştir. Bu yapılan tamamen yasa dışı bir işlemdir.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, Genel Müdürlüğü zamanında Devlet Su İşlerinde çok ciddi bir kadrolaşma hareketi yaşatmıştır. Meclis Genel Kurulunda söylemiş olduğum ve DSİ'de çalışanların yaklaşık yüzde 43'ü kadar olan 2.750 kişinin işinden edildiğini belirttiğimde, Genel Müdürlük bana gönderdiği bir yazıyla benim söylemimi yalanlandı. Ve işinden edilen kişi sayısının benim söylediğim gibi 2.750 değil, yalnızca 2.454 olduğunu belirtti.

Sayın Bakan, siz şimdi Çevre ve Orman Bakanı olarak görev yapıyorsunuz. Bakanlığınızda örgütlenmiş olan sendikaların size göre sizden olmayanlar, Bakanlıkta sizin göreve gelmenizle birlikte daha önce hiçbir dönemde yaşanmayan bir kadrolaşma ve hukuksuz atamalar yaşandığını ifade etmektedirler. Özellikle Orman Genel Müdürlüğü'ndeki haksız ve keyfî atamalar sabırları taşıracak bir boyuta ulaşmıştır. Keyfî atama amacınızın en belirgin örneği 25 Mayıs 2009'da Teknik Personel Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği'ni kaldırılmış olmanızdır. Yönetmeliğin iptali karşısında Bakanlığınızda örgütlü bir kısım sendikalar ve Orman Mühendisleri Odasından gelen tepkiler ve yapılan işlemin iptali için Danıştaya dava açılması üzerine Orman Genel Müdürlüğü geri adım atmak zorunda kalmış ve ağustos ayında "Teknik Personel Atama ve Yer Değiştirme Uygulama Esasları" adı altında bir çalışma başlatmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Hocam, iki dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

GÜROL ERGİN (Devamla) – Yok, bugün bana birazcık zaman vereceksiniz. Bunu özellikle rica ediyorum. Çünkü şimdiye kadar, biliyorsunuz, hep zamana uydu ama bugün söylemek istediklerim var.

Orman Genel Müdürlüğü'nde 2008 yılında Görevde Yükselme Sınavı açılmış, sınav sonuçları yayımlanmış, ancak bu arada yönetmeliğe aykırı birçok işlem yapılmıştır. Örneğin, Bursa Mustafakemalpaşa, Balıkesir Edremit ve Ankara Kızılcahamam gibi kimi Orman İşletme Müdürlükleri boş olduğu hâlde dolu gösterilerek ilana çıkılmamıştır. İşletme müdür yardımcısı iken, işletme müdürlüğüne atananların boşalttıkları kadrolara ilana çıkılmadan atama yapılmıştır. Kimi Orman Bölge Müdürü, Orman İşletme Müdür ve Yardımcısı atamalarında ikna odalarına çekilerek aba altından soba gösterilmiş; atamalarda sendika ayrımı yapılmıştır. Şimdi soruyorum: Görevden alınan Bursa Orman İşletme Müdür Yardımcısı yerine atanan kişinin durumu Görevde Yükselme Sınavı ölçütlerine uymakta mıdır? Bu hukuksuz atama yapılırken Bursa Orman Bölge Müdürlüğü'nde Görevde Yükselme Sınavını kazanıp atama bekleyen 5 Orman Bölge Şefi yok muydu? Orman Genel Müdürlüğü'nde başmühendislik kadrosu verilen Kenan Akyüz ve Hakan Ragıpoğlu, ilgili yönetmelik yürürlükte iken nasıl olmuştur da Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı açılmadan atanabilmiştir? Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ve İLO Sözleşmelerine karşın kendinizden kabul etmediğiniz sendika şube yönetim kurulu üyelerinin ve iş yeri temsilcilerinin atamalarını yapmanız açık bir haksızlık ve hukuksuzluk değil midir? Orman Bölge Müdürlüğü atamalarında öyle anlaşılıyor ki, bölge müdürlüğüne layık olmanın tek ölçütü kendinizden saydığınız bir sendikanın temsilci ya da üyesi olmasıdır. Örneğin Isparta, Antalya, Çanakkale, Kütahya, İstanbul, İzmir, Erzurum, Kahramanmaraş, Bolu, Giresun, Konya, Eskişehir, Artvin, Sinop, Balıkesir ve Trabzon Orman Bölge Müdürlüklerine atanan kişilerin hepsinin belli bir sendikanın temsilci ya da üyesi olması rastlantı mıdır? Kurumda kişilere lojman tahsisinde; kişilerin yabancı dil, kurs, seminer ve dış seyahatlere gönderilmesinde bu sendikadan referans istenmesi hakkaniyete uygun bir tavır mıdır?

Orman Genel Müdürlüğü'nde benden-senden ayrımcılığı öyle büyük bir boyuta ulaşmıştır ki bugün hiçbir memur iktidara yakınlığı açıkça bilinen bir sendikaya geçmeden açılan sınavları kazansa bile hak ettiği göreve getirilmeyeceği

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

düşüncesine sahiptir ve Genel Müdürlükte yaşananlar bu düşüncüyü doğrulamaktadır. Aynı durum işçi sendikaları açısından da söz konusudur. Orman Genel Müdürlüğünde TÜRK-İŞ'e bağlı Orman-İŞ'e üye işçilerin baskı yapılarak bir gecede Hak-İŞ'e bağlı Öz-Orman-İŞ'e üye yapıldıkları bilinmektedir. Bu 20 bin işçinin Öz-Orman-İŞ'e geçmelerinde bölge müdürleri ve işletme müdürlerinin çok başarılı çalışmaları olmuştur. Aynı şekilde 2002 yılında 514 üyeye sahip iken, bugün 19 bin üyesi olan TOÇ-BİR-SEN de bu üstün başarısını başta Orman Genel Müdürü olmak üzere Bölge Müdürlerine ve İşletme Müdürlerine borçlu olduğunu unutmayacaktır. Elbette biz de unutmayacağız.

GAP Eylem Planı'ndan söz ettiniz. Sayın Bakan, GAP'ta sulamaya açılacak olan alanı 1 milyon 50 bin hektar olarak ifade ediyorsunuz. Ancak 2008 yılına kadar DSI'nin bütün yazılarında, yazışmalarında bu alan 1 milyon 800 bin hektar olarak belirtilirken birdenbire 1 milyon 50 bin hektara geldi. Bu konuda benim sorduğum soruya sizin verdiğiniz yanıtla, ilgili devlet bakanının verdiği yanıt birbiriyle kesin olarak çelişmektedir. Siz şöyle söylüyorsunuz: 1 milyon 800 bin hektar global belirlenmiş bir sulama alanı. Ne demek buradaki global? Bunu herhâlde anlamamız mümkün değildir. Yani bir küresel anlayış mı bunu sağlamıştır? Bunun yanıtını herhâlde sonra verirsiniz. Ama Devlet Bakanlığı farklı yanıt veriyor.

Şimdi ben şunu söylüyorum: GAP Eylem Planı öncesinde 272 bin hektar alanın sulandığını belirtiyorsunuz. Siz 2002'de iktidara geldiğinizde bu alan 214 bin hektaralandı. Demek ki aşağı yukarı 60 bin hektara yakın alana su getirmişsiniz yedi yılda. Sonra diyorsunuz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süreler... Tamam, buyurun.

GÜROL ERGİN (Devamla) – Bitiriyorum efendim. Lütfen... Biliyorsunuz ben uzatmam.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜROL ERGİN (Devamla) - Sayın Bakan 2008 yılında 14 bin 600, 2009 yılında 15 bin 200 hektar alana GAP bölgesinde su götürdüğünüzü söylüyorsunuz. Oysa sizin bu beş yıl sürecek olan GAP Eylem Planı'nın toplamı 1 milyon 58 bin hektar sizin ifadenizle. Şimdi, ilk iki yılda 30 bin hektara su götürdüğünüze göre ve şimdiye kadar sulanan alanla birlikte bunlar 300 bin hektar yaptığına göre, geride kalan 750 bin hektar alana üç yılda su götüreceğinizi sizin mantığınız alıyor mu? Bunu akıllı fikirli hiç kimsenin mantığının alması mümkün müdür?

Sayın Bakan, bir şeyler söylerken lütfen ölçülü söyleyin, yazarken ölçülü yazın. Bunların kabul edilme şansı yoktur.

Son olarak da şunu söyleyeceğim: Kil almak için Şile perişan edilmiştir. Çevre Bakanlığı olarak Şile konusunda ne yapıyorsunuz, bugüne kadar ne yaptınız? Eğer bir şey yaptıysanız niye Şile? Oradan kil alanlar tarafından tamamen çukurlaşmış bir alan hâline getirildi diyorum.

Sizi ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Hocam.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Bilgi akışını iyi sağlamışsınız. Yöntemini bize de söyleyin de...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Muhalefete düşünce sana da gelecek, merak etme.

BAŞKAN – Halil Bey... Değerli arkadaşlar...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Maşallah bütün detaylar verilmiş.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Kötü mü yapılmış?

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Ben bir yorum yapmadım Hocam.

BAŞKAN - Sayın Günal, söz sırası sizde.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Keşke onları yapmasaydınız da o detaylar bana gelmeseydi. Mahvettiniz insanları, binlerce insanı!

BAŞKAN – Hocam...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hocamın, henüz zamanı yetmeyen eksiklikler var, Halil Bey, şimdi ben onları anlatacağım. Merak etme. Belge çok, hem de nasıl.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Anlatın bakalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Müdahale etmeyin Halil Bey.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Resmî merci gibi çalışmışsınız.

GÜROL ERGİN (Muğla) – Şimdi bu konuda, Sayın Bakanım iki tane önemli şey var değerli arkadaşlarım.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yapanlara hiçbir şey yok.

BAŞKAN – Halil Bey, lütfen anlatsınlar. Sayın Bakan cevap verecek, merak etme.

GÜROL ERGİN (Muğla) – “Niye dile getiriyorsunuz?” diyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Size de sıra gelecek.

BAŞKAN – Siz devam edin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, Halil Beyi sakinleştirin. O bize öyle diyordu. Biz de “Sıra gelince konuşsun.”

Sayın Aydoğan, siz de sıra gelince cevap siz zaten verirsiniz Hükümet adına. Sayın Bakandan önce onlar başlıyor zaten.

Sayın Bakanım, iki tane önemli husus, az önce Gürol Hocamın söylediği şeyde dikkatimi çektik notlara baktığım zaman. Öyle bir tezat uygulama var ki ikisi de, aynı konudan bahsederek gireceğim, sonra başka konular var.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

Birisi toprak dökümü olayı, diğeri Kemer Country olayı, Hocamın söylediği. Yalnız dikkatimi çeken iki şey var ayrıntıda. Şimdi toprak dökümü olayında tamamıyla belediyeye verebilmek için böyle bir işgüzarlık var. Yani iş sizde olmasına rağmen, sizde yapmışsınız –tabirimi tırnak içerisinde söylüyorum- sürekli çünkü belediye...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Belediye mi doldurdu?

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Parayı belediye aldı, ihaleyi o verecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Belediye, İSTAÇ aracılığıyla bu ihaleye girmiş. Bunu alamadığı için de sürekli baskı yapmış. Sürekli de Orman Bölge Müdürlüğüne baskı yapmış. Bölge Müdürlüğü bu baskıyı amiyane tabirle yememiş. Orman Bölge Müdürlüğünden Genel Müdürlüğe gelmiş. Genel Müdürlük yok yaptım, yok ettim derken sizin söylediğiniz noktaya kadar getirmişler. 2007'den sonra diye Hocamın söylediği kırılma orada başlıyor. Burada ben bir tezati söyleyeceğim de, onun için. Orada sizde protokolü imzalamışsınız ki orada yürütme durdurma kararında belirtilmesine rağmen komisyon raporları var, o ayrıntıya girmiyorum. Benim dikkatimi çeken şey şu: Orada Büyükşehir Belediyesiyle öyle bir anlaşmaya girmişsiniz. Ki sizin olan görevi yıllık 10 milyonluk filan geliri olan, isterseniz birkaç da rakam vereyim. Yapılan şeyin sonucunda ne kadarlık bir zarara uğradığınızı söyleyeyim. Arkadaşlarımız gelirlerdeki azalmadan dolayı komisyon kurup incelemişler. Neden kârımızda düşme var diye. O komisyonun raporuna göre yüzde 90'a varan, neredeyse yüzde 94 oranında bir önceki yıla göre azaldığına bakmışlar ve komisyon kurmuşlar. Tam yüzde 81 oranında, 2008 yılı sonu itibarıyla azaldığını yani 12 milyondan 2,4 milyona düştüğünü tespit etmişler. Şimdi bu toprak dökümündeki ihalenin açılmaması, ben kestirmeden söylüyorum, çok uzun çünkü.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Rapor sizde galiba.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Arkadaşlar, bir saniye... Resmî rapor, hepsinin tarihi, sayısı var. Eklerini ben size de Sayın Bakana da dosya olarak takdim ederim. Benim zamanımı almayın. Ben size klasör hâlinde getirir, hepsini veririm. Ben özet söyleyeceğim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Aynı şeyi Sayın Ergün de söylediği için, özet olarak şey yaparsanız...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Açılıyor, açılmasından çekinmeyin.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Sayın Bakanım, benim söyleyeceğim şey şu: Bakınız, 12'den 2,4'e düşmüş Sayın Bakanım. Burada da önemli ölçüde yaklaşık yıllık 10 milyonluk bir Orman Genel Müdürlüğü geliri olduğu anlaşılıyor. Siz ayrıntısını söylersiniz. Burada Büyükşehir Belediyesinin legal olmamakla beraber yazışmalar, çizimeler sonunda sizi de ikna etmişler, tutanak hazırlamışız. Eyvallah. Öbür tarafa dönüyorum, Kemer Country, yine Hocamın söylediği şey, Büyükşehir Belediyesi diyor ki: Böyle yapmayın, bu doğru değildir diyor. Bu sefer ona inatla gidip o süreyi bir daha uzatıyoruz. Ha bu uzatma yeni değil, bu şirket daha önce kaç senedir uzatmış ama bu defa Büyükşehir Belediyesinin, bakın, yazısı var, aynen sonucunda söylüyor, size diyor ki: On beş sayfalık teknik rapor hazırlamış, 27/6/2007 tarihinde. İmar mevzuatına göre birçok eksikliklerin olduğu, 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ve buna uygun düzenlenecek 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı onaylanmadan, imar durumu ve ruhsat düzenlenmemesi, devam eden inşaatların durdurulması gerektiği açıkça belirtilmiş. Yazı ve ekinde rapor bölge müdürlüğüne 3/7/2007'de ulaşmış. Yani bu sefer diyor ki kardeşim, bunu uzatma, o zaman da belediyenin söylediğinin tersi yapılmış. Şimdi iki konuda da asıl benim dikkatimi çeken şey bu: Burada peki bir görüş geldiyse... Doğru işte. Belediye diyor ki düzenlenmemesi... Çünkü bu imar tadilatı doğru değil, çevre düzeni planı onaylanmadan yapmayın demiş ama siz bunun aksine uzatmışsınız Sayın Bakanım. Bakın, tarihleriyle beraber söylüyorum. 9/7/2007'de, bakın, yeni dilekçe alınarak süre uzatımını gerçekleştirmişiz. Yani söylüyorum, sizin belediyenin raporu var. Öbür tarafta da belediyenin farklı raporu vardı, bu sefer kendi yetkimizi belediyeye devrettik. Onu anlatmaya çalışıyorum. Şimdi, Sayın Bakanım, burada Orman Genel Müdürlüğünün önce bu yok denilen şeyler daha sonra verdiği cevapta da kayıtlarına girdiği tespit altına alınmış. Yani belge önce uzatmadan dolayı bize böyle bir görüş gelmedi demişler ama yazı ortaya çıkınca da kendilerinin 16/6/2008 tarihli yazılarında da daha önce bu yazının kendilerine ulaştığını teyit etmişler.

Bu çok konuşulan bir konu olduğu için söylüyorum. Buradan size rakamlar verebilirim, tarihler verebilirim ama şimdi nasıl oluyor da mademki böyle bir şey var, Anayasa size bir görev veriyor ormanları ağaçlandırma konusunda ve bunun için de o maden alanlarında ağaçlandırılması geliyor. E siz zaten bir yerlerden gelir elde ederek bunlar üzerinden bir çalışma yapıyorsunuz Orman Genel Müdürlüğünün, bir senede 12'den 2,4'e iniyor. Peki o zaman belediyeye, belediyelere niye gidiyoruz?

Başka bir ilginç şey daha söyleyeyim: Aynı tarihlere denk gelen bir şekilde, Sayın Bakanım, buradan onun da örneğini size verebilirim, aynı Orman Genel Müdürlüğümüz bu sefer tutmuş, İstanbul'da ısrarla belediyeye verdiği şeyi ocak 2008'de İzmir'de siz yapabilirsiniz demiş, bölge müdürlüğünüze. İzmir bölge müdürlüğüne ocak 2008 yazısı Orman Genel Müdürlüğünü. Orada toprak döküm ihalesi açabilirsiniz siz, yetki sizde diyor. Öbür tarafta...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Cumhuriyet Halk Partisi mi?

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Hayır, ben orasının yorumuna karışmıyorum. Ben karıştıkları ve Bakanlığın yazılarındaki tezati ortaya koymaya çalışıyorum. Onun yorumunu Sayın Bakan bize cevap verdikten sonra yapacağız. Belki yanlış olabilir, fotokopiler, biliyorsunuz, ıslak imza olmadığı için sahte olabilir, ona bir şey demiyorum. Bize gelenlerde...

BAŞKAN – Siz sorularınızı sorun, ondan sonra...

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Ben ona göre sonra söylerim, o zaman yorumları ayrıca yaparız.

Şimdi, bakın, benim söylediğim, yazıyı koymuş. Sahte bu evrak diyebilirsiniz, ona bir şey diyemem, tarihini, sayısını burada belirterek fotokopisini verdiler ama olur ya şimdilerde moda o, ıslak imza istenir, bazen ıslağın bile sahtesi yapılabiliyormuş 1.000 dolarlık makinelerle. O yüzden töhmet altında bırakmadan ben o tezatları söylemeye çalışıyorum. Belediyeler kısmı beni ilgilendirmiyor.

Demin personelle ilgili de birkaç örnek verdi arkadaşımız. Gerçekten somut delilleri bize, arkadaşlarımız size de surmuşlar onların büyük bir kısmını. Getirdiler. Şimdi sendikalaşma önemli bir şey. Memurun sendikal haklarını savunmak

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

doğrudur. Ben kendim kurucusuyum. Genel başkan yardımcılığını yaptım kaç sene Kamu-Sen'e bağlı. Ki hocama gelenler de KESK'ten gelen serzenişler olduğu belli oluyor. Demek ki burada TOÇ-BİR-SEN'in gerçekten kayırıldığı görülüyor. Kayırılmıyor derseniz oradan bir tane örnek –çok var ama- göstereyim Sayın Bakan. Arkadaşlar fotoğraflarını bile fotokopide siyah-beyaz görünüyor ama resmî Bakanlığın orman aracıyla arkadaşımız sendikanın broşürünü dağıtırken plakasını dahi çekerek koymuşlar. Size de bunu şikâyet olarak iletmişler. Bilmiyorum, sonucu ne oldu? Çok basit bir uyarıyla geçirildiği söyleniyor ama sonrasında da arkadaşımız o göreve devam etmiş. Yine aynı şekilde bir uyarı, bir kınama cezası verilmiş, hakkında soruşturma devam ediyor. Başka bir yere atanması müfettiş raporuyla uygun görülen arkadaşımız -ayrıntısını Hocam söyleyemedi- hâlâ o birimde şoför olarak çalıştırılmaya devam ediyor. Başka bir yere müfettişlik raporunda tayini uygun görülmesine rağmen.

Altı tane madde var Sayın Bakanım. Saymıyorum... İki tane ceza verilmiş, diğerlerinin mahkemesi devam ediyor. Görevi kötüye kullanma da dahil... Şoför kadrosuyla şimdi orada devam ediyormuş, başka bir yere gönderilmesi gerekir.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ne fark eder?

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bakın, burada söylüyorum Sayın Bakanım, ayrıntısını vereceğim istiyorsanız. Ben zamanım bitiyor, onun için, kestirmeden... Sadece kadrolaşmanıza birkaç tane örnek vermek için söyledim yani açık bir şekilde arabanın plakası da, markası da... Yanında arkadaşlarımızın resimleri de var. Ve sendikanın broşürlerini resmî olarak Sendika Kanunu'na aykırı bir şekilde dağıtıyorlar. Diğerlerini söylemiyorum, Kanun'a aykırı olanları... Siz koruyabilirsiniz, kollayabilirsiniz, liyakatlıysa atayabilir, o başka bir şey. Ama demin de Hocamın söylediği noktalarda, burada da çok örnek var, yükselme yönetmeliği dikkate alınmadan... Hatta yönetmeliği kaldırıp şimdi yeni esaslar geliyor dediler. Bu konularda... Bakın, geçen sene de Orman Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı döneminden kalma da devam eden -ormanda özellikle- sendikaların büyük şikâyetleri var. Demek ki burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Devamla) - ...gerçekten bir şeyler oluyor ki gelen delillere de baktığımız zaman bu konuda biraz daha adil davranılması gerektiğini düşünüyorum. Sizin de bu konuda cevaplarınız varsa daha başka sorularımız olabilir.

Teşekkür ediyor, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz Sayın Günal.

Sayın Komisyon üyeleri, saat 19.30'da toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 19.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.36

BAŞKAN: Mehmet Mustafa AÇIKALIN (Sivas)

BAŞKAN VEKİLİ: Recai BERBER (Manisa)

SÖZCÜ: Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)

KÂTİP: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

(Oturum, Başkan Vekili Recai Berber tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 13'üncü Birleşimin 4'üncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi söz sırası Sayın Ali Er Bey'in.

Buyurun Sayın Er.

ALİ ER (Mersin) – Sağ olun Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Orman Bakanlığının, Maliye Bakanlığının ve Devlet Planlama Teşkilatının değerli mensupları; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, evvela çalışmalarınızda hep beraber başarılar diliyoruz. Şunu samimiyetimle söylüyorum ki Çevre ve Orman Bakanlığının çalışmaları bizi memnun etmekte, mutlu etmekte. Orman Genel Müdürlüğümüzün, Ağaçlandırma Genel Müdürlüğümüzün, Millî Parklar Genel Müdürlüğümüzün, ORKÖY, DSİ vesaire, gerçekten Çevre ve Orman Bakanlığının çalışmaları fevkalade iyi gidiyor, tebrik ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

Tabii biraz önce Başkanın odasında da kısaca bize izah ettiniz. Türk tarımının, mutlaka, dünyayla rekabet edebilmesi için sulu tarıma geçmesi lazım. Türk tarımının sulu tarıma geçebilmesi için, verimi fazla, kalitesi çok yüksek bir tarım ürünü elde etmek için de mutlaka sulama suyu meselesini Türkiye'de çözmemiz lazım. Bunun için de Türkiye'nin çok acil ihtiyacı olan barajlar ve göletlerdir. Tabii, belki barajlar maliyet açısından çok yüksek olduğu için uzun süreli yatırımlar olabilir ama çok hızlı şekilde Türkiye'de gölet yapımına geçmemiz lazım. Yani Türkiye'de her ilde yapacağımız dört, beş, altı gölet inanın sulama suyu konusunda çok önemli yol kat eder.

Mersin'de, şöyle ben baktığım zaman, altı yedi tane baraj ve gölet yapsanız Mersin'in sulama suyu probleminin tamamını bitirirsiniz. Ben teşekkür ediyorum, Pamuklu Barajı ihale edildi. Tabii onun için teşekkür ediyorum ama daha çok acil olan barajlarımız ve göletlerimiz var. Mesela, Erdemli'de Büyüksorgun Barajı'nın planlaması ve projesi devam ediyor. Ben önümüzdeki yılın programına konursa çok memnun olacağım. Yani Büyüksorgun'la birlikte Aksıvat Barajı bizim için çok önemli, çünkü Erdemli ile Silifke'nin sulama suyu problemini iki baraj çözüyor.

Merkezde Değirmençay ve Kayrakkeşlik, iki baraj da merkezimizin sulama suyu problemini çözüyor. Bu iki baraj da merkez ilçemizin, yani Mersin merkezin sulama suyu problemini çözüyor. Pamuklu zaten ihale edildi. Silifke

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

Kayraktepe'nin biliyorsunuz son hazırlıkları yapıyor zaten. Bir de Mut Dereyurt ve bir göletimiz daha var. Bunlar baraj değil, gölet. Bu göletler de yapılırsa Mersin'in sulama suyunun yüzde 80'i kesinlikle halledilmiş olur.

Bizde bir ikinci konu daha var. O ikinci konu da şu: Geçmişte Köy Hizmetlerinin yaptığı göletlerimiz var. Köy Hizmetlerinin yaptığı bu göletler bitirilmiş göletler, isale hatları duruyor. O kadar yatırım yapılmış, millet susuz, bağ bahçe susuz, göletlerde su var ama o suları taşıyıp vatandaşımızın hizmetine sunamamışız. Bunlardan bir tanesi -zatiâlinize de ilettilim, Cevdet Bey'e de ilettilim- Erdemli ve Mersin merkezi ilgilendiren Gölpinar Göleti.

Sayın Bakanım, bu gölet bitirileli altı-yedi yıl oldu, hâlâ daha bu göleti sulamaya açamadık. Su orada duruyor, önünden suyu kullanamıyoruz, çünkü isale hattı yapılmadı. Bir tanesi Erdemli Üçtepe Göleti. Üçtepe Göleti'nin hikayesi daha başka Sayın Bakanım. Üçtepe Göleti'ni vatandaşın kendisi yaptı. Tamamen kendisi yaptı. Sadece, öyle tahmin ediyorum ki, kesin olmamakla birlikte, hayli orta boy ölçekli bir gölet. Jeomembran döşenecekmiş. Yeni moda bu. Tabii, sadece maliyeti 1,5 milyon. 1,5 milyon para olmadığı için yapılmış bir göleti şu anda vatandaş işletmiyor. Kendi yaptı vatandaş göletini. Yani vatandaş göleti yapıyor, devletimiz 1,5 milyon oraya verse de vatandaşa sulamaya açsa. Buradan Erdemli'nin belli bir bölümü, Kocahasanlı kasabası, Üçtepe köyleri faydalıyor. Bir başka şey de yine Köy Hizmetlerinin yaptığı Deynek Göleti var. Gölet bitmiş, isale hattını yapamamışız.

Benim sizlerden ricam şu: Evvela bu Köy Hizmetleri tarafında geçmişte yapılan ve vatandaş tarafından yapılan göletlerin isale hatlarınının 2010 yılında kesinlikle bitirilmesi gerekli ki bu insanlarımız artık bunu sulamaya açabilsin. İkinci konu da, daha önce söylediğim gibi, diğer baraj ve göletleri hızla Türkiye'de, küçük ölçekli barajları ve göletleri hızla Türkiye'de mutlaka gerçekleştirmemiz lazım ki sulu tarıma geçebilelim.

Şimdi, Sayın Bakanım, bir başka konuya geleceğim. Bu konu üç bakanlığı ilgilendiriyor. Ben hem Tarım Bakanlığı bütçesinde hem de Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde bu konuyu gündeme getirdim. Türkiye'de göçen, deveyle göç eden yörükler meselesi, Sarıkeçililer olayı. Tabii, benim Orman Bakanlığı bütçesinde söyleyeceğim sözler Türkiye'deki bütün yörükleri, göçen yörükleri, özellikle de küçükbaş hayvan, özellikle de keçi besleyen yörükleri ilgilendiriyor, sadece Sarıkeçilileri değil. Bu Sarıkeçililerin hikâyesi çok uzun. İnanın, saatlerce burada ben anlatsam, siz dinlersiniz ve üzülürsünüz. Sarıkeçililer bu sırada dünyada deveyle göç göçen tek yörük grubudur. Bu 400 hane civarındadır. Kışın Akdeniz sahillerine inerler, Mersin topraklarına, yazın da Konya'nın Beyşehir'e kadar göç ederler. Bunların göçü bir-bir buçuk ay sürer, yazın ve güzün. Deveyle günlük alacakları yol 10 kilometredir. 10 kilometrede bir konarlar, çadırlarını tutarlar, orada bir gece yatarlar, iki gece yatarlar, devam eder bu hayat. Yani leyleklerin güneye ve kuzeye göçtüğü gibi, yörükler, Sarıkeçili yörükler de Mersin'e ve Konya'ya göçerler dururlar.

Göçmek kolay bir şey değil. Ben on sekize yaşıma kadar deve çektim, çok göç göçtüm deveyle. O göçmenin zorluğunu ben bilirim, karda, kışta, yağmurda, soğukta. Allah ecir versin o insanlara. Ama sadece göçmekle kalmazlar, yolları kesilir, geçirmezler, işte zarar ziyan ederler gittikleri yerde. Bu insanların hayatı perişan. Bunu ben burada... Belki Komisyon üyelerimiz benim bu Sarıkeçili olayından hayli tedirgin olmuşlardır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, hayır, çok güzel anlatıyorsunuz.

ALİ ER (Devamla) – Ben bunu defalarca anlatıyorum ama Sayın Bakanım, ben bunu, Parlamente'ye geleli böyle böyle yirmi dört yıla bastı, yirmi dört yıldır anlatıyorum. Benim arzum şu: Bu son anlatmam olsun buradaki bugünkü anlatmam. Yani yirmi beşinci yıl, yirmi altıncı yıl, yirmi yedinci yıl, otuzuncu yıl falan anlatmayayım. Benim sizden ricam bu.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Allah uzun ömür versin.

ALİ ER (Devamla) – Sağ olun, Allah razı olsun.

Yani, bu konuyu iyi algılar da... Gelecek bütçede bu konuyu görüşmek, konuşmak da, açık söylüyorum, istemiyorum.

Sayın Bakanım, şimdi, ben Kültür Bakanlığını ve Tarım Bakanlığını ilgilendiren tarafını anlattım. Dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun, inanın, böyle bir hadise olsa seferber olur o ülkenin insanları, bakanları, bu göçen yörükleri yaşatır, teşvik eder, destek yapar. Neden biliyor musunuz? Dünyada deveyle göçen tek insan topluluğudur bunlar. Deveyle göçüyorlar, her gün. Bu olay çok büyük bir olay. Turizm yanı var, kültür yanı var, Tarım Bakanlığının keçiyile ilgili, Orman Bakanlığının da keçiyile ilgili olumlu tarafları var. Bunun için, bu konuyu, Sarıkeçililer tarafını ben diğer bakanlarımıza anlattım. Asıl Orman Bakanlığını ilgilendiren taraf ormanda keçinin yayılıp yayılmaması konusudur. Bu yörükler de dâhil. Ama bu konu sadece 400 haneyi değil, binlerce haneyi ilgilendiriyor, söyleyeceğim konu.

Efendim, yazın yaylaya gider yörük, kışın da sahile iner. Ormanda yaşayacak, başka çaresi yok, onun yurdu ormandır. Türkiye Cumhuriyeti devleti kuruldu kurulalı değil, bu topluluk, bu millet, Orta Asya'dan geldi geleli bu yörükler bu ormanlarda yaşıyor, buralarda yaşıyor. Kanuna bakarsanız, Orman Kanunu'nda keçiyi ormana sokmak yasak. Hatta deveye bile yasak diyorlar. Deveyi sokma, keçiyi sokma, bizim yörükler nereye gidecek, bizim hâlimiz ne olacak Sayın Bakanım?

Şimdi, ormancı bizi kovalar, bir tarafa kaçarız; bir taraftan jandarma kovalar, öbür tarafa kaçarız; öbür taraftan - yeni moda şimdi- bir savcı görür, savcı da kovalamaya başladı, hâkim de kovalamaya başladı. Biz adalete sığınmazsak nereye sığınacağız Sayın Bakanım? Nereye kaçalım biz efendim? Yani, hepsi, her gören bizi kovalıyor artık ormanlardan.

Efendim, bakın, geçen sene hep beraber gittik, Gülnar'da bir orman yangını hadisesi yaşadık, orada da sizlere yukarıdan, helikopterden gösterdik, Sarıkeçililerin oturduğu bölge, orman, yangının en az girdiği bölge, en çabuk söndürüldüğü bölge. Sebep? Keçi ormana geldiği zaman tırnaklarıyla beraber yollar açıyor ve otları yiyor, öldürüyor vesaire. O ayrı bir taraf ama keçinin yayılacağı orman var. Makilik alanda keçi yayılır, hiçbir şey olmaz efendim. Ben çok keçi güttüm. Enerji ormanı yaparsınız, kesersiniz, dört yıl büyütürsünüz, keçiyi salarsınız, diğer salmadığınız yere -bizde ona "salan" derler- salarsınız, ondan sonra diğer tarafını kesersiniz. Hatta yüksek ormanın içinde keçi yayılır, ormana bir şey yapmaz. Keçi ancak ormanın içindeki, yüksek ormanın içindeki açılımları yeri, küçük ağaçları. Öyle yerlere de keçiyi salmazsınız. Bu işe bir hukuki düzenleme getirmemiz lazım. Yoksa, Türkiye'deki bütün keçileri alın, bizim yörükleri ne

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

yapacaksınız yapın. Yani yerimiz yurdumuz yoksa da bizim nereye gideceğimizi gösterin efendim. İnanın, samimi söylüyorum, ben bu Parlamentoda yirmi yılın üstünde bu konuları dile getire getire...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Er, ek süre veriyorum tekrar.

Buyurun.

ALİ ER (Devamla) – Şimdi, burada konuşuyorum, Allah razı olsun, bütün arkadaşlarımız, insanlarımız, genel müdürümüz, Bakanımız dinliyor, herkes kafa da sallıyor burada, doğru diyor, gelecek sene gene konuşuyorum, öbür sene gene konuşuyorum, daha öbür sene gene konuşuyorum.

Efendim, benim sizden ricam şu: Bu hukuki tarafını bir düzenleyelim. Ben Orman Genel Müdürümüze de rica ettim biraz önce. Yani, orada işte “Keçi ormanlara giremez...” Nereye girer Sayın Bakanım? Nereye girelim, ne yapalım biz? Bunun hukuki tarafını bir düzenlememiz lazım.

İnanın, bakın, o Silifke’de yaşadığımız iki senedir bir olay. Orada buradan, Ankara’dan yüksek yargıdan birisi oturuyormuş. TİSAN diye bir yazlık varmış orada, orada yazlığı varmış. Adam geçerken keçileri görmüş, savcıyı aramış “Derhâl bu keçileri çıkaracaksınız...” O ormancıyı aramış, işletme müdürü bağıryor, öteki bağıryor, yani herkes Yörüklerin üstüne “Çıkarın bunu...” Nereye gideceğiz efendim biz? Şimdi gene indirmemişler, yukarıda bekletiyorlar. Yani kış geldi efendim, ne olacak bizim yörüklerin hâli? Yazık bu insanların hâline.

Onun için, çok acil ama Sayın Bakanım, çok acilen bu işe hukuki bir düzenleme getirmemiz lazım, bu insanları kurtarmamız lazım. Yani sadece bu Sarıkeçilileri ilgilendiren olay değil, Türkiye’deki bütün keçi güden yörüklerin hepsini, çobanların hepsini ilgilendiren bir konu. Bu sadece sizin Bakanlığınıza düşüyor, bu hukuki mesele. Yani ormada yerini belirleyelim efendim, “Şuralarda keçi yayılabilir.” diyelim, oralarda bu insanlar o keçilerini gütsünler.

Bu konuda yardımcı olursanız çok teşekkür ediyorum. Yani gelecek yıl bu konuyu bir daha görüşmek ve konuşmak da istemiyorum. Çünkü, biz vardığımız zaman bize soruyorlar. Şimdi işte özellikle bugünkü bütçeyi bekliyorlar bizim Yörükler, “Ne oldu? Bizim keçiler yayılacak mı ormada, kovacaklar mı gene?” diyorlar.

Sayın Bakanım, şu kanun çıkıncaya kadar teşkilatınıza bir talimat verin, orman teşkilatınız bizim keçileri kovmasınlar, kanunu da ardından çıkarırsınız, ne olur.

Ben teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum. Bütçemiz hayırlı olsun.

BAŞKAN - Sayın Er, biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaptan, buyurun.

OSMAN KAPTAN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakan, ben kısaca Bakanlığınızın yapması gereken, halkın isteklerinde önem ve öncelik taşıyan bazı örnekler vereceğim bölgemden, bir de yapılmasını istemedikleri ama Bakanlığınızın yaptıkları var, ona da bir örnek vereceğim. Önce isterseniz Bakanlığınızın yaptığı fakat bölge halkının istemediği bir örnekten başlayayım.

Sayın Bakan, Antalya Kumluca Alagır Çayı’nın üzerinde sekiz tane HES yapımı başlamış, yani hidroelektrik santrali. Bu Büyükkalan köyünde Alagır Çayı’nın çıktığı yerden başlıyor, baraja kadar olan 50 kilometre içerisinde yedi tane HES yapılacak, bir tanesi barajın yanında olduğu için sekiz. Bunun çevresinde yedi-sekiz tane köy var ve doğal güzellikleriyle bir vadi orası. Bu doğal güzelliklerinin olmasına karşın tabiatı koruma açısından Antalya Tabiatı Koruma Müdürlüğü’nün aldığı bir de karar var burası için, 1992 yılında. ÇED raporu yok. Niye yok? Bu HES’lerin herhâlde kapasitesi düşük olanlar için ÇED’e gerek yokmuş denir. ÇED’e gerek olmadığı için... Ama hepsini, yedi tanesini beraber, sekiz tanesini beraber aldın mı, o zaman ÇED’e gerek var.

Şimdi, hileşeriyesi midir nedir bu işin? Tek tek oldu mu ÇED’e gerek yok, hepsini beraber hesapladığın zaman ÇED’e gerek var.

Şimdi, Sayın Bakan, o yöredeki insanlar son zamanlarda nar da yetiştiriyorlar, nar bahçeleri var, narenciye bahçeleri var ve seracılık yapıyorlar ve o doğal güzelliklerin bozulmasını istemiyorlar. Finike’ye kadar o bölgedeki insanlar, o seracılık yapanlar, narenciye yetiştirenler, nar yetiştirenler o bölgenin doğal güzelliklerinin bozulmasını istemiyorlar, o 50 kilometre arasına sekiz tane hidroelektrik santrali yapılmasını istemiyorlar. Talepleri bu. Niye bunun bu kadar üstünde duruyorlar?

Sayın Bakan, biliyorsunuzdur belki, Elmalı ilçemizde bir Avlan Gölü vardı. 1970 yıllarında bu Avlan Gölü önce kurutuldu. Avlan gölü kurutulunca herkes tarım arazi çıktı gölün altında diye sevindi önce bir. Aradan bir süre geçtikten sonra o ladin ormanları kurumaya başladı, elma ağaçlarının kalitesi değişti, elma ağaçları elma vermez oldu, su yatakları kurudu. Bu sefer dediler ki: “Burada bir yanlışlık var.” Tekrar, yirmi yıl sonra, 1990’larda o gölet su tutulmaya başladı.

Şimdi, bu Alagır Çayı’daki örnekte vatandaşlar buranın yapılmasını istemiyor. Ha, bunun yapılmasını istemezken, biz elektrik üretimine karşı değiliz ama elektrik üretilecek yer seçiminde daha özenli olunmasını vatandaşlarımız istiyor. Bunu böyle bildirelim, bir.

İkincisi: Sayın Bakanım, vatandaşların çok istedikleri şeyler var, onları da söyleyeyim. Biraz önce Sayın Ali Er söyledi. O Mersin bölgesiyle ilgili tabii ki söylüyor. Bunlardan bir tanesi, Sayın Bakan, Gazipaşa Gökçeler Barajı. Yaklaşık 50 bin dönüm arazi burada sulanacak, on köyün de içme suyu karşılanacak buradan. Bunun planı, programı yapıldı, 2009’dan 2014’e kadar burası yapılacak güya fakat bu sene daha ihale filan edilemedi benim bildiğim kadarıyla. 6 milyon 450 bin TL’ye ihtiyaç var. Toplamı zaten 65 milyon barajın maliyeti burada. Yani bu sene bir ek ödenek sağlanırsa, ilave ödenek sağlanırsa ihalenin yapılabileceği yönünde büyük bir talep var.

İkinci istek, Sayın Bakanım, Finike Kapıçayı Göleti. Burada da bu Turunçova’daki o güzelim portakal ağaçlarının bulunduğu bölgede 20 bin dönüm arazi sulanacak. Yine burada planlama çalışmaları, proje çalışmaları aşamasında. Buna da bir öncelik verilmesini talep ediyoruz, Finike Kapıçayı Barajı’na. Bir de Kaş Kıbrıs Deresi Barajı var. Bu da yine

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

çalışmaları devam eden bir baraj. Bunun da yapılması lazım. Bunlara aslında belki de küçük baraj demek veyahut gölet demek daha doğru ama ismi baraj diye geçiyor. Aksu'da da Küçükaksu Barajı söz konusu ve bir başkası da Kumluca Beşikçi Göleti.

Sayın Bakan, geçenlerde büyük bir sel felaketi geldi, burada 2 bin dönüm sera sular altında kaldı. Benim bildiğim, 2002 yıllarında buranın planı, projesi yapıldı, bu gölet yapılacaktı ama yapılmadı. Yapılmaması da, özellikle Beykonak ve Mavikent sular altında kalıyor ve bu sene 2 bin dönüm sera sular altında kalmıştır, hasar çok büyük olmuştur.

Yine, Sayın Bakan, bu beş tane, işte Finike Kapıçayı Barajı, Kumluca Beşikçi Göleti, Gazipaşa Gökçeler Barajı, Kaş Kıbrıs Deresi Barajı ve Aksu'da Küçükaksu Barajı. Bunlar büyük taleple istenen barajlar. İstenmeyenler: Alagır Çayı üzerindeki HES'lerin yapılmaması, ama bir de Sayın Bakan taş ocakları.

Antalya'da taş ocakları köstebek yuvasına çevirdi her tarafı. Yani ormanlarda, siz de biliyorsunuz, siz de görüyorsunuz, kuşkusuz buna siz de üzülüyorsunuzdur. Sabah burada Sayın Enerji Bakanı vardı, o da üzülüyor ama... Geçen sene 1.600 taneymiş Antalya'da, bu sene 2.200'e çıkmış. Yani bir yılda 600 tane taş ocağı, mermer ocağı, kum ocağı Antalya'yı köstebek yuvasına çevirdi. Özellikle Finike'de bu Turunçova'da Çavdır Mahallesi'nin Tireşe mevkiinde bir mermer ocağı var, tarihî sit alanında. Yani tarihî sit alanı olduğuna dair oranın raporları var ama geçmişte verilmiş ve geçmişte verildiği için oradaki o mermer ocaklarının tozu, dumanı o portakal bahçelerini de mahvediyor, eski Finike portakalındaki verim kalmıyor ve eski tadı, lezzeti de kalmıyor ve onun için gerekli önlemlerin de alınması gerektiğini bildirmek istiyorum.

Sayın Bakan, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu konuşma metninizdeki rakamlara baktığımız zaman hakikaten memnuniyet verici.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Uçuyoruz.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Rakamlar gerçekçidir.

OSMAN KAPTAN (Devamla) – Şimdi, uçuyor muyuz, ben de soruyorum işte Sayın Bakana. Hakikaten bir karşılaştırmalar yapıyorsunuz Sayın Bakan. Her yedi yılda bir karşılaştırma yapıyorsunuz. Bilimsel bir kriter midir böyle yedi yılda bir karşılaştırmak, yoksa sizin AKP'nin iktidar dönemi olduğu için mi yedi yılda bir karşılaştırılıyor? Ben şöyle bakıyorum şimdi, 82-88. Zaten üstünde yazılmış, yedi yıllık dönemler diye, karşılaştırılmış böyle. Bu yedi yıllık dönemler içerisinde en az olan yangın, ortalama olarak en az olan 2002-2009 olarak verilmiş. Bir de Portekiz, İspanya, İtalya, Yunanistan, Fransa. Maşallah, bunlara göre Türkiye de iyi, nazar değmesin.

Yalnız, Sayın Bakan, ben bir şey sormak istiyorum: Sayın Vekilimin de "Uçuyor muyuz?" dediği konuda biraz haklılık payı var gibi. Şimdi, Manavgat'ta Taşağıl'da bir yangın oldu. Bu yangına siz de gittiniz, biz de oradaydık hep, sürekli. Şimdi, bu yangında yanan miktarın Türk Tarım Orman-Sen 17 bin hektar olduğunu bildirdi, Orman Mühendisleri Odası 16.925 hektar olduğunu bildirdi, Orman Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu 15.954 hektar olduğunu bildirdi. Ama Orman Bakanı olarak siz de 3.500-4.000 hektar olarak bildirdiniz. Sonradan bunların hangisi doğruydular? Hani esas sizin buradaki, bu konuşmanızdaki hesabın kitabın içine hangisi girdi bilmiyorum. Ama burada benim gördüğüm 9.700 hektar son 2003 ortalaması...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Son yedi yılın ortalaması...

OSMAN KAPTAN (Devamla) – Son yedi yılın ortalaması...

Yani burada şöyle bakınca, bu Taşağıl'ın bir yıllıktan da fazlasında oluyor, 16-17 bin olunca. Bu rakamlar konusunda hesaplamada Fransa'da da Türkiye'de de aynı hesaplama yöntemiyle mi hesaplanır, yoksa iktidarlardan iktidarlara, devletlerden devletlere bu değişiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın efendim.

OSMAN KAPTAN (Devamla) – Onu da merak ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Başka türlü mukayese edilemez ki...

BAŞKAN- Sayın Özçelik, buyurun.

OSMAN ÖZÇELİK (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlar, Bakanlığımızın değerli çalışanları, bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Ali Er, Sarıgeçi Aşiretinin, yörüklerinin, keçilerinin nereye gideceğini söyledi, yer arıyor onlara. Siirt'te de benzer durum yaşandı. Onlar sadece keçilerini kaybetme tehlikesi yaşamıyorlardı, canlarını da kaybetme tehlikesi yaşadılar ve terörist diye çok sayıda keçer öldürüldü maalesef ve bunlar kente sığındılar. Hayvanlarıyla birlikte şimdi Siirt'te yaşıyorlar çoğu, Siirt'in ya merkezinde ya da ilçelerinde yaşıyorlar. Yayla yasağı getirildi.

Şimdi, bu demokratik açılım süreciyle birlikte Sayın İçişleri Bakanımız yayla yasağının kaldırılacağını söyledi. Bu sevindirici bir durum. Gerçekten bölgenin ekonomik sorunlarına bir nebze olsun hayvancılığın geliştirilmesiyle... Çünkü hayvancılıktan başka yöre insanının yapabileceği bir ekonomik faaliyet ne yazık ki yok. Bu, yaraları kısmen de olsa sarar diye düşünüyoruz. Bir an önce yayla yasağının kaldırılması gerekiyor.

Ormanlarla ilgili Türkiye'nin haritası var burada, ormanlar, orman haritası var. Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nde, özellikle Doğu Bölgesi'nde orman neredeyse ne verimli ne de verimsiz orman hiç görünmüyor. Güneydoğu'da kısmen bir görüntü var ama çoğu da verimsiz orman şeklinde.

Benim bildiğim kadarıyla, Diyarbakır ve Mardin arasında Mazıdağları diye bilinen bölgede, bölgenin tamamında meşe ağırlıkta orman yapısı olarak. Mazı meşesi, tanen bakımından dünyanın en kaliteli ormanı olduğu, tıpta kullanılan ve

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

sanayide kullanılan mazı açısından dünyanın en kaliteli mazısı olduğu bilinir. Ancak ne yazık ki şu anda verimsiz bir orman gibi görünüyor. Çünkü yangınlarla, özellikle de kesme, yakıt olarak kullanma sonucu ormanlar yok edildi.

Babam anlatırdı, Mardin'den Diyarbakır'a, Mardin Derik ilçesinden Diyarbakır'a -babası anlatırmış, yani dedem anlatırmış- 90 kilometrelik yolu neredeyse -eğer fiziki imkân olursa- hiç ağaçtan inmeden, yere basmadan 90 kilometrelik yolu Diyarbakır'a kadar gitme olanağı varmış. Ben de çocukluğumda hatırlıyorum, biz Diyarbakır'a giderken ağaçların arasından geçerdik, ormandan geçerdik ve ağaç dalları, pencere açıkça, otobüsün camları açıkça yüzümüze vururdu. Ama şimdi öyle bir şey yok. Orman yok edildi.

Bölge ormanlarına özel bir itina gösterilmesi gerektiğini vurgulamak açısından söylüyorum. Güvenlik gerekçesiyle ormanlar yakılıyor bölgede ne yazık ki. Evet, batıda ormanlar yanıyor, insanların ihmali nedeniyle yanıyor. Belki arsa kazanmak, yer kazanmak açısından kasıtlı yakılıyor ama bölgede ne yazık ki güvenlik görevlilerinin güvenlik gerekçesiyle orman yakıldığı çok açık biçimde ben bizzat yaşadım ve halk tarafından da biliniyor. Buna son verilmesi lazım. Yani Bakanlığımız, bunca çaba, bunca emek, bunca bütçe ayırıyor ormanlarımızın kurtarılması açısından ama bölgede ormanlar yakılıyor. Bu sorunumuzu biz çözmek zorundayız. Yani ormanlara kadar zarar veren bir hadiseyle karşı karşıyayız. Bu sorunumuzun barışçıl yollardan çözümü için herkesin çaba göstermesi lazım.

Yine bölgede bu çatışmalı süreç nedeniyle çok yoğun bombalamalar yaşanıyor. Bu bombalamalar sonucu ortaya çıkan yüksek sıcaklık nedeniyle bombaların düştüğü yerde onlarca yıl, yüzlerce yıl yeniden tarıma elverişli noktaya gelebilmesi, işlenebilmesi mümkün olmuyor. Yani kendi topraklarımızı, kendi dağlarımızı, kendi ormanlarımızı kendi elimizle yok etmenin artık sonuna gelmek zorundayız. Olanlar olmuş belki, bunun muhasebesini yapacak durumda da olmamalıyız. Yani yeni bir umut, yeni bir barış ortamı, birbirimizi anlayarak bu sorunun şiddet dışı yöntemlerle çözülmesi hem ekonomiye hem psikolojimize, barışımıza, uluslararası ilişkilerdeki itibarımızı yükseltecek bir durumdur. Bu yeni açılım sürecini bu nedenle eksik de olsa, yetersiz de olsa bir başlangıç olması açısından DTP olarak desteklediğimizi söyledik, bir barışa umut olacağını düşünerek.

Bu arada, Sayın Bakana da tabii Hasankeyfi söylemeden olmaz. Hasankeyfi kurtarmak istiyoruz.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz de kurtarmak istiyoruz.

OSMAN ÖZÇELİK (Devamla) - Yani Hasankeyfi istemeyenler bölücülerdir falan gibi bir yanlış yaklaşım oldu. Öyle değil, öyle değil. Bütün Türkiye'deki çevreciler, Türkiye'de tarihî değerlerimizin korunmasını isteyen, bu konuda duyarlı olan bütün sivil toplum örgütleri, bilim adamları, Hasankeyfi'nin sular altında kalmasından yana değil. On iki bin yıllık bir tarihi, elli yıl enerji sağlayacağımız –elli yıl sanıyorum söyleniyor- elli yıllık bir verimli süreci olacak. Yani on iki bin yılı, elli yıllık enerji üretimine feda etmeyelim. Taşınabilir, taşıyalım falan gibi şeyler var. Nasıl taşıyacaksınız on iki bin yıllık tarihi, o mağaraları nasıl taşıyacaksınız, oradaki ibadethaneleri, camileri nasıl taşıyacaksınız, taşırken değerini nasıl koruyarak taşıyacaksınız? Lütfen Hasankeyfi durdurun, İlisu Barajı'nı durdurun. Hasankeyfi yaşatalım hep birlikte. Yani bölücülükle falan alakası yok. Tarihe, doğaya, çevreye olan saygının gereğidir ve sadece biz DTP'nin arzusu değil bu, dünyanın neredeyse her yerinden bu konuda Hasankeyfi'nin kurtarılması için çabalar var.

Diğer yandan, Munzur var. Munzur'un üstüne de bir dizi baraj yapılıyor. Dersim halkı, acılı bir halktır. Geçtiğimiz günlerde de Dersim'e ilişkin çok isabetsiz yaklaşımlar da gösterildi Mecliste. Dersim halkı acılı bir halk gerçekten, on binlerce insanını 38 yılında kaybetmiş insanlar. Bunun üstüne bir de Munzur acısı eklemeyelim. Çünkü Munzur, sadece, evet, bir doğa parçası, gerçekten yörenin en güzel yerlerinden biri. Sadece öyle de değil, Munzur'a âdeta Hintlilerin Gan'ja baktığı gibi de bakıyor yani biraz kutsal bir değer de biçiyor Dersim halkı Munzur'a. Munzur'u da şey yapmayalım, o anlamda kirletmeyelim. Başka türlü o kazanımlar elde edilebilir, başka türlü kaynak yaratılabilir. "Munzur doğal yapısıyla kalsın." diye Munzur halkının, Munzur çevresinde yaşayan insanların, Dersim halkının arzularını ifade etmek istedim.

Sayın Bakan, bu son günlerde, biliyorsunuz, Siirt'te bir sel felaketi yaşandı. Ben diğer bakanlık bütçelerimizin görüşmelerinde de ifade ettim, Siirt'in desteğe biraz ihtiyacı var. Çok sayıda, zaten yeterli olmayan, çok sayıda ağaç telef oldu, ağaç zarar gördü, çimlenmiş alanlar zarar gördü. Belediye Başkanımız bir çaba içinde, ona Çevre Bakanlığı olarak da bir destek sağlarsanız. Siirt, zaten çok geri kalmış bir kentimiz, hizmetler çok az düzeyde. Bu sel felaketi de gelince... Siirt halkı yoksul bir halktır, onlara bir el atalım, kendilerini ikinci sınıf vatandaş görmesinler.

Desteğinizi bekliyorum Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özçelik.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Çevre ve Orman Bakanlığının değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok Değerli Bakanım, malumunuz olduğu üzere, 22 Ekim 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda gündem dışı bir söz alarak hayvan hakları ve hayvanların korunmasına ilişkin bir gündem dışı konuşma yapmıştım. Öncelikle o konuşmaya verdiğiniz cevaplara o zaman teşekkür edemedim, şimdi burada, komisyonda teşekkür ediyorum, ayrıntılı bilgileri vermişsiniz. Fakat cevabını alamadığımız bazı hususları da bu komisyonda dile getirmek suretiyle hem Çevre ve Orman Bakanlığının gündemine tekrar taşımak ve bu konudaki görüşlerinizi almak maksadıyla bir iki hususu dile getirmek istiyorum.

Malumunuz olduğu üzere, hayvanların yaşama hakkına, korunmalarına ve bakımına gereken özenin gösterilmediği ülkemizde ve toplumumuzda hepimizin malumu. Bu çaresiz ve bakıma muhtaç hayvanlara yapılan kötü muamele, eziyet, işkence, öldürme vahşet boyutuna ulaşmaktadır. Hayvanlar dövüştürülmekte, birbirlerine parçalattırılmakta, taşlanmakta, dövülmekte, yakılmakta, bıçaklanmakta, aç ve susuz bırakılarak akla gelen gelmeyen her

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

türlü eziyet yapılıyor. Tabii, vahşet boyutundaki bu olaylara sessiz kalmak da mümkün değil Türkiye Büyük Millet Meclisi bakımından.

Bu 2004 yılında yürürlüğe giren 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu da toplumda hayvanlara uygulanan şiddet nedeniyle kamu vicdanını rahatlatıcak caydırıcı cezalar vermekten şu anda uzak. İyi niyetle hazırlanmış bir yasa ve hayvan hakları ve korunması konusunda yetersiz kalmaktadır.

Benim öncelikle, birinci olarak ifade etmek istediğim, önce Kanun'un adı Hayvanları Koruma Kanunu'nun dışında "Hayvan Haklarını Koruma Kanunu" şeklinde değiştirilmeli ve hayvanların yaşama hakkı yasa bizzat tanımlanmalıdır. Tabii burada bahsettiğimiz hak, hukuk düzeni tarafından korunan menfaati kastediyoruz ve buradaki hak, insanların sahip olduğu hak ve fiil ehliyeti değil, hayvan severlerin hakkı da değil, bizatihi hayvanların hakkını kastediyoruz ve yine bu Yasa'da hayvanlar, bir eşya ya da mal olarak görülmekte. Bu nedenle de mevcut yasa, hayvanlara yapılan kötü muameleyi Kabahatler Kanunu çerçevesinde cezalandırmakta. Oysa gerçek manada bir caydırıcılık için bunun, hayvanlara yapılan kötü muamelelerin Türk Ceza Kanunu kapsamında değerlendirilmesinde büyük yarar olacaktır ve caydırıcılığı daha etkin bir şekilde sağlama imkânı olacaktır.

Diğer bir üçüncü husus da toplu hayvan itlaflarının engellenmesi için 3285 sayılı Kanun'un hayvanların yaşama hakkını koruyacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Bir dördüncü husus da ev ve süs hayvanlarının yurt dışından çıkışı ve yurda girişi bir süre yasaklanmalı veya sınırlandırılmalıdır. Bu konuya da gereken önem verilmelidir ve maalesef sokak hayvanlarının çoğalmasında bu ev ve süs hayvan alım satımının başıboş bir şekilde devam etmesinin de...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yurt dışından mı?

ERKAN AKÇAY (Devamla) - Evet, yani yurt dışından gelişi, yurda girişi ve yurt dışına çıkışı, bilhassa tabii yurda girişi.

Bir de tabii Kanun'da sahipli ve sahipsiz hayvan ayrımı yapılmakta. Bu da ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husus. Yani hayvanlara bir mal ve eşya gözüyle bakılmakta.

Diğer beşinci bir husus da hayvan barınakları ve bakım evlerinin ıslahına yönelik çalışmalar yapılmasında da büyük fayda mülahaza ediyorum ve son olarak da tabii hayvanların korunması ve hayvan haklarına ilişkin bu tür çalışmaların yapıldığı bakanlığın ve sorumlu bakanlığın Çevre ve Orman Bakanlığı olması gerektiğini düşünüyorum tek yetkili bakanlığın. Bu konuda tabii Tarım Bakanlığının da çeşitli görevleri var ve zaman zaman da yetki karmaşası da olabilmekte ama doğru olan Çevre Bakanlığının bu konuda tam yetkili olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, diğer bir husus da hava kirliliği sorunu. Ülkemizin pek çok köşesinde devam etmektedir. Bu sorunun devam ettiği önemli yerleşim yerlerinden birisi de Manisa ili Soma ilçesidir. Ülkemizdeki çevre sorunlarının en önemlilerinden birisi olan bu hava kirliliği insan sağlığına ciddi boyutlarda tehdit etmektedir. Soma Termik Santralının baca gazı filtresi yenileme çalışmaları da on üç yıldır maalesef bitirilememiştir ve termik santralin baca gazından çıkan kükürtler vatandaşların sağlığını ciddi manada tehdit etmektedir.

Soma'da 1991 yılından bu yana yapılan ölçümlerde hava kirliliğinde sınır değerlerin 2-3 kat aşıldığı tespit edilmiştir. Makina Mühendisleri Odası Manisa temsilciliğinin yaptığı bilimsel araştırma sonucuna göre, Soma'da faaliyet gösteren Soma Termik Santralinde yakılan kömür sonucu atılan gazlar, kazan bacasının da yardımı ile yerden bir hayli yükselmekte ve oluşan rüzgar sayesinde bu kirli hava 90 kilometre ötedeki Manisa kent merkezine ve hatta İzmir'in Aliağa ilçesine kadar yayılmaktadır. Bu durum bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Ayrıca Manisa il Çevre Müdürlüğü tarafından yapılan incelemede de özel maden yataklarından atılan atık maddelerin yanması sonucu çıkan karbonmonoksit gazının çevreye ve insan sağlığına ciddi zararlar verdiği sonucuna da varılmıştır.

Soma'daki bu hava kirliliği halkın sağlığını ciddi manada etkilerken Türkiye'nin kömür depolarından Soma ilçesinde kanser hastası sayısı da dünya standartlarından 4 kat daha fazladır. Kansere bağlı ölümleri azaltmak için Soma Termik Santralının filtre sorununun çözülmesi ve maden ocaklarından dışarıya atılan atıkların yanmasından oluşan karbonmonoksit gazının çıkışının önlenmesi gerekmektedir.

Manisa 2009 yılı kamu yatırımları programına göre Elektrik Üretim Genel Müdürlüğü tarafından yapımına 1996 yılında başlanan ve 2014 yılında bitirilmesi öngörülen proje, termik santrali baca gazı tesisi çalışmalarıyla termik santralin baca gazından çıkan kükürtlerin arıtılması amaçlanmaktadır. Bu projenin toplam değeri 359 milyon Türk lirasıdır ve bunun 338 milyon Türk lirası dış krediden oluşmaktadır. Ancak 2008 yıl sonu itibarıyla buraya 1.000 Türk lirası yatırım yapılmış, 2009 yılında ise yine aynı şekilde 1000 Türk lirası kaynak aktarılmıştır. Ayrıca 2009 yılı kamu yatırımları programında bu projenin 338 milyon Türk lirası dış kredi olarak gözükmektedir buraya hiçbir dış kredinin gelmediği de gözükmektedir.

Sayın Bakanım, ben, bu konuyla ilgili Soma Termik Santrali baca gazı filtrelerinin yenilenmesi çalışmaları hakkında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Taner Yıldız'a da bir yazılı soru önergesi de vermiştim. Tabii öncelikle bu işleri yapacak olanlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı. Yalnız, Çevre Bakanlığı tarafından Soma'daki bu ciddi hava kirliliğiyle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır? Konuya bakanlık olarak müdahil olmanız gerekmiyor mu ve çevre kirliliğiyle nasıl mücadele ediyorsunuz? Bu konuyla ilgili görüşlerinizi lütfederseniz almak istiyorum.

Sözlerime burada son veriyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akçay.

Sayın Kinay, buyurun.

HASAN FEHMİ KİNAY (Kütahya) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli komisyon üyeleri, basınımızın değerli mensupları, Bakanlığımızın değerli bürokrasisi; ben de sözlerimin başında Bakanlığımız ve bağlı bulunan ilgili genel müdürlüklerimizin göstermiş oldukları performansı takdir ederek ve Bakanlık bütçesinin de, 2010 yılı Bakanlık bütçesinin de hayırlara vesile olmasını temenni ederek başlamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Sayın Bakanım, yine Hükümetimiz tarafından Bayındırlık Bakanlığı nezdinde köylerimizde yoğun bir kadastro faaliyeti yürütülmektedir. Bu faaliyetler sonucu bazı ihtilaflar da beraberinde ortaya çıkmaktadır. Seçim bölgem Kütahya Tavşanlı ilçesi Karapelit köyünde bir çalışma esnasında köylüler bir sorunu intikal ettirdiler. Kadastro çalışmaları bitmiş, ardından orman kadastrosu demiş ki ölçümlerde bazı hatalar var, bu hataların telafisiyle ilgili mahkemede dava açılmış. Dava neticesinde köylüler aleyhine yargılama giderleri ve vekâlet ücretlerine hükmedilmiş.

Şimdi, ortaya çıkan rakam, köy düzeyinde yaklaşık 500 milyar Türk lirası. Tabii, köylü, büyük bir mağduriyet içerisinde. Şunu ifade ediyorlar özetle: Kadastro yapan Tapu Kadastro İl Müdürlüğü, ölçümleri onlar yaptılar. İtirazı eden yine devletin bir başka kurumu, orman kadastrosu. Sonuçta biz arazimizi kaybetmekle kalmadık, orman lehine araziler tescil edildi, bunun üzerine bir de vekâlet ücreti ve ayrıca yargılama giderlerinin aleyhimize hükmüyle karşı karşıyayız.

Şimdi, bununla ilgili bir hayli araştırma yaptım, tapu kadastrodaki arkadaşlarla da görüştüm. Bir yasal düzenlemeyle... Şu anda sayıları belki yüz bini bulan bu tür ihtilaflı dosya var. Yani kadastro çalışmaları bir tarafta, orman kadastrosu itirazları bir tarafta, mahkemelerde görülen dosyalar. Çoğu da Orman Genel Müdürlüğümüz nezdinde sözleşmeli avukat olarak görev alan, bu süreci takip eden arkadaşlarımız, avukat arkadaşlarımız sözleşmeli statüde. Dolayısıyla bir anlamda seri dosyalar bunlar. Yani aynı dava dilekçesiyle üç yüz, beş yüz dosyayı açabiliyorsunuz ve -500 milyar- bunun çok önemli bölümü de vekâlet ücreti olmak üzere belki haksız kazanca da sebebiyet verecek bir şeyle karşı karşıyayız.

Bu doğrultuda, ben, birtakım yasal düzenleme neler yapılabilir, onunla ilgili bir çalışma yaptım. Bunu sizlere arz edeceğim. Eğer böyle bir soruna çözüm üretebilirsek... Ben inanıyorum zatialinizin ve çalışma arkadaşlarınızın bu sorunu çözeceğine. Yüz binlerce dosya hem mahkemeleri, kadastro mahkemelerini işgal etmemiş olacak hem de bunun yol açtığı mağduriyet giderilmiş olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kinay.

Sayın Öztürk...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, konuşmama geçmeden önce, lütfen İç Tüzük gereği üyelere istem sırasına göre söz verme konusuna riayet etmeye çalışalım.

Evet, değerli milletvekilleri, Ağaçlandırma Seferberlik Eylem Planı'na baktığımızda, rakamların her yıl abartılı bir şekilde verildiğini görüyoruz. Rehabilitasyon yapılan alanlarla erozyon kontrolü yapılan alanların her birinin kendi içinde kıyaslamalara tabi tutulmasının daha doğru olacağını düşünmekteyiz. Hepsini dahil ederek deklare edilen alanların tamamında yeni ağaçlandırma yapılmış gibi bir bilgi vermenin, en hafif deyimiyse, kamuoyunu yanıltma anlamına geldiğini ifade etmeliyim.

Sayın bakan, 2010 bütçe tasarısında, geçen yıl 22 bin hektar olarak programlanan ağaçlandırmadan ne kadarını gerçekleştirebildiklerini yazmamıştır. Gerçekleşme rakamı konusunda komisyonumuz bilgilendirilmeli ki bu yıl yeniden programlanan 24 bin hektar ağaçlandırmayı yapıp yapamayacağınızı değerlendirebilirim.

Geçen yıl 30 bin hektar olarak programladığınız rehabilitasyon çalışmasının 5 bin hektarı tamamlayabildiğinizi yine bütçe tasarısında söylüyorsunuz. Bu durumda bütçe imkanlarının etkili olduğunu belirtiyorsunuz, bu sonuçta. Bu yıl yeniden 35 bin hektar alanda rehabilitasyon çalışması yapacağınızı öngörüyorsunuz.

Geçen yıl 60 bin hektar olarak programladığınız erozyon kontrolü çalışmasını 42.700 hektar olarak gerçekleştirebilmişsiniz. Bu yıl yeniden 70 bin hektar alanda rehabilitasyon çalışması yapacağınızı söylüyorsunuz.

Bütçe tasarısında yer alan bilgilerden bir tek mera ıslahı için programlanan çalışmanın yıl içinde realize edilebildiği anlaşılmaktadır.

2009 yılında program hedeflerine ulaşılabilmesinde bütçe imkânlarının yetersizliği gerekçe gösterilmektedir. Peki 2010 yılı bütçesinde yapılan yüzde 13.2'lik artışla yeni program hedeflerine nasıl ulaşılabiliriz?

Değerli milletvekilleri, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu kapsamında korunan alanların uzun devreli gelişme planları yapılırken alandaki doğal ve kültürel kaynak değerlerini koruyacak ve geliştirecek hükümlere yer verildiği bilinmektedir. Özellikle 2003 yılından sonra gerçekleştirilen plan revizyonu çalışmalarında bu temel esas göz ardı edilerek rant amaçlı, yoğunluk artırıcı kararlar geliştirildiği ileri sürülmektedir. Bu uygulamalara örnek olarak başta Uludağ Millî Parkı, Beydağları Sahil Millî Parkı, Beyşehir Gölü Millî Parkı, Ayvalık Adaları Tabiat Parkı gösterilmektedir.

Tabiatı koruma alanları statüsü "millî park" statüsüne dönüştürülerek doğal kaynaklar kullanıma açılmaktadır. Bu duruma Sultan Sazlığı örnek olarak verilebilir. Bu tür uygulamalar, korunan alanların özüne aykırı bir biçimde bir alt statüye geçirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Ormancılık faaliyetleriyle ilgili olarak geçmiş dönemde yapılan bazı uygulamaların sanki ilk kez bu dönemde yapılıyor izlenimini verecek şekilde kampanyalar düzenlendiği de görülmektedir. Karpelli tohum ekimi ve baltalıkların koruya tahvil uygulamaları ile ilgili başlattığınız kampanyalar bu kapsamda sayılabilir.

Maden Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, maden olarak gruplandırılan taş ve kum ocaklarının orman alanlarında yarattığı tahribat olağanüstü boyutlara ulaşmıştır. OGM, Maden İşleri Genel Müdürlüğünce verilen tüm arama ve işletme ruhsatlarına izin vermektedir. Uygulama böyle olunca söz konusu işlemin adı "izin" değil "başvuruların kayda geçirilmesi" işlemidir.

ÇED Yönetmeliği uygulamalarında Bakanlık ikiyüzlü davranmaktadır. Doğayı tahrip edecek birçok faaliyeti yönetmelik değişikliği ile ÇED kapsamından çıkararak Bakanlık, kamuoyunda tepkiler yoğunlaştıkça "Ne yapalım,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

yönetmelik böyle diyor?" diyebilmektedir. Mevcut uygulamalar ışığında ÇED, doğayı ve çevreyi koruyan bir yasal düzenleme olmaktan çok, doğanın ve çevrenin katledilmesinin yasal kılıfı haline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri; geçen yıl bütçe görüşmeleri sırasında yaptığım konuşmamda, Bakanlık ve bağlı birimlerinde işçi ve memur sendikalarına üye olma veya üye olunan sendikaları değiştirme konusunda siyasi baskı yapıldığının ileri sürüldüğünü, bu iddiaların şikayet yoluyla ILO'ya da intikal ettirildiği, bu yapılanların Anayasa'mızda ifade edilen sendikal özgürlüğe aykırı eylemler olduğu, konusu suç teşkil ettiği için yazılı emir verilse dahi sendika değiştirme ya da bir sendikaya üye olma konusunda baskı yapan görevlilerin cezalandırılmaktan kurtulamayacaklarını belirterek uyarılarda bulunmuşum. Bir yıl sonra uyarılarımızın hiçbir sonuç vermediğini görmüş olmaktan yöneticiler adına üzüldüğümü ifade etmek isterim. Çünkü aşağıda soru şeklinde yönelteceğim olaylar, aslında Genel Müdürlük yetkililerin aynı anayasal suçu işlemeye devam ettiklerini ortaya koymaktadır. Sayın Ergin'in ve Sayın Günal'ın dile getirdiği şikâyet konularının bize de iletilildiğini ifade ederek tekrardan kaçınmaya çalışacağım.

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ve ILO sözleşmelerine aykırı olarak sendika şube yönetim kurulu ve sendika işyeri temsilcilerinin sürekli ve geçici görevle yerlerinin değiştirilmesi sürmektedir.

Atama ve terfilerde liyakat yerine çalışanların sendikalarına göre işlem yapıldığı; çalışanlara sendika değiştirmeleri ya da belli bir sendikaya üye olmaları konusunda baskı yapan görevlilerin daha üst görevlere terfi ettirildikleri ileri sürülmektedir.

Lojman tahsisi, yabancı dil, kurs ve seminerlere iştirak ve dış seyahat gibi imkânların kullandırılmasında da çalışanların belli bir sendikaya üye olmaya zorlandıkları iddialarına karşı neler söyleyeceksiniz?

Sendikaların üyelerinden, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'na göre aidat dışında herhangi bir ücret veya bağış almaları yasak olduğu hâlde, işçi sendikaları arasındaki kapatma davaları ve mahkemeler devam ederken, Öz-Orman-İş Sendikası ile OGM arasında sözleşme yapıldığı ve işletme müdürlerine baskı yapılarak sendika aidatı dışında ayrıca bağış yaptırılarak Öz-Orman-İş'e maddi kaynak aktarıldığı doğru mudur?

2008 yılında yapılan Orman Mühendisleri Odası seçimlerine OGM'nin; seçimle ilgili Genel Müdür Yardımcısı görevlendirilerek müdahale etmek istediği, Oda Genel Merkez Yönetiminde etkili olunamayınca kendi yönetimini oluşturmak üzere 2008 yılından itibaren seçimlere hazırlanma işine bizzat giriştiği, bu amaçla oluşturulan Orman Mühendisleri Birliği çalışmalarına aktif olarak destek verdiği, mevcut Odanın bütün çalışmalarının engellenmeye çalışıldığı, Genel Müdürlükteki bütün makamlara mevcut Odaya karşı tavır almaları konusunda telkinlerde bulunduğu, Oda yönetiminin çalışmaları lehine tavır belirtenlerin görevden uzaklaştırılmakla ya da tayinle tehdit edildiği doğru mudur?

Değerli milletvekilleri, şimdi de OGM'de yapıldığı ileri sürülen bazı kadrolaşma hareketlerine dikkatlerinizi çekmek istiyorum. İşletme müdür yardımcısından genel müdüre kadar yapılacak atama ve yer değiştirmelere kriterler getiren "Orman Genel Müdürlüğü Teknik Personel Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği"ni 25/5/2009 tarihinde niçin yürürlükten kaldırdınız?

Söz konusu yönetmelik yürürlükten kaldırıldıktan sonra ataması yapılanların eski ve yeni görevleri ile üyesi oldukları sendikanın adını gösterir bir listenin tarafıma verilmesini talep ediyorum. Söz konusu yönetmelik yürürlükten kaldırıldıktan sonra yapılan atamalardan kaç yürürlükten kaldırılan yönetmelik hükümlerine aykırıdır?

2002 ve 2009 döneminde, İşletme Pazarlama Daire Başkanlığından 8 kişinin Daire Başkanı olarak atanmalarına rağmen bir gün bile bu dairede fiilen Daire Başkanı olarak çalışmadıkları, bu süreçte Daire Başkanlığı görevini fiilen bir başkasının yürüttüğü doğru mudur? Eğer doğru ise, bu durum, çalışanlardan bazılarının emekliliklerinin iyileştirilmesi amacıyla yapıldığı izlenimini vermektedir.

Değerli milletvekilleri, tekrar söz almamak için bir iki sorumu daha söyleyip konuşmamı bitiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN ÖZTÜRK (Devamla) - Adapazarı Orman Bölge Müdürlüğü'nün bulunduğu yerin devri ile ilgili olarak TOKİ, Sağlık Bakanlığı, OGM tarafından 17/04/2007 tarihinde imzalanan protokolün bir sendika tarafından iptali için idari yargıya başvurulduğu, idare mahkemesinin 08/09/2008 tarihinde yürütmenin durdurulması, 31/03/2009 tarihinde de dava konusu işlemin iptaline karar verdiği ifade edilmektedir.

Ancak mahkeme kararı esastan sonuçlanmadan, burada bulunan lojmanların ve idare binasının yıkımına başlandığı, Genel Müdürlüğün uyarılmasına rağmen yıkım işlemine devam edildiği, bu konu ile ilgili suç duyurusunda bulunulduğu da belirtilmektedir. Söz konusu protokolü imzalayan ve yargının yürütmeyi durdurma kararına rağmen yıkım işlemlerini sürdürenler hakkında Bakanlığın soruşturma izni vermemesinin gerekçesi nedir?

Manisa-Turgutlu-Çaldağ mevkiinde nikel madeni çıkarılmak üzere kaç hektar ormanlık alanda tahsis yaptınız? Tahsis edilen alanın ileride kaç hektara çıkarılması düşünülüyor? Tahsis ettiğiniz alanda erozyon kontrolü amacıyla 1970'li yıllarda ağaçlandırma yapıldığı, otuz kırk yıllık ağaçlardan 300 bininin bu tahsis sonrası kesileceği doğru mu? Bunlar doğru ise yargıya intikal eden tahsisle ilgili savunma gerekçeleriniz neler olmuştur?

Son bir sorum: Bakanlık müşavirliği kadrolarına 657 sayılı Kanun'un istisnai memuriyet hükümlerine göre memuriyetleri olsun veya olmasın dilediğiniz herkesi atayabilirsiniz. Ancak Çevre ve Orman Bakanlığında bu kadrolara yapacağınız atama ile ilgili yetkinizi kullanırken, bu kadroya atanacakların size çevre ve orman konularında danışmanlık yapabilecek konumda olmalarına dikkat etmeniz gerekir.

Şimdi sormak istiyorum: İktidar partisine mensup bir milletvekilinin işçi statüsündeki eşini bakanlık müşavirliğine atadığınız doğru mu? Doğru ise, yukarıda açıklanan çerçevede kendisinden Bakanlık olarak nasıl istifade ediyorsunuz?

Teşekkür ediyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Öztürk.

Buyurun Sayın Öztrak.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin ilerleyen bu saatinde çok uzun bir konuşma yapmayacağım ama bazı konular, özellikle rakamlara baktığım zaman dikkatimi çekiyor. Bunlardan bir tanesi, Devlet Su İşlerinin bu yılki, 2009 yılındaki ödeneği 3.855 yani, 3 milyar 855 milyon. Harcamaya dönüp baktığımız zaman ağustos sonu 1.717 yani sadece yüzde 44'ü harcanmış gözüküyor. Burada bir performans düşüklüğü mü var, yoksa son aylara doğru bir kaydırma mı? Yani bütçeleştirilme konusunun son aylara doğru kaydırılması mı söz konusu?

Yine DSİ'nin ödeneklerinin toplam kamu yatırımları içindeki payına baktığımız zaman 2009 yılında yüzde 9,4. Önümüzde gelen bütçede ise bu pay yüzde 11,8'e çıkmış, yatırım ödeneklerindeki artış da yüzde 36. Bu artışın nedenleri konusunda yani özellikle hangi kalemlerden kaynaklanıyor, bu konuda bilgi verirseniz Sayın Bakan memnun oluruz.

Orman Bakanlığı, bu tabii daha da ilginç. Orman Bakanlığının 2009 yatırım ödeneği 96 milyon 560 bin lira. Çok büyük bir para değil ama sekiz aylık harcaması, dokümanlarda yer aldığına göre 2 milyar 932 bin lira, yüzde 3. Sekiz ayda ödeneğin sadece yüzde 3'ü harcanmış. Yani burada bir yatırımlar yürütülemiyor mu, yürütülemiyorsa bunun arkasındaki neden nedir? Bu konuda da bilgi alabilirsek sevineceğim.

Yine, Bakanlığın ödeneklerine baktığımız zaman, 2009-2010 arası artış yüzde 47. Burada oldukça yüksek bir artış var. Bu yüzde 47'lik artış -ödeneklerdeki, yatırım ödeneklerindeki- nereden kaynaklanıyor diye sormak istiyorum.

Şimdi bu GAP konusunda DSİ'yi de konuşuyoruz tabii. GAP konusunda oldukça ciddi bir kafa karışıklığı yaratacak şekilde rakamlar etrafta uçuyor, farklı farklı tanımlar var. Bir tane GAP Ana Planı dediğimiz -DSİ'nin değil mi bu- GAP Ana Planı var. Orada işte proje tutarı diyor, 23 milyar 33 milyon. 2009 sonuna kadar 5,8 milyar harcanmış, 2010 yılında 1 milyar 19 milyon harcayacağız, 2011 ve sonrasına da 16 milyar 207 milyon kalacak. Peki, bu 16.207 nereye kadar harcanacak, o konuda bir bilgi yok. Ama diğer taraftan dönüyorsunuz Planlamanın hazırlamış olduğu Hükümet Programı'na, 2010 yılına ilişkin Hükümet Programı'na bakıyorsunuz. Burada tabii DSİ'nin dışında da kuruluşlar var. GAP Eylem Planı, dönemi 2008-2012. 26,7 milyar toplamı. 2008 sonu harcaması 1,6 milyar, 2009 sonu harcaması 2,7 milyar, 2010, 2012 harcaması, iki yılda yani 22,4 milyar.

Yani meşhur bir fıkraya vardır: Köyü soruyormuş delikanlı. Yaşlı bir adam da ağacın altında yatıyormuş. "Ne kadar zamanda giderim şu köye demiş?" demiş. "Yürü bakalım." demiş. Yürümeye başlamış. "Niye sordun?" "Nasıl yürüdüğünü göreceğim ki ne kadar zamanda gideceğini söyleyeyim." demiş. Şimdi, burada yani 1,6 bir harcayacaksınız, 2009 2,7. Tabii tamamı Sayın Bakanla ilgili değil de kalan 22,4'ü iki senede, üç senede bitireceksiniz. Böyle bir ödenek de göremiyorum ben hiçbir yerde ya da İşsizlik Fonu'nun tüm paralarını da almak zorunda kalacaksınız bu durumda, kârı, neması falan değil.

Yine sizin bu GAP Eylem Planı kapsamında sulanacak alanlarla ilgili verdiğiniz rakamlara baktım Sayın Bakan. "Bugüne kadar 272 bin hektar sulanmış." diyorsunuz yani açılmış sulamaya. "Bundan sonra GAP Eylem Planı kapsamında 785 bin hektarı açacağız." evet. 2008'de ne açtınız? 14,6. 2009'da ne açtınız? 15,3 açacaksınız ya da. Kalıyor geriye 755 bin hektar. 2012'ye kadar -çünkü öyle tamamlanacak- bunu nasıl açacaksınız?

Yani bu çerçevede buralarda bir açıklığa kavuşmaya ihtiyaç var. Aslında hep böyledir yani. Bu GAP planları nedense hep karışık anlatılır, benim dönemimde de böyleydi. Yani şunu bir net anlatalım deriz ama bir türlü oturup çok net anlatamayız. Yani bunun sulaması var, diğer şeyi var ama artık net olmalı. Buralarda verilen taahhütler var, bunların yapılması lazım. Yani günlerdir konuşuyoruz işte. Açılım meselesi... Bu işlerin esas çözümü buradadır. O yöre halkını ayakları üzerinde durabilir hâle getirmekten geçer. Dolayısıyla da burada artık ciddi bir netleşmeye ihtiyaç vardır. Parasıyla puluyla, ne konacak, ne yapılacak. Şimdi bakıyorum, işte 4'ü şuradan, dışarıdan gelecek, 22'si, 8'i bugüne kadar normal koyduğumuz harcamalar. Mesela 22'ye nasıl geleceksiniz diye sorduğunuz zaman, işte onun üzerinde biz bir de 14 bulacağız bütçede. Nereden bulacaksınız? Yani 14 dediğiniz rakam küçük bir rakam değil ki. Bunların altını çizdikten sonra biraz da kendi yöremlerle ilgili bazı sorunları açmak istiyorum.

Sayın Bakan, hatırlayacaksınız, bu yıl Trakya iki tane büyük sel felaketiyle sarsıldı, özellikle Tekirdağ. Bunlardan bir tanesi ciddi şekilde Saray'ı vurdu, can kaybı oldu. İkincisi de Kumbağ, İncecik, Naip, o bölgedeki tarlaları ve evleri vurdu. Orada da 1 tane can kaybımız oldu ve bu nedir diye baktığımızda, tabii yapılaşma olayı var ama önemli ölçüde dere yataklarının ıslah edilmemesi de, ıslah edilmemiş olması da burada çok ciddi bir sorun olarak karşımıza çıktı. Tamam, çok olağanüstü bir yağmurdu, olağanüstü bir yağış aldı. İşte yüz yılın diyen var, bin yılın diyen var, bunları bilemiyorum ama sonuç itibarıyla baktığımız zaman dere yataklarının çok ciddi problem yarattığını gördük. Ben Saray'da gördüğüm manzaralar karşısında şaşırımdım kaldım. Yani bir suyun bu kadar acımasız olabileceğini tahmin etmek mümkün değil ve bundan kurtulabilmenin de tek çaresi bu dere yataklarının üzerindeki yapılaşmanın engellenmesi ve dere yataklarının ıslahı.

Şimdi, bu çerçevede valiliğimiz Bakanlığınızdan belli taleplerde bulunmuş. Bunlardan bir tanesi, bu Tekirdağ Hayrabolu Projesi, İncecik Barajı ve İsale Hattı Planlama Revizyonu ve Mühendislik Hizmetleri. İncecik Barajı önemli, oradaki bu su şeyine hâkim olabilmek bakımından.

Yine Tekirdağ Merkez Ferhadanlı Göleti...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Malkara'da mı?

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Hayır. Tekirdağ Hayrabolu Projesi, İncecik Barajı ve İsale Hattı, İncecik. Bu çok büyük bir proje.

Tekirdağ Merkez Ferhadanlı Göleti ve sulaması. Gölet meselesi de bizim orada... Çok verimli arazilerimiz var ama sulama yapılamadığı için gerçekten o verimli arazilerden istenen verimi almak mümkün olmuyor. Bu Ferhadanlı da çok uzun süren bir olay. Tabii kendileri de anlaşılmadılar aralarında ama artık görüyorum ki Valiliğimiz de bunu teklif etmiş.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

Yine Tekirdağ Hayrabolu Projesi, Karaidemir Barajı var. Karaidemir Barajı'nın sulaması Sayın Bakan. ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunların üçünü de planlamaya aldık. FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Bunların hepsi alındı. Ben o zaman hızlı hızlı gideyim. Muhtemelen belki hepsi oldu. Tekirdağ Şarköy Eriklice Göleti var. Tekirdağ Merkez Karaevli Göleti ve Sulaması, Tekirdağ Merkez Karacahall Gazi Göleti, Tekirdağ Saray Ayvacık Göleti, Tekirdağ Malkara İbribey Sulaması, Tekirdağ Merkez Nusratlı Göleti, Ferhadanlı Göleti, Eriklice Göleti ve şimdi bu iki tane şey mühim bizim için: Tekirdağ İçmesuyu. Naipköy'ün oradaki, bir de Tekirdağ İçmesuyu Projesi'nin proje yapımıyla ilgili bir ikinci ayağı daha farklı bir biçimde var.

Şimdi, Sayın Bakanım, bizim yine bu bölgedeki önemli problemlerimizden bir tanesi, Tekirdağ Merkez. ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İçme suyu mu? FAİK ÖZTRAK (Devamla) – İçme suyu değil, çöplük bu sefer. Tekirdağ Merkezin iki içme suyu projesini de söyledim Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Naip köyün projesi yapılıyor. FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Biliyorum. Bir de diğer bir proje daha var, 500 bin liralık. Çünkü hakikaten bu kuyulardan... Yani koskoca şehre kuyulardan elektrikle su çekip gönderiliyor, bu olacak iş değil.

Bu çöplük konusunda şöyle bir sıkıntımız var: Şu andaki mevcut çöplüğümüzü bir türlü genişletemiyoruz, çünkü etrafı orman alanı olarak ilan edilmiş. Fakat çok ciddi bir şekilde burada ilave birtakım tesisleri yapamadığımız için de bu çöplük etrafı kirletiyor. Özellikle bu Naip, işte baraj diyoruz. Buralarda kirlilik yaratabilecek nitelikte bir hâl almaya başladı. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, tamamlarsanız... FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Bu konuda Bakanlığınıza yazı da yazılmış. Bu konuda yardımcı olabilirsiniz gerçekten önemli bir şeyi sağlamış olacağız.

Son olarak, biyolojik arıtma, Tekirdağ. Bu konuda yine Bakanlığınıza bir müracaatları var, proje... Tabii buna dışarıdan da kaynak bulunabilir ama bunu belli bir büyüklükte yapmak istiyorlar. Yani bunu Ergene kapsamında da düşünürseniz, Havza bazında da düşünürseniz, bütün sahilin Marmara'yı kirlletmesini önleyecek bir şekilde yaklaşım içinde belediyemiz. Diğer belediyeler de anlaşarak böyle bir şey yapabilir miyiz diyorlar. O konuda da sizden talepleri olmuş.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon)- Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Orman Bakanlığı öncesinde çevre ve orman konuları iki ayrı bakanlığın görev alanına giriyordu. 2002 seçimlerinden sonra kurulan Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri döneminde bu iki konu, iki kavram Çevre ve Orman Bakanlığı çatısı altında toplandı.

O zaman bunun gerekçesi şöyle açıklanmıştı: Çevre ve orman konuları birbiriyle yakın ilişki içerisinde olan konulardır. Orman çevreyi, çevre ormanı etkiler. Ormancı bakış açısıyla bakan bir kişi çevreyi koruma kaygısını güder. Çevreci bakış açısıyla bakan kişi de ormanı koruma kaygısını güder. Dolayısıyla iki bakanlığın tek çatı altında birleşmesi, her iki konunun gelişmesi, her iki konuya daha çok önem verilmesi açısından gereklidir, daha iyi olur. Gerekçe buydu. Bir açıdan doğrudur.

Ancak Sayın Bakanın gerek konuşmasında gerekse icraatlarında, ben bu iki konunun yeteri kadar önem kazandığı kanaatinde değilim. Sayın Bakan her iki konunun da bakanıdır, ayrıca Devlet Su İşleri kendisine bağlıdır. Ancak çevreyi ve ormanı içselleştiren, buna önem veren bir bakış açısını ben Sayın Bakanın bugünkü konuşmasından alabilmiş değilim. Sayın Bakan daha çok bakanlık erkini istediği gibi kullanma yönünde bir bakanlık icraatı sergilemektedir. Yani ben eğer bakansam, önüme gelen konuları ben istediğim gibi çözerim anlayışına sahip bir anlayışı, bir yönetim tarzını sergilemektedir. Böyle bir yönetim tarzında doğal olarak çevre konularının, orman konularının öne çıkması, bunların korunması, geliştirilmesi mümkün değildir.

Çevre konusu dünyanın gündeminde, özellikle 80'li yıllardan bu yana önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye'nin gündeminde de 80'li yıllardan bu yana önem kazanmaya başlamıştır. Önce Çevre Genel Müdürlüğü kurulmuştur, sonra Çevre Müsteşarlığı kurulmuştur, sonra Çevre Bakanlığı olmuştur, sonra bugünkü Çevre ve Orman Bakanlığı olmuştur.

92'de Rio'da bir çevre zirvesi toplanmıştır. Burada çok önemli kararlar alınmıştır. "Sürdürülebilir kalkınma" dediğimiz kavram bu çevre konulu Rio Zirvesi'nde tüm ülkelerin gündemine girmiştir. Sürdürülebilir kalkınma, yani ekonomik ve sosyal kararlar alınırken çevrenin de dikkate alınması, bu kararların çevreye etkisinin de dikkate alınması suretiyle kalkınma sürecinin planlanması Rio Zirvesi'nin tüm ülkelere verdiği bir ilke olmuştur. Bu ilkenin de bizde olması gerekir. Bu ilke daha sonra, on yıl sonra 2002 yılında Güney Afrika'nın Johannesburg kentinde toplanan bir zirvede değerlendirilmiştir, on yıllık süreç değerlendirilmiştir. 2002'den bu yana da yine geçen bir süre vardır. Bu da yine uluslararası toplantılarda değerlendirilecektir. Örneğin, önümüzdeki ay 7-18 Aralıkta Kopenhag'ta bir iklim zirvesi olacaktır. Sayın Bakanın konuşmasında buna yönelik bir açıklama alamadım. Belki söylediyeniz ben mi kaçırdım acaba. Bu kadar önemli bir konuda, muhtemelen Türkiye'yi sizin Bakanlığınız, belki zatialiniz temsil edecektir ama böyle bir ufuk açan, Türkiye'nin çevre konusundaki hedefi şudur diyen bir yaklaşımı ben bugünkü konuşmanızdan alamadım Sayın Bakan.

DSİ size bağlıdır, suyu bilen kişi olarak size bağlanmıştır ancak DSİ'nin bugün çeşitli faaliyetlerini bize burada yansıtmakla birlikte DSİ'nin daha çok bir enerji kuruluşu gözüyle sizin tarafınızdan değerlendirildiği izlenimini alıyorum ben. Enerji Bakanı DSİ projeleriyle ilgili olarak değil tabii ama acaba bu HES'lerle ilgili olarak çevreyle enerji kavramını, iki konuyu nasıl dengeleriz yaklaşımı içinde olurken, sizde DSİ'nin daha çok enerji gözüyle değerlendirildiğini görüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Neden bu kadar karamsar bir tablo çizdim Sayın Bakanın hem konuşmasıyla hem icraatıyla ilgili olarak? Birincisi sunuşundan böyle bir izlenim aldım. İkincisi, Sayın Bakanın bazı icraatları beni bu değerlendirmeye yöneltti. Ben Sayın Bakanın bir icraatı nedeniyle 5 Haziran 2009 tarihinde Genel Kurulda bir konuşma yaptım, gündem dışı bir konuşma yaptım. 5 Haziran, aynı zamanda "Dünya Çevre Günü" olarak kutlanmaktadır. Uzun yıllardan beri bütün ülkelerde "Dünya Çevre Günü" olarak kutlanmaktadır. O gün yaptım bu konuşmayı. İzninizle, o konuşmayı, size aynen okumak istiyorum. Bu konuşmama o gün Genel Kurulda Hükümet adına hiç kimse cevap vermedi. Daha sonra takip etmeye çalıştım: Sonraki günlerde de bir cevabın verildiği veya bunun üzerine bir konuşmanın yapıldığını hatırlayamıyorum.

Konuşmam aynen şöyle: "Çevre ve Orman Bakanlığının ormanları koruma ve ülkenin orman varlığını artırma konularında görevli olması yanında, görevde olan Sayın Bakanların da bu konuda titizlendiğini biliyorduk. Ancak şimdiki Çevre ve Orman Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu ile anlayışın ters yüz edildiğini ifade etmek isterim. Ülkenin orman varlığını artırmak, ormanları korumak gibi kavramların, Çevre ve Orman Bakanlığının gündeminde ikinci plana düştüğünü görüyoruz. Sayın Bakan döneminde, kanun tanımayan bir anlayışla, özel ağaçlandırma alanları imara açılmıştır.

Hatırlanacağı üzere 3194 sayılı İmar Kanunu'na 24/07/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunla bir hüküm eklendi. Bu hükme göre "Hazine'nin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve ağaçlandırılmak üzere izin verilen taşınmazlardan projesine uygun olarak ağaçlandırılanlar, imar planı kararıyla başka amaca ayrılamaz." İmar Kanunu'na eklenen bu hükmün amacı; ülkenin orman varlığının artırılması bağlamında özel ağaçlandırma alanlarının korunması, ağaçlandırma alanlarının imar planı değişiklikleriyle yapılaşmaya açılarak tahrip edilmesini önlemektir. Esasen bu alanlarda ağaçlandırma yapacak kişilerle Hazine arasında yapılan kiralama sözleşmesine göre Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanan projeye uygun olarak ağaçlandırma yapılmakta ve kiralama süresi ağacın ömrüne göre çok uzun yılları (100 yıl, belki 100 yıldan da fazla) kapsayabilmektedir.

Çevre ve Orman Bakanlığı; 30/04/2009 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile İmar Kanunu'nda 2008 yılında yapılan değişikliğe aykırı olarak özel ağaçlandırma alanlarında yapılaşmanın yolunu açmıştır.

Yönetmelik değişikliğine göre,

"Özel ağaçlandırma sahalarının tamamı veya bir bölümü 6831 sayılı Kanunu'nun 17 nci Maddesinde sayılan tesislerin kurulması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının talepleri halinde kamu kurum ve kuruluşlarına Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilebilir. Bu durumda özel ağaçlandırma sahibinin tüm giderleri ve zararları adına saha tahsisi yapılan kurum veya kuruluş tarafından özel ağaçlandırma sahibine defaten ödenir."

Yönetmelik değişikliği kanun tanımayan, Parlamento'nun iradesini yok sayan, ormanları korumak, ülkenin orman varlığını artırmak gibi bir kaygısı olmayan anlayışın ürünüdür.

Çevre ve Orman Bakanlığı yönetmelik ile Kanunu uygulamadan kaldırmıştır.

Bu tavır Hazine ile kişi arasındaki sözleşmeyi bir yönetmelik ile ortadan kaldırmaya cesaret edebilen, hukuk tanımayan bir anlayışın ifadesidir.

Şimdi Sayın Bakan cevap olarak Orman Kanunu'nun 17 nci maddesini okuyup, bu maddede yer alan sağlık, eğitim ve spor tesislerinin kurulabilmesi için bu izni vereceklerini söyleyecektir. Yani eleştirilere kamu hizmetini öne çıkarmak suretiyle cevap vermeye çalışacaktır. Biraz önce ifade etmiştim. Tekrar söyleyeyim: İmar Kanunu'nun ilgili maddesi Hazine arazisi üzerinde yapılan özel ağaçlandırmaların hangi amaçla olursa olsun imara açılmasını yasaklamaktadır. Kanunun getirdiği bir yasağı kamu hizmetini kalkan yaparak yönetmelikle ortadan kaldırmamız mümkün değildir. Ayrıca sözünü ettiğim özel ağaçlandırmaların önemli bir bölümü belediye sınırları içerisinde imar planlarında "ağaçlandırma alanı" olarak ayrılmış yerlerde yapılmış olan ağaçlandırmalardır. Buralarda imar planı değişikliğine yol açacak düzenlemeler orman, yeşil kaygısı olmayan bir anlayışı gösterir.

Sayın Bakan hukuka aykırı bu yönetmelik değişikliğinden vazgeçmelidir. Bunda ısrar etmek Çevre ve Orman Bakanlığı görevini liyakatle yapmadığını kabul ve itiraf etmektir. "

Şimdi konuşmam bu. Bu konuşmama bugüne kadar bir cevap alamadım. Ben, Hazine arazisi üzerinde özel ağaçlandırma yapacak bütün vatandaşlara temkinli olmalarını tavsiye ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Sayın Bakan, bu alanları etrafındaki yapılaşmış alanların o arsalarda yarattığı rantı, değeri dikkate alarak elinizden alabilir. Herkes temkinli olsun. Orman Bakanı Sayın Veysel Eroğlu bunları o kişilerin ellerinden her an alabilecek durumdadır.

Bu yönetmelik değişikliğine karşı hayatımda ilk kez Danıştayda dava açtım. Milletvekili olarak yönetmelik değişikliğinizin iptali için Danıştaya dava açtım. Bu konuyu Genel Kurula getirmeden Sayın Bakana telefonla bildirdim, ilgili bürokratlara bildirdim ancak geçiştiren cevaplar aldım. İnkna edici bir şekilde Sayın Bakan bana telefonda bunu savunamadı bile, savunmadınız. Baktım ki beni sadece oyalıyorsunuz, tek çözüm yeri olan yargıya gittim. Yargı tabii ki hangi kararı verse hepimiz bunu kabul edeceğiz. Ancak sizin ormanları koruma konusunda samimi bir bakan olduğunuza inanmıyorum Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, sizin görüşünüz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tabii ki benim görüşüm, ben görüşümü ifade ediyorum.

Siz, katılımcı anlayıştan söz ediyorsunuz konuşmanızda. Size soruyorum: Bu yönetmelik değişikliğini yaparken ilgili sivil toplum örgütleriyle, örneğin TEMA'yla oturdunuz, görüştünüz mü? Görüşmediniz. Kafa sallamayın, arkada bir bürokrat kafa sallıyor. TEMA'yla görüştüm ben. Sizden önceki Bakanınız, bunları en azından görüşüyordu, müzakere ediyordu, mutabakat sağlayarak bu yönetmelikleri yayınlıyordu. Siz ama tabii ki bakanlık erkini kullanıyorsunuz. Ben

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

Bakanım. Ne? Yönetmelikle çözebilir miyiz? Tabii ki, derhâl getirin, derhâl... Ben Bakansam, bu orman alanı, isterse özel şahsın diktiği ağaç olsun ben burayı imara açarım diyorsunuz. Açamazsınız Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İmara açmıyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, açılıyorsunuz, imara açılıyorsunuz. Burada okul, hastane, vesaire gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen toparlayın efendim.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...yapıların yapılmasına izin verecek yönetmelik değişikliği yapıyorsunuz. İmar Kanunu'nun ilgili maddesi bu Komisyonda o kanuna eklendi Sayın Bakan. Eklendi, özel kanundur. O özel kanundur, siz oturup Orman Kanunu'nu özel kanunun önüne koyamazsınız. Bu işlemi yapan bürokratlar da sorumlu olmadıklarını düşünmesinler, yani "Sayın Bakanın imzası var, sorumlu Sayın Bakandır." diye düşünmesinler. Burada açıkça hukuka aykırı bir işlem vardır, kanunsuz emir verir. Bu yönetmelik, kanunsuz emri düzenlemektedir. Anayasa'ya aykırıdır, Anayasa'ya aykırı işlem yapan bürokratlar da yarın öbür gün sorumludur, ben eski bir bürokrat olarak bürokrasideki arkadaşlarıma bu konuda endişemi de ifade ediyorum.

Son olarak bir iki şey söyleyip konuşmamı bitireceğim. Akbük turizm merkezinde olağanüstü ciddi bir yapılaşma var. Buna ilişkin bir soruyu Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinde sordum. Akbük'ün karşı kıyılarında devasa bloklar yükselmeye başladı birden. Konut üstelik, bunların turizm merkezinde yapılması ayrı bir tartışma konusu. Bu kadar büyük yoğunluk oraya nasıl verildi diye ben merak ettim sordum çünkü Akbük'te, Didim'de en fazla iki kattır, üç kattır, yoğunluk böyledir; orada belki yedi sekiz kat var. Kültür ve Turizm Bakanımız bana bütçede şu cevabı verdi: "Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 1989 yılında onayladığı çevre düzeni planında 0,90 emsal verilmiş buraya, biz bunu çok fazla bulduk 0,45'e indirdik. O 0,45'lik yapılaşma." 89 tarihli çevre düzeni planı...

Şimdi, çevre düzeni planının yapılmasından Çevre ve Orman Bakanlığı sorumlu. Bu plan bana göre derhâl gözden geçirilmek zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Aksi takdirde, o Akbük'ün ormanları, o koyuları yok olup gidecek. O yapıların yapıldığı yer ormandır, arkası ormandır. Bu ormanları tehdit eden bir yapılaşma var, o yapılaşmanın dayanağının da bu çevre düzeni planındaki yoğunluk olduğu anlaşılıyor. Bunu Sayın Bakanın dikkatine sunuyorum.

Ayrıca, HES'lerle ilgili olarak bir kontrol yönetmeliği çıkardınız. Tabii ki bu santrallerin nasıl yapıldığı önemli. Sanıyorum bu yönetmelik yürürlüğe girene kadar bu alan denetimsizdi, ancak bu denetimde ilgili sivil toplum örgütleri de olmalı diye düşünüyorum, örneğin Elektrik Mühendisleri Odasından orada bir görevlendirme yapılabilir.

Bu işin bir yönü, ancak diğer yönü bu yatırımlara giren yatırımcılar, başlayan yatırımcılar bu yatırımlara başladığı tarihte böyle bir yükümlülükle karşı karşıya değildiler, acaba sektörle görüşülerek mi bu düzenleme yapılmıştır? Yani, bir anda onların karşılarına, yatırımcıların karşılarına böyle ciddi bir maliyeti koyarsanız bu yatırım sürecini olumsuz da etkileyebilir, yani bunun sektörle konuşulması, tartışılması gerektiği kanaatindeyim. Aksi takdirde, bir yandan yatırım ortamını iyileştiren çalışmalar yapılırken öte taraftan yatırımcının önüne sürekli engeller çıkaran bir anlayış söz konusu olur, bu tabii ki müstakbel yatırımcıları olumsuz etkileyen bir sonuç yaratır. Bunu da Sayın Bakanın dikkatine sunuyorum.

Ayrıca bu HES'lerle ilgili olarak Enerji Bakanlığının konusu mu, DSİ'nin konusu mu bilemeyeceğim ama DSİ'nin konusu olarak değerlendiriyorum. Yani, örneğin Trabzon'un Araklı ilçesinde 3 tane HES kurulacak, her bir HES ayrı bir enerji nakil hattı mı çekecektir, bunlar nasıl entegre olacaktır sisteme? Her HES ayrı ayrı hat çekerse onun çevreye vereceği zarar, artı kaynak açısından ülkenin kaynak israfına neden olacak bir sonuç yaratacaktır, bunlar acaba nasıl değerlendirilmektedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, toparlayın.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bir dakika içinde bitiriyorum Sayın Başkanım.

Yine, geçen yıl bütçelerinde sorduğum bir konu var: Bu HES'lerin çevreye vereceği etkiler tartışılmış mıdır? Şimdi, evet, ölçümler yapıldı denilecektir vesaire, bu can suyu nasıl tespit edilmiştir? Uluslararası ölçüsü nedir o derenin? Örneğin Trabzon'un Araklı ilçesindeki Karadere'de can suyu miktarı nedir? 3 tane HES kuruluyor orada, bu 3 HES'in o dereye ve dolayısıyla çevreye, köylere vereceği bir zarar yok mudur? Enerji üretimine acaba çevreyi feda mı ediyoruz? Bu konuda Sayın Bakandan bilgi bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Sayın Bağcı, buyurun.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratları, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımızın kapsamlı sunuşu için teşekkür ediyorum, çalışmalarında da, ekibiyle birlikte, başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, geçen yıl bütçe görüşmelerinde dile getirdiğim iki husus vardı, bununla ilgili tekrar ifade etme gereği duydum. Birincisi, Havza Koruma Eylem Planı içerisinde Yeşilirmak ve Kızılırmak havzalarının durumunu sormuştum. Hem sunuşunuzda hem de masalarımızdaki dağıtılan dokümanlarda bununla ilgili orta vadede herhangi bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

bilgiye rastlayamadım. Yeşilirmak ve Kızılırmak havzalarıyla ilgili Havza Koruma Eylem Planı ne durumdadır açıkçası merak ediyorum çünkü ciddi bir yapılaşma var bu bölgede de.

Bir diğer konu -gene bu geçen yılki bütçe görüşmelerinde ifade ettim- orman yangınlarıyla ilgili mücadele konusuydu. Sayın Bakanım, siz sunuşunuzda yangına müdahale süresinin on beş-yirmi dakikaya indirildiğini ifade ettiniz; çok güzel, teşekkür ediyoruz, tebrik ediyoruz hakikaten. Ancak bizim Çorum'la Çankırı sınırındaki ormanlık bir bölgede, on üç köyün olduğu bir orman alanında yangına müdahale süremiz minimum iki saattir. Geçen yıl bir yangın meydana geldi ve yangın mahalline iki buçuk saatte ulaşıldı ve burada her yıl bu on üç köyde meydana gelen yangın nedeniyle en az on ev, on beş ev, ahır, samanlık ve ormana zarar görmektedir. Bu seneki yangında da yangın mahallindeydim ben, gittim, o gece oradaydım. Yangına müdahale için giden ilk ekip bir anlamda yangının ormana sıçramaması için mücadele ediyor, yani evi, ahır, samanlığı kurtarmak yerine artık ormana sıçramaması için. Ormana sıçradığı takdirde önünü alınamayacak ciddi bir zarara neden olmaktadır.

Geçen yıl şöyle bir öneride bulunmuştum ben, Afet İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinde de bunu dile getirmiştim: Her yıl yangının verdiği zarar minimum 1 milyon TL'lik bir afet kapsamı nedeniyle Afet İşleri Genel Müdürlüğüne konut yapım konusunda bir zarara neden olmaktadır, daha doğrusu böyle bir maliyeti oluşmaktadır. Önerim geçen yıl 100-150 bin TL maliyetli bir arozöz hibesi idi bu bölgeye. Acaba ne kadar mümkündür, bir formülü var mıdır? Bürokratlar çalışıp bir çözüm üretebilirler. 100-150 bin TL'ye çözebileceğimiz bir sorunu her yıl yaşamaktayız ve bu bölgedeki her köyde her yıl yangın meydana gelmektedir ahşap konutlar, samanlık ve ahırlar nedeniyle. Bunu tekrar değerlendirmenize sunuyorum Sayın Bakanım. Çorum Bayat Ahacık bölgesi on üç köyün ortak sorunudur ve talebidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; cazibeli ve pompajlı sulama konusunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde rantabilite hesaplarında birtakım, benim açıkçası doğru bulmadığım, hesaplama yöntemleri olduğunu gördüm bölge müdürlüğüne sık sık yaptığım ziyaretlerde. En son Çorum'da yapılacak, yapımı planlanan Obruk Dutludere Sulama Projesi için 2 tane pompaj öngörülmektedir proje döneminde hazırlık yapılırken. Buradaki rantabilite hesaplarında pancar, çeltik, buğday, arpa dikkate alınmıştır ancak bölgenin dokusu, bitki dokusu, bölgedeki alışkanlıklar dikkate alınmamıştır. Bölgedeki alışkanlıklar şu anda sebze, meyveye yönelmiştir. Yani, tabii ki pancar, çeltik, buğday, arpa hesaplamalı ama hesaplamalara ceviz, sebze, meyve de dâhil edilmelidir.

Gene sizin raporlarınızda 1 dekar alanda ceviz üretimi yapılması hâlinde 2.400 TL ile 3.600 TL arasında dekar başına kazanç elde edileceği ifade edilmektedir. O hâlde böyle bir durumda planlanan bir sulama projesinde neden ceviz veyahut da diğer daha fazla gelir getirecek -bölgedeki toprak yapısına da bağlı olarak- hesaplanmamaktadır? Bu hesaplamalar zira, pompajlı sulama yapılıp yapılmayacağı kararını beraberinde getirmektedir ki bizim şu anda Obruk Dutludere Sulama Projesi'nde pompajın proje kapsamından çıkarılacağı şeklinde bir değerlendirmeyle karşı karşıya olduğumuz görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bağcı.

CAHİT BAĞCI (Devamla) – Ben bu değerlendirmenin, rantabilite hesaplarında değerlendirmenin yeniden yapılması ve güncellenmesi gerektiğini savunuyorum.

Bir de şu anda elektrikte bir özelleştirme yapılmaktadır. Devlet Su İşlerinin suyun kullanımı, suyun toprakla buluşmasının hesaplamalarında elektriğin nasıl, elektrik faturasının nasıl tahsil edileceğine yönelik bir endişesi olmamalı. Yani, kimse elektrik parası ödemiyor, köylüler fatura ödemiyor, sulama birlikleri bu işi yönetmiyorlar diye bakarak projelerini, proje hesaplarını ve projelerin maliyetlerini bu kapsamda değerlendirmemeli diye düşünüyorum.

Kaliteli içme suyu konusu: Sayın Bakanın sunuşundan ilçelere kadar bir sulama, daha doğrusu içme suyu işine girileceği anlaşılıyor. Güzel bir yaklaşım, doğru bir yaklaşım çünkü şu anda belediyelerimizin birçoğu İller Bankasından kredi kullanmamaktadır borçları nedeniyle, belki Devlet Su İşleri marifetiyle kaliteli içme suyuna erişim konusunda bir yol almış da olacağız.

Toprakla suyun bir bütün olarak ele alınması gerektiğini ifade etmek istiyorum, ki bu alanda da Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün kendi alanlarında arazi toplulaştırma yolunu açan 5403 sayılı Yasa'nın 17'nci maddesi önemli bir gelişmedir. Ben bunun biraz daha ileri taşınarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün toprakla suyu bir bütün hâlinde ele alınmasını da sağlayacak bir biçimde Sayın Bakanın bünyesine katılması gerektiğini savunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT BAĞCI (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sayın Hamzaçebi'nin ifade ettiği ekonomi, ekolojinin beraber yönetilmesi, en azından olaylara ekolojik açıdan da bakılması, Rio Zirvesi kararlarını önemsiyorum. Bütün projelerimizin insan yaşamına, geleceğe ve çevreye verecek zararları ve bu zararların ortadan kaldırılması sorumluluğunu, varsa bu politikaların tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini, Çevre Bakanlığının sadece teknik projeler, yapılar üretmekle birlikte içinde yaşadığımız, ortak geleceğimiz olan çevreyi de dikkate alan bir özellikle olaylara yaklaşması gerektiğini ifade ederek Bakanlık bütçesinin kurumlarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Budak, buyurun.

NECDET BUDAK (Edirne) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, Sayın Bakanım; öncelikle Çevre ve Orman Bakanlığı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. Gerçekten dünyada su krizi tartışılıyor, gıda krizi tartışılıyor, küresel ısınma, enerji krizi tartışılıyor, mali kriz tartışılıyor ama bütün krizlerin temelinde bir numaralı faktörün su krizi olduğunu düşünüyorum. Bilimsel çalışmalarda da, yaptığımız su forumlarında da bunu temel alt yapısını bilimsel olarak da görüyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Sayın Bakanım, ben GAP, DAP ve KOP projeleriyle birlikte hem sizin genel müdürlüğünüz ve şimdiki bakanlığınız döneminde gerçekten AK PARTİ iktidarı döneminde cumhuriyet tarihinde yapılan sulama çalışmalarının, herhâlde bugüne kadar yapılanların dörtte 1'inin de son altı yılda -yanılmıyorsam belki yüzde 25, hatta yüzde 40'a kadar yapıldığını kayıtlardan okuyoruz. Gerçekten bu bakımdan size müteşekkirimiz genel müdür olarak ve şu anda da Bakanımız olarak.

Ben GAP, DAP ve KOP'la ilgili projeleri takdirle karşılamakla birlikte Trakya'da da biz DSİ çalışmalarından gerçekten, yani 50'li, 60'lı yılların projelerinin sizin döneminizde, Bakanlığınız döneminde ele alarak hızla ilerliyoruz. Ancak ben Trakya'ya, yani herhâlde Bakanlık bütçesi 8,7 trilyon, 6,5'de DSİ'nin bütçesi...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Milyar...

NECDET BUDAK (Devamla) – Milyar... Trakya toprakları Türkiye'nin en verimli toprakları ve yağlı tohumlara biz 2,8 milyar ödedik, yani bütçeyle kıyaslamak açısından söylüyorum. Çeltikte Türkiye'yi ithalattan kurtaracağız. 50 bin dekar ceviz ağaçlandırması yaptık, bunun 30 bin dekarı sadece Edirne'de. Yani, bizim Trakya'ya nasıl Güneydoğu Anadolu'nun, Doğu Anadolu'nun, Konya'nın bu projeleri varsa Trakya'daki zaten hâlihazırda yürüyen projelere bir isim koyalım, yani Trakya Havzası mı diyeceğiz, TRAKAP mı diyeceğiz ne diyeceksek bir şey söyleyelim. Buraya bu gerekçelerle sadece o bölgeye yatırım anlamında ben konuşmuyorum, 3 tane nehir var ve 210 kilometre bu sular uzun yıllar -A, B partileri iktidar olmuş, ki sorumluları, biz de siyasetçiyiz, siyasetçilerdir- maalesef bu Saroz'a akmış. Bu dönemde bu projeleri yaparsak -ben bu konuşmayı Maliye Bakanımıza da burada yaptım, DPT'den sorumlu Bakanımıza da, Başbakanımıza da- bu kadar 6,5 milyarlık proje içerisinde Trakya'ya, bu kadar gerekçeli bir bölgeye daha fazla ödenek ayırmanızı temenni ediyorum.

Tabii ki bütçe imkânları belirli ama bunu yaparsak yağlı tohumları, ayçiçeğinin ekiliş alanı ancak sulanabilir alanın artmasıyla olacak, yani çeltikte de aynı şekilde ve Türkiye'de -iddialı söylüyorum- 1 lira yatırdığımızda 1 lira Türkiye ekonomisine o yıl dönüyor. Böyle bir bölge ve böyle bilinçli bir çiftçi yapısı var. Bu bakımdan bunun, sizin de gerekçeli olarak hem Maliye Bakanlığındaki ödeneklerde hem de kendi bütçenizde değerlendirmenizi sizin takdirlerinize bırakıyorum.

Bizim en büyük problemimiz -bu kadar güzel çalışmaların yanı sıra- Ergene Nehri kirliliği problemi. Yani, bu konudaki çalışmalarını kapsamlı olarak bölge halkımız takip etmekte zorlanıyor, hatta bize de milletvekili olarak "Bir şey yapıyor mu yapmıyor mu?" diye devamlı sitemleri var ve sizi ziyarete de gelmek istiyorlar sivil toplum örgütleri -özellikle Uzunköprülülere- yani sizin bir öğlen yemeğinizi yemek istiyorlar ve konuşmak istiyorlar.

Bir de Sayın Bakanım, köy tüzel kişilikleri yüzde 50 sulama hibelerinden yararlanamıyorlar çünkü köy tüzel kişilikleri orman arazisini ağaçlandırmak üzere alıyorlar ama şahıs, arazisi kendisinin ise bundan yararlanıyor, o bakımdan buna bir çözüm üretmemiz gerekiyor.

Ayrıca biz, Edirne, Türkiye'de ağaçlandırmada bir numarayız. Biraz önce sadece cevizi örnek verdim, ancak 50 bin dekarın 30 bin dekarını eken bir ilin milletvekili olarak bu cevizlerin verimli olması için gölet ve yer altı sulama suyu projelerine ihtiyacımız var, bu da ayrı bir gerekçe. Bakın, ceviz, çeltik ve yağlı tohumlar, petrolden sonra toplamda en fazla para ödediğimiz kalem. Yani gerçekten bizim için bu çok önemli, yani Trakya'daki yatırımlar inanın ki DAP kadar önemli, KOP kadar önemli, GAP kadar önemli. O bakımdan, bunun bu kadar, Türkiye'nin ekonomisini etkileyecek böyle verimli toprakların olduğu bir bölgede -cevizde de aynı şekilde- biraz daha ödenekleri artırmamız çok önemli. Yine bu bölgede cevizlerle ilgili aşılama ve çubuk kalem temininde -çünkü türler konusunda, Amerikan türleri vesaire var, detaylara girmek istemiyorum- desteğe ihtiyacımız var.

Gala Gölü millî park ilan edildi. Uzun, orta, kısa devrede bunun ihalelerinin yapılması gerekiyor. Burayı turizme de açmak istiyoruz.

Edirne'de yine Şükrü Paşa tabyaları var. Gelibolu Millî Parkı gibi burayı millî park yapmak istiyoruz. 21 tane tabyamız var, hazine mülklerinde, müracaatları var. Burada da 350 bin şehidin yattığı rakamlarla ortada, bunun da bir manevi yönü var, o bakımdan buna da desteğinizi istiyoruz.

Sayın Bakanım, bakın, bu projelere ilaveten bizim Korucu Köy Barajımızın Genel Müdürlüğün nezdinde projeye ihalesi yapılacak. Yalnız burada biz bir yıl kaybettik, Genel Müdürlükte bunun ihalesini yapamadık. Korucu Köy Barajı...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Edirne'ye o kadar çok...

NECDET BUDAK (Devamla) – Sayın Bakanım, böyle gerekçelerle son altı yılda 390 trilyon para harcadınız, rakamları kontrol edebilirsiniz. Yani, 3 milyar, 4 milyar ithalata ödediğimiz parayı karşılayacak bu verimli topraklarda -ki, bu AK PARTİ döneminde ve sizin sayenizde bu dönemde bu rekor kırıldı- ama benim size bunu anlatmamın nedeni Maliye Bakanına, Devlet Bakanımıza ve Başbakanımıza kadar anlatmamın nedeni gerekçelerimiz çok iyi ve bunlar ülke ekonomisi... Yani, bizim oraya yatırdığımız her bir parayı baraj ve sulama projeleriyle birlikte o yıl amortismanını yapabiliriz. Eğer, bütçede problem varsa lütfen bu yap-işlet-devret modelini devreye sokalım. Şu anda önümüzde iki tane baraj projesi var: Korucu Köy ve Çömlek Köy Göleti. Bu iki göleti -Ben burada Divanda Recai Bey de bu konularda bilgili, biraz kendisiyle de paylaştım- en azından yap-işlet-devret modeliyle ortaya koyabiliriz, bunu değerlendirelim.

Sayın Bakanım, bir de Tarım Bakanlığıyla da ortaklaşa olarak -Türkiye'de rakamlar var- basınçlı sulamaya destek olduğu takdirde, bu salma sulamanın önüne geçmek ve suyu verimli kullanmak adına kısa ve orta vadede çok büyük sulama yatırımları yerine bütçeyi ortaklaşa biraz böyle denkleştirirsek basınçlı sulamayla biraz daha Türkiye zaman kazanabilir.

Bunun dışında Hamzadere yüzde 85 seviyesinde. Sayın Bakanım, artık bölge halkı bunun devreye girmesini istiyor, ki bu yüzde 1'deydi, sizin döneminizde yüzde 85'e getirdik. Bunun için bölge halkı olarak müteşekkirimiz, insanlar orayı gezdikçe etkileniyorlar. Çakmak Barajımız da, iletim kanalımız da çok iyi bir şekilde devam ediyor.

Sayın Bakanım, bir de bu kâğıt israfı konusunda sizin Bakan olarak, Bakanlık olarak kamuoyuna vereceğiniz bilgilendirmeler çok önemli. Bakın, şimdi burada bir sürü kitap. Bunlar ağaç yani değil mi aslında?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

BAŞKAN – Onlar SEKA'ya gidiyor.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz CD verdik dikkat ederseniz.

NECDET BUDAK (Devamla) – Ama bunlara, şimdi tüzük değişikliği, bir şey gerekiyorsa bunları yapalım içtüzük'te falan, burada Plan Bütçede...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Buraya bilgisayar konursa...

NECDET BUDAK (Devamla) – Yani, gerçekten bunlara yazık.

BAŞKAN – Komisyon planladı onu Necdet Bey.

NECDET BUDAK (Devamla) – Çok iyi.

Ayrıca, Sayın Bakanım yine sizin ağzınızdan milletvekilleri, siyasiler, bütün seçilmişler, Türkiye'de başkan saymaya başladığınız zaman başlıyor, yani bu bayramlarda, yılbaşlarında bu tebrik olaylarını... Bakın, mesajlaşma sistemi var bu kadar elektronik ortamda. Yani, bunların hepsi kâğıt masrafı. Şimdi bizim ofislerimize de, bakan olarak size de o kadar tebrik geliyor ki... Onun geri dönüşümü oluyor ama yazık yani. Bunu sizin çevreci bir bakan olarak dile getirmeniz çok önemli. Bunu da böyle bir kampanya şeklinde olursa çok çok faydalı olur diye düşünüyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kampanya başlatıyoruz.

NECDET BUDAK (Devamla) – Ben sözlerimi zamanında bitirmek adına burada son veriyorum. Bakanlığımız bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün 2008 yılı faaliyet raporunda bir tablo dikkatimi çekti - 120'nci sayfa- DSI yatırımlarıyla ilgili. O da şu: Son yıllara baktığımız zaman AKP döneminde DSI'ye yeterli yatırım ödeneği verilmediğini görüyorum. Harcamalar anlamında bakarsak 2002 yılında 4 milyar aşkın, 4,025 milyon bir harcama gerçekleştirildiği, 2000'de 3 milyar 400 milyon ve bu rakam daha sonra ki yıllarda 2,700; 2,600; 3,200; 2,800; 2,600; 3,400 diye geldiği... 2009 yılı gerçekleşme tahmininiz nedir bilmiyorum, sekiz aylık gerçekleşmeye baktığım zaman 1,7 milyar, o da altında. 2009 yılında yalnız önemli bir rakam tahsisi var, 5,2 milyar TL. Bunun tabii 2 milyar küsuru İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, Özelleştirme Sigortası Fonu'ndan gelecek rakam. İnşallah bu rakam gerçekleşir, daha da aşarız diyorum, teminimi belirtiyorum.

Sunumunuzda Sayın Bakanım bu tablolarla ilgili, bütçe rakamları, yatırım rakamlarıyla ilgili birkaç hususa değineceğim. Rakamları yalnız tutturamadım, şöyle: 60'ıncı sayfadaki GAP, DAP, KOP yatırımlarıyla 69'uncu sayfadaki sermaye giderleri yatırım bütçesi rakamlarında bir farklılık var, nedeni nedir bilmiyorum çünkü GAP, KOP, DAP için burada konulan rakam, genel toplam 1,854 diyor. Burada yatırım bütçesinde 1,885 diyor. O farklılığı çözemedim.

Bir de yine dikkatimi çeken Sayın Bakanım, KOP Projesi'yle ilgili otuz projeden bahsediyoruz ama sunumunda GAP'la ilgili tüm ayrıntılar verilmiş olmasına karşın KOP'ta ne projeler yer alıyor açıkçası göremedim. Ben bu rakamların otuz projeye dağıtılmış şekliyle bir tablosunu iletirseniz bana çok memnun olacağım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – KOP'la mı ilgili?

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – KOP'la ilgili... Burada otuz projeden bahsediliyor. Yalnız burada da yine tutturamadığım rakamlar var Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu 2010 için mi, 2009 için mi istiyorsunuz?

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – 2009 gerçekleşme tahmini, 2010 bütçesi, tabii, proje bedeli.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, onu daha sonra vereceğiz.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Tamam Sayın Bakanım, daha sonra alırım.

Burada 2009 sonu kümülatif harcama KOP için 2,688; yani yaklaşık 2,7 milyar. Ancak DPT'nin yatırım programına bakıyorum -zaten orada otuz projeyi görme şansımız yok- oradaki proje sayısı daha az, tabii 2009 yatırım programı. 2008 kümülatif gerçekleşme 1 milyar. Bir de enerji kısmında var DSI'nin o çok büyük bir rakam değil, 47 milyon. Yani, arada bir uçurum var, bu neden kaynaklanıyor bilmiyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bizim rakamlar doğru.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – DPT'nin rakamları doğrudur Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – DPT bazı projeleri başka tarafta gösterdi, bilemiyorum...

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – İşte, onu ayrıntılı bana gönderirseniz, zaten oradan görme şansım olur çünkü otuz proje gerçekten yok DPT'nin, daha doğrusu Türkiye'nin yatırım programında -DPT'nin değil de- DSI'yle ilgili, Konya'yla ilgili kısımda göremiyorum Sayın Bakanım.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – DPT'nin rakamları yanlışsa iş biraz karışık.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yanlış anlamayın, yalnızca hizmetler sektöründe yazmışlar.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Sayın Bakanım, zaten buradaki dipnot da doğru değil, "Parantez içi değerler GAP Eylem Planı kapsamında ayarlanan ödeneklerdir." diyoruz, yani GAP Eylem Planı kapsamında KOP'a ödenek aktarılmıyor. Yani "İşsizlik Sigortası ve Özelleştirme Fonu'ndan aktarılan kaynaklar kapsamında." denirse daha doğru olur zaten, buradaki ifade doğru değil.

Sayın Bakanım KOP'la ilgili, her gelen bakanımıza ben iki yıldır -bu üçüncü bütçe dönemi, üç yıldır- hep söylüyorum, yani "KOP'a önem veriyoruz deniyor ama para verilmiyor." diye hep sıklıkla dile getirdiğim konu. Şimdi, KOP

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

nedir, onu kısaca tanımlarsak, Konya ve Karaman illerinde yer alan 9 adedi büyük su projesi, 1 adedi içme suyu projesi, 1 adedi Göksu Havzası enerji projeleri ve diğeri de müstakil küçük yer üstü ve yer altı suyu sulamaları olmak üzere 12 adet su tedarik, dağıtım ve iletim proje paketinin resmî olmayan adı. "Niye resmî olmayan?" diyeceksiniz Tabii, DPT'nin bölgesel kalkınma planlarıyla ilgili sitesine bakarsak Sayın Bakanım, orada sayıyor: Şu tabloda da net olarak görülüyor, beş tane plan var, DAP var, DOKAP var, GAP var, Yeşil Irmak Havza Gelişim Projesi var, Zonguldak-Bartın-Karabük Projesi var ama KOP diye bir proje hâlen resmî olarak, bölgesel kalkınma planı olarak yer almıyor.

Yalnız burada tabii Sayın Devlet Bakanımız Cevdet Yılmaz Bey'e teşekkür etmek istiyorum. Temmuz ayında Konya'da bir toplantı yapılmıştı, orada bu husus da dile getirildi ve Sayın Bakanımın gerekli talimatı verdiğini, DPT'de şu anda bir çalışma başlatıldığını öğrendim. Gerçekten kendisine teşekkür ediyorum.

Bu arada bir de bu konuda büyük emek sarf eden bir eylem planı taslağımız var Sayın Bakanım KOP'la ilgili. Profesör Doktor Mehmet Babaoğlu Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde gerçekten çok büyük emeği var. Ona da teşekkür ediyoruz ama bu planı inşallah Hükümet sahiplenir diyorum. Aynen GAP Eylem Planı'nda olduğu gibi kaynağı belirli rakam tahsisleri yapılır.

Sayın Bakanım, burada KOP'la ilgili -tabii ayrıntısını bilmiyorum dedim ama- 2011 yılı ve sonrası için konan rakam düşük 1,7 milyar. Devlet Su İşleri Konya Bölge Müdürlüğümüzün hazırladığı bir eylem planı var. Beş yılda öngördüğü rakamlara bakarsak o rakamların çok altında. Toplamda 2023'e kadar tahsis edilecek rakam, yani KOP Projesi'nin tamamlanması için 6,3 –yanlış hatırlamıyorsam- milyar TL tabii 2008 rakamı zannedersen bir rakam gerekiyor-tabii, bu 2011 ve sonrası demişiz ama ucu açık, bilmiyorum ne kadar sonrasına kadar gidiyor bu tabloda, sonrasını belirtmiyoruz. Eğer iki yıllıksa iyi ama bir üç-dört yıllıksa bu rakam çok düşük Sayın Bakanım.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Hiç yoktan iyidir üstat.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Diğer rakamı söylersem hani GAP, DAP, KOP diyoruz ya GAP'a tahsis edilen 16 milyar. Yani KOP'a 1,7 milyar... Yani kapsadığı alan, ihtiyaç, ülke ekonomisine katkı yönünden GAP kadar önemi olan bir proje. Yani ben o nedenle...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Daha büyük bir alan.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Daha büyük bir alanda, yani teknik rakamlar var elimde.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Daha önce KOP diye bir şey yoktu.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Hâlen yok Sayın Bakanım, hâlen yok. Ben hatta hep espri olarak buna figüranlık yaptırmayın, konu mankenliği yaptırmayın, KOP'a gerçekten önem verelim diye...

Sayın Bakanım, tabii Mavi Tünel, Bağbaşı Barajı bunlar çok önemli. Yani o konuda sizlerin katkısı büyük ama neticede bunun rakamı toplam 200 milyon TL, yani proje bedeline bakarsak. Sadece Mavi Tünel ve Bağbaşı değil, Bozkır Barajı var, Avşar Barajı var, hidroelektrik santraller, depolama tesisi yani çok daha fazla proje var gerçekleştirilmeyi bekliyor. Gerçekten de Konya için çok önemli, ülke için çok önemli.

Bir de Sayın Bakanım, üç-dört yılda geri dönüşümü sağlayacak. Yani yapılan hesaplamalara göre aktarılacak kaynağın geri dönüşümü de hızlı olacak.

Sayın Bakanım, göletlerle ilgili bir-iki konuya değineceğim. Aşırı derecede su sıkıntısı var malumunuz Konya Ovasında, bu göletlerin de çok büyük önemi var tabii Konya Ovası için. Yeni Doğan göleti, Beyşehir ilçemizin Yeni Doğan beldesinde yapılan bir gölet. En son özel idari imkânlarla bu göletin yapımı tamamlandı ama yıllardır bir işlem yapılmadı. Özel idare tamamladı Sayın Bakanım.

Derivasyonu yapılmadı, arazi toplulaştırma faaliyetleri yapılmadı, sulamayla ilgili hiçbir şey yapılmadı, kanal olsun, yağmurlama, damlama, sulama olsun bir uygulama yok. Yani su toplandı ama gerçek amacına uygun bir işlev görmüyor. Sadece tabii bir güzelliği var, bir de bazı hemşerilerim orada balık tutuyor. Başta Yeni Doğan beldemizde olmak üzere göletin etrafındaki tüm köyler ve yerleşim birimindeki çiftçi ve köylülerimiz bu göletten istifade etmek istiyor Sayın Bakanım.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün çalışmalarını takdir ediyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sulamayla ilgili mi?

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Evet. Bir el atarsanız yani bu sorun, bu Yeni Doğan göleti hiç olmazsa amacına uygun bir şekilde işletilmeye, kullanılmaya başlar diyorum.

Bir diğer konuyu da sıklıkla dile getirdim, soru önergeleriyle dile getirdim. Bu Çağlayan göleti, Bozkırdaki Çağlayan göleti. Geçen bütçe görüşmesinde Sayın Bakanım, soru önergeme verilen cevabın yetersiz olduğunu söylemiştim, yani orada su yokluğundan bahsediliyor. Yani bir inceleme ekibi gitmiş haziran ayında su yokluğundan bahsediyor. Ben de fotoğrafları getirdim, haziran ayında takdir edersiniz ki su olmaz Sayın Bakanım. Orada kışın, özellikle ocak, şubat, martta su birikir. Yani o hazırda gidip orada tespit yapmanın bir anlamı da yok. Haliyle kışın yağın ve yağmurun toplanacağı su.

Bu, göletin on metre yükseltilmesinin çok büyük getirisi olacak. Yani teknik olarak yapılamaz dersiniz amenna ona bir şey demem ama su yok dersiniz ben ona itiraz ederim çünkü zaman zaman baskınlar oluyor su nedeniyle. Bir süre de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Ben geçen bütçe döneminde fotoğraflarını, bir de Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün ta 96'da hazırladığı bir rapor var, onu falan takdim etmiştim. Sadece bozkır çevresindekilerin intibakını söyleyeyim Sayın Bakanım. Proje değiştirmeyi istememe nedeniyle yani bölge müdürlüğümüzün bir projeye başladık bunu değiştirmeyelim gibi bir anlayış nedeniyle bunun engellendiği söyleniyor. Ne derece doğru bilmiyorum ama halktaki intiba bu. Bu kadar su kıtlığında böyle bir imkân varsa yani 3-5 misli daha fazla yararlanma imkânı varsa, bunun da teknik olarak da imkân varsa yapılması gerektiğini düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

Bir de Sayın Bakanım bir şeyi belirtip sözlerimi tamamlayacağım. Ben Toroslar'da doğup, büyümüş, yaşamış, Ali Er Bey'le aynı duyguları paylaşmış bir kişiyim. Sonuna kadar destekliyorum. Biz de Kurban Bayramı'nda bile keçi kesilir Sayın Bakanım. Yani teke kesilir, çebiç kesilir ama maalesef artık nesli tükeniyor. Bu konuda Ali Er Bey'in, değerli milletvekilinin dediklerini ben de destekliyorum. Gerekli kolaylıkları sağlayıcı yönde düzenlemeler yapılırsa çok memnun olacağız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Demir, buyurun.

OSMAN DEMİR (Tokat) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, çok değerli bürokrat arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Su, toprak, hava ve ağaç bunlar canlı hayatın olmazsa olmazları. Yani bir anlamda insan neslinin de diğer canlı hayatında varlığı, uzun dönemde var olması bunlara bağlı. Su olmazsa olmaz, toprak olmazsa olmaz, hava olmazsa olmaz, ağaç olmazsa olmaz. Bu açıdan baktığımızda Bakanlığımız gerçekten çok önemli hizmetlerde bulunuyor ve özverili çalışıyor, bunları yerelde görüyoruz. Yeni ağaçlandırma faaliyetlerinde, işte 2008'de hedeflenen 420 bin hektar alan ağaçlandırma hedeflenmiş, 463 bine ulaşılmış. Yani hedefi de aşılmış durumda.

Diğer taraftan erozyonla mücadelede, taşkın korumada, barajların yapılmasında, atıkların bertaraf edilmesinde, su dağıtım kanallarının yapılmasında Bakanlığımızın nasıl özverili çalıştığını gözlemliyoruz.

Sayın Bakanım genel müdürlerimizle beraber iki kez Tokat'a fırsat oldu, geldiniz, son derece memnun kaldık. Biri kısa süreli bir uğrama şeklinde oldu geç bir vakitti ama diğerine bir gün ayırdınız, çok memnun kaldık, çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım. Orada yerelde neler yapıldığını gördünüz ve neler yapılması gerektiği de bir planlama dahilinde konuşuldu.

Ben burada bazı şeyleri de merak ediyorum, örneğin Ballica mağarası Sayın Bakanım. Ballica mağarası son derece... Kendiniz de diğer dünyadaki büyük mağaraları gördüğünüzü Ballica mağarasını gördüğünüzde de hayran kaldığınızı... Yani dünyanın önde gelen büyük mağaralarından biri olduğunu orada müşahade ettiniz, gördünüz. Bu Ballica mağarası ilk keşfedildiğinde özel bir firma tarafından işletiliyordu, tabiri caizse orası arı kovana gibi çalışıyordu. Çevreden bütün, Türkiye'nin her tarafından insanlar burayı görmek için geliyorlardı. Daha sonra il özel idaresine geçti, sonra sizin Bakanlığınıza geçti. İnanın şu an Ballica mağarası muhtemeldir ki kendi giderlerini karşılayamaz durumda. Siz oraya uzun dönemli bir gelişim planı... Kitapçıkta da gördüm, o kapsamın içerisinde ama henüz bu plan uygulamaya konmadı Sayın Bakanım. Bu planın gerçekten bir an evvel uygulamaya konması gerekiyor ve Ballica mağarasını eski ihtişamlı günleri demiyorum çünkü onlar falan... Ballica mağarasının vaat ettiği çok daha büyük ihtişamlı günlere inşallah kavuştururuz diye ümit ediyorum.

Diğer taraftan Sayın Bakan, Tokat Reşadiye sınırları içerisinde bir Zinav gölümüz var bizim. Daha önce de konuşmuştuk, sonra oraya bir heyet gönderdiniz ama gelen heyet nedense İnkaya diye bir mağaraya yoğunlaşmış, mağarayı da cazip bulmamış, rapor hep mağaranın üzerine. "Burada bir de göl var." deyip geçiştirmiş yani gölle hiç ilgilenilmemiş. Zinav gölünün üst tarafında da bir kanyon var, harika bir kanyon. Kanyon da mesela "Bir de kanyon var." denmiş ama gidip bakılmamış, görülmemiş, ne olabileceği söylenmemiş. Dolayısıyla bu Zinav gölü de sizin millî parklar içerisinde, yani sizin mülkiyetinizde gözüküyor Zinav gölü ve çevresi. Meşe ormanlığı içerisinde ben iddia ediyorum en az Uzungöl kadar kıymetli bir yer Zinav gölü çünkü üst tarafındaki kanyon Uzun gölde yok. Buranın geliştirilmesi, buraya da bir proje, plan hazırlanması gerektiğini düşünüyorum. Zinav gölüne, bir ilçenin, birkaç tane kasabanın ve birçok köyün de atık suları Zinav gölünü besleyen çaya akıyor. Zinav gölü bir anlamda ölüme terk edilmiş durumda, buraya bir el atmamız lazım.

Turizm Bakanımızı götürdüm Zinav gölüne Sayın Bakanım. Sizinle de gideceğiz dedik ama yetişmedi yani fırsat olmadı. Turizm Bakanını götürdüm sağ olsun, geldi, gördü, hayran kaldı. Birkaç televizyon programında da Zinav gölünü zikretti kendisi. İnşallah orayı bir turizm bölgesi ilan etme çabalarımız da var, edersek tabii ki Tokat kazanacak ve ülkemiz kazanmış olacak.

Ben Sayın Bakanım, gecenin bu saatinde çok fazla şey de söylemek istemiyorum, sizleri de yormak istemiyorum. Hakikaten Bakanlığımız çok ciddi, hayatın olmazsa olmaz sahalarında hizmet veriyor ve sizin de hakikaten ekibinizle beraber çok da başarılı olduğunuzu ben görüyorum.

Atıklar konusunda Sayın Bakanım, gösterdiniz şu kadar atık, şu yılda arıtıldı, şu yılda da bu kadar atık bertaraf edildi diye. Bunlar çok önemli rakamlar ama inanın bu yönde çok daha fazla çalışmamız lazım çünkü hâlâ belediyelerimizin, illerimizin, ilçelerimizin, köylerimizin atıkları... Maalesef günümüz insanı geçmişteki insanla karşılaştırılmayacak kadar atık üretiyor. Yani şimdiki atık eskisinden çok daha kirli, işte deterjanlar, vesaire, şunlar, doğanın dönüştüremediği naylon atıklar. Bunlara baktığımız zaman, yani şimdiki atıkların dönüşümü çok zor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, tamamlayın lütfen.

OSMAN DEMİR (Devamla) – Hakikaten işiniz de zor o yüzden baktığımız zaman ama başarmaktan başka da çaremiz yok. Mesela Değerli Bakanım, ben görüyorum bazı ilçeler, iller su yataklarının hemen yanına katı atıklarını döküyorlar, maalesef döküyorlar. Mesela buna yönelik bir yasal düzenleme hemen yapabiliriz. İşte "Su havzasına şu mesafede katı atık dökülemez." diye bu hemen yapabileceğimiz bir şey. Gitsinler dağ başlarında daha uygun bir yer bulsunlar, gömsünler, bir şey yapsınlar ama su yatağı çok önemli. Bunu mesela hemen yapabiliriz diye düşünüyorum.

Ben yine Bakanlığımızın çok değerli çalışmalarından dolayı değerli çalışanlarına teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Yüksel.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

Buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlarım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Doğayı ve çevreyi kirletmeden, gelişmiş yeni teknolojilerin üretimimize, yatırımlarımıza artı katma değer yaratması birinci derecede Çevre ve Orman Bakanlığımızı ilgilendirmektedir. Onun için, Çevre ve Orman Bakanlığımız dediğimiz zaman hemen hemen hayatımızın bütün kesimlerini kapsamaktadır. Hele Devlet Su İşleri gibi devasa bir genel müdürlük, özel çevre koruma gibi hayati konuları içeren bir kurum, Orman Genel Müdürlüğü yine ülkemizde ağaçlandırma konusunda, erozyon konusunda çok önemli gelişmeler kaydeden bir genel müdürlüğümüz Devlet Meteoroloji İşleri gibi zamanımıza, günümüze tarımla olan diyalogunun artmasıyla çiftçilerimize, tarımımızı hava durumuyla birlikte olumsuz hava şartlarını günü gününe kendilerini bilgilendiren, yönlendiren önemli görevler içermekte ve birbirinden önemli bu kurumlarla geniş bir görev sahası olan insanımıza hizmet vermede önemli görevler yapan kuruluşumuza, Orman Bakanlığımıza ve ekibine teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Sayın Bakanım, Denizli için çok hayati önemi olan Akbaş Barajıyla ilgili gerek proje safhasında gerek ihale safhasında vermiş olduğunuz destek için çok teşekkür ederiz. İnşallah tamamlanması da sizlere nasip olur.

Sulama suyu baraj ve inşaatıyla ilgili olarak 7 bin hektar olan Tavas Ovasını sulayacak Yeni Dere Barajının 2010 yılında gövde inşaatının tamamlanması beklenmekte ve su tutmaya başlayacağını biliyoruz. Bu işin devamı niteliğinde de sulama projesinin yapılması ve su dağıtım kanallarının yapılması gelmektedir.

Ayrıca içme suyu barajı inşaatıyla ilgili olarak da Acıpayam Yazır Barajı, Acıpayam Sivrihisar Ovası dâhil tüm köy, belde ve yerleşim noktalarını kapsayan geniş bir sahaya hitap eden içme suyu ihtiyacını karşılayacak olan önemli bir içme suyu barajıdır. Son yıllarda yaşanan kuraklık da sulama sularının önemini artırmıştır. O sebeple içme suyu konusunda o yöremize, bölgemize hayat verecek olan bu barajın da önemini belirtmek istiyorum.

Ayrıca, yine Acıpayam Akalan Projesi var ki Acıpayam ilçesi sınırları içerisinde yer alan barajda depolanacak su miktarı ile 746 hektarlık Akalan Ovasının sulanması hedeflenmekte, Kat'i Projesi hazır olup, ihale edilebilir durumdadır. Hazır olan bu projeyi 2010 yılı uygulama yılında bütçe imkânları dahilinde ödenek verildiği takdirde ihale edilebilecek ve işe başlanabilecektir.

Değerli Bakanım, Cindere Barajından bu Pamukkale havzasına jeotermal seracılıkla ilgili, seracıların sizle yapmış olduğu görüşmelerde onların soğuk suya ihtiyaçları vardı, o konuda önemli ve olumlu gelişmeler var, onu da sizlerin desteğiyle görüyoruz. O konuda da iş adamları sizlere müteşekkirdir.

Dalaman çayı üzerinde yapımı özel sektöre yapılacak olan Sami Soydan Barajı bu bölgelerde yapılacak altyapı yatırımları için önem arz etmektedir. Ayrıca, Dalaman çayında yaşanan civar köylerden kaynaklanan kirlilik had safhalarda olup, tedbir alınmaması hâlinde bölge tarımına büyük bir darbe oluşturması söz konusu olacaktır.

İşletilmesi sulama birliğine bırakılan tesislerden kanalların uzun yıllardır bakımları yapılmamıştır. Bu, genelde sulama birliklerinin olduğu yerlerde yaşanan bir sıkıntıdır. Bizim de Denizli'de özellikle Merkez Güzelköy'den geçen sulama kanallarının betonları oturma yapmış acil yenilenmesi gerekmekte. Kanaldan kaçan sudan bu bölgedeki evlerin tabanlarından su çıkmaktadır. Bu kanallar ekonomik ömrünü doldurduğundan dolayı su kayıpları da fazladır.

Yine, bu kanallarda yeteri kadar su taşınmaması sebebiyle Yukarı Şamlı ve Aşağı Şamlı kasabalarında sel afetleri yaşanmıştır.

Özel Çevre Koruma Kurulu Başkanlığıyla ilgili olarak da bizim Pamukkale biliyorsunuz turizm bölgemiz ve özel çevre koruma bölgesinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Kurumla ortaklaşa yürütülen Pamukkale Özel Çevre Koruma Bölgesi Karahayit Termal Su Dağıtım Projesinin tamamlanabilmesi için ve işin devamı niteliğinde olan ENH artı Motopompa artı Otomasyon projesinin gerçekleştirilebilmesi için ödeneye ihtiyaç vardır.

Pamukkale Bölgesine Gölemezli'de bulunan özel idareye ait jeotermal kuyulardan termal su getirilmesi projesi için de yine ödeneye ihtiyaç vardır.

ÖÇK Bölgesine içme suyu Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından AÇB borular ile getirilmiştir. Bu borular ekonomik ömürlerini doldurduğundan şebeke kayıpları son derece fazladır. Bu boruların İl özel idaresi ile ortak değiştirilmesine ihtiyaç vardır.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Nerede?

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – O da aynı bölgede ÖÇK Bölgesinde.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hangisi Gölemezli'den Pamukkale'ye mi?

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Pamukkale'ye doğru evet.

Sayın Bakanım, ayrıca küçükbaş hayvanlar konusuna ben değinmek istiyorum. Ülke genelinde olduğu gibi Denizli'de de küçükbaş hayvan sayısında azalmalar görülmekte. 2007 yılında 379 bin; 2008'de 332 bin; 2009'da da 312 bine düşmüştür.

Küçükbaş hayvanlar orman alanlarında genellikle maki dediğimiz çalılıklarda otlatılmaktadır. Küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi ve katma değerinin artırılması için makilik dediğimiz orman alanlarının otlatmaya açılması, ayrıca yeni dikilmiş fidanlıklar dışındaki yetişmiş ağaçların bulunduğu bölgelerde de eskiden olduğu gibi otlatılmaya açılması ve bu konuda yapılacak düzenlemelerin sorunun çözümüne katkı sağlayacağına inanmaktayım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

Bir de bu orman köylülerimizle ilgili, vatandaşlarımızı ayağa kaldıracak ve uzun zamandan beri uygulanmakta olan ve sizin döneminizde artarak devam eden özel ağaçlandırmalarla ilgili de ben ayrıca teşekkürlerimi bildirmek istiyorum. Bu yöredeki insanlarımız... Ki ben de bir Babadağ ilçesinde tamamen dağlık ve Yörük bir bölge, dokumacılıkla geçiniyor ama şu anda da dokumacılıkta bilhassa fasonculukta iş olmadığı için bu tip özel ağaçlandırmalarda ve hayvancılıkta kendilerine verilen desteklerden dolayı orada hayat yavaş yavaş değişmeye başlamıştır ve bu konuda da yine ilçem adına size müteşekkirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Sözlerime son verirken Çevre ve Orman Bakanlığımızın 2010 yılı bütçesinin önce Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sali, buyurun.

ALİ OSMAN SALİ (Balıkesir) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, kömür ile doğal gaz tüketimi odun tüketimini bitirdi, plastik doğramayı bitirdi. Başkanlık Divanı ile Necdet Hoca da kâğıt işini bitirdiğinde bu ormanlar ne olacak öncelikle bunu sorarak başlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ağaçlandırma işi güzeldir elbette hiçbir itirazımız yoktur ancak ormanlık bölgelerde ağaçlandırma işine biraz tedbirli yaklaşmakta yarar vardır.

Sayın Ali Er, yirmi dört senedir Yörüklerden bahsettiğini söyledi, ben de yedi senedir orman köylülerinden bahsediyorum, demek ki bir on yedi senem daha var. Orman köylüleri meselesi de 2/B meselesidir öncelikle ve efendim, hukuken orman olup fiilen ağaç bulunmayan yerlerin ağaçlandırılmasını da çok cazip bulmayız. Tabii yerel olarak biz bu problemleri çözüyoruz, çözmüyor değiliz.

Değerli arkadaşlar, orman köyü mücavir alanlarında ağaçlandırma yapmak doğru değildir çünkü orman köylülerinin merası olmadığı için bu bölgeleri mera olarak kullanır. Tabii yerel olarak sorunlara çözüm bulunuyor. Orman Genel Müdürlüğü'nün orman ve orman köylüsü arasında oluşturmuş olduğu ılıman iklimden dolayı müteşekkirim ama buna biraz da kurumsal bakmak lazımdır. Tabii ki ağacı olmayan yerlere ağaç dikilsin ama bizim bölgelerimizde çok fazla ağaçlandırma memnuniyet yaratmaz. Artı Hazine arazilerinin ormanlaştırılması da belli bir müddet için çok doğru değildir diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, 2/A sahalarının orman köylülerinin kullanımına ve yerleşimine açılmasıyla ilgili pilot uygulama son safhaya yaklaştı, emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Bir zaman sonra bu hususta sizi de ziyaret etmeyi düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, ben yangınla mücadelede Orman Genel Müdürlüğü'nü son derece başarılı buluyorum bu noktada Sayın Bağcı'ya katılmıyorum ama Sayın Bağcı'nın problemi spesifik olabilir. Gerçekten kırsal alanda yangınla mücadelede çok ciddi katkılar sağlamaktadır Orman Genel Müdürlüğü ve bu arada Orman Genel Müdürlüğü'nün elinde orman yollarının yapımına, yangınla mücadeleye münhasır olmak üzere çok ciddi bir araç, gereç, ekipman varlığı oluşmuştur, hatta helikopterler kiralanmaktadır, uçaklar kiralanmaktadır. Devlet Su İşlerini de buna katabiliriz, özellikle Orman Genel Müdürlüğü için yangın sezonu bittiğinde bu araç, gerecin kullanımına devam edilmelidir diye düşünüyorum. Bu konuda kurumsal bir düzenleme yapılabilir ve özel idarelerle belli mutabakatlar sağlanabilir. Örneğin özel idarelerin elinde ekipman olmadığı için orman köylülerinin –köy yolu statüsündeki- stabilize yollarının yaz bakımı yapılamamıştır ama şu anda böyle bir düzenleme yapıldığında Orman Genel Müdürlüğü'nün greyderleri hukuksal zemin oluşmuş olarak orman köylülerinin stabilize yol bakımlarını yapabilir.

Yine, Devlet Su İşlerinin elinde çok ciddi bir ekipman vardır ve bu ekipmanlar güçlü ekipmanlardır. Yine aynı şekilde kendi işleri olmadığı zaman da kurumsal bir düzenlemeyle yerel olarak kullanılabilir.

Yine, helikopterler hasta naklinde kullanılabilir, sözleşmeleri o şekilde yapılabilir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, ben Sayın Bakanı, Bakanlığı efendim, bağlı kuruluşlarını başarılı buluyorum. Sorun çözümede olumlu yaklaşımlarından dolayı teşekkür ediyorum. O noktada herhangi bir rahatsızlığım ya da şikâyetim yoktur.

Balıkesir olarak da Devlet Su İşleri, Orman Genel Müdürlüğü ve diğer birimler üzerlerine düşeni yapmaktadır. Hatta yarasaların problemi dahi çözülmüştür. Teşekkür ediyoruz.

Gecenin bu saatinde meşgul etmiyorum sizleri. Bütçelerin hayırlı olması temennisiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, on dakika süreyle sual-cevap kısmına geçiyoruz.

İlk söz Sayın Angi'nin.

Buyurun efendim.

SORULAR VE CEVAPLAR

HASAN ANGI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım Bakanlığının ve bağlı kuruluşlarının başarılı çalışmalarını takdirle izlediğimizi ve devamını dilediğimizi iletmek istiyorum.

Yaklaşık elli yıldır konuşulan KOP'un ne resmiyette adı vardı... Uygulamalarda da ayak sürünerek geline projelerdir. Bu dönemde ilgi gösterildi özellikle Nazım Ekren Bey'e ben teşekkür etmek istiyorum. Bölgesel kalkınma

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

projeleri eylem planı içinde yer alması, Çevre Orman Bakanlığımızın, özellikle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün de uzun yıllar rafta beklemiş projeleri bir bir hayata geçiriyor olmasına Konyalılar olarak minnettarız.

Sayın Bağcı'nın ifade ettiği orman yangınlarına karşı ilk müdahalelerin önemli olduğunu Sayın Bakanımız da söylemişti. Bu yangının büyümeden söndürülebilmesi adına bu bölgelerdeki yerleşim birimlerinin, köylerin, belde ve ilçelerde -bazı küçük yerleşim yerleri de imkân yetersizliğinden itfaiye araçları yok- ilk müdahale geç yapıldığı zaman da kayıplar artıyor ve maliyetler yükseliyor. Bu çerçevede bu küçük belde ve ilçelere itfaiye aracı vermeyi düşünür müsünüz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Angi.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana iki sorum var. Birincisi, konuşmanızda GAP, DAP ve KOP Projelerine ilişkin bilgiler verdiniz. Yani Güneydoğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu Projesi ve Konya Ovası Projesi. Tabii ki bu projeler ülkemizin ulusal projeleridir, bunlara her türlü kaynağın verilmesinde ülke açısından son derece büyük yararlar vardır. Ancak Türkiye'de bir de yıllar önce yapılmış DOKAP Projesi vardır Sayın Bakan. Acaba DOKAP, Doğu Karadeniz Projesi sizin ve Hükümetiniz tarafından ilgiye layık bir proje değil midir? Neden sizin veya Hükümetimizin hiçbir bakanının konuşmasında bu projeye ilgili Hükümetin herhangi bir eylem planını göremeyiz? Yani küçük de olsa bazı adımlar atmak mümkün değil midir bu proje bağlamında. Yoksa Hükümetiniz nasıl olsa Doğu Karadeniz'den çok iyi oy alıyoruz, oralara herhangi bir yatırım yapmaya gerek yok zaten oylar bize geliyor yaklaşımında mı acaba?

Bu bağlamda şunu da sormak istiyorum: Trabzon'a içme suyu verecek olan Galyan Atası Barajı Projesi vardır. DSI'nin rakamlarına göre bitmesi için 500 milyon TL civarında bir rakam gerekiyor ancak sadece içme suyu bölümü için rakam çok daha küçük. Yaklaşık 80-90 milyon TL civarında bir ödenekle Trabzon İçme Suyu Projesi sonlandırılabilir durumdaydı. Acaba ne durumdadır? Projeniz nedir? Ne kadarlık bir süre içerisinde bu projenin bitirilmesi hedeflenmektedir? Trabzon İçme Suyu Projesi'ni Trabzonlular bekliyor, yakinen de takip ediyorlar. Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci sorum da Bakanlığınızın orman yangınlarını önlemek amacıyla yapmış olduğu bir uçak kiralama ihalesi oldu. Bu ihalede ihale yöntemi nedir? Hangi yol izlenmiştir? Kaç firma teklif vermiştir? İhalenin ilan tarihiyle ihale tarihi arasındaki süre nedir? Hangi gazetelerde ilan yapılmıştır? Bedel nedir? İhalenin süresi nedir? Ve Sayın Sali'nin söylediği gibi gerçekten orman yangınını önleme amacıyla bu kiralama yapılmış ise muhtemelen yılın belirli aylarında bu araçlar, uçaklar boş kalmaktadır. Kamunun başka hizmet duyduğu alanlar için bu süre içerisinde bu uçakları kullanmak mümkün değil midir? Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Özçelik, buyurun.

OSMAN ÖZÇELİK (Siirt) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Siirt'in su sorununu konuşmuştuk sizinle. Su sorunu çözüldü Siirt'te. Artık Siirtliler su içebiliyorlar, banyo, duş alabiliyorlar. Projeden ve uygulamadan kaynaklı birtakım sorunlar var ama giderilemeyecek sorunlar değil. Bu konu bizim açımızdan olumlu sonuçlanmıştır.

Yalnız, Siirt'in en büyük ilçesi Kurtalan, şu anda belediyemiz tankerlerle mahallelere su taşımak zorunda. Belediye başkanımız seçimlerde elimle de olsa, kovayla da olsa su taşıyacağım demişti.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İsale hattı yapıyoruz.

OSMAN ÖZÇELİK (Siirt) – Bir projeleri vardı, Devlet Su İşleriyle ilişki içindeler. Onun bir an önce yaşama geçmesi bizi sevindirecektir. Belediye Başkanımız gerçekten kovalarla su taşımayı taahhüt etti ve onu yapıyor. İlginizi rica ediyoruz. Sanıyorum yaşama geçecek.

Diyarbakır Kent-Orman Projesi ile ilgili Belediye Başkanımızla konuştum, memnuniyetlerini ifade ettiler. Diyarbakır'da gerçekten güzel, ben de görmüştüm. Ben belediyemizin de katkısı var zannediyordum, hayır, tamamen sizin ve vilayetin katkısıyla olmuş bir çalışma. Diyarbakır halkının teşekkürlerini Belediye Başkanı adına size sunuyorum.

Sanıyorum, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanımız yarın sizinle bir konuyu görüşmek üzere, katı atık projesiyle ilgili görüşmek üzere randevu vermişsiniz. Katı atık projesini hazırladı Diyarbakır Büyükşehir...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Siz Siirt Milletvekilisiniz, değil mi?

OSMAN ÖZÇELİK (Siirt) – Ben Siirt Milletvekiliyim, Türkiye Milletvekiliyim. Önce Siirt'i söyledim, şimdi Diyarbakır.

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanımızla konuştum. Katı atık projesi hazırlamışlar. Sanıyorum bir önceki Çevre Bakanıyla ilişkilendirilmiş ve hazırladıkları proje örnek proje olarak kabul edilmiş. Yani detaylarıyla çok güzel bir proje olarak kabul edilmiş. Bu projenin kaynakları da sanıyorum Çevre Bakanlığımıza Avrupa Birliği'nin altyapıyı geliştirmek üzere fonlarından bir aktarma da olmuş herhâlde. Yani finansmanı da Bakanlığınızca mümkün gibi görünüyor. Diyarbakır'ın buna ihtiyacı var. Sayın Belediye Başkanımız yarın bu konuyu sizinle görüşmeye gelecek. Bu projeye destek vermenizi bekliyoruz. Her şeyiyle hazır. Proje mükemmel bir proje, finansman sorunu da yok.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyoruz, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, buyurun.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Çok değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bakanlığınızın, Bakanlığın ve bağlı kuruluşlarının çevre, su, sulama, orman ve ağaçlandırma konusundaki başarılı faaliyetlerini izliyor ve takdirle karşılıyoruz. Ben şunu sormak istiyorum: Biraz önce çeşitli barajlar, HES projelerinden bahsedildi. İşte, çevreye zararlı olursa veya eserlere zararlı olursa bunlar yapılmasın dendi. Bakanlığınızın yıllardan beri titiz çalışmalarını biliyorum. Bu anlamda, HES projeleri ve barajlarla

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ilgili olarak çevre duyarlılığı göstererek, bu konuda denge kurarak bunları gerçekleştirmek mümkün değil mi? Çünkü bunlar yapılmasa bari, noktasına gelen konuşmalar oldu. Bu anlamda bu soruyu sorma ihtiyacını hissettim.

Teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, müzakere ve soru bölümü böylece sona ermiştir.

Sayın Bakan değerlendirmelerde bulunmak ve sözlü cevap vermediğiniz suallere yazılı cevap verme hakkınızı da hatırlatarak size söz veriyorum on beş dakika.

Buyurun.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim.

Sayın Muğla Milletvekili Gürol Ergin'in soruları vardı. Kendisi yok ama ben şunu söylemek istiyorum, kayda girmesi için söylüyorum: Biz tamamen kanuna ve mevzuata uygun hareket ediyorum. Hafriyat dökümü olsun, atamalar olsun, Kemer Country ile ilgili... Bu tür şikâyetler, bakın, sadece şunu ifade edeyim, tabii bakan olarak bana geliyor veya elektronik mektupla bana gönderiyorlar. Ben hemen konuyu incelemek üzere Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderiyorum. Müfettişler marifetiyle inceleniyor. Neticede, hatta itiraz edilirse savcılığa ve tekrar diğer mahkemelere intikal ediyor. Bütün bu konular incelenmiştir. Kemer Country ile ilgili konu kesinlikle yasalıdır. Yani biz buna kanundan gelen bir altı aylık süre veriyoruz onların talepleri karşılığında ama büyükşehir belediyesi ile ilgili imar planı çözer çözmez o bizi ilgilendirmez. Onu özellikle belirtmek istiyorum.

Hafriyat konusuyla alakalı da sendikalar ve diğer bazı kişiler tarafından şikâyetler oldu. Ama burada hem Teftiş Kurulu hem yargı tarafından herhangi bir kamunun zararı olmadığı açıkça ortaya kondu. Onu özellikle belirtmek istiyorum.

Ayrıca sendikaların tamamına, gerek memur sendikaları gerek işçi sendikaları, biz hepsine aynı mesafedeyiz yönetici olarak. Yani hiçbir şekilde baskı yoktur, hiçbir kimse bize baskı yaptırı diyemez. Ben hatta pek çok sendikalarla sürekli görüşüyorum, onların taleplerini diyalog içinde yürütüyoruz, gerek memur, gerek işçi sendikaları. Onu özellikle belirtmek isterim.

Bir kere DSİ'de 2.592 kişi atıldı şeklinde bir ifadede kendisi bulundu. Efendim, bu arkadaşlar özellikle görevden...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Atıldı demedi, görevi değiştirildi.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Atıldı dedi, aynen onu söyledi. Ben kendisine yazılı olarak cevap vereceğim ama kayda girmesi açısından, kati suretle DSİ'de hiç kimseyi atmadık. Biz, tamamen, bazı arkadaşlar, bilhassa hidroelektrik santraller sebebiyle, piyasanın açılması sebebiyle emekliliğini talep ettiler veya istifa ederek bizden 1.500 TL maaş alırken dışarıda 3.000-4000 dolara ayda iş buldukları için tamamen kendi istekleriyle ayrılanlar var. Bir kısmı emekli oldu, bir kısmı istifa etti. Bakın 2.210 kişi kendi isteğiyle emekli olmuş. 130 kişi kendi isteğiyle istifa etmiş, dışarıda iş bulduğu için ve 250 kişi ise kendi isteğiyle başka kurullara nakil talep etmiş. Biz hatta, şunu açıkça ifade edeyim, bu arkadaşlarımız çok değerliydi, dönmek isterlerse mühendisler, ihtiyacımız var, onlara her zaman için kapımız açıktır. Gerçekten çok kıymetli arkadaşlar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Toplam personel kaçtır DSİ'de Sayın Bakan?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – DSİ'de şu anda 6.320 memur, mühendis 16 bin işçi var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bu 2 bin küsur kişi mühendis mi?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Hayır, işçi var, memur var, hepsi. Memur, işçi, mühendis.

Bunun dışında herhangi bir personelin zorla yerinden edilmesi, işten atılması asla söz konusu değildir. Zaten şunu ifade edeyim, hatta ben isterseniz, sorduğunuz için... Şu anda, 2/11/2009 tarihi itibarıyla genel toplamı size vermek istiyorum: Toplam 22.241 elemanımız var. Bunlardan 22.051 kişi DSİ'deki toplam daimî personel. Bir de part-time rasatçılar var, ölçüm yapıyor, DEB ölçümleri. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Bunun dışında diğerlerini isterseniz zamanımız sınırlı olduğu için, Gürol Bey olmadığı için, zaten kendisi ile konuştuk, e-posta ile kendisine çok detaylı bir şekilde bilgi vereceğiz.

Bu özellikle eski maden ocaklarının, hafriyat topraklarının doldurulması taleplerinin değerlendirilmesi neticesinde, OGM'nin zarara uğratıldığı iddiası da doğru olmadığı teftiş raporuyla tespit edildi, rapor savcılık tarafından uygun görüldü. Ayrıca yapılan itiraz üzerine Danıştay tarafından da reddedildi. Yani yargı denetiminden geçen bir hususun tekrar bu şekilde gündeme getirilmesinin fevkalade yanlış olduğu kanaatindeyim. Özellikle belirtmek istiyorum. Şu anda hatta ihalelerde yapılıyor.

Bunun dışında, Gürol Bey, GAP'la ilgili 1 milyon 800 bin hektar iken bunun 1 milyon 58 bin hektar olarak bir sulama alanı olduğunu söyledi. Şimdi, ben şunu açıkça ifade edeyim. GAP'taki -daha önce ben bunu yazılı olarak da kendisine verdim- bu değerlendirme sulanacak alanın ekonomik olup olmadığına bakılmazken, GAP'la ilgili etüt çalışmaları yapılırken bulunmuş rakam 1 milyon 820 bin hektar. Ama bu alanın ne projesi var ne uygulama ne avan projesi hiçbir şeyi yoktu. Biz bu alanların tatbikat projesini dahi şu anda yeni yapıyoruz. Dolayısıyla tatbikat projesi yapıldıkça ekonomik olarak sulanabilecek alan ortaya çıkıyor. Şu anda da bu alan 1 milyon 58 bin hektar olarak belirlendi. Meselenin özü budur, özellikle belirtmek istiyorum.

Ayrıca bu alanlar belirlenirken su kaynağı hazır olanlar özellikle dikkate alınmaktadır. Şu anda ise ne kadar sulamaya açıldı deyince, 2002 yılı itibarıyla 198.854 hektar sulamaya açılmış. Biz şu anda bunu bu yıl sonunda 302.295'e çıkarıyoruz. Az değil, bu da önemli bir rakam. Ancak şöyle bir husus var. Tekirdağ Milletvekilimiz de bir soru sormuştu: GAP'taki sulamalar niye az şeklinde ifadede bulundu. Geri kalanı bu kadar kısa sürede tamamlayabilecek misiniz diye. Şimdi efendim, şöyle, çok önemli olduğu için, GAP'la ilgili net bir bilgi vermek istiyorum. GAP'ta şu anda hidroelektrik

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

santrallerden elektrik üretimi var, sulama var, içme suyu var, taşkın koruma, ağaçlandırma, erozyon çalışmaları vesaire var. Şimdi bu konuda, GAP'la alakalı şu anda enerji üretiminin yüzde 75'i tamamlanmıştır. İki: Sulamaların az önce belirttiğim gibi 300 bin hektar yani yıl sonu itibarıyla yüzde 30'u tamamlanmıştır. İçme suyu çok önemlidir. Bakın, su yoktu, Şanlıurfa'da dahi su yoktu. Bakın, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, şu anda Adıyaman ile ilgili çalışmalar yapılıyor –az önce vekilim söyledi- Siirt, Mardin Kızıltepe, şu anda Şırnak'a su geliyor, Adıyaman'ın projesi hemen hemen bitmek üzere. Yani neticede bu bölgedeki içme suyu teminiyle alakalı bütün problemler, zor bir bölge, aşağı yukarı yüzde 90'ı tamamlanmıştır. Ciddi paralar harcandı bu içme suyuna. Bunun dışında sulamayla ilgili...

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Adıyaman'da iki baraj var, bitmiş dediniz de...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Efendim, müsaade eder misiniz. Onlar da gelecek.

Şimdi, Adıyaman'a da çok büyük önem veriyoruz. Kusura bakmayın, Çamgazi'yi biz bitirmedik mi? Samsatlı sulamasını daha yeni açtık. Ayrıca Adıyaman'ın 2050 yılına kadar içme suyu isale hattını şu anda biz yapmıyor muyuz? Şimdi onunla ilgili bilgi vereceğim.

Bunun dışında, sulama ilgili şunu ifade edeyim: 2008 yılında Başbakanımız GAP Eylem Planı'nı açıklayınca ciddi şekilde ödeneklerde büyük bir artış sağlandı. Bu ödeneklerle ilgili olarak biz şu anda ana isale hatlarını tamamlıyoruz. Yani esas itibarıyla zor olan, mesela Şanlıurfa'dan Mardin'e kadar giden ana isale hattında üç tane dev, 242 kilometrelik bir hattın inşaatı yapılıyor. Esas para tutan bunlar. Bu su, buraya geldikten sonra sulama şebekesinin yapılması daha kolaydır. Biz ana sistemi oluşturuyoruz. Dolayısıyla hiç kimsenin endişe etmesine gerek yok. Biz tesisleri açarken hakikaten temel attığımız gün açılış talimatı verdim ben. Şanlıurfa'da üç tane tesis birden temelini attık. Keşfi 750 milyon TL, sadece üç tane, Şanlıurfa'da. Suruç Ovası'nın sulaması için ihaleler yapıldı. Şu anda gece-gündüz çalışılıyor. Diyarbakır'da, Gaziantep Kayacık Ovası sulaması vesaire bütün her bölgede şu anda çalışmalar dolu dizgin gidiyor. Onu özellikle belirtmek isterim.

Bunun dışında Ali Er Bey'in söylediği hususu kısaca cevaplandırmak istiyorum. Efendim, şimdi bu barajlarla ilgili çalışmalar yapılacak, onu zaten şöyle az önce Konya Milletvekilimiz de ifade etmişti, bazı göletler özel idareler veyahut da geçmişte Köy Hizmetleri tarafından yapılmış. Sulama şebekesi yok. bunlardan –inceleyeceğiz- mümkün olanları yapacağız. Çünkü suyu hazırken hakikaten bunların özel idare tarafından yapılması yerine arkadaşlarımız notu aldı, teker teker hem Konya'da hem Mersin'deki daha önce Köy Hizmetleri tarafından yapılarak da sulama şebekesi yapılmayanlara tetkik edeceğiz, ona göre ele alacağız.

Bunun dışında sizin bahsettiğiniz birtakım baraj talepleri var. Bunların planlaması, çalışmaları yapılıyor şu anda. Mesela, Sorgun Barajı'nın planlama ve proje çalışmaları birlikte ihale edilmesi de proje tamamlanmasını müteakip 2011 yılı programına teklif edilecektir. Ayrıca sizin talep ettiğiniz altı yedi gölet var. Bunları sırasıyla inceleyeceğiz. Tabii öncelik sıralaması bütçe imkânlarına göre bunların kimisinin projesi yapılacak, kimisi de tabii ki ileriki yıllarda yatırım programına konulacak. Tabii daha önce sizin Erdemli'de bir Üçtepe Göleti vardı, bunu söylediniz ama bunu kendileri yapmışlar. Şu anda biz tabii başkalarının yaptığı bir gölet, özel sektör veya şahıslar, kendisi yapmış, bizim ona girip de membranla kaplanması lazım. Bununla ilgili 1,5 milyon TL'lik bir para gerekiyor. Hukuki açıdan, biz kendimiz yapsak kolaydı ama tabii başkasının yaptığı bir gölete nasıl yapacağız? Daha önce de söylediniz, incelediler, bir bakalım ona.

Bunun dışında her iki vekilimizin bahsettiği hakikaten özellikle Yörüklerin, Sarıkeçillilerin problemi. Şimdi efendim bu konuda arkadaşlarımız ciddi bir çalışma yaptı. Otlatma planı yapıyoruz. Bir de güzergâh belirleyelim. Ta Mersin'den Beyşehir'e kadar Karaman, Konya istikametinde ve belli yerlerde bunlara konaklama için yer ayıralım diye talimat verdim. Bir de keçiler hakikaten faydalı hayvanlar. Sizin ifade ettiğiniz gibi, bu yolun belki turizm maksadıyla dahi kullanılması mümkün. Yani onların maişetlerinin temini için yapılması gerekeni yapaalım. Tabii ki bizim sadece itiraz ettiğimiz şu: Bu keçileri bazen yeni diktiğimiz fidanlık alanlara salıyorlar. Biz diyoruz ki, arkadaşlara talimat verdim, bu büyümüş artık gelişmiş, keçinin zarar veremeyeceği ormanlarda bunu müsaade edelim. Ayrıca geçiş yollarını belirleyelim, konaklayacağı alanları belirleyelim, otlakları belirleyelim. Dolayısıyla bu konuda Orman Genel Müdürlüğüne talimat verdim. Biliyorsunuz kendileri de Meclise gelmişlerdi, teker teker görüştük ve yardımcı olmaya çalışacağız diye ifade edeyim.

Bir de sizin Mersin, Muğla, Dereyurt Göleti'yle alakalı 2009 yılı etüt programında yer aldı. Planlama çalışmaları devam ediyor. Özellikle 400 hektar alanın sulanması düşünülüyor. Bunu özellikle belirteyim.

Osman Kaptan Bey, Antalya Milletvekilimiz ayrıldı galiba, gitti. İsterseniz onlara yazılı cevap vereyim. Çünkü çok soru sormuş.

Erkan Akçay'ın... Şimdi, hayvan hakları konusunda biz de hassasız. Onun bazı teklifleri var. Kabahatler Kanunu'na göre değil de özellikle Türk Ceza Kanunu kapsamında değerlendirilmesini istiyor. Ayrıca ev ve süs hayvanlarının yurda giriş çıkışının sınırlandırılmasını talep ediyor. Hayvan barınaklarıyla alakalı bilgi istedi. Bu konuda şunu ifade edeyim: Biz örnek hayvan barınaklarının yapılması için bütçede belli bir miktar ayırdık bazı vilayetlere. Hem hayvan barınağı yapılması hem de aynı zamanda isteyen bütün vilayetlere gerek kısırlaştırma gerek aşılama için istedikleri ödenekleri bu sene gönderdik. Bazı vilayetlerde hatta kısırlaştırmayla beraber aşılama çalışması da başlamış. Özellikle buna çok önem veriyoruz, gerekli destekler devam edecektir.

Soma Termik Santrallerinin hava kirliliğiyle alakalı şunu ifade edeyim: Biz bunu takip ediyoruz Çevre Orman Bakanlığı olarak. Esasen EÜAŞ'la da görüştü, 2011'de bütün taahhütlerini tamamlayacağını ifade etti. Santralin etki alanında iki tane de biz otomatik hava kirliliği ölçüm istasyonu kurduk. Sınır değerleri aştığı zaman da santralde yük düşümü yapılarak sınır değerlerin altında kalması temin edilmektedir. Onu da özellikle belirteyim.

Sayın Siirt Milletvekili Osman Özçelik Bey'in ifade ettiği gibi, efendim, tabii ki geçmişte tabii bütün Anadolu'da ormanlar vardı. Ama zamanında ormanlar tahrip edilmiş, sadece Güneydoğu'da değil, İç Anadolu'da da tahrip edilmiş. Dolayısıyla bunu bir bölgeye has olarak düşünmemek lazım. Hatta eskiden derlerdi ki "Bir sincap Bağdat'tan Ankara'ya kadar yere inmeden gelirdi." şeklinde söylerlerdi. Hatta Ankara civarındaki ormanda Timur'un fillerinin saklandığı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

söylenirdi. Maalesef ormanları tahrip etmişiz. Dolayısıyla bu ormanları yeniden hayata geçirmemiz gerekir. Bu konuda biz her il için ağaçlandırma ve erozyon kontrol seferberliği kapsamında ciddi bir program yaptık. Bunların kitapçıkları sizlere verildi. Her türlü desteği vereceğiz.

Ayrıca şunu belirteyim Hasankeyf veya Munzur'la alakalı: Efendim, Hasankeyf İlisu Barajı Hasankeyf'i mutlaka korumak için yapılıyor. Bizim Hasankeyf'i yok etmek gibi bir projemiz yok. Ben de Hasankeyf sevdalıyım, oraya gittim, gördüm. O tarihî eserler eğer İlisu Barajı olmasa tamamen yok olacak. Ben sizlere özel olarak... Bu projeye alakalı şu an Hasankeyf'in imar planı bitti, çok muhteşem bir plan hazırlandı, koruma eylem planı hazırlandı, arkeolojik kazılar yapılıyor. Ayrıca tarihî ve kültürel eserlerin korunacağı bir alan ve orada muazzam bir müze kurulacak. Bütün planlar bitti ve inşaaata başlayacak. Hatta İlisu köyü için özellikle vaktiniz varsa değerli milletvekilleri, gidip İlisu köyünde şu anda yapılan evi bir görmeni ben özellikle talep ediyorum. Örnek ev, bütün evler öyle yapılacak. Yaşadığı bir eve bakın, bizim yaptığımız hemen 200 metre ötedeki yeni alanda avlusuyla, bahçesiyle, traktör alanıyla, her şeyiyle muhteşem bir villa gibi evlere bakarsanız aradaki farkı göreceksiniz. Biz oradaki insanları seviyoruz. Hem onların hayat seviyesini, standardını yükselteceğiz hem tarihî eserleri koruyacağız. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın, sözümüzü yerine getireceğiz.

Munzur'la ilgili de bakın, Munzur'la alakalı daha önce projeler vardı. Ben DSİ Genel Müdürüyken özellikle bu projelerin biriktirme yapısı fazla olanları hacim olarak onları değiştirdik, özellikle hatta birtakım hatların da dağın altından geçmesi, tünel şeklinde geçmesi için gerekli proje revizyonları yapıldı. Munzur'la ilgili hiç kimsenin herhangi bir endişesi olmasın, oradaki vatandaşlarımızın hassasiyetini biliyoruz. Gerekirse ben Tunceli'ye gideceğim, bununla ilgili bilgileri teker teker kendilerine vereceğim.

Şimdi, bunun dışında sizin bir şeyiniz vardı. Özellikle son sorunuza da cevap vereyim. Efendim, Kurtalan'la ilgili isale hatları yapılıyor. Siirt'te biliyorsunuz biz hatta Kezer'den gelen 22 kilometrelik hatta zaman zaman çok apik bir arazi olduğu için bazen kırılmalar olabiliyor, çökmeler olabiliyor. O takdirde tamir edilinceye kadar susuz kalmasın diye Botan Çayı'ndan özel bir pompa istasyonu yaparak yedekleme yaptık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, on dakika içinde lütfen toparlayalım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Ama efendim şöyle: Bazı şöyle burada birebir anlatmamda fayda var. İzin verirsiniz Sayın Başkanım. Çünkü, önemli olduğu için.

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Dolayısıyla, o konuda da Siirt'in gerçekten güzel bir içme suyu arıtma tesisi biliyorsunuz yapılıyor. Kezer Çayı'ndan, ayrıca Botan'dan su sağlanıyor. Bir de şu anda Hesko kaynakları var. Bu kaynaklar çok güzel, memba suyu gibi suyu var. Biz buraya bir baraj yaparak biliyorsunuz yaz aylarında onun suyu azalıyor, kış aylarında boşa akan suyu orada tutmak için bir de Hesko kaynağıyla ilgili etüt çalışması yapılmasının talimatını verdim. Dolayısıyla, oradan gerek Tillo istikametine, Siirt, Kurtalan, Veysel Karani veya ziyaret beldesi mi diyorsunuz...

OSMAN ÖZÇELİK (Siirt) – Biz Veysel Karani diyoruz.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Tamam, yani oraya gerekli isale hatları yapılıyor. Önümüzdeki yılın ortalarında bu bitecektir. Ben de birebir takip ediyorum.

Şimdi, Sayın Harun Öztürk'ün talepleri burada.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yazılı verebilirsiniz bana Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Peki, yazılı olarak ben size vereyim ama şunu ifade edeyim: Bir kısmını cevaplandırdım ama şimdi efendim, karpelli tohum ekimi için bahsettiniz. Daha önce olabilir ama bunlar miktarları çok küçüktü. Şimdi biz helikopterle muazzam alanı genişleterek yapıyoruz. Lütfen, bizim ağaçlandırma, erozyon kontrolüyle ilgili kitabımıza bir bakın. Bu denetleniyor aynı zamanda. Başbakanlığımız özellik genelge mucibince her yıl sonunda ne kadar alan, hangi ilde ne yapıldığını il il denetliyor. O bakımdan, bu rakamlar doğrudur. Lütfen, tereddüt ettiğiniz bir rakam varsa il bazında, bu toplamı veriyoruz biz...

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Bütçe tasarısında arkadaşlarımızın ne kadar yazdığını rakamlara gidince bakın.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Efendim, o Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü. Ben, Bakanlığın tamamından bahsediyorum. Sadece Bakanlığımız Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü değil, onun bütçe imkânları sınırlı. Onun yetişemediği yerde Orman Genel Müdürlüğümüz, hatta DSİ Genel Müdürlüğümüz de katkıda bulunuyor ve böylece oranın eksikliğini tamamlıyoruz. Hatta, bu bütçedeki sıkıntıdan dolayı biz 2010 yılı bütçesine DSİ'nin bütçesinden bir miktar da Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğüne finans desteği sağladık. Dolayısıyla, toplama bakarsanız, ben tabii bütün birimlerden sorumluyum, Bakanlığımın toplamı doğrudur. Eğer herhangi bir eksiklik veya yanlışlık varsa, hangi ilde olduğunu söylerseniz onu size ispat etmekle mükellefiz.

Diğer konulara uygun görürseniz yazılı olarak cevap vereyim efendim, çok detaylı olarak vereceğim.

Hasan Fehmi Kinay Beyefendi'nin sorularına da yazılı cevap vereyim efendim.

Faik Öztrak Bey'e de aslında çok detaylı cevap vermem lazım ama ona da artık yazılı vereyim.

Necdet Budak Bey'le ilgili...

NECDET BUDAK (Edirne) – Bu Trakya'nın adını koyalım, "Trakya Projesi" diyelim.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Şimdi efendim şöyle, ben şunu ifade edeyim: Şimdi, hem Edirne Milletvekilimiz hem Trabzon Milletvekilimiz Trakya'dan, bir de DOKAP'tan bahsettiler.

Şimdi, bu Başbakanımızın ilan ettiği isim sadece GAP değil bakın, Bakanlar Kurulunda bu Eylem Planı'nın ismi GAP, KOP, DAP, DOKAP ve TRAKAP vesaire söyleyemeyeceğimiz için tek bir isim altında topladık. Bu Bakanlar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Kurulundan aynen böyle geçti. Dolayısıyla bunun içinde hem Trabzon da var hem Giresun da var hem Edirne de var hem Kırklareli de var. Onu özellikle belirtmek isterim, bölgesel projeler.

Dolayısıyla, siz haklısınız, çeltik, yağlı tohumlara büyük paralar ödüyoruz. Cevizin yüzde 60'ını yurt dışından ithal ediyoruz. Bunları biliyorum, yüzde yüz haklısınız ama biz de, hatırlarsanız, lütfen Sayın Milletvekilim, Edirne'deki son yıllarda, altı yılda yaptığımız yatırımı diğer yıllarla mukayese etmenizi ben istirham edeceğim. Sultanköy sulaması, Yenikarpuzlu sulaması, Hamzadere, Çakmak... Ayrıca Tunca Nehri'yle ilgili projeler başlıyor. Küplü yamaç arazileri sulaması, Karaincirli'deki göletler.

NECDET BUDAK (Edirne) – Ben bunların aşağı yukarı hepsinin başına gittim.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Yani, şöyle: Bunlar devam ediyor, yeni projeler var. Bunlarla ilgili, müsaade ederseniz, ben size Çömlekköy Barajı ve diğerleri hakkında detaylı bilgiyi yazılı olarak vereceğim. Onların çalışmaları yapılıyor.

NECDET BUDAK (Edirne) – Efendim, Türkiye genelinde de Trakya'da cumhuriyet tarihinde yapılanın dörtte birini beş yılda yaptınız.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Ergene Havzası su kirliliğiyle ilgili olarak...

NECDET BUDAK (Edirne) – Ergene Nehri'nde ne yapılacak?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Şimdi, zaten Ergene'deki o belediyelerin tamamına sizin talebinizle randevu veriyoruz. Çok detaylı açıklamam lazım. Onunla ilgili de ben size bilgi vereceğim.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – Yemekli randevu değil mi?

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Tamam efendim.

NECDET BUDAK (Edirne) – Ben yazdım efendim öğle yemeğini, Plan Bütçe üyesi olmanın bir faydası olsun.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Sayın Hamzaçebi'ye epeyce, bir yarım saat cevap vermem gerekir izin verirsiniz.

BAŞKAN – Ona yazılı cevap verin Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Şimdi, efendim, şöyle ifade edeyim...

BAŞKAN – Yazılı cevap verin yarım saat sürecekse Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – O zaman şöyle ifade edeyim...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bir bölümü yazılı olabilir de şu yönetmelikle ilgili kısma cevap verin.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Şimdi, efendim, yönetmelikle ilgili şunu ifade edeyim sadece: Yönetmelikle alakalı, evet, kendisi Mecliste sözlü bir konuşmayla bu yönetmelik hakkında bilgi istemiş. Biz bilgileri toplu olarak, beş-on tanesi birikince mutlaka gidiyoruz, Mecliste cevap veriyoruz. Yani her soruya anında cevap verilmiyor. Benim de sıram gelince biliyorsunuz buna cevap vereceğim. Hazırlamıştım, siz telefon etmiştiniz, "Sayın Milletvekilim, bunu inceleyeyim, size bilgi vereyim ama şundan emin olun dedim -aynen söylediğim şu- bizim bu alanları imara açmak gibi bir ne niyetimiz ne yönetmelikte böyle bir husus yok..." Sadece şöyle bir durum var: Efendim, şimdi, bu alanlar geniş alanlar. Diyelim ki 5, 6, 10 hektar, 20 hektarlık bir alandan bir enerji nakil hattı, bir su isale veyahut da belediyenin talep etmek istediği bir yol... Yani bu kanunda, Orman Kanunu'nun 17'nci maddesi mucibince vermemiz gereken birtakım izinler var. Bu izinleri vermediğimiz zaman nitekim bazı yerlerde enerji nakil hatlarının geçmesi mümkün dahi olmuyor veya su isale hattı. Dolayısıyla bizim burada kastettiğimiz budur. Asla imar... Biz müsaade ederseniz -çok geniş- burada tartışmaya girsek bu konuda Sayın...

HASAN ANGI (Konya) – Sayın Bakanım, samimiyetinizden en ufak bir tereddüdümüz yok, size inanıyoruz, yorulmayın.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Yani, müsaade ederseniz bu konuda size çok detaylı bilgi vereceğim.

Yalnız ben şunu kabul edemiyorum: Yani ben yıllardır çevre profesörlüğü yaptım, 350 taneden fazla yayınlam var. Müsaade ederseniz, çevrenin nasıl korunması konusunda bana yaptığınız bu ithamları kabul edemem. Doğru değil.

Bakın, şunu ifade edeyim: Biz çevreye en büyük önemi şu anda veriyoruz. Geçmişte Çevre Bakanlığında, ben biliyorum, o mesleğin erbabı olmayan, alakası olmayan meslek sahibi genel müdür olmuş, müsteşar yardımcısı, müsteşar olmuş.

Şimdi, bakın, benim Müsteşarım çevre profesörü, dünyada tanınmış bir kişi. Misal olarak, arkamda Çevre Yönetimi Genel Müdürümüz yüzlerce yayını olan bir profesör, bu işi bilen insanlar. Nereden nereye geldik. Ambalaj atıkları sıfırdı, bütün denizlerde ölçümler hemen hemen yoktu, bütün limanlarda katı atıkları alıyoruz, kontrol ediyoruz. Hava kirlenmesini kontrol ediyoruz. Nereden nereye geldik hava kirlenmesinde. Katı atıkla ilgili şu anda bütün her tarafa katı atık bertarafı tesisi yapılması için, hatta birlik kurarlarsa, sizin Trabzon'la Rize için yaptığımız gibi, maddi destek dahi veriyoruz, planlanmasında yardımcı oluyoruz, kontrol edilmesine yardımcı oluyoruz. Nereden nereye? Lütfen, grafiklere bir bakarsanız, arada bir, iki kat değil, on bir katlı bir fark olduğunu görüyoruz. Eğer Plan Bütçe Komisyonumuz bu çevre konusunda, ağaçlandırma, ormanların korunması, millî parklar konusunda endişesi varsa ben şöyle bir talepte bulunuyorum: Lütfen bu yoğun dönemden sonra, bütçe döneminden sonra ocak ayında bize bir gün tahsis edin, biz en detaylı şekilde sizlere bilgi sunalım. Yani, neticede ben çevreciyim, ben ormancıyım, ormanları korumak benim vazifemdir, bu konuda hassasiyetle davranıyorum. Ama kanundan gelen bazı hususlar var. Diyelim ki Maden Kanunu'ndan gelen. Geliyor, neticede Maden Kanunu'nda talep olduğu zaman, izin vermediğimiz zaman, gidiyor, mahkeme kararıyla, idare mahkemesi kararıyla yürütmeyi durdurma kararı alıyor. Bakın, Antalya'da bir yere ben taş ve kum ocağı için vermedim. Yeri biliyorum, Boğaçayı'nda. Ama anında gitti, kararı aldı, getirdi, hatta tazminat talebinde dahi bulunabilir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

Şimdi, biz bu konuda Maden Kanunu'nda bir değişiklik yapılmasını talep ediyoruz. Yani aldığı madenin kıymetiyle üstteki oranın kıymetini müsaade ederseniz mukayese edelim. Bunu dahi teklif ediyoruz. Bu konuda çalışmalar yapıyor.

Son olarak size şunu da söyleyeyim: Bakın, Trabzon'la ilgili biz büyük çalışmalar yapıyoruz. Atasu Barajı'yla ilgili -ben gittim, yerinde bizzat gördüm- önümüzdeki haziran ayında barajı tamamlayalım, su tatalım diye karar aldık, bu bir.

İkincisi: Bakın, Trabzon'da bütün dereleri ıslah ediyoruz.

Üçüncüsü: Orada deniz deşarj hatları, pompa istasyonları tamamen harap olmuş. Onların yeniden ihyası için belediyemizle ortak proje yaptık şu anda, Trabzon Belediyemizle, biz oraya da Orman Bakanlığından büyük bir maddi destek veriyoruz, onu da hayata geçireceğiz. Onu özellikle belirtmek istiyorum. Baraj 50 milyon TL ile bitebilecektir. Onun da parasını ayırdık. Endişe etmeyin, o barajı bitireceğiz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Diğer sorularım yazılı olabilir Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Bunun dışında bir de uçak ve helikopterle ilgili olarak efendim, o tamamen İhale Yönetmeliği'ne göre yapıldı. İhale herkese açık, yeterlilik alan herkese açık. Helikopter ücreti için 7.373 dolar saat ücreti olarak gerçekleşiyor. Üç firma katıldı, amfibik uçak kiralamasına Türk Hava Kurumu girdi ve onlar aldı ihaleyi. Uçaklar, helikopterler sadece yangın söndürme sezonunda kiralanmakta, diğer zamanlarda herhangi bir ödeme yapılmıyor. Kısaca bunu belirteyim.

Diğer hususları müsaade ederseniz yazılı olarak... Akbük'teki bu hususu bizzat ben de inceleyeceğim, arkadaşlarımız da dikkate alacak, onu belirteyim.

Cahit Bey'le ilgili... Kızılırmak ve Yeşilirmak Havza Koruma Eylem Planı Temmuz 2009'da başladı, 2010 yılında tamamlanacak efendim. Ayrıca Obruk Dutludere sulamasıyla ilgili bilgi istediniz. Bakın, burada 5.920 hektar cazibe, 1.071 hektar da su kaynağı olan Obruk Barajı'ndan olup 2010 yılı içinde yüzde 10'u olan 10 milyon TL ödenek temin edildiği takdirde sulama inşaatı -cazibeli kısım- şimdilik ihale edilebilecektir. Bunu da temin edeceğime ben inanıyorum, inşallah yüce Meclis onayladığı takdirde.

Mustafa Bey burada. Müsaade ederseniz Mustafa Bey'le ilgili de kısa bir bilgi vereyim. Sayın Konya Milletvekilimiz Mustafa Kalaycı Bey, siz KOP'la ilgili sordunuz.

Efendim, GAP, KOP, DAP gibi KOP da devreye alındı. Otuz tane projemiz var. Bunların detayını size teker teker göndereceğiz. Ama hakikaten Konya Ovası'na çok büyük önem veriyoruz. Bakın, Konya Ovası'nda su eksikliği var. Bu su eksikliğinin tamamlanması için üç tane dev proje yaptık. Birincisi, biliyorsunuz, Mavi Tünel. Daha böyle bir proje yokken, tamamen yatırım programından kaldırılmışken, Sayın Konya Milletvekillerimizin tamamının büyük desteğiyle bu yatırım programına alındı ve bildiğiniz gibi 6 Temmuz 2007 tarihinde bunun temeli atıldı ve çok hızlı ilerliyor ve normalde 2012 diye hedef koymuştuk, 2011 yılında sonunda bunu bitireceğiz ve şu anda 17 kilometre uzunluğunda dev bir tünel var. Atatürk Barajı'na giden Şanlıurfa Tüneli'nden sonra en büyük tünel, en uzun tünel. Dolayısıyla, Başbaşı Barajı da başladı. Burayla ilgili, buradan aynı zamanda Konya'ya içme suyu teminiyle ilgili projeyi de başlatıyoruz. Tabii bunun özellikle Konya Ovası'na akması için biliyorsunuz BSA dediğimiz, Beyşehir-Suğla-Apa hattının yapımı da çok hızla şu anda devam ediyor. Çok güzel bir inşaat, fevkalade beğendim. Suğla depolaması: Biliyorsunuz orada 100-150 milyon metreküp su depolanacak. Bunun inşaatı da bitti, şu anda depolama da hazır. Ayrıca hatırlarsanız Beyşehir'in hemen güneyinde Derebucak'ta bir Derebucak-Gembos derivasyonu var. Bunu da hatırlarsanız -bu da bekliyordu, ortada baraj yoktu-yıldırım hızıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir on dakikada toparlayalım efendim.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Beyşehir Gölü'nün hepsi Konya'nın değil, Isparta'ya da bir şeyler bırakıyorsunuz inşallah.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Efendim, Isparta tarafı ayrı.

Şimdi, dolayısıyla, buradan 135 milyon metreküp su şu anda akıyor. Bunun 6 Temmuz 2007 tarihinde açılışını yapmıştık. 135 milyon metreküp, 100-150 milyon metreküp de Suğla'da, 235 yaptı.

Ayrıca Mavi Tünel'le ilgili, bu proje tamamlandığı zaman -414 milyon metreküpte bu tamamlanacak- takriben 750 milyon metreküp su 2013 yılından önce Konya Ovası'na doğru akacak. Bu ilk defa.

Bunun dışında, Konya Ovası, Beyşehir, Konya ve diğer projelerin listesi var. Hepsini ezberliyorum ama alacağı için müsaadenizle onu yazılı olarak vereyim efendim.

Sayın Osman Demir, şimdi, Balıca Mağarası için ihale yapıyoruz. Hakikaten orası muhteşem. Tokat'a giden herkesin Balıca Mağarası'nı görmesini tavsiye ediyoruz. Türkiye'deki en önemli mağaralardan birisi. Biz bunun uzun devreli gelişme projesinin hazırlanması için ihaleye çıkıyoruz. Ayrıca tabii Zinav Gölü'yle ilgili konuyu da inceleyeceğiz. Tabii katı atıklarla ilgili zaten biz 2012 yılı Eylem Planı'na göre katı atık bertaraf tesislerini yapıyoruz.

Denizli Milletvekilimiz Sayın Mehmet Yüksel Beyefendi'nin... Efendim, bu Cindere'den seralara su verilmesi için çalışmalar devam ediyor biliyorsunuz. Ben de gittim. Ayrıca Pamukkale'deki bu termal su dağıtım sistemi için ÖÇK çalışma yapıyor ve bu konuda AÇB borularının değişmesi için de gerekli destek verilecektir. Tabii ağaçlandırmadan ziyade belki bozuk meraların ıslahı sizin o bölgede daha büyük önem kazanıyor. Belki mera ıslahına önem vermek gerekir diye düşünüyorum.

Ali Osman Bey burada. Şimdi, efendim, şöyle ifade edeyim: OGM, yani Orman Genel Müdürlüğümüzün araç gereçleri, iş makineleri kışın yatmıyor, kışın tamamen orman rehabilitasyonu için arazi düzenlemesinde kullanılıyor veya yol açılmasında kullanılıyor. Dolayısıyla hiçbir zaman boş bırakmıyoruz. DSI'nin makineleri ise maalesef uzun yıllar, dört beş yıl duble yol çalışmalarında toplu makine olarak alındı ama bizim biliyorsunuz şu anda bütün makineler dere ıslahları için kullanılıyor. Çok önemli miktarda taşkın koruma tesislerini, dere ıslahlarını yapıyoruz. Hatta ihtiyacımız var. Hatta

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

yollar bittiği için diğer idarelerin makineleri de eğer bize dere ıslahları, taşkın koruma için verilirse onları da kullanabiliriz diye düşünüyorum.

Hasan Angı Bey'in... İlk müdahale önemli, yalnız bizim köylere itfaiye vermemiz mümkün değil, ancak özel idareler...

HASAN ANGI (Konya) – Belde ve ilçede var Sayın Bakanım. İmkânı yok, nüfusu düşük.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Doğru da, şimdi, konu çok önemli, biliyorum ama bunu bir masaya yatıralım, belki Hükümet olarak çözmek lazım diye düşünüyorum.

Osman Özçelik Bey'e cevap verdim.

Halil Aydoğan Bey'e yazılı cevap vereyim. Çünkü biz HES'ler yapılırken çevrenin düzenlenmesine ve çevreyi tahrip etmemesine çok önem veriyoruz. Tabii ki burada özellikle Sayın Akif Hamzaçebi Beyefendi'nin ifade ettiği yönetmelik çıktı ama bu yönetmelikteki maksat baraj emniyeti ve işin fen ve sanat kaidelerine uygun olarak yapılmasını temin, çevreyi tahrip etmemesi için yapılacak işleri kontrol maksadına matuftur. Yoksa ilave büyük bir maliyet getirmemektedir. Zaten onları yapması lazım. Yani baraj emniyeti ve tesislerin emniyeti, yapı emniyeti, su yapılarının emniyeti açısından bu elzemdir. Zaten 6200 sayılı DSİ Kanunu'na göre bu yapılıyordu ama biz daha kuvvetli olması için bu konuda bu Su Yapılarının Denetimi adıyla bir yönetmelik çıkardık. Bunun tüzüğü hazırlanıyor. Tüzük hazırlanınca daha sıkı bir denetim olacak, onun için. Yoksa müteahhitlere, iş adamlarına büyük bir mali yükümlülük getirmiyor. Onu da arz ediyorum.

Efendim, beni dinlediğiniz için hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. Ayrıca diğer suallere de yazılı cevap vereceğiz. Tenkit ve tavsiyeler var, bunları dikkate alacağı ve gerçekten sizlerin tenkit ve tavsiyeleri önemli.

Adıyaman Milletvekilimizin taleplerini de ben ayrıca özel olarak alacağım efendim, sizden özel olarak alacağım.

ŞEVKET KÖSE (Adıyaman) – Şimdi vereyim size.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Biliyorum, Koçali Barajı'nı istiyorsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Evet, değerli üyeler...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, kısa bir söz istiyorum, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularımın bir bölümüne Sayın Bakan burada cevap verdi. Birisi DOKAP Projesi'yle ilgiliydi. Sayın Bakanın konuşma metninin 60'ıncı sayfasında GAP, KOP ve DAP Projeleriyle ilgili bilgiler veriliyor, ancak Sayın Bakana ben "Neden DOKAP burada yok? Hükümetinizin gündeminde DOKAP Projesi yok mudur?" diye sorduğumda o projenin adının GAP, KOP, DAP ve diğer projeler olduğunu, yani bölgesel projelerden DOKAP'ın bu diğer projeler başlığı düşünülmesi gerektiğini söyledi.

Evet, Sayın Bakanın konuşmasının 60'ıncı sayfasında bölüm başlığı olarak "Bölgesel Projeler (GAP-KOP-DAP ve Diğer Projeler)" yer alıyor, ancak aşağıya baktığımda sadece GAP, DAP ve KOP Projelerine ilişkin ödenekler söyleniyor. Örneğin, bir milletvekilimiz KOP Projesi'ni sordu, siz hemen "Otuz tane proje var KOP kapsamında." dediniz.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bölgesel.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ben size soruyorum Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Trabzon için vereyim. Trabzon, Giresun için vereyim isterseniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, hayır... DOKAP Projesi kapsamında sizin Bakanlığınızın görev alanında kaç proje vardır? Şimdi, böyle herkese şu kadar lira ödenek ayırıyorum, şu adet proje var deyip DOKAP'ı böyle yuvarlak cümleyle geçiştirmeniz doğru değil. Arzu ederseniz yazılı da olabilir bu tabii ki.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Listesini vereyim, yazılı vereyim efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tabii, siz öyle bir cevap verdiğiniz için onu cevap vermiş kabul edersiniz, cevap vermezsiniz diye bunu hatırlattım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, Trabzon için, Giresun için vereyim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İkinci konu şu yönetmelik konusu.

Şimdi, Sayın Bakan, yuvarlak cevap veriyorsunuz. Şimdi, bu olmaz. Sizin açıklamalarınızın...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Cevap vermedim, "Ona yazılı cevap vereceğim." dedim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Hayır, cevap vermiş telakki ettiniz kendinizi.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır efendim, yazılı cevap vereceğim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – O zaman, izninizle bitireyim.

Şimdi, sizin cevaplarınızın temel yaklaşımı şu: Arkadaşlar, ben iyi düşünüyorum, benim iyi niyetime inanın.

Şimdi, bu olmaz Sayın Bakanım. "Âyinesi iştir kişinin lafa bakılmaz." diye güzel bir cümlemiz vardır bir şairimizin söylediği.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama, müsaade edin... Bunu kabul edemem, kusura bakmayın. Bakın, istiyorsanız, Başkanımız müsaitse saatlerce...

BAŞKAN - Hayır, yazılı verin.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bütün bilgiler vardır, kafamda vardır, bilgisayarda vardır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, bakın, siz kendiniz söylediniz. Ben bu tip ciddi bir ithamı yöneltirken ilgili arkadaşlarla, bakanlarla mutlaka görüşürüm. Sizi aradım, siz bana aylar oldu dönmediniz. Bürokratınızla

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

görüştüm, Genel Müdürünüzle, o dedi ki: "Biz yaparız, siz isterseniz yargıya gidirsiniz." gibi bir şey söyledi. Yani "Bizi meşgul etmeyin..."

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Öyle demez efendim, katiyen öyle demez, yani mümkün değil.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ben "Böyle söyledi." diyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, siz belki öyle algılamışsınızdır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Bakanım, nezaketen bürokratinizi koruma durumundasınız tabii ama cümle böyleydi: "Biz bunu yaparız, siz yargıya gidirsiniz, isterseniz iptal davası açarsınız." Cümle aynen bu, ilgili Genel Müdürünüzün ifadesi. Yani "Biz bunu yapacağız, uğraşmayın." havası aldım ben, "Bizimle zaman kaybetmeyin." havasını aldım.

Şimdi diyorsunuz ki: "Efendim, yol geçecek, enerji hattı geçecek, bunun gibi şeyler için..." Efendim, Orman Kanunu'nun 17'nci maddesindeki tesislerin hepsi için siz bunu yapabileceksiniz ama kanun hükmü açık, İmar Kanunu'na madde eklendi. Burada siz hiçbir şekilde o kanunu değiştirmeden bir düzenleme yapamazsınız.

Şimdi, sizin niyetinizin şu olduğunu anlıyorum: Daha evvel almış olduğum bir bilgiye dayanarak söylüyorum, Pendik Kurnaköy'de özel bir parseli hedefliyorsunuz burada.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok efendim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, ilgili birimlerinizden bilgiyi aldım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, öyle bir şey yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İlgili, özel bir parseli...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, kati surette öyle bir şey yok, haberim de yok.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Müsaade edin, ben bitireyim.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hedeflediğimi nereden biliyorsunuz böyle bir şeyi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, ben öyle anladım.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Zihnimi mi ölçüyorsunuz?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İzninizle ben...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Öyle bir şey varsa söyleyin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ben işte sizin Bakanlığınızdan aldığım bilgiyi aktarıyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, öyle bir şey yok katiyen. Kim söylediye buyursun açıklasın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakın orada projeye...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Benim katiyen böyle bir projeden hiç haberim de yok, katiyen bir ilgim de yok.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...uygun olarak yapılan bir ağaçlandırma var, onun yanında şahsın kendi parseli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen toparlayalım. Müzakerelerimiz sona erdi.

Buyurun...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kimse açıkça söylesin.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Belge varsa cumhuriyet savcılığı orada.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan cevap verebilir.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Tabii ki verebilir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Tabii ki... Tabii ki...

Arkadaşlar, hepiniz Bakana teker teker teşekkür ettiniz, müsaade edin de bir eleştiri yapabileyim yani.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Bakın, üslup olarak eleştirilerinizi belli amaca yönelik olarak önceden belirlenmiş şekilde kasıtlı olarak yapıyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakın, en yumuşak üslupla konuşuyorum.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Hayır, kasıtlı olarak yapıyorsunuz üstat. Yani, önceden bir olayınız oluyor, sonradan da bunun hıncını almak için...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Benim olayım değil. Ben ağaçlandırılan alanları koruma endişesindeyim, korumak istiyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Pendik Kurnaköy'le ilgili bana, yemin ediyorum, hiçbir şey gelmedi, hiç haberim de yok. İspat et!

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, Sayın Hamzaçebi...

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Böyle bir şey yok.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Böyle bir şeyle suçlayamazsınız. Yani, somut bir şey, elinizde bir belge olmadan nasıl suçlayabiliyorsunuz üstat ya?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, ben sizin ilgili biriminizden aldığım bilgiyi söylüyorum Sayın Bakanım, sizin biriminizden aldığım bilgiyi söylüyorum.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bilgiyi verin efendim, benim bilmediğim bilgi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih : 16.11.2009

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Böyle bir bilgi olabilir mi?
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yani, değerli arkadaşlar, bir saniye... Ben aldığım bilgiyi söylüyorum arkadaşlar.
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Hayır, suçluyorsunuz üstat! Bilgiyi filan söylemiyorsunuz üstat!
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Aydoğan...
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Pendik'i işaret ediyorsunuz.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Aydoğan...
ÇEVRE VE ORMAN BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hiç haberim yok.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Pendik'teki parseli sizin bürokratlarınız biliyor, bana söylediler.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ver bana tahkik edeyim.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bana söyledi o arkadaşlarınız, orada kişinin...
ÇEVRE VE ORMAN BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, Teftiş Kurulu Başkanı burada, hemen teftiş talimatını vereceğim.
BAŞKAN – Müsaade ederseniz, tartışmayı burada sona erdiriyorum.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yönetmeliğiniz hukuka aykırı, kanuna aykırı, kanunu çiğniyorsunuz, bürokratlarınız da bundan dolayı sorumlu olacaktır. Ben hatırlatıyorum.
BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.
Evet, değerli arkadaşlar, kurum bütçeleriyle ilgili görüşmelerimiz tamamlanmıştır.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Arkadaşlar, lütfen... En yumuşak üslupla konuşuyorum. Siz kraldan çok kralcı kesiliyorsunuz. Ayıp! Çok ayıp!
BAŞKAN – Müdahale etmeyelim...
HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Asıl sizin yaptığınız ayıp! İtham ediyorsunuz.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bakan kendisini savunur orada, size kalmadı!
ÇEVRE VE ORMAN BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama itham ediyorsunuz!
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İtham ediyoruz tabii ki Sayın Bakan.
BAŞKAN – Sayın Bakanımıza ve katkıda bulunan değerli üyelerimize teşekkür ediyorum.
MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Meclis Genel Kurulunda yaptığım konuşma bana göre yenilir yutulur konuşma değil ama bugüne kadar cevap vermediniz.
BAŞKAN - Kurum bütçelerinin oylamasına geçiyoruz.
(Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü 2010 yılı bütçeleri ile 2008 yılı kesin hesapları okundu, oylandı, kabul edildi.)
BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar kabul edilmiştir, hayırlı olsun.
Yarın saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.00